

časť A

**obchodný vestník • ústava
obchodné podnikanie
živnosť • autorské právo
sloboda informácií • reklama
hospodárska súťaž • ceny
verejné obstarávanie • aukcia
sudcovia • znalcovia • tlmočníci**

ZÁKONY 2022

OBSAH ZÁKONY II ČASŤ A

1. Ústava SR

- 5 ZÁKON č. 460/1992 Zb. Ústava SR
32 ZÁKON č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou (antidiskriminačný zákon)

2. Obchodné právo

- 44 ZÁKON č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník
207 ZÁKON č. 200/2011 Z. z. o Obchodnom vestníku
210 NARIADENIE Vlády SR č. 21/2013 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Obchodného zákonníka
211 VYHLÁŠKA MS SR č. 193/2020 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia Obchodného zákonníka o likvidácii
217 ZÁKON č. 272/2015 Z. z. o registri právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci
227 ZÁKON č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri
249 ZÁKON č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní
405 VYHLÁŠKA Úradu pre verejné obstarávanie č. 132/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o postupe certifikácie systémov na uskutočnenie elektronickej aukcie
407 VYHLÁŠKA Úradu pre verejné obstarávanie č. 152/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o oznámeniach používaných vo verejnom obstarávaní a o ich obsahu
411 VYHLÁŠKA Úradu pre verejné obstarávanie č. 493/2021 Z. z., ktorou sa ustanovuje finančný limit pre nadlimitnú zákazku, finančný limit pre nadlimitnú koncesiu a finančný limit pri súťaži návrhov
415 VYHLÁŠKA Úradu pre verejné obstarávanie č. 155/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o jednotnom európskom dokumente a jeho obsahu
416 VYHLÁŠKA Úradu pre verejné obstarávanie č. 157/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o druhoch súťaží návrhov v oblasti architektúry, územného plánovania a stavebného inžinierstva, o obsahu súťažných podmienok a o činnosti poroty
419 VYHLÁŠKA Úradu pre verejné obstarávanie č. 41/2019 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických a funkčných požiadavkách pre nástroje a zariadenia používané na elektronickú komunikáciu vo verejnom obstarávaní
421 ZÁKON č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora
433 ZÁKON č. 18/1996 Z. z. o cenách
442 VYHLÁŠKA MF SR č. 87/1996 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon NR SR č. 18/1996 Z. z. o cenách
446 ZÁKON č. 187/2021 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže
474 ZÁKON č. 350/2016 Z. z. o niektorých pravidlách uplatňovania nárokov

na náhradu škody spôsobenej porušením práva hospodárskej súťaže

- 481 ZÁKON č. 91/2019 Z. z. o neprimeraných podmienkach v obchode s potravinami

3. Živnostenský zákon

- 491 ZÁKON č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon)
545 ZÁKON č. 178/1998 Z. z. o podmienkach predaja výrobkov a poskytovania služieb na trhovích miestach

4. Správne právo

- 554 ZÁKON č. 147/2001 Z. z. o reklame
564 ZÁKON č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám
582 ZÁKON č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch
601 ZÁKON č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich
647 ZÁKON č. 190/2003 Z. z. o strelných zbraňach a strelive
697 VYHLÁŠKA MV SR č. 555/2003 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 190/2003 Z. z. o strelných zbraňach a strelive
706 ZÁKON č. 64/2019 Z. z. o sprístupňovaní strelných zbraní a streliva na civilné použitie na trhu
727 VYHLÁŠKA UNMS SR č. 516/2003 Z. z. o technickom postupe pri znehodnocovaní, ničení a výrobe rezov strelnej zbrane a streliva a spôsobe ich označovania
729 VYHLÁŠKA MZ SR č. 229/2011 Z. z. o postupe pri posudzovaní zdravotnej spôsobilosti a psychickej spôsobilosti na držanie alebo nosenie strelných zbraní a streliva a o náležitostiach lekárskeho posudku a psychologického posudku
742 ZÁKON č. 55/2018 Z. z. o poskytovaní informácií o technickom predpise a o prekážkach voľného pohybu tovaru
751 ZÁKON č. 56/2018 Z. z. o posudzovaní zhody výrobku, sprístupňovaní určeného výrobku na trhu
776 ZÁKON č. 60/2018 Z. z. o technickej normalizácii
785 ZÁKON č. 272/2016 Z. z. o dôveryhodných službách pre elektronické transakcie na vnútornom trhu
794 ZÁKON č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch
817 VYHLÁŠKA MPSVaR SR č. 115/2019 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch
821 ZÁKON č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve

5. Autorské právo

- 845 ZÁKON č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon
890 ZÁKON č. 167/2008 Z. z. o periodickej tlači a agentúrnom spravodajstve

ZÁKONY

II/2022 časť A

26. ročník

úplné znenie zákonov a súvisiacich predpisov z oblasti obchodného práva k 1. 1. 2022

V právnych predpisoch sú tučným písmom zvýraznené ostatné novely.

Vydavateľ

PORADCA, s. r. o.

Pri Celulóžke 40

010 01 Žilina

tel.: 041-5652 983, 5652 871

[http: www.poradca.sk](http://www.poradca.sk)

redakcia@poradca.sk

Zodpovedná redaktorka

Mgr. Stanislava Kresaňová

Objednávky

prijímame telefonicky

041-5652 871, 877, 879

0915 033 300

0911 193 135

e-mailom abos@poradca.sk

na e-shope www.poradca.sk

písomne na adrese vydavateľstva

ISBN 978-80-8162-206-9

ZBORNÍK II/2022 JE SÚČASŤOU PREDPLATNÉHO

**VYDAVATEĽSTVO
PORADCA**
radí, rieši problémy
vydáva publikácie

Práce a Mzdy ?
bez chýb, pokút a penále

DUO ?
bez chýb, pokút a penále

100

**OTÁZOK
ODPOVEDÍ**

PORADCA ?

**1000
riešení**

ZÁKONY
po novelách
úplné znenie

AKTUALIZÁCIE
úplné znenia zákonov
po posledných novelách

Ústava SR

1. kapitola

OBSAH KAPITOLY

ZÁKON č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky	5
ZÁKON č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou (antidiskriminačný zákon)	32

PREHLAD

Zákon č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky

PREAMBULA		5
PRVÁ HLAVA		
Prvý oddiel	ZÁKLADNÉ USTANOVENIA	Čl. 1-7a.....5
Druhý oddiel	ŠTÁTNE SYMBOLY	Čl. 8-9.....6
Tretí oddiel	HLAVNÉ MESTO SLOVENSKEJ REPUBLIKY	Čl. 10.....6
DRUHÁ HLAVA	ZÁKLADNÉ PRÁVA A SLOBODY	
Prvý oddiel	VŠEOBECNÉ USTANOVENIA	Čl. 12-13.....6
Druhý oddiel	ZÁKLADNÉ ĽUDSKÉ PRÁVA A SLOBODY	Čl. 14-25.....7
Tretí oddiel	POLITICKÉ PRÁVA	Čl. 26-32.....8
Štvrtý oddiel	PRÁVA NÁRODNOSTNÝCH MENŠÍN A ETNICKÝCH SKUPÍN	Čl. 33-34..... 9
Piaty oddiel	HOSPODÁRSKE, SOCIÁLNE A KULTÚRNE PRÁVA	Čl. 35-43.....9
Šiesty oddiel	PRÁVO NA OCHRANU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A KULTÚRNEHO DEDIČSTVA	Čl. 44-45.....11
Siedmy oddiel	PRÁVO NA SÚDNU A INÚ PRÁVNÚ OCHRANU	Čl. 46-50.....11
Ôsmy oddiel	SPOLOČNÉ USTANOVENIA K PRVEJ A DRUHEJ HLAVE	Čl. 51-54.....12
TRETIA HLAVA		
Prvý oddiel	HOSPODÁRSTVO SLOVENSKEJ REPUBLIKY	Čl. 55-59.....12
Druhý oddiel	NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY	Čl. 60-63.....12
ŠTVRTÁ HLAVA	ÚZEMNÁ SAMOSPRÁVA	Čl. 64-71.....13
PIATA HLAVA	ZÁKONODARNÁ MOC	
Prvý oddiel	NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY	Čl. 72-92.....14
Druhý oddiel	REFERENDUM	Čl. 93-100.....17
ŠIESTA HLAVA	VÝKONNÁ MOC	
Prvý oddiel	PREZIDENT SLOVENSKEJ REPUBLIKY	Čl. 101-107.....18
Druhý oddiel	VLÁDA SLOVENSKEJ REPUBLIKY	Čl. 108-123.....20
SIEDMA HLAVA	SÚDNA MOC	
Prvý oddiel	ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY	Čl. 124-140.....22
Druhý oddiel	SÚDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY	Čl. 141-148.....25
ÔSMA HLAVA	PROKURATÚRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY A VEREJNÝ OCHRANCA PRÁV	
Prvý oddiel	PROKURATÚRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY	Čl. 149-151.....28
Druhý oddiel	VEREJNÝ OCHRANCA PRÁV	Čl. 151a.....28
DEVIATA HLAVA	PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA	Čl. 152-156.....29

Ústava Slovenskej republiky

v znení

ústavného zákona č. 244/1998 Z. z., ústavného zákona č. 9/1999 Z. z., ústavného zákona č. 90/2001 Z. z., (úplné znenie Ústavy SR č. 135/2001 Z. z.), ústavného zákona č. 140/2004 Z. z., ústavného zákona č. 323/2004 Z. z., ústavného zákona č. 463/2005 Z. z., ústavného zákona č. 92/2006 Z. z., ústavného zákona č. 210/2006 Z. z., ústavného zákona č. 100/2010 Z. z., ústavného zákona č. 356/2011 Z. z., ústavného zákona č. 232/2012 Z. z., ústavného zákona č. 161/2014 Z. z., ústavného zákona č. 306/2014 Z. z., ústavného zákona č. 427/2015 Z. z., ústavného zákona č. 44/2017 Z. z., ústavného zákona č. 71/2017 Z. z., ústavného zákona č. 137/2017 Z. z., nálezu Ústavného súdu SR č. 40/2019 Z. z., ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. a ústavného zákona č. 422/2020 Z. z.

PREAMBULA

My, národ slovenský, pamätajúc na politické a kultúrne dedičstvo svojich predkov a na stáročné skúsenosti zo zápasov o národné bytie a vlastnú štátnosť, v zmysle cyrilo-metodského duchovného dedičstva a historického odkazu Veľkej Moravy, vychádzajúc z prirodzeného práva národov na sebaurčenie, spoločne s príslušníkmi národnostných menšín a etnických skupín žijúcich na území Slovenskej republiky, v záujme trvalej mierovej spolupráce s ostatnými demokratickými štátmi, usilujúc sa o uplatňovanie demokratickej formy vlády, záruk slobodného života, rozvoja duchovnej kultúry a hospodárskej prosperity, teda my, občania Slovenskej republiky, uznáame sa prostredníctvom svojich zástupcov na tejto ústave:

PRVÁ HLAVA

Prvý oddiel ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

Čl. 1

(1) Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

(2) Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná, a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.

Čl. 2

(1) Štátna moc pochádza od občanov, ktorí ju vykonávajú prostredníctvom svojich volených zástupcov alebo priamo.

(2) Štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

(3) Každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá.

Čl. 3

(1) Územie Slovenskej republiky je jednotné a nedeľiteľné.

(2) Hranice Slovenskej republiky sa môžu meniť len ústavným zákonom.

Čl. 4

(1) Nerastné bohatstvo, jaskyne, podzemné vody, prírodné liečivé zdroje a vodné toky sú vo vlastníctve Slo-

venskej republiky. Slovenská republika chráni a zveľaďuje toto bohatstvo, šetrne a efektívne využíva nerastné bohatstvo a prírodné dedičstvo v prospech svojich občanov a nasledujúcich generácií.

(2) Preprava vody odobratej z vodných útvarov nachádzajúcich sa na území Slovenskej republiky cez hranice Slovenskej republiky dopravnými prostriedkami alebo potrubím sa zakazuje; zákaz sa nevzťahuje na vodu na osobnú spotrebu, pitnú vodu balenú do spotrebiteľských obalov na území Slovenskej republiky a prírodnú minerálnu vodu balenú do spotrebiteľských obalov na území Slovenskej republiky a na poskytnutie humanitárnej pomoci a pomoci v núdzových stavoch. Podrobnosti o podmienkach prepravy vody na osobnú spotrebu a vody na poskytnutie humanitárnej pomoci a pomoci v núdzových stavoch ustanoví zákon.

Čl. 5

(1) Nadobúdanie a stratu štátneho občianstva Slovenskej republiky ustanoví zákon.

(2) Nikomu nemožno odňať štátne občianstvo Slovenskej republiky proti jeho vôli.

Čl. 6

(1) Na území Slovenskej republiky je štátnym jazykom slovenský jazyk.

(2) Používanie iných jazykov než štátneho jazyka v úradnom styku ustanoví zákon.

Čl. 7

(1) Slovenská republika môže na základe slobodného rozhodnutia vstúpiť do štátneho zväzku s inými

štátmi. O vstupe do štátneho zväzku s inými štátmi alebo o vystúpení z tohto zväzku sa rozhodne ústavným zákonom, ktorý sa potvrdí referendum.

(2) Slovenská republika môže medzinárodnou zmluvou, ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo na základe takej zmluvy preniesť výkon časti svojich práv na Európske spoločenstvá a Európsku úniu. Právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2.

(3) Slovenská republika sa môže s cieľom zachovať mier, bezpečnosť a demokratický poriadok za podmienok ustanovených medzinárodnou zmluvou zaradiť do organizácie vzájomnej kolektívnej bezpečnosti.

(4) Na platnosť medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodných politických zmlúv, medzinárodných zmlúv vojenskej povahy, medzinárodných zmlúv, z ktorých vzniká Slovenskej republike členstvo v medzinárodných organizáciách, medzinárodných hospodárskych zmlúv všeobecnej povahy, medzinárodných zmlúv, na ktorých vykonanie je potrebný zákon, a medzinárodných zmlúv, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb, sa vyžaduje pred ratifikáciou súhlas Národnej rady Slovenskej republiky.

(5) Medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi.

Čl. 7a

Slovenská republika podporuje národné povedomie a kultúrnu identitu Slovákov žijúcich v zahraničí, podporuje ich inštitúcie zriadené na dosiahnutie tohto účelu a vzťahy s materskou krajinou.

Druhý oddiel ŠTÁTNE SYMBOLY

Čl. 8

Štátnymi symbolmi Slovenskej republiky sú štátny znak, štátna vlajka, štátna pečať a štátna hymna.

Čl. 9

(1) Štátny znak Slovenskej republiky tvorí na červenom ranogotickom štíte dvojité strieborný kríž včertýny na strednom vyvýšenom vršku modrého trojvršia.

(2) Štátna vlajka Slovenskej republiky sa skladá z troch pozdĺžnych pruhov – bieleho, modrého a červeného. Na prednej polovici listu štátnej vlajky Slovenskej republiky je štátny znak Slovenskej republiky.

(3) Štátnu pečať Slovenskej republiky tvorí štátny znak Slovenskej republiky, okolo ktorého je do kruhu umiestnený nápis Slovenská republika.

(4) Štátnou hymnou Slovenskej republiky sú prvé dve slohy piesne Nad Tatrou sa blýska.

(5) Podrobnosti o štátnych symboloch Slovenskej republiky a ich používaní ustanoví zákon.

Tretí oddiel HLAVNÉ MESTO SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Čl. 10

(1) Hlavným mestom Slovenskej republiky je Bratislava.

(2) Postavenie Bratislavy ako hlavného mesta Slovenskej republiky ustanoví zákon.

DRUHÁ HLAVA ZÁKLADNÉ PRÁVA A SLOBODY

Prvý oddiel VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Čl. 12

(1) Ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremieľateľné a nezrušiteľné.

(2) Základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvyhodňovať alebo znevýhodňovať.

(3) Každý má právo slobodne rozhodovať o svojej národnosti. Zakazuje sa akékoľvek ovplyvňovanie tohto rozhodovania a všetky spôsoby nátlaku smerujúce k odnárodňovaniu.

(4) Nikomu nesmie byť spôsobená ujma na právach pre to, že uplatňuje svoje základné práva a slobody.

Čl. 13

(1) Povinnosti možno ukladať

- a) zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd,
- b) medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 4, ktorá priamo zakladá práva a povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb, alebo
- c) nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2.

(2) Medze základných práv a slobôd možno upraviť za podmienok ustanovených touto ústavou len zákonom.

(3) Zákonné obmedzenia základných práv a slobôd musia platiť rovnako pre všetky prípady, ktoré spĺňajú ustanovené podmienky.

(4) Pri obmedzovaní základných práv a slobôd sa

musí dbať na ich podstatu a zmysel. Takéto obmedzenia sa môžu použiť len na ustanovený cieľ.

Druhý oddiel **ZÁKLADNÉ ĽUDSKÉ PRÁVA A SLOBODY**

Čl. 14

Každý má spôsobilosť na práva.

Čl. 15

(1) Každý má právo na život. Ľudský život je hodný ochrany už pred narodením.

(2) Nikto nesmie byť pozbavený života.

(3) Trest smrti sa nepripúšťa.

(4) Podľa tohto článku nie je porušením práv, ak bol niekto pozbavený života v súvislosti s konaním, ktoré podľa zákona nie je trestné.

Čl. 16

(1) Nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená. Obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom.

(2) Nikoho nemožno mučiť ani podrobiť krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

Čl. 17

(1) Osobná sloboda sa zaručuje.

(2) Nikoho nemožno sťahť alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

(3) Obvineného alebo podozrivého z trestného činu možno zadržať len v prípadoch ustanovených zákonom. Zadržaná osoba musí byť ihneď oboznámená s dôvodmi zadržania, vypočutá a najneskôr do 48 hodín a pri trestných činoch terorizmu do 96 hodín prepustená na slobodu alebo odovzdaná súdu.

(4) Obvineného možno zatknúť iba na odôvodnený písomný príkaz sudcu. Zatknutá osoba musí byť do 24 hodín odovzdaná súdu. Sudca musí zatknutú osobu do 48 hodín a pri obzvlášť závažných trestných činoch do 72 hodín od prevzatia vypočuť a rozhodnúť o väzbe alebo o jej prepustení na slobodu.

(5) Do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

(6) Zákon ustanoví, v ktorých prípadoch možno prevziať osobu do ústavnej zdravotníckej starostlivosti alebo ju v nej držať bez jej súhlasu. Takéto opatrenie sa musí do 24 hodín oznámiť súdu, ktorý o tomto umiestnení rozhodne do piatich dní.

(7) Skúmanie duševného stavu osoby obvinenej z trestného činu je možné iba na písomný príkaz súdu.

Čl. 18

(1) Nikoho nemožno poslať na nútené práce alebo nútené služby.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na

a) práce ukladané podľa zákona osobám vo výkone trestu odňatia slobody alebo osobám vykonávajúcim iný trest, nahradzujúci trest odňatia slobody,

b) vojenskú službu alebo inú službu ustanovenú zákonom namiesto povinnej vojenskej služby,

c) službu vyžadovanú na základe zákona v prípade živelných pohrôm, nehôd alebo iného nebezpečenstva, ktoré ohrozuje životy, zdravie alebo značné majetkové hodnoty,

d) konanie uložené zákonom na ochranu života, zdravia alebo práv iných,

e) menšie obecné služby na základe zákona.

Čl. 19

(1) Každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.

(2) Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

(3) Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe.

Čl. 20

(1) Každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

(2) Zákon ustanoví, ktorý ďalší majetok okrem majetku uvedeného v čl. 4 tejto ústavy, nevyhnutný na zabezpečovanie potrieb spoločnosti, potravinovej bezpečnosti štátu, rozvoja národného hospodárstva a verejného záujmu, môže byť iba vo vlastníctve štátu, obce, určených právnických osôb alebo určených fyzických osôb. Zákon tiež môže ustanoviť, že určité veci môžu byť iba vo vlastníctve občanov alebo právnických osôb so sídlom v Slovenskej republike.

(3) Vlastníctvo zaväzuje. Nemožno ho zneužiť na ujmu práv iných alebo v rozpore so všeobecnými záujmami chránenými zákonom. Výkon vlastníckeho práva nesmie poškodzovať ľudské zdravie, prírodu, kultúrne pamiatky a životné prostredie nad mieru ustanovenú zákonom.

(4) Vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

(5) Iné zásahy do vlastníckeho práva možno dovoliť iba vtedy, ak ide o majetok nadobudnutý nezákonným spôsobom alebo z nelegálnych príjmov a ide o opatrenie nevyhnutné v demokratickej spoločnosti pre bezpečnosť štátu, ochranu verejného poriadku, mravnosti alebo práv a slobôd iných. Podmienky ustanoví zákon.

Čl. 21

(1) Obydlie je nedotknuteľné. Nie je dovolené doň vstúpiť bez súhlasu toho, kto v ňom býva.

(2) Domová prehliadka je prípustná len v súvislosti s trestným konaním, a to na písomný a odôvodnený príkaz sudcu. Spôsob vykonania domovej prehliadky ustanoví zákon.

(3) Iné zásahy do nedotknuteľnosti obydlija možno zákonom dovoliť iba vtedy, keď je to v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu života, zdravia alebo majetku osôb, na ochranu práv a slobôd iných alebo na odvrátenie závažného ohrozenia verejného poriadku. Ak sa obydlie používa aj na podnikanie alebo vykonávanie inej hospodárskej činnosti, takéto zásahy môžu byť zákonom dovolené aj vtedy, keď je to nevyhnutné na plnenie úloh verejnej správy.

Čl. 22

(1) Listové tajomstvo, tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností a ochrana osobných údajov sa zaručujú.

(2) Nikto nesmie porušiť listové tajomstvo ani tajomstvo iných písomností a záznamov, či už uchovávaných v súkromí, alebo zasielaných poštou, alebo iným spôsobom; výnimkou sú prípady, ktoré ustanoví zákon. Rovnako sa zaručuje tajomstvo správ podávaných telefónom, telegrafom alebo iným podobným zariadením.

Čl. 23

(1) Sloboda pohybu a pobytu sa zaručuje.

(2) Každý, kto sa oprávnené zdržiava na území Slovenskej republiky, má právo toto územie slobodne opustiť.

(3) Slobody podľa odsekov 1 a 2 môžu byť obmedzené zákonom, ak je to nevyhnutné pre bezpečnosť štátu, udržanie verejného poriadku, ochranu zdravia alebo ochranu práv a slobôd iných a na vymedzených územiach aj v záujme ochrany prírody.

(4) Každý občan má právo na slobodný vstup na územie Slovenskej republiky. Občana nemožno nútiť, aby opustil vlasť, a nemožno ho vyhostiť.

(5) Cudzinca možno vyhostiť iba v prípadoch ustanovených zákonom.

Čl. 24

(1) Sloboda myslenia, svedomia, náboženského vyznania a vieri sa zaručuje. Toto právo zahŕňa aj možnosť zmeniť náboženské vyznanie alebo vieru. Každý má právo byť bez náboženského vyznania. Každý má právo verejne prejavovať svoje zmýšľanie.

(2) Každý má právo slobodne prejavovať svoje náboženstvo alebo vieru buď sám, buď spoločne s inými, súkromne alebo verejne, bohoslužbou, náboženskými úkonmi, zachovávaním obradov alebo zúčastňovať sa na jeho vyučovaní.

(3) Cirkvi a náboženské spoločnosti spravujú svoje záležitosti samy, najmä zriaďujú svoje orgány, ustanovujú svojich duchovných, zabezpečujú vyučovanie náboženstva a zakladajú rehoľné a iné cirkevné inštitúcie nezávisle od štátnych orgánov.

(4) Podmienky výkonu práv podľa odsekov 1 až 3 možno obmedziť iba zákonom, ak ide o opatrenie nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na ochranu verejného poriadku, zdravia a mravnosti alebo práv a slobôd iných.

Čl. 25

(1) Obrana Slovenskej republiky je povinnosťou a vecou cti občanov. Zákon ustanoví rozsah brannej povinnosti.

(2) Nikoho nemožno nútiť, aby vykonával vojenskú službu, ak je to v rozpore s jeho svedomím alebo náboženským vyznaním. Podrobnosti ustanoví zákon.

Tretí oddiel POLITICKÉ PRÁVA

Čl. 26

(1) Sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

(2) Každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu. Vydávanie tlače nepodlieha povoľovaciemu konaniu. Podnikanie v odbore rozhlasu a televízie sa môže viazať na povolenie štátu. Podmienky ustanoví zákon.

(3) Cenzúra sa zakazuje.

(4) Slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.

(5) Orgány verejnej moci majú povinnosť primeraným spôsobom poskytovať informácie o svojej činnosti v štátnom jazyku. Podmienky a spôsob vykonania ustanoví zákon.

Čl. 27

(1) Petičné právo sa zaručuje. Každý má právo sám alebo s inými obracať sa vo veciach verejného alebo iného spoločného záujmu na štátne orgány a orgány územnej samosprávy so žiadosťami, návrhmi a sťažnosťami.

(2) Petíciu nemožno vyzývať na porušovanie základných práv a slobôd.

(3) Petíciu nemožno zasahovať do nezávislosti súdu.

Čl. 28

(1) Právo pokoje sa zhromažďovať sa zaručuje.

(2) Podmienky výkonu tohto práva ustanoví zákon v prípadoch zhromažďovania na verejných miestach, ak

ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, ochranu verejného poriadku, zdravia a mravnosti, majetku alebo pre bezpečnosť štátu. Zhromaždenie sa nesmie podmieňovať povolením orgánu verejnej správy.

Čl. 29

(1) Právo slobodne sa združovať sa zaručuje. Každý má právo spolu s inými sa združovať v spolkoch, spoločnostiach alebo iných združeniach.

(2) Občania majú právo zakladať politické strany a politické hnutia a združovať sa v nich.

(3) Výkon práv podľa odsekov 1 a 2 možno obmedziť len v prípadoch ustanovených zákonom, ak je to v demokratickej spoločnosti nevyhnuté pre bezpečnosť štátu, na ochranu verejného poriadku, predchádzanie trestným činom alebo na ochranu práv a slobôd iných.

(4) Politické strany a politické hnutia, ako aj spolky, spoločnosti alebo iné združenia sú oddelené od štátu.

Čl. 30

(1) Občania majú právo zúčastňovať sa na správe verejných vecí priamo alebo slobodnou voľbou svojich zástupcov. Cudzinci s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky majú právo voliť a byť volení do orgánov samosprávy obcí a do orgánov samosprávy vyšších územných celkov.

(2) Voľby sa musia konať v lehotách nepresahujúcich pravidelné volebné obdobie ustanovené zákonom.

(3) Volebné právo je všeobecné, rovné a priame a vykonáva sa tajným hlasovaním. Podmienky výkonu volebného práva ustanoví zákon.

(4) Občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám.

Čl. 31

Zákonná úprava všetkých politických práv a slobôd a jej výklad a používanie musia umožňovať a ochraňovať slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti.

Čl. 32

Občania majú právo postaviť sa na odpor proti každému, kto by odstraňoval demokratický poriadok základných ľudských práv a slobôd uvedených v tejto ústave, ak činnosť ústavných orgánov a účinné použitie zákonných prostriedkov sú znemožnené.

Štvrtý oddiel PRÁVA NÁRODNOSTNÝCH MENŠÍN A ETNICKÝCH SKUPÍN

Čl. 33

Príslušnosť ku ktorejkoľvek národnostnej menšine alebo etnickej skupine nesmie byť nikomu na ujmu.

Čl. 34

(1) Občanom tvoriacim v Slovenskej republike národnostné menšiny alebo etnické skupiny sa zaručuje všestranný rozvoj, najmä právo spoločne s inými príslušníkmi menšiny alebo skupiny rozvíjať vlastnú kultúru, právo rozširovať a prijímať informácie v ich materinskom jazyku, združovať sa v národnostných združeniach, zakladať a udržiavať vzdelávacie a kultúrne inštitúcie. Podrobnosti ustanoví zákon.

(2) Občanom patriacim k národnostným menšinám alebo etnickým skupinám sa za podmienok ustanovených zákonom zaručuje okrem práva na osvojenie si štátneho jazyka aj

- a) právo na vzdelanie v ich jazyku,
- b) právo používať ich jazyk v úradnom styku,
- c) právo zúčastňovať sa na riešení vecí týkajúcich sa národnostných menšín a etnických skupín.

(3) Výkon práv občanov patriacich k národnostným menšinám a etnickým skupinám zaručených v tejto ústave nesmie viesť k ohrozeniu zvrchovanosti a územnej celistvosti Slovenskej republiky a k diskriminácii jej ostatného obyvateľstva.

Piaty oddiel HOSPODÁRSKE, SOCIÁLNE A KULTÚRNE PRÁVA

Čl. 35

(1) Každý má právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikáť a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť.

(2) Zákon môže ustanoviť podmienky a obmedzenia výkonu určitých povolanií alebo činností.

(3) Občania majú právo na prácu. Štát v primeranom rozsahu hmotne zabezpečuje občanov, ktorí nie z vlastnej viny nemôžu toto právo vykonávať. Podmienky ustanoví zákon.

(4) Zákon môže ustanoviť odchylnú úpravu práv uvedených v odsekoch 1 až 3 pre cudzincov.

Čl. 36

(1) Zamestnanci majú právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky. Zákon im zabezpečuje najmä

- a) právo na odmenu za vykonanú prácu, dostatočnú na to, aby im umožnila dôstojnú životnú úroveň,
 - b) ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania a diskriminácii v zamestnaní,
 - c) ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci,
 - d) najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času,
 - e) primeraný odpočinok po práci,
 - f) najkratšiu prípustnú dĺžku platenej dovolenky na zotavenie,
 - g) právo na kolektívne vyjednávanie.
- (2) Každý zamestnanec má právo, aby jeho odmena

za vykonanú prácu nebola nižšia ako minimálna mzda. Podrobnosti o úprave minimálnej mzdy ustanoví zákon.

Čl. 37

(1) Každý má právo sa slobodne združovať s inými na ochranu svojich hospodárskych a sociálnych záujmov.

(2) Odborové organizácie vznikajú nezávisle od štátu. Obmedzovať počet odborových organizácií, ako aj zvyšovať počet niektoré z nich v podniku alebo v odvetví, je neprípustné.

(3) Činnosť odborových organizácií a vznik a činnosť iných združení na ochranu hospodárskych a sociálnych záujmov možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenie v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu bezpečnosti štátu, verejného poriadku alebo práv a slobôd druhých.

(4) Právo na štrajk sa zaručuje. Podmienky ustanoví zákon. Toto právo nemajú sudcovia, prokurátori, príslušníci ozbrojených síl a ozbrojených zborov a príslušníci a zamestnanci hasičských a záchranných zborov.

Čl. 38

(1) Ženy, mladiství a osoby zdravotne postihnuté majú právo na zvýšenú ochranu zdravia pri práci a osobitné pracovné podmienky.

(2) Mladiství a osoby zdravotne postihnuté majú právo na osobitnú ochranu v pracovných vzťahoch a na pomoc pri príprave na povolanie.

(3) Podrobnosti o právach podľa odsekov 1 a 2 ustanoví zákon.

Čl. 39

(1) Občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe a pri nespôsobilosti na prácu, ako aj pri strate živiteľa.

(2) Primerané hmotné zabezpečenie v starobe sa vykonáva prostredníctvom priebežne financovaného dôchodkového systému a systému starobného dôchodkového sporenia. Štát podporuje dobrovoľné sporenie na dôchodok.

(3) Vek potrebný na vznik nároku na primerané hmotné zabezpečenie v starobe nesmie presiahnuť 64 rokov. Žena má právo na primerané zníženie maximálneho veku potrebného na vznik nároku na primerané hmotné zabezpečenie v starobe o

- a) šesť mesiacov, ak vychovala jedno dieťa,
- b) dvanásť mesiacov, ak vychovala dve deti,
- c) osemnásť mesiacov, ak vychovala tri a viac detí.

[> Dňom 1. januára 2023 V čl. 39 odsek 3 uče:

„(3) Po dosiahnutí ustanovenej doby účasti na systéme primeraného hmotného zabezpečenia v starobe má osoba, ktorá dosiahla ustanovený vek, nárok na primerané hmotné zabezpečenie v starobe. Zo

systému primeraného hmotného zabezpečenia v starobe možno zabezpečiť aj osobu, ktorá po dosiahnutí ustanovenej doby účasti na tomto systéme dosiahla ustanovený počet odpracovaných rokov.“]

[> Dňom 1. januára 2023 V čl. 39 sa za odsek 3 vkladajú nové odseky 4 a 5, ktoré znejú:

„(4) Nemožnosť vykonávať zárobkovú činnosť z dôvodu dlhodobej starostlivosti o dieťa počas zákonom ustanovenej doby po jeho narodení nesmie mať negatívny vplyv na primerané hmotné zabezpečenie v starobe.

(5) Každý má právo rozhodnúť, že časť uhradenej dane alebo časť uhradenej platby spojenej s účasťou na systéme primeraného hmotného zabezpečenia v starobe, bude poskytnutá osobe, ktorá ho vychovala a ktorej je poskytované hmotné zabezpečenie v starobe. Výkon práva podľa prvej vety nesmie mať negatívny vplyv na primerané hmotné zabezpečenie v starobe.“

Doterajšie odseky 4 a 5 sa označujú ako odseky 6 a 7.]

(4) Každý, kto je v hmotnej núdzi, má právo na takú pomoc, ktorá je nevyhnutná na zabezpečenie základných životných podmienok.

(5) Podrobnosti o právach podľa odsekov 1 až 4 ustanoví zákon.

[> Dňom 1. januára 2023 V čl. 39 ods. 7 sa slová „1 až 4“ nahrádzajú slovami „1 až 6“.]

Čl. 40

Každý má právo na ochranu zdravia. Na základe zdravotného poistenia majú občania právo na bezplatnú zdravotnú starostlivosť a na zdravotnícke pomôcky za podmienok, ktoré ustanoví zákon.

Čl. 41

(1) Manželstvo je jedinečný zväzok medzi mužom a ženou. Slovenská republika manželstvo všestranne chráni a napomáha jeho dobru. Manželstvo, rodičovstvo a rodina sú pod ochranou zákona. Zaručuje sa osobitná ochrana detí a mladistvých.

(2) Žene v tehotenstve sa zaručuje osobitná starostlivosť, ochrana v pracovných vzťahoch a zodpovedajúce pracovné podmienky.

(3) Deti narodené v manželstve i mimo neho majú rovnaké práva.

(4) Starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona.

(5) Rodičia, ktorí sa starajú o deti, majú právo na pomoc štátu.

(6) Podrobnosti o právach podľa odsekov 1 až 5 ustanoví zákon.

Čl. 42

(1) Každý má právo na vzdelanie. Školská dochádzka je povinná. Jej dĺžku po vekovú hranicu ustanoví zákon.

(2) Občania majú právo na bezplatné vzdelanie v základných školách a stredných školách, podľa schopností občana a možnosti spoločnosti aj na vysokých školách.

(3) Zriaďovať iné školy ako štátne a vyučovať v nich možno len za podmienok ustanovených zákonom; v takýchto školách sa môže vzdelávanie poskytovať za úhradu.

(4) Zákon ustanoví, za akých podmienok majú občania pri štúdiu právo na pomoc štátu.

Čl. 43

(1) Sloboda vedeckého bádania a umenia sa zaručuje. Práva na výsledky tvorivej duševnej činnosti chráni zákon.

(2) Právo prístupu ku kultúrnemu bohatstvu sa zaručuje za podmienok ustanovených zákonom.

**Šiesty oddiel
PRÁVO NA OCHRANU ŽIVOTNÉHO
PROSTREDIA A KULTÚRNEHO DEDIČSTVA**

Čl. 44

(1) Každý má právo na priaznivé životné prostredie.

(2) Každý je povinný chrániť a zveľaďovať životné prostredie a kultúrne dedičstvo.

(3) Nikto nesmie nad mieru ustanovenú zákonom ohrozovať ani poškodzovať životné prostredie, prírodné zdroje a kultúrne pamiatky.

(4) Štát dbá o šetrné využívanie prírodných zdrojov, o ochranu poľnohospodárskej pôdy a lesnej pôdy, o ekologickú rovnováhu a o účinnú starostlivosť o životné prostredie a zabezpečuje ochranu určeným druhom voľne rastúcich rastlín a voľne žijúcich živočíchov.

(5) Poľnohospodárska pôda a lesná pôda ako neobnoviteľné prírodné zdroje požívajú osobitnú ochranu zo strany štátu a spoločnosti.

(6) Podrobnosti o právach a povinnostiach podľa odsekov odsekov 1 až 5 ustanoví zákon.

Čl. 45

Každý má právo na včasné a úplné informácie o stave životného prostredia a o príčinách a následkoch tohto stavu.

**Siedmy oddiel
PRÁVO NA SÚDNU A INÚ PRÁVNÚ
OCHRANU**

Čl. 46

(1) Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

(2) Kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený

rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

(3) Každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

(4) Podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane ustanoví zákon.

Čl. 47

(1) Každý má právo odprieť výpoveď, ak by ňou spôsobil nebezpečenstvo trestného stíhania sebe alebo blízkej osobe.

(2) Každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

(3) Všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

(4) Kto vyhlási, že neovláda jazyk, v ktorom sa vedie konanie podľa odseku 2, má právo na tlmočníka.

Čl. 48

(1) Nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

(2) Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Čl. 49

Len zákon ustanoví, ktoré konanie je trestným činom a aký trest, prípadne iné ujmy na právach alebo majetku možno uložiť za jeho spáchanie.

Čl. 50

(1) Len súd rozhoduje o vine a treste za trestné činy.

(2) Každý, proti komu sa vedie trestné konanie, považuje sa za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu.

(3) Obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

(4) Obvinený má právo odprieť výpoveď; tohto práva ho nemožno pozbaviť nijakým spôsobom.

(5) Nikoho nemožno trestne stíhať za čin, za ktorý bol už právoplatne odsúdený alebo oslobodený spod obžaloby. Táto zásada nevylučuje uplatnenie mimoriadnych opravných prostriedkov v súlade so zákonom.

(6) Trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá

podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Neskorší zákon sa použije, ak je to pre páchatela priaznivejšie.

Ôsmy oddiel SPOLOČNÉ USTANOVENIA K PRVEJ A DRUHEJ HLAVE

Čl. 51

(1) Domáhať sa práv uvedených v čl. 35, 36, 37 ods. 4, čl. 38 až 42 a čl. 44 až 46 tejto ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.

(2) Podmienky a rozsah obmedzenia základných práv a slobôd a rozsah povinností v čase vojny, vojnového stavu, výnimového stavu a núdzového stavu ustanoví ústavný zákon.

Čl. 52

(1) Kde sa v prvej a druhej hlave tejto ústavy používa pojem „občan“, rozumie sa tým štátny občan Slovenskej republiky.

(2) Cudzinci požívajú v Slovenskej republike základné ľudské práva a slobody zaručené touto ústavou, ak nie sú výslovne priznané iba občanom.

(3) Kde sa v doterajších právnych predpisoch používa pojem „občan“, rozumie sa ním každý človek, ak ide o práva a slobody, ktoré táto ústava priznáva bez ohľadu na štátne občianstvo.

Čl. 53

Slovenská republika poskytuje azyl cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd. Azyl možno odpísať tomu, kto konal v rozpore so základnými ľudskými právami a slobodami. Podrobnosti ustanoví zákon.

Čl. 54

Zákon môže sudcom a prokurátorom obmedziť právo na podnikanie a inú hospodársku činnosť a právo uvedené v čl. 29 ods. 2, zamestnancom štátnej správy a územnej samosprávy vo funkciách, ktoré určí aj právo uvedené v čl. 37 ods. 4, príslušníkom ozbrojených síl a ozbrojených zborov aj práva uvedené v čl. 27 a 28, pokiaľ súvisia s výkonom služby. Osobám v povolaniach, ktoré sú bezprostredne nevyhnutné na ochranu života a zdravia, môže zákon obmedziť právo na štrajk.

TRETIA HLAVA

Prvý oddiel HOSPODÁRSTVO SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Čl. 55

(1) Hospodárstvo Slovenskej republiky sa zakladá

na princípoch sociálne a ekologicky orientovanej trhovej ekonomiky.

(2) Slovenská republika chráni a podporuje hospodársku súťaž. Podrobnosti ustanoví zákon.

Čl. 55a

Slovenská republika chráni dlhodobú udržateľnosť svojho hospodárenia, ktoré sa zakladá na transparentnosti a efektívnosti vynakladania verejných prostriedkov. Na podporu cieľov podľa predchádzajúcej vety ústavný zákon upravuje pravidlá rozpočtovej zodpovednosti, pravidlá rozpočtovej transparentnosti a pôsobnosť Rady pre rozpočtovú zodpovednosť.

Čl. 56

(1) Národná banka Slovenska je nezávislá centrálna banka Slovenskej republiky. Národná banka Slovenska môže v rámci svojej pôsobnosti vydávať všeobecne záväzné právne predpisy, ak je na to splnomocnená zákonom.

(2) Najvyšším riadiacim orgánom Národnej banky Slovenska je Banková rada Národnej banky Slovenska.

(3) Podrobnosti podľa odsekov 1 a 2 ustanoví zákon.

Čl. 57

Slovenská republika je colným územím.

Čl. 58

(1) Finančné hospodárenie Slovenskej republiky sa spravuje jej štátnym rozpočtom. Štátny rozpočet sa prijíma zákonom.

(2) Prijímy štátneho rozpočtu, pravidlá rozpočtového hospodárenia, vzťahy medzi štátnym rozpočtom a rozpočtami územných celkov ustanoví zákon.

(3) Štátne účelové fondy zapojené na štátny rozpočet Slovenskej republiky sa zriaďujú zákonom.

Čl. 59

(1) Dane a poplatky sú štátne a miestne.

(2) Dane a poplatky možno ukladať zákonom alebo na základe zákona.

Druhý oddiel NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Čl. 60

(1) Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky je nezávislý orgán kontroly hospodárenia s

- prostriedkami rozpočtov, ktoré podľa zákona schvaľuje Národná rada Slovenskej republiky alebo vláda,
- majetkom, majetkovými právami, finančnými prostriedkami, záväzkami a pohľadávkami štátu, ve-

rejnoprávnych inštitúcií, Fondu národného majetku Slovenskej republiky, obcí, vyšších územných celkov, právnických osôb s majetkovou účasťou štátu, právnických osôb s majetkovou účasťou verejnoprávnych inštitúcií, právnických osôb s majetkovou účasťou Fondu národného majetku Slovenskej republiky, právnických osôb s majetkovou účasťou obcí, právnických osôb s majetkovou účasťou vyšších územných celkov, právnických osôb založených obcami alebo právnických osôb založených vyššími územnými celkami,

- c) majetkom, majetkovými právami, finančnými prostriedkami a pohľadávkami, ktoré sa poskytli Slovenskej republike, právnickým osobám alebo fyzickým osobám v rámci rozvojových programov alebo z iných obdobných dôvodov zo zahraničia,
 - d) majetkom, majetkovými právami, finančnými prostriedkami, pohľadávkami a záväzkami, za ktoré Slovenská republika prevzala záruku,
 - e) majetkom, majetkovými právami, finančnými prostriedkami, pohľadávkami a záväzkami právnických osôb vykonávajúcich činnosti vo verejnom záujme.
- (2) Kontrolná pôsobnosť najvyššieho kontrolného úradu sa vzťahuje v rozsahu uvedenom v odseku 1 na
- a) vládu Slovenskej republiky, ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy Slovenskej republiky a na orgány im podriadené,
 - b) štátne orgány, ako aj právnické osoby, u ktorých vykonávajú funkciu zakladateľa alebo zriaďovateľa ústredné orgány štátnej správy alebo iné štátne orgány,
 - c) obce a vyššie územné celky, právnické osoby zriadené obcami, právnické osoby zriadené vyššími územnými celkami, na právnické osoby s majetkovou účasťou obcí a právnické osoby s majetkovou účasťou vyšších územných celkov,
 - d) štátne účelové fondy, verejnoprávne inštitúcie zriadené zákonom, právnické osoby, v ktorých majú majetkovú účasť verejnoprávne inštitúcie, na právnické osoby s majetkovou účasťou štátu,
 - e) Fond národného majetku Slovenskej republiky, právnické osoby s určenou majetkovou účasťou Fondu národného majetku Slovenskej republiky,
 - f) fyzické osoby a právnické osoby.

Čl. 61

(1) Na čele najvyššieho kontrolného úradu je predseda. Predsedu a podpredsedov najvyššieho kontrolného úradu volí a odvoláva Národná rada Slovenskej republiky.

(2) Za predsedu a podpredsedu najvyššieho kontrolného úradu môže byť zvolený každý občan Slovenskej republiky, ktorý je voliteľný do Národnej rady Slovenskej republiky.

(3) Tá istá osoba môže byť zvolená za predsedu a podpredsedu najvyššieho kontrolného úradu najviac

v dvoch po sebe nasledujúcich sedemročných obdobiach.

(4) Funkcia predsedu a podpredsedu najvyššieho kontrolného úradu sú nezlučiteľné s výkonom funkcie v inom orgáne verejnej moci, s pracovným pomerom alebo s obdobným pracovným vzťahom, s podnikateľskou činnosťou, s členstvom v riadiacom alebo kontrolnom orgáne právnickej osoby, ktorá vykonáva podnikateľskú činnosť, ani s inou hospodárskou alebo zárobkovou činnosťou okrem správy vlastného majetku, vedeckej, pedagogickej, literárnej alebo umeleckej činnosti.

Čl. 62

Najvyšší kontrolný úrad predkladá najmenej raz do roka správy o výsledkoch kontrolnej činnosti Národnej rade Slovenskej republiky a vždy, keď o to požiada Národná rada Slovenskej republiky.

Čl. 63

Postavenie, pôsobnosť, vnútorné organizačné členenie a základné pravidlá kontrolnej činnosti najvyššieho kontrolného úradu ustanoví zákon.

ŠTVRTÁ HLAVA ÚZEMNÁ SAMOSPRÁVA

Čl. 64

Základom územnej samosprávy je obec. Územnú samosprávu tvorí obec a vyšší územný celok.

Čl. 64a

Obec a vyšší územný celok sú samostatné územné samosprávne a správne celky Slovenskej republiky združujúce osoby, ktoré majú na ich území trvalý pobyt. Podrobnosti ustanoví zákon.

Čl. 65

(1) Obec a vyšší územný celok sú právnické osoby, ktoré za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodária s vlastným majetkom a so svojimi finančnými prostriedkami.

(2) Obec a vyšší územný celok financujú svoje potreby predovšetkým z vlastných príjmov, ako aj zo štátnych dotácií. Zákon ustanoví, ktoré dane a poplatky sú príjmom obce a ktoré dane a poplatky sú príjmom vyššieho územného celku. Štátnych dotácií sa možno domáhať len v medziach zákona.

Čl. 66

(1) Obec má právo združovať sa s inými obcami na zabezpečenie vecí spoločného záujmu; rovnaké právo združovať sa s inými vyššími územnými celkami má aj vyšší územný celok. Podmienky ustanoví zákon.

(2) Zlúčenie, rozdelenie alebo zrušenie obce upraví zákon.

Čl. 67

(1) Územná samospráva sa uskutočňuje na zhromaždeniach obyvateľov obce, miestnym referendom, referendom na území vyššieho územného celku, orgánmi obce alebo orgánmi vyššieho územného celku. Spôsob vykonania miestneho referenda a referenda na území vyššieho územného celku ustanoví zákon.

(2) Povinnosti a obmedzenia pri výkone územnej samosprávy možno obci a vyššiemu územnému celku ukladať zákonom a na základe medzinárodnej zmluvy podľa čl. 7 ods. 5.

(3) Štát môže zasahovať do činnosti obce a vyššieho územného celku len spôsobom ustanoveným zákonom.

Čl. 68

Vo veciach územnej samosprávy a na zabezpečenie úloh vyplývajúcich pre samosprávu zo zákona môže obec a vyšší územný celok vydávať všeobecne záväzné nariadenia.

Čl. 69

(1) Orgánmi obce sú

- a) obecné zastupiteľstvo,
- b) starosta obce.

(2) Obecné zastupiteľstvo tvoria poslanci obecného zastupiteľstva. Poslancov volia na štvorročné obdobie obyvatelia obce, ktorí majú na jej území trvalý pobyt. Voľby poslancov sa uskutočňujú na základe všeobecného, rovného a priameho volebného práva tajným hlasovaním.

(3) Starostu obce volia obyvatelia obce, ktorí majú na jej území trvalý pobyt, na základe všeobecného, rovného a priameho volebného práva tajným hlasovaním na štvorročné obdobie. Starosta obce je výkonným orgánom obce; vykonáva správu obce a zastupuje obec navonok. Dôvody a spôsob odvolania starostu pred uplynutím volebného obdobia ustanoví zákon.

(4) Orgány vyššieho územného celku sú

- a) zastupiteľstvo vyššieho územného celku,
- b) predseda vyššieho územného celku.

(5) Zastupiteľstvo vyššieho územného celku tvoria poslanci zastupiteľstva vyššieho územného celku. Poslancov volia obyvatelia, ktorí majú trvalý pobyt v územnom obvode vyššieho územného celku, na štvorročné obdobie. Voľby poslancov sa uskutočňujú na základe všeobecného, rovného a priameho volebného práva tajným hlasovaním.

(6) Predsedu vyššieho územného celku volia obyvatelia, ktorí majú trvalý pobyt v územnom obvode vyššieho územného celku, na základe všeobecného, rovného a priameho volebného práva tajným hlasovaním na štvorročné obdobie. Dôvody a spôsob odvolania predsedu vyššieho územného celku pred uplynutím volebného obdobia ustanoví zákon. Predseda vyššieho územného celku je výkonným orgánom vyššieho územ-

ného celku, vykonáva správu vyššieho územného celku a zastupuje vyšší územný celok navonok.

Čl. 70

Zákon ustanoví predpoklady a spôsob vyhlásenia obce za mesto; upraví aj názvy orgánov mesta.

Čl. 71

(1) Na obec a vyšší územný celok možno zákonom preniesť výkon určených úloh miestnej štátnej správy. Náklady takto preneseného výkonu štátnej správy uhrádza štát.

(2) Pri výkone štátnej správy môže obec a vyšší územný celok vydávať v rámci svojej územnej pôsobnosti na základe splnomocnenia v zákone a v jeho medziach všeobecne záväzné nariadenia. Výkon štátnej správy prenesený na obec alebo na vyšší územný celok zákonom riadi a kontroluje vláda. Podrobnosti ustanoví zákon.

PIATA HLAVA ZÁKONODARNÁ MOC

Prvý oddiel NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Čl. 72

Národná rada Slovenskej republiky je jediným ústavodárnym a zákonodárnym orgánom Slovenskej republiky.

Čl. 73

(1) Národná rada Slovenskej republiky má 150 poslancov, ktorí sú volení na štyri roky.

(2) Poslanci sú zástupcovia občanov. Mandát vykonávajú osobne podľa svojho svedomia a presvedčenia a nie sú viazaní prikazmi.

Čl. 74

(1) Poslanci sú volení vo všeobecných, rovných, priamych voľbách s tajným hlasovaním.

(2) Za poslanca možno zvoliť občana, ktorý má volebné právo, dosiahol vek 21 rokov a má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky.

(3) Podrobnosti o voľbách poslancov ustanoví zákon.

Čl. 75

(1) Na schôdzi Národnej rady Slovenskej republiky, na ktorej sa poslanec zúčastňuje po prvý raz, skladá sľub, ktorý znie: „Sľubujem na svoju česť a svedomie vernosť Slovenskej republike. Svoje povinnosti budem plniť v záujme jej občanov. Budem dodržiavať ústavu a ostatné zákony a pracovať tak, aby sa uvádzali do života.“

(2) Odmietnutie sľubu alebo sľub s výhradou má za následok stratu mandátu.

Čl. 76

Platnosť voľby poslancov overuje Národná rada Slovenskej republiky.

Čl. 77

(1) Funkcia poslanca je nezlučiteľná s výkonom funkcie sudcu, prokurátora, verejného ochrancu práv, príslušníka ozbrojených síl, príslušníka ozbrojeného zboru a poslanca Európskeho parlamentu.

(2) Ak bol poslanec vymenovaný za člena vlády Slovenskej republiky, jeho mandát poslanca počas výkonu tejto funkcie nezaniká, iba sa neuplatňuje.

Čl. 78

(1) Za hlasovanie v Národnej rade Slovenskej republiky alebo v jej výboroch nemožno poslanca sťahovať, a to ani po zániku jeho mandátu.

(2) Za výroky pri výkone funkcie poslanca prednesené v Národnej rade Slovenskej republiky alebo v jej orgánoch nemožno poslanca trestne sťahovať, a to ani po zániku jeho mandátu. Poslanec podlieha disciplinárnej právomoci Národnej rady Slovenskej republiky.

(3) Poslanca nemožno vziať do väzby bez súhlasu Národnej rady Slovenskej republiky.

(4) Ak bol poslanec pristihnutý a zadržaný pri trestnom čine, príslušný orgán je povinný to ihneď oznámiť predsedovi Národnej rady Slovenskej republiky a predsedovi Mandátového a imunitného výboru Národnej rady Slovenskej republiky. Ak Mandátový a imunitný výbor Národnej rady Slovenskej republiky následný súhlas na zadržanie nedá, poslanec musí byť ihneď prepustený.

(5) Ak je poslanec vo výkone väzby, jeho mandát nezaniká, iba sa neuplatňuje.

Čl. 79

Poslanec môže odprieť svedectvo vo veciach, o ktorých sa dozvedel pri výkone svojej funkcie, a to aj keď prestal byť poslancom.

Čl. 80

(1) Poslanec môže interpelovať vládu Slovenskej republiky, člena vlády Slovenskej republiky alebo vedúceho iného ústredného orgánu štátnej správy vo veciach ich pôsobnosti. Poslanec musí dostať odpoveď do 30 dní.

(2) O odpovedi na interpelácie sa v Národnej rade Slovenskej republiky koná rozprava, ktorú možno spojiť s hlasovaním o dôvere.

Čl. 81

Poslanec sa môže svojho mandátu vzdať osobným vyhlásením na schôdzi Národnej rady Slovenskej republiky. Ak mu v tom bránia vážne okolnosti, môže tak

urobiť písomne do rúk predsedu Národnej rady Slovenskej republiky; v takom prípade mandát poslanca zaniká dňom doručenia písomného rozhodnutia o vzdaní sa mandátu poslanca predsedovi Národnej rady Slovenskej republiky.

Čl. 81a

Mandát poslanca zaniká

- a) uplynutím volebného obdobia,
- b) vzdaním sa mandátu,
- c) stratou voliteľnosti,
- d) rozpustením Národnej rady Slovenskej republiky,
- e) vznikom nezlučiteľnosti podľa čl. 77 ods. 1,
- f) dňom nadobudnutia právoplatnosti rozsudku, ktorým bol poslanec odsúdený za úmyselný trestný čin alebo ktorým bol poslanec odsúdený za trestný čin, a súd nerozhodol v jeho prípade o podmieňačnom odložení výkonu trestu odňatia slobody.

Čl. 82

(1) Národná rada Slovenskej republiky zasadá stále.

(2) Ustanovujúcu schôdzu Národnej rady Slovenskej republiky zvolá prezident Slovenskej republiky tak, aby sa uskutočnila do 30 dní od vyhlásenia výsledkov volieb. Ak tak neurobí, Národná rada Slovenskej republiky sa zide tridsiaty deň po vyhlásení výsledkov volieb.

(3) Národná rada Slovenskej republiky môže uznesením prerušiť svoje zasadanie. Dĺžka prerušenia nesmie presiahnuť štyri mesiace v roku. Počas prerušenia zasadania vykonávajú svoju pôsobnosť predseda, podpredsedovia a výbory Národnej rady Slovenskej republiky.

(4) Počas prerušenia zasadania predseda Národnej rady Slovenskej republiky môže zavolať schôdzu Národnej rady Slovenskej republiky aj pred určeným termínom. Urobí tak vždy, ak o to požiada vláda Slovenskej republiky alebo najmenej pätina poslancov.

(5) Zasadanie Národnej rady Slovenskej republiky sa skončí uplynutím volebného obdobia alebo jej rozpustením.

Čl. 83

(1) Schôdze Národnej rady Slovenskej republiky zvoláva jej predseda.

(2) Predseda Národnej rady Slovenskej republiky zvolá schôdzu Národnej rady Slovenskej republiky aj vtedy, ak o to požiada najmenej pätina jej poslancov. V takomto prípade zvolá schôdzu do siedmich dní.

(3) Schôdze Národnej rady Slovenskej republiky sú verejné.

(4) Neverejné schôdze sa môžu konať len v prípadoch, ktoré ustanoví zákon, alebo v prípade, že sa na tom uznesie Národná rada Slovenskej republiky trojpäťtinovou väčšinou všetkých poslancov.

Čl. 84

(1) Národná rada Slovenskej republiky je schopná

uznášať sa, ak je prítomná nadpolovičná väčšina všetkých jej poslancov.

(2) Na platné uznesenie Národnej rady Slovenskej republiky je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny prítomných poslancov, ak táto ústava neustanovuje inak.

(3) Na vyslovenie súhlasu s medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 3 a 4 a na prijatie zákona vráteného prezidentom Slovenskej republiky podľa čl. 102 písm. o) je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých poslancov.

(4) Na prijatie ústavy, zmenu ústavy, ústavného zákona, na vyslovenie súhlasu s medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2, na prijatie uznesenia o ľudovom hlasovaní o odvolaní prezidenta Slovenskej republiky, na podanie obžaloby na prezidenta, na vypovedanie vojny inému štátu a na zrušenie rozhodnutia prezidenta podľa čl. 102 ods. 1 písm. j) je potrebný súhlas aspoň trojštatinovej väčšiny všetkých poslancov.

(5) Súhlas aspoň trojštatinovej väčšiny všetkých poslancov je potrebný aj na voľbu kandidáta na sudcu ústavného súdu; ak Národná rada Slovenskej republiky nezvolí touto väčšinou potrebný počet kandidátov na sudcov ústavného súdu ani v opakovanej voľbe, v novej voľbe a každej ďalšej voľbe postačuje na voľbu kandidáta na sudcu ústavného súdu súhlas aspoň nadpolovičnej väčšiny všetkých poslancov.

Čl. 85

Na požiadanie Národnej rady Slovenskej republiky alebo jej orgánu sa člen vlády Slovenskej republiky alebo vedúci iného orgánu štátnej správy musí zúčastniť na jej schôdzi, alebo na schôdzi jej orgánu.

Čl. 86

Do pôsobnosti Národnej rady Slovenskej republiky patrí najmä:

- uznášať sa na ústave, ústavných a ostatných zákonoch a kontrolovať, ako sa dodržiavajú,
- ústavným zákonom schvaľovať zmluvu o vstupe do štátneho zväzku Slovenskej republiky s inými štátmi a o vypovedaní takejto zmluvy,
- rozhodovať o návrhu na vyhlásenie referenda,
- pred ratifikáciou vyslovovať súhlas s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách, s medzinárodnými politickými zmluvami, s medzinárodnými zmluvami vojenskej povahy, s medzinárodnými zmluvami, z ktorých vzniká Slovenskej republike členstvo v medzinárodných organizáciách, s medzinárodnými hospodárskymi zmluvami všeobecnej povahy, s medzinárodnými zmluvami, na ktorých vykonanie je potrebný zákon, ako aj s medzinárodnými zmluvami, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb, a zároveň rozhodovať o tom, či ide o medzinárodné zmluvy podľa čl. 7 ods. 5,

- zriaďovať zákonom ministerstvá a ostatné orgány štátnej správy,
- rokovať o programomvom vyhlásení vlády Slovenskej republiky, kontrolovať činnosť vlády a rokovať o dôvere vláde alebo jej členom,
- schvaľovať štátny rozpočet, preverovať jeho plnenie a schvaľovať štátny záverečný účet,
- rokovať o základných otázkach vnútornej, medzinárodnej, hospodárskej, sociálnej a inej politiky,
- uznášať sa o zrušení rozhodnutia prezidenta podľa čl. 102 ods. 1 písm. j), ak odporuje princípom demokratického a právneho štátu; prijaté uznesenie je všeobecne záväzné a vyhlasuje sa rovnako ako zákon,
- voliť a odvolávať predsedu a podpredsedu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky a troch členov Súdnej rady Slovenskej republiky,
- uznášať sa o vypovedaní vojny, ak je Slovenská republika napadnutá alebo ak to vyplýva zo záväzkov z medzinárodných zmlúv o spoločnej obrane proti napadnutiu, a po skončení vojny o uzavretí mieru,
- vysloviť súhlas na vyslanie ozbrojených síl mimo územia Slovenskej republiky, ak nejde o prípad uvedený v čl. 119 písm. p),
- vysloviť súhlas s prítomnosťou zahraničných ozbrojených síl na území Slovenskej republiky.

Čl. 87

(1) Návrh zákona môžu podať výbory Národnej rady Slovenskej republiky, poslanci a vláda Slovenskej republiky.

(2) Ak prezident Slovenskej republiky vráti zákon s pripomienkami, Národná rada Slovenskej republiky zákon opätovne prerokuje a v prípade jeho schválenia musí byť taký zákon vyhlásený.

(3) Zákon podpisuje prezident Slovenskej republiky, predseda Národnej rady Slovenskej republiky a predseda vlády Slovenskej republiky. Ak Národná rada Slovenskej republiky po opätovnom prerokovaní schváli zákon aj napriek pripomienkam prezidenta Slovenskej republiky a prezident Slovenskej republiky zákon nepodpíše, zákon sa vyhlási aj bez podpisu prezidenta Slovenskej republiky.

(4) Zákon nadobúda platnosť vyhlásením. Podrobnosti o vyhlasovaní zákonov, medzinárodných zmlúv a právne záväzných aktov medzinárodnej organizácie podľa čl. 7 ods. 2 ustanoví zákon.

Čl. 88

(1) Návrh na vyslovenie nedôvery vláde Slovenskej republiky alebo jej členovi prerokuje Národná rada Slovenskej republiky vtedy, keď o to požiada najmenej pätina jej poslancov.

(2) Na vyslovenie nedôvery vláde Slovenskej republiky alebo jej členovi je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých poslancov.

Čl. 88a

Návrh na zrušenie rozhodnutia prezidenta podľa čl. 102 ods. 1 písm. j) prerokuje Národná rada Slovenskej republiky vtedy, keď o to požiada najmenej pätina jej poslancov.

Čl. 89

(1) Predsedu Národnej rady Slovenskej republiky volí a odvoláva v tajnom hlasovaní Národná rada Slovenskej republiky nadpolovičnou väčšinou hlasov všetkých poslancov. Predseda je zodpovedný len Národnej rade Slovenskej republiky.

- (2) Predseda Národnej rady Slovenskej republiky
- a) zvoláva a riadi schôdze Národnej rady Slovenskej republiky,
 - b) podpisuje ústavu, ústavné zákony a zákony,
 - c) prijíma sľub poslancov Národnej rady Slovenskej republiky,
 - d) vyhlasuje voľby do Národnej rady Slovenskej republiky, voľbu prezidenta Slovenskej republiky a voľby do orgánov územnej samosprávy,
 - e) vyhlasuje ľudové hlasovanie o odvolaní prezidenta Slovenskej republiky,
 - f) vykonáva ďalšie úlohy, ak tak ustanoví zákon.

(3) Predseda Národnej rady Slovenskej republiky ostáva vo funkcii aj po uplynutí volebného obdobia, kým si Národná rada Slovenskej republiky nezvolí nového predsedu.

Čl. 90

(1) Predsedu Národnej rady Slovenskej republiky zastupujú podpredsedovia. Tajným hlasovaním ich volí a odvoláva Národná rada Slovenskej republiky nadpolovičnou väčšinou hlasov všetkých poslancov. Podpredseda Národnej rady Slovenskej republiky je zodpovedný Národnej rade Slovenskej republiky.

(2) Ustanovenie čl. 89 ods. 3 platí aj pre podpredsedu Národnej rady Slovenskej republiky.

Čl. 91

Činnosť Národnej rady Slovenskej republiky riadi a organizuje predseda a podpredsedovia.

Čl. 92

(1) Národná rada Slovenskej republiky zriaďuje z poslancov výbory ako svoje iniciatívne a kontrolné orgány; ich predsedov volí tajným hlasovaním.

(2) Rokovanie Národnej rady Slovenskej republiky a jej výborov ustanoví zákon.

**Druhý oddiel
REFERENDUM****Čl. 93**

(1) Referendom sa potvrdí ústavný zákon o vstupe

do štátneho zväzku s inými štátmi alebo o vystúpení z tohto zväzku.

(2) Referendom sa môže rozhodnúť aj o iných dôležitých otázkach verejného záujmu.

(3) Predmetom referenda nemôžu byť základné práva a slobody, dane, odvody a štátny rozpočet.

Čl. 94

Každý občan Slovenskej republiky, ktorý má právo voliť do Národnej rady Slovenskej republiky, má právo sa zúčastniť na referende.

Čl. 95

(1) Referendum vyhlasuje prezident Slovenskej republiky, ak o to petíciou požiada aspoň 350 000 občanov, alebo ak sa na tom uznesie Národná rada Slovenskej republiky, a to do 30 dní od prijatia petície občanov alebo uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky.

(2) Prezident Slovenskej republiky môže pred vyhlásením referenda podať na Ústavný súd Slovenskej republiky návrh na rozhodnutie, či predmet referenda, ktoré sa má vyhlásiť na základe petície občanov alebo uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky podľa odseku 1, je v súlade s ústavou alebo s ústavným zákonom. Ak prezident Slovenskej republiky podá na Ústavný súd Slovenskej republiky návrh na rozhodnutie, či predmet referenda, ktoré sa má vyhlásiť na základe petície občanov alebo uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky, je v súlade s ústavou alebo s ústavným zákonom, od podania návrhu prezidenta Slovenskej republiky do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky lehota podľa odseku 1 neplynie.

Čl. 96

(1) Návrh na prijatie uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky o vyhlásení referenda môžu podávať poslanci Národnej rady Slovenskej republiky alebo vláda Slovenskej republiky.

(2) Referendum sa vykoná do 90 dní od jeho vyhlásenia prezidentom Slovenskej republiky.

Čl. 97

(1) Referendum sa nemôže konať v období kratšom ako 90 dní pred voľbami do Národnej rady Slovenskej republiky.

(2) Referendum sa môže konať v deň volieb do Národnej rady Slovenskej republiky.

Čl. 98

(1) Výsledky referenda sú platné, ak sa na ňom zúčastnila nadpolovičná väčšina oprávnených voličov a ak bolo rozhodnutie prijaté nadpolovičnou väčšinou účastníkov referenda.

(2) Návrhy prijaté v referende vyhlási Národná rada Slovenskej republiky rovnako ako zákon.

Čl. 99

(1) Výsledok referenda môže Národná rada Slovenskej republiky zmeniť alebo zrušiť svojím ústavným zákonom po uplynutí troch rokov od jeho účinnosti.

(2) Referendum v tej istej veci možno opakovať najskôr po uplynutí troch rokov od jeho vykonania.

Čl. 100

Spôsob vykonania referenda ustanoví zákon.

ŠIESTA HLAVA VÝKONNÁ MOC

Prvý oddiel PREZIDENT SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Čl. 101

(1) Hlavou Slovenskej republiky je prezident. Prezident reprezentuje Slovenskú republiku navonok i dovnútra a svojím rozhodovaním zabezpečuje riadny chod ústavných orgánov. Prezident vykonáva svoj úrad podľa svojho svedomia a presvedčenia a nie je viazaný príkazmi.

(2) Prezidenta volia občania Slovenskej republiky v priamych voľbách tajným hlasovaním na päť rokov. Právo voliť prezidenta majú občania, ktorí majú právo voliť do Národnej rady Slovenskej republiky.

(3) Kandidátov na prezidenta navrhuje najmenej 15 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky alebo občania, ktorí majú právo voliť do Národnej rady Slovenskej republiky, a to na základe petície podpísanej najmenej 15 000 občanmi. Návrhy na voľbu sa odovzdávajú predsedovi Národnej rady Slovenskej republiky najneskôr do 21 dní od vyhlásenia volieb.

(4) Za prezidenta je zvolený kandidát, ktorý získa nadpolovičnú väčšinu platných hlasov oprávnených voličov. Ak ani jeden z kandidátov nezíska potrebnú väčšinu hlasov voličov, koná sa do 14 dní druhé kolo volieb. Do druhého kola volieb postupujú tí dvaja kandidáti, ktorí získali najväčší počet platných hlasov. V druhom kole volieb je za prezidenta zvolený ten kandidát, ktorý získal najväčší počet platných hlasov zúčastnených voličov.

(5) Ak jeden z dvoch kandidátov, ktorí získali v prvom kole volieb najviac platných hlasov, prestane byť voliteľný za prezidenta pred druhým kolom volieb alebo ak sa práva kandidovať vzdá, postupuje do druhého kola volieb kandidát, ktorý v prvom kole volieb získal ďalší najvyšší počet platných hlasov. Ak pre druhé kolo volieb nie sú dvaja kandidáti, druhé kolo volieb sa neuskutoční a predseda Národnej rady Slovenskej republiky vyhlási do siedmich dní nové voľby tak, aby sa uskutočnili do 60 dní od ich vyhlásenia.

(6) Ak sa o funkciu prezidenta uchádza iba jeden kandidát, koná sa voľba tak, že sa o ňom hlasuje; za pre-

zidenta je zvolený, ak získa nadpolovičnú väčšinu platných hlasov zúčastnených voličov.

(7) Zvolený kandidát sa ujíma funkcie prezidenta zložením sľubu. Sľub skladá pred Národnou radou Slovenskej republiky do rúk predsedu Ústavného súdu Slovenskej republiky napoludnie v deň, v ktorom sa má skončiť volebné obdobie predchádzajúceho prezidenta.

(8) Ak bolo volebné obdobie prezidenta skončené predčasne, zvolený kandidát skladá svoj sľub a ujíma sa funkcie prezidenta napoludnie v nasledujúci deň po dni, v ktorom boli vyhlásené výsledky volieb.

(9) O ústavnosti alebo zákonnosti volieb prezidenta rozhoduje Ústavný súd Slovenskej republiky.

(10) Podrobnosti o voľbách prezidenta ustanoví zákon.

Čl. 102

(1) Prezident

- a) zastupuje Slovenskú republiku navonok, dojednáva a ratifikuje medzinárodné zmluvy. Dojednávanie medzinárodných zmlúv môže preniesť na vládu Slovenskej republiky alebo so súhlasom vlády na jej jednotlivých členov,
- b) môže podať na Ústavný súd Slovenskej republiky návrh na rozhodnutie o súlade dojednanej medzinárodnej zmluvy, na ktorú je potrebný súhlas Národnej rady Slovenskej republiky, s ústavou alebo s ústavným zákonom,
- c) prijíma, poveruje a odvoláva vedúcich diplomatických misií,
- d) zvoláva ustanovujúcu schôdzu Národnej rady Slovenskej republiky,
- e) môže rozpustiť Národnú radu Slovenskej republiky, ak Národná rada Slovenskej republiky v lehote šiestich mesiacov od vymenovania vlády Slovenskej republiky neschválila jej programové vyhlásenie, ak sa Národná rada Slovenskej republiky neuzniesla do troch mesiacov o vládnom návrhu zákona, s ktorým vláda spojila vyslovenie dôvery, ak Národná rada Slovenskej republiky nebola dlhšie ako tri mesiace spôsobilá uznať sa, hoci jej zasadanie nebolo prerušené a hoci bola v tom čase opakovane zvolávaná na schôdzu, alebo ak zasadanie Národnej rady Slovenskej republiky bolo prerušené na dlhší čas, ako dovoľuje ústava. Toto právo nemôže uplatniť počas posledných šiestich mesiacov svojho volebného obdobia, počas vojny, vojnového stavu alebo výnimočného stavu. Prezident rozpustí Národnú radu Slovenskej republiky v prípade, ak v ľudovom hlasovaní o odvolaní prezidenta nebol prezident odvolaný,
- f) podpisuje zákony,
- g) vymenúva a odvoláva predsedu a ostatných členov vlády Slovenskej republiky, poveruje ich riadením

ministerstiev a prijíma ich demisiu; predsedu a ostatných členov vlády odvoláva v prípadoch uvedených v čl. 115 a 116,

h) vymenúva a odvoláva vedúcich ústredných orgánov, vyšších štátnych funkcionárov a ďalších funkcionárov v prípadoch, ktoré ustanoví zákon; vymenúva a odvoláva rektorov vysokých škôl, vymenúva a odvoláva vysokoškolských profesorov, vymenúva a povyšuje generálov,

i) udeľuje vyznamenania, ak na to nesplnomocní iný orgán,

j) odpúšťa a zmierňuje tresty uložené súdmi v trestnom konaní a zahľadá odsúdenie formou individuálnej milosti alebo amnestie,

k) je hlavným veliteľom ozbrojených síl,

l) vypovedáva vojnu na základe rozhodnutia Národnej rady Slovenskej republiky, ak je Slovenská republika napadnutá alebo ak to vyplýva zo záväzkov z medzinárodných zmlúv o spoločnej obrane proti napadnutiu, a uzatvára mier,

m) môže na návrh vlády Slovenskej republiky nariadiť mobilizáciu ozbrojených síl, vyhlásiť vojnový stav alebo vyhlásiť výnimočný stav a ich skončenie,

n) vyhlasuje referendum,

o) môže vrátiť Národnej rade Slovenskej republiky zákon s pripomienkami do 15 dní od doručenia schváleného zákona,

p) podáva Národnej rade Slovenskej republiky správy o stave Slovenskej republiky a o závažných politických otázkach,

r) má právo vyžadovať si od vlády Slovenskej republiky a od jej členov informácie potrebné na plnenie svojich úloh,

s) vymenúva a odvoláva sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky, predsedu a podpredsedu Ústavného súdu Slovenskej republiky, prijíma sľub sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky a sľub generálneho prokurátora,

t) vymenúva a odvoláva sudcov, predsedu a podpredsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, predsedu a podpredsedu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky, generálneho prokurátora a troch členov Súdnej rady Slovenskej republiky, prijíma sľub sudcov,

u) rozhoduje o poverení vlády a dáva súhlas na výkon jej pôsobnosti podľa čl. 115 ods. 3.

(2) Rozhodnutie prezidenta vydané podľa čl. 102 ods. 1 písm. c) a podľa písmena j), ak ide o udelenie amnestie, a podľa písmena k) je platné, ak ho podpíše predseda vlády Slovenskej republiky alebo ním poverený minister; v týchto prípadoch za rozhodnutie prezidenta zodpovedá vláda Slovenskej republiky.

(3) Podmienky vypovedania vojny, vyhlásenia vojnového stavu, vyhlásenia výnimočného stavu, vyhlásenia núdzového stavu a spôsob výkonu verejnej moci v čase

vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu ustanoví ústavný zákon.

(4) Podrobnosti o výkone ústavných právomocí prezidenta podľa odseku 1 môže ustanoviť zákon.

Čl. 103

(1) Za prezidenta možno zvoliť každého občana Slovenskej republiky, ktorý je voliteľný za poslanca Národnej rady Slovenskej republiky a v deň voľby dosiahol vek 40 rokov.

(2) Tá istá osoba môže byť zvolená za prezidenta najviac v dvoch po sebe nasledujúcich obdobiach.

(3) Voľbu prezidenta vyhlasuje predseda Národnej rady Slovenskej republiky tak, aby sa prvé kolo volieb uskutočnilo najneskôr 60 dní pred uplynutím funkčného obdobia úradujúceho prezidenta. Ak sa úrad prezidenta uvoľní pred uplynutím funkčného obdobia, predseda Národnej rady Slovenskej republiky vyhlási voľbu prezidenta do siedmich dní tak, aby sa prvé kolo volieb uskutočnilo najneskôr do 60 dní odo dňa vyhlásenia voľby prezidenta.

(4) Ak za prezidenta bude zvolený poslanec Národnej rady Slovenskej republiky, člen vlády Slovenskej republiky, sudca, prokurátor, príslušník ozbrojených síl alebo ozbrojeného zboru, predseda a podpredseda Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky, odo dňa zvolenia prestane vykonávať svoju doterajšiu funkciu.

(5) Prezident nesmie vykonávať inú platenú funkciu, povolanie alebo podnikateľskú činnosť a nesmie byť členom orgánu právnickej osoby, ktorá vykonáva podnikateľskú činnosť.

(6) Prezident sa môže kedykoľvek svojej funkcie vzdať; jeho funkčné obdobie sa skončí dňom doručenia písomného oznámenia tohto rozhodnutia predsedovi Ústavného súdu Slovenskej republiky.

(7) Predseda Ústavného súdu Slovenskej republiky písomne oznámi vzdanie sa funkcie prezidenta predsedovi Národnej rady Slovenskej republiky.

Čl. 104

(1) Prezident skladá pred Národnou radou Slovenskej republiky do rúk predsedu Ústavného súdu Slovenskej republiky tento sľub: „Sľubujem na svoju česť a svedomie vernosť Slovenskej republike. Budem dbať o blaho slovenského národa, národnostných menšín a etnických skupín žijúcich v Slovenskej republike. Svoje povinnosti budem vykonávať v záujme občanov a zachovávať i obhajovať ústavu a ostatné zákony.“

(2) Odmietnutie sľubu alebo sľub s výhradou má za následok neplatnosť voľby prezidenta.

Čl. 105

(1) Ak nie je prezident zvolený alebo ak sa funkcia prezidenta uvoľní a ešte nie je zvolený nový prezident, alebo ak bol zvolený nový prezident, ale ešte nezložil

sľub, alebo ak prezident nemôže svoju funkciu vykonávať pre závažné dôvody, oprávnenia prezidenta podľa čl. 102 ods. 1 písm. a), b), c), n) a o) prechádzajú na vládu Slovenskej republiky. Vláda môže v tom čase poveriť svojho predsedu vykonávaním niektorých právomocí prezidenta. Na predsedu vlády prechádza v tom čase hlavné velenie ozbrojených síl. Oprávnenia prezidenta podľa čl. 102 ods. 1 písm. d), g), h), l), m), s) a t) prechádzajú v tom čase na predsedu Národnej rady Slovenskej republiky.

(2) Ak prezident nemôže vykonávať svoju funkciu dlhšie ako šesť mesiacov, Ústavný súd Slovenskej republiky vyhlási, že funkcia prezidenta sa uvoľnila. Dňom tohto vyhlásenia sa skončí funkčné obdobie doterajšieho prezidenta.

Čl. 106

(1) Prezidenta možno odvolať z funkcie pred skončením volebného obdobia ľudovým hlasovaním. Ľudové hlasovanie o odvolaní prezidenta vyhlasuje predseda Národnej rady Slovenskej republiky na základe uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky prijatého najmenej trojpäťtinovou väčšinou všetkých poslancov Národnej rady Slovenskej republiky, a to do 30 dní od prijatia uznesenia tak, aby sa ľudové hlasovanie vykonalo do 60 dní od jeho vyhlásenia.

(2) Prezident je odvolaný, ak za jeho odvolanie v ľudovom hlasovaní hlasovala nadpolovičná väčšina všetkých oprávnených voličov.

(3) Ak prezident nebol v ľudovom hlasovaní odvolaný, rozpustí prezident Národnú radu Slovenskej republiky do 30 dní od vyhlásenia výsledkov ľudového hlasovania. V takom prípade začína prezidentovi plynúť nové volebné obdobie. Predseda Národnej rady Slovenskej republiky vyhlási voľby do Národnej rady Slovenskej republiky do siedmich dní od jej rozpustenia.

(4) Podrobnosti o odvolaní prezidenta ustanoví zákon.

Čl. 107

Prezidenta možno sťahť iba za úmyselné porušenie ústavy alebo za vlastizradu. O podaní obžaloby na prezidenta rozhoduje Národná rada Slovenskej republiky trojpäťtinovou väčšinou hlasov všetkých poslancov. Obžalobu podáva Národná rada Slovenskej republiky na Ústavný súd Slovenskej republiky, ktorý o nej rozhodne v pléne. Odsudzujúce rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky znamená stratu funkcie prezidenta a spôsobilosti túto funkciu opätovne získať.

Druhý oddiel

VLÁDA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Čl. 108

Vláda Slovenskej republiky je vrcholným orgánom výkonnej moci.

Čl. 109

(1) Vláda sa skladá z predsedu, podpredsedov a ministrov.

(2) Výkon funkcie člena vlády je nezlúčiteľný s výkonom poslaneckého mandátu, s výkonom funkcie v inom orgáne verejnej moci, so štátnozamestnaneckým pomerom, s pracovným pomerom alebo s obdobným pracovným vzťahom, s podnikateľskou činnosťou, s členstvom v riadiacom alebo kontrolnom orgáne právnickej osoby, ktorá vykonáva podnikateľskú činnosť, alebo s inou hospodárskou alebo zárobkovou činnosťou okrem správy vlastného majetku a vedeckej, pedagogickej, literárnej alebo umeleckej činnosti.

Čl. 110

(1) Predsedu vlády vymenúva a odvoláva prezident Slovenskej republiky.

(2) Za predsedu vlády môže byť vymenovaný každý občan Slovenskej republiky, ktorý je voliteľný do Národnej rady Slovenskej republiky.

Čl. 111

Na návrh predsedu vlády prezident Slovenskej republiky vymenuje a odvolá ďalších členov vlády a poverí ich riadením ministerstiev. Za podpredsedu vlády a ministra môže vymenovať občana, ktorý je voliteľný za poslanca Národnej rady Slovenskej republiky.

Čl. 112

Členovia vlády skladajú do rúk prezidenta Slovenskej republiky tento sľub: „Sľubujem na svoju česť a svedomie vernosť Slovenskej republike. Svoje povinnosti budem plniť v záujme občanov. Budem zachovávať ústavu a ostatné zákony a pracovať tak, aby sa uvádzali do života.“

Čl. 113

Vláda je povinná do 30 dní po svojom vymenovaní predstúpiť pred Národnú radu Slovenskej republiky, predložiť jej svoj program a požiadať ju o vyslovenie dôvery.

Čl. 114

(1) Vláda je za výkon svojej funkcie zodpovedná Národnej rade Slovenskej republiky. Národná rada Slovenskej republiky jej môže kedykoľvek vysloviť nedôveru.

(2) Vláda môže kedykoľvek požiadať Národnú radu Slovenskej republiky o vyslovenie dôvery.

(3) Vláda môže spojiť hlasovanie o prijatí zákona alebo hlasovanie v inej veci s hlasovaním o dôvere vláde.

Čl. 115

(1) Ak Národná rada Slovenskej republiky vysloví vláde nedôveru, alebo ak zamietne jej návrh na vyslovenie dôvery, prezident Slovenskej republiky vládu odvolá.

(2) Ak prezident Slovenskej republiky prijme demi-

siu vlády, poverí ju vykonávaním jej funkcie až do vymenovania novej vlády.

(3) Ak prezident Slovenskej republiky odvolá vládu podľa odseku 1, rozhodnutím, vyhláseným v Zbierke zákonov Slovenskej republiky, ju poverí vykonávaním jej pôsobnosti až do vymenovania novej vlády, avšak výlučne v rozsahu podľa čl. 119 písm. a), b), e), f), m), n), o), p) a r); výkon pôsobnosti vlády podľa čl. 119 písm. m) a r) je v každom jednotlivom prípade viazaný na predchádzajúci súhlas prezidenta Slovenskej republiky.

Čl. 116

(1) Člen vlády je za výkon svojej funkcie zodpovedný Národnej rade Slovenskej republiky.

(2) Člen vlády môže podať demisiu prezidentovi Slovenskej republiky.

(3) Národná rada Slovenskej republiky môže vysloviť nedôveru aj jednotlivému členovi vlády; v tomto prípade prezident Slovenskej republiky člena vlády odvolá.

(4) Návrh na odvolanie člena vlády môže podať prezidentovi Slovenskej republiky aj predseda vlády.

(5) Ak demisiu podá predseda vlády, demisiu podá celá vláda.

(6) Ak Národná rada Slovenskej republiky vysloví nedôveru predsedovi vlády, prezident Slovenskej republiky ho odvolá. Odvolanie predsedu vlády má za následok odstúpenie vlády.

(7) Ak prijme prezident Slovenskej republiky demisiu alebo ak odvolá člena vlády, určí, ktorý z členov vlády bude dočasne spravovať veci člena vlády, ktorého demisiu prijal.

Čl. 117

Vláda podá demisiu vždy po ustanovujúcej schôdzi novozvolenej Národnej rady Slovenskej republiky; vláda však vykonáva svoju funkciu až do utvorenia novej vlády.

Čl. 118

(1) Vláda je schopná uznášať sa, ak je prítomná nadpolovičná väčšina jej členov.

(2) Na prijatie uznesenia vlády je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých členov vlády.

Čl. 119

Vláda rozhoduje v zbere

- a) o návrhoch zákonov,
- b) o nariadeniach vlády,
- c) o programe vlády a o jeho plnení,
- d) o zásadných opatreniach na zabezpečenie hospodárskej a sociálnej politiky Slovenskej republiky,
- e) o návrhoch štátneho rozpočtu a štátneho záverečného účtu,
- f) o medzinárodných zmluvách Slovenskej republiky, ktorých dojednávanie preniesol na vládu prezident Slovenskej republiky,

- g) o súhlase s prenesením dojednávania medzinárodných zmlúv podľa čl. 102 ods. 1 písm. a) na jej jednotlivých členov,
- h) o podaní návrhu na Ústavný súd Slovenskej republiky, aby rozhodol o súlade dojednanej medzinárodnej zmluvy, na ktorú je potrebný súhlas Národnej rady Slovenskej republiky, s ústavou a s ústavným zákonom,
- i) o zásadných otázkach vnútornej a zahraničnej politiky,
- j) o podaní návrhu zákona alebo iného závažného opatrenia na verejnú diskusiu,
- k) o tom, že požiada o vyslovenie dôvery,
- l) o udelení amnestie vo veciach priestupkov,
- m) o vymenúvaní a odvolávaní ďalších štátnych funkcionárov v prípadoch ustanovených zákonom a troch členov Súdnej rady Slovenskej republiky,
- n) o návrhu na vyhlásenie vojnového stavu, o návrhu na nariadenie mobilizácie ozbrojených síl, o návrhu na vyhlásenie výnimočného stavu a o návrhu na ich skončenie, o vyhlásení a skončení núdzového stavu,
- o) o vyslaní ozbrojených síl mimo územia Slovenskej republiky na účel humanitárnej pomoci, vojenských cvičení alebo mierových pozorovateľských misií, o súhlase s prítomnosťou zahraničných ozbrojených síl na území Slovenskej republiky na účel humanitárnej pomoci, vojenských cvičení alebo mierových pozorovateľských misií, o súhlase s prechodom zahraničných ozbrojených síl cez územie Slovenskej republiky,
- p) o vyslaní ozbrojených síl mimo územia Slovenskej republiky, ak ide o plnenie záväzkov z medzinárodných zmlúv o spoločnej obrane proti napadnutiu, a to najdlhšie na čas 60 dní; toto rozhodnutie vláda bezodkladne oznámi Národnej rade Slovenskej republiky,
- r) o ďalších otázkach, ak to ustanoví zákon.

Čl. 120

(1) Na vykonanie zákona a v jeho medziach môže vláda vydávať nariadenia.

(2) Ak tak ustanoví zákon, vláda je oprávnená vydávať nariadenia aj na vykonanie Európskej dohody o pridružení uzatvorenej medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na strane jednej a Slovenskou republikou na strane druhej a na vykonanie medzinárodných zmlúv podľa čl. 7 ods. 2.

(3) Nariadenie vlády podpisuje predseda vlády.

(4) Nariadenie vlády sa musí vyhlásiť spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Čl. 121

Vláda má právo udeľovať amnestiu vo veciach priestupkov. Podrobnosti ustanoví zákon.

Čl. 122

Ústredné orgány štátnej správy a miestne orgány štátnej správy sa zriaďujú zákonom.

Čl. 123

Ministerstvá a iné orgány štátnej správy na základe zákonov a v ich medziach môžu vydávať všeobecne záväzné právne predpisy, ak sú na to splnomocnené zákonom. Tieto všeobecne záväzné právne predpisy sa vyhlasujú spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

SIEDMA HLAVA SÚDNA MOC

Prvý oddiel ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Čl. 124

Ústavný súd Slovenskej republiky je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Čl. 125

(1) Ústavný súd rozhoduje o súlade

- a) zákonov s ústavou, s ústavnými zákonmi a s medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom,
- b) nariadení vlády, všeobecne záväzných právnych predpisov ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy s ústavou, s ústavnými zákonmi, s medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, a so zákonmi,
- c) všeobecne záväzných nariadení podľa čl. 68 s ústavou, s ústavnými zákonmi, s medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, a so zákonmi, ak o nich nerozhoduje iný súd,
- d) všeobecne záväzných právnych predpisov miestnych orgánov štátnej správy a všeobecne záväzných nariadení orgánov územnej samosprávy podľa čl. 71 ods. 2 s ústavou, s ústavnými zákonmi, s medzinárodnými zmluvami vyhlásenými spôsobom ustanoveným zákonom, so zákonmi, s nariadeniami vlády a so všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy, ak o nich nerozhoduje iný súd.

(2) Ak ústavný súd prijme návrh na konanie podľa odseku 1, môže pozastaviť účinnosť napadnutých právnych predpisov, ich častí, prípadne niektorých ich ustanovení, ak ich ďalšie uplatňovanie môže ohroziť

základné práva a slobody, ak hrozí značná hospodárska škoda alebo iný vážny nenapraviteľný následok.

(3) Ak ústavný súd svojím rozhodnutím vysloví, že medzi právnymi predpismi uvedenými v odseku 1 je nesúlad, strácajú príslušné predpisy, ich časti, prípadne niektoré ich ustanovenia účinnosť. Orgány, ktoré tieto právne predpisy vydali, sú povinné do šiestich mesiacov od vyhlásenia rozhodnutia ústavného súdu uviesť ich do súladu s ústavou, s ústavnými zákonmi a s medzinárodnými zmluvami vyhlásenými spôsobom ustanoveným zákonom, a ak ide o predpisy uvedené v odseku 1 písm. b) a c), aj s inými zákonmi, a ak ide o predpisy uvedené v odseku 1 písm. d), aj s nariadeniami vlády a so všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy. Ak tak neurobia, také predpisy, ich časti alebo ustanovenia strácajú platnosť po šiestich mesiacoch od vyhlásenia rozhodnutia.

(4) Ústavný súd nerozhoduje o súlade návrhu zákona alebo návrhu iného všeobecne záväzného právneho predpisu s ústavou, s medzinárodnou zmluvou, ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo s ústavným zákonom. Ústavný súd nerozhoduje ani o súlade ústavného zákona s ústavou.

(5) Platnosť rozhodnutia o pozastavení účinnosti napadnutých právnych predpisov, ich častí, prípadne niektorých ich ustanovení zaniká vyhlásením rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej, ak rozhodnutie o pozastavení účinnosti napadnutého právneho predpisu ústavný súd už predtým nezrušil, pretože pominuli dôvody, pre ktoré bolo prijaté.

(6) Rozhodnutie ústavného súdu vydané podľa odsekov 1, 2 a 5 sa vyhlasuje spôsobom ustanoveným na vyhlasovanie zákonov. Právoplatné rozhodnutie ústavného súdu je všeobecne záväzné.

Čl. 125a

(1) Ústavný súd rozhoduje o súlade dojednaných medzinárodných zmlúv, na ktoré je potrebný súhlas Národnej rady Slovenskej republiky, s ústavou alebo s ústavným zákonom.

(2) Návrh na rozhodnutie podľa odseku 1 môže podať ústavnému súdu prezident Slovenskej republiky alebo vláda pred tým, ako predloží dojednanú medzinárodnú zmluvu na rokovanie Národnej rady Slovenskej republiky.

(3) Ústavný súd rozhodne o návrhu podľa odseku 2 do lehoty ustanovenej zákonom; ak ústavný súd svojím rozhodnutím vysloví, že medzinárodná zmluva nie je v súlade s ústavou alebo s ústavným zákonom, takú medzinárodnú zmluvu nemožno ratifikovať.

Čl. 125b

(1) Ústavný súd rozhoduje o tom, či predmet referenda, ktoré sa má vyhlásiť na základe petície občanov alebo uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky podľa čl. 95 ods. 1, je v súlade s ústavou alebo s ústavným zákonom.

(2) Návrh na rozhodnutie podľa odseku 1 môže podať ústavnému súdu prezident Slovenskej republiky pred vyhlásením referenda, ak má pochybnosti, či predmet referenda, ktoré sa má vyhlásiť na základe petície občanov alebo uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky podľa čl. 95 ods. 1, je v súlade s ústavou alebo s ústavným zákonom.

(3) Ústavný súd rozhodne o návrhu podľa odseku 2 do 60 dní odo dňa jeho doručenia; ak ústavný súd svojím rozhodnutím vysloví, že predmet referenda, ktoré sa má vyhlásiť na základe petície občanov alebo uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky podľa čl. 95 ods. 1, nie je v súlade s ústavou alebo s ústavným zákonom, referendum nemožno vyhlásiť.

Čl. 126

(1) Ústavný súd rozhoduje kompetenčné spory medzi Najvyšším súdom Slovenskej republiky a Najvyšším správnym súdom Slovenskej republiky. Ústavný súd rozhoduje kompetenčné spory medzi ústrednými orgánmi štátnej správy, ak zákon neustanovuje, že tieto spory rozhoduje iný štátny orgán.

(2) Ústavný súd rozhoduje v sporných prípadoch o tom, či je daná kontrolná pôsobnosť Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky.

Čl. 127

(1) Ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

(2) Ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

(3) Ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučenie.

(4) Zodpovednosť toho, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, za škodu alebo inú ujmu nie je rozhodnutím ústavného súdu dotknutá.

[> Dňom 1. januára 2025 Čl. 127 sa dopĺňa odsekom 5, ktorý znie:

„(5) *Spolo so sťažnosťou podľa odseku 1 možno podať návrh, aby senát ústavného súdu podal návrh na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1, že všeobecne záväzný právny predpis, jeho časť alebo jeho jednotlivé ustanovenie, ktoré sa týka podanej sťažnosti, odporuje ústave, ústavnému zákonu, medzinárodnej zmluve podľa čl. 7 ods. 5 alebo zákonu. Ak senát ústavného súdu dospeje k záveru, že tento návrh je dôvodný, konanie o sťažnosti preruší a podá návrh na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1. Právny názor ústavného súdu obsiahnutý v rozhodnutí je pre senát ústavného súdu záväzný.“]*

Čl. 127a

(1) Ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach orgánov územnej samosprávy proti neústavnému alebo nezákonnému rozhodnutiu alebo inému neústavnému alebo nezákonnému zásahu do vecí územnej samosprávy, ak o jej ochrane nerozhoduje iný súd.

(2) Ak ústavný súd vyhovie sťažnosti orgánu územnej samosprávy, vysloví, v čom spočíva neústavné alebo nezákonné rozhodnutie alebo neústavný alebo nezákonný zásah do vecí územnej samosprávy, aký ústavný zákon alebo zákon bol porušený a akým rozhodnutím alebo zásahom toto porušenie nastalo. Ústavný súd napadnuté rozhodnutie zruší, alebo ak porušenie práva spočívalo v inom zásahu, než je rozhodnutie, zakáže pokračovať v porušovaní práva a prikáže, ak je to možné, aby sa obnovil stav pred porušením.

Čl. 128

Ústavný súd podáva výklad ústavy alebo ústavného zákona, ak je vec sporná. Rozhodnutie ústavného súdu o výklade ústavy alebo ústavného zákona sa vyhlasuje spôsobom ustanoveným na vyhlasovanie zákonov. Výklad je všeobecne záväzný odo dňa jeho vyhlásenia.

Čl. 129

(1) Ústavný súd rozhoduje o sťažnosti proti rozhodnutiu o overení alebo neoverení mandátu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky.

(2) Ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky a volieb do Európskeho parlamentu.

(3) Ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach proti výsledku referenda a o sťažnostiach proti výsledku ľudového hlasovania o odvolaní prezidenta Slovenskej republiky.

(4) Ústavný súd rozhoduje o tom, či rozhodnutie o rozpustení alebo pozastavení činnosti politickej strany alebo politického hnutia je v zhode s ústavnými zákonmi a s inými zákonmi.

(5) Ústavný súd rozhoduje o obžalobe Národnej

rady Slovenskej republiky proti prezidentovi Slovenskej republiky vo veci úmyselného porušenia ústavy alebo vlastizrady.

(6) Ústavný súd rozhoduje o tom, či rozhodnutie o vyhlásení výnimočného stavu alebo núdzového stavu a na toto rozhodnutie nadväzujúce ďalšie rozhodnutia boli vydané v súlade s ústavou alebo s ústavným zákonom.

(7) Rozhodnutia ústavného súdu podľa predchádzajúcich odsekov sú záväzné pre všetky orgány verejnej moci, fyzické osoby alebo právnické osoby, ktorých sa týkajú. Príslušný orgán verejnej moci je povinný bez zbytočného odkladu zabezpečiť ich vykonanie. Podrobnosti ustanoví zákon.

Čl. 129a

Ústavný súd rozhoduje o súlade uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky o zrušení amnestie alebo individuálnej milosti prijatého podľa čl. 86 písm. i) s Ústavou Slovenskej republiky. Ústavný súd začne konanie vo veci podľa prvej vety bez návrhu; čl. 125 sa použije primerane.

Čl. 130

- (1) Ústavný súd začne konanie, ak podá návrh
- a) najmenej pätina poslancov Národnej rady Slovenskej republiky,
 - b) prezident Slovenskej republiky,
 - c) vláda Slovenskej republiky,
 - d) súd,
- [> Dňom 1. januára 2025 V čl. 130 ods. 1 sa za písmeno d) vkladá nové písmeno e), ktoré znie:
- „e) senát ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 5,“.**
- Doterajšie písmená e) až j) sa označujú ako písmená f) až k).]
- e) generálny prokurátor,
 - f) predseda Súdnej rady Slovenskej republiky vo veciach súladu právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 týkajúcich sa výkonu súdnictva,
 - g) verejný ochranca práv vo veciach súladu právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1, ak ich ďalšie uplatňovanie môže ohroziť základné práva alebo slobody alebo ľudské práva a základné slobody vyplývajúce z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom,
 - h) Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky v prípade ustanovenom v čl. 126 ods. 2,
 - i) každý, o ktorého práve sa má konať v prípadoch ustanovených v čl. 127 a 127a,
 - j) každý, kto namieta kontrolnú pôsobnosť Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky v prípade ustanovenom v čl. 126 ods. 2.
- (2) Zákon ustanoví, kto má právo podať návrh na začatie konania podľa čl. 129.

Čl. 131

(1) Ústavný súd rozhoduje v pléne vo veciach uvedených v čl. 105 ods. 2, čl. 107, čl. 125 ods. 1 písm. a) a b), čl. 125a ods. 1, čl. 125b ods. 1, čl. 126, čl. 128, čl. 129 ods. 2 až 6, čl. 129a, čl. 136 ods. 2 a 3, čl. 138 ods. 2 písm. b) a c), o zjednocovaní právnych názorov senátov, o úprave svojich vnútorných pomerov a o návrhu rozpočtu ústavného súdu. Plénum ústavného súdu sa uznáša nadpolovičnou väčšinou všetkých sudcov. Ak sa ústavný súd vo veci podľa čl. 129a neuznesie nadpolovičnou väčšinou všetkých sudcov, konanie sa zastaví.

(2) O ostatných veciach rozhoduje ústavný súd v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáša nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

Čl. 133

Proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok; to neplatí ak rozhodnutím orgánu medzinárodnej organizácie zriadeného na uplatňovanie medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, vznikne Slovenskej republike povinnosť v konaní pred ústavným súdom znovu preskúmať už prijaté rozhodnutie ústavného súdu.

Čl. 134

- (1) Ústavný súd sa skladá z trinástich sudcov.
- (2) Sudcov ústavného súdu vymenúva na návrh Národnej rady Slovenskej republiky prezident Slovenskej republiky. Národná rada Slovenskej republiky navrhuje dvojnásobný počet kandidátov na sudcov, ktorých má prezident Slovenskej republiky vymenovať; o návrhoch hlasuje Národná rada Slovenskej republiky verejne po vypočutí osôb navrhnutých Národnou radou Slovenskej republiky. Ak Národná rada Slovenskej republiky nezvolí potrebný počet kandidátov na sudcov ústavného súdu do dvoch mesiacov od uplynutia funkčného obdobia sudcu ústavného súdu alebo do šiestich mesiacov od zániku funkcie sudcu ústavného súdu z iných dôvodov, prezident Slovenskej republiky môže vymenovať sudcov ústavného súdu zo zvolených kandidátov na sudcov ústavného súdu.
- (3) Funkčné obdobie sudcu ústavného súdu je dvanásť rokov. Sudca ústavného súdu ostáva vo funkcii aj po uplynutí funkčného obdobia do zloženia sľubu novým sudcom ústavného súdu.
- (4) Za sudcu ústavného súdu môže byť vymenovaný občan Slovenskej republiky, ktorý je voľiteľný do Národnej rady Slovenskej republiky, dosiahol vek 40 rokov, je bezúhonný, má vysokoškolské právnické vzdelanie, najmenej 15 rokov vykonával právnu prax a jeho doterajší život a morálne vlastnosti sú zárukou, že funkciu sudcu ústavného súdu bude vykonávať riadne. Tá istá osoba nemôže byť opakovane vymenovaná za sudcu ústavného súdu.
- (5) Sudca ústavného súdu skladá do rúk prezidenta Slovenskej republiky tento sľub: „Sľubujem na svoju

česť a svedomie, že budem chrániť neporušiteľnosť prirodzených práv človeka a práv občana, chrániť princípy právneho štátu, spravovať sa ústavou, ústavnými zákonmi a medzinárodnými zmluvami, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, a rozhodovať podľa svojho najlepšieho presvedčenia, nezávisle a nestranne.“

(6) Zložením sľubu sa sudca ústavného súdu ujíma svojej funkcie.

Čl. 135

Na čele ústavného súdu je jeho predseda, ktorého zastupuje podpredseda. Predsedu a podpredsedu vymenúva zo sudcov ústavného súdu prezident Slovenskej republiky.

Čl. 136

(1) Za rozhodovanie pri výkone funkcie nemožno sudcu ústavného súdu trestne stíhať, a to ani po zániku jeho funkcie.

(2) Ak bol sudca ústavného súdu pristihnutý a zadržaný pri páchaní trestného činu, príslušný orgán je povinný to ihneď oznámiť predsedovi ústavného súdu a ak ide o predsedu ústavného súdu podpredsedovi ústavného súdu. Sudcu ústavného súdu nemožno vziať do väzby bez súhlasu ústavného súdu.

(3) Ústavný súd vykonáva disciplinárne konanie voči predsedovi a podpredsedovi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a predsedovi a podpredsedovi Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky.

Čl. 137

(1) Ak je vymenovaný sudca ústavného súdu členom politickej strany alebo politického hnutia, je povinný vzdať sa členstva v nich ešte pred zložením sľubu.

(2) Sudcovia ústavného súdu vykonávajú funkciu ako svoje povolanie. Výkon tejto funkcie je nezlučiteľný s funkciou v inom orgáne verejnej moci, so štátnozamestnaneckým pomerom, s pracovným pomerom, s obdobným pracovným vzťahom, s podnikateľskou činnosťou, s členstvom v riadiacom alebo kontrolnom orgáne právnickej osoby, ktorá vykonáva podnikateľskú činnosť, ani s inou hospodárskou alebo zárobkovou činnosťou okrem správy vlastného majetku a vedeckej, pedagogickej, literárnej alebo umeleckej činnosti.

(3) Dňom, keď sa sudca ujíma svojej funkcie, zaniká jeho poslaneaný mandát a členstvo vo vláde Slovenskej republiky.

Čl. 138

(1) Sudca ústavného súdu sa môže svojej funkcie vzdať písomným oznámením predsedovi ústavného súdu. Jeho funkcia v takom prípade zaniká uplynutím kalendárneho mesiaca, v ktorom bolo písomné oznámenie o vzdaní sa funkcie doručené.

(2) Prezident Slovenskej republiky sudcu ústavného súdu odvolá

- a) na základe právoplatného odsudzujúceho rozsudku za úmyselný trestný čin, alebo ak bol právoplatne odsúdený za trestný čin a súd nerozhodol v jeho prípade o podmienenečnom odložení výkonu trestu odňatia slobody,
- b) na základe disciplinárneho rozhodnutia ústavného súdu za čin, ktorý je nezlučiteľný s výkonom funkcie sudcu ústavného súdu,
- c) ak ústavný súd oznámil, že sudca sa nezúčastňuje na konaní ústavného súdu dlhšie ako jeden rok alebo
- d) ak zanikla jeho voliteľnosť do Národnej rady Slovenskej republiky.

(3) Sudcovi ústavného súdu zaniká funkcia posledný deň mesiaca, v ktorom sudca ústavného súdu dosiahol vek 72 rokov.

Čl. 139

Ak sa sudca ústavného súdu vzdá svojej funkcie sudcu ústavného súdu, ak je odvolaný alebo ak mu zanikla funkcia podľa čl. 138 ods. 3, prezident Slovenskej republiky vymenuje iného sudcu na nové funkčné obdobie podľa čl. 134 ods. 2.

Čl. 140

Podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním, o postavení jeho sudcov a ich bezúhonnosť ustanoví zákon.

Druhý oddiel SÚDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Čl. 141

(1) V Slovenskej republike vykonávajú súdnictvo nezávislé a nestranné súdy.

(2) Súdnictvo sa vykonáva na všetkých stupňoch oddelene od iných štátnych orgánov.

Čl. 141a

Súdna rada Slovenskej republiky

(1) Súdna rada Slovenskej republiky je ústavným orgánom sudcovskej legitimacy.

(2) Predsedu a podpredsedu Súdnej rady Slovenskej republiky volí a odvoláva Súdna rada Slovenskej republiky zo svojich členov. Členmi Súdnej rady Slovenskej republiky sú

- a) jeden sudca volený a odvolávaný sudcami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a sudcami Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky zo sudcov týchto súdov,
- b) ôsmi sudcovia, ktorých volia a odvolávajú sudcovia ostatných súdov vo viacerých volebných obvodoch, ktoré sa vytvárajú tak, aby na zvolenie alebo odvolanie bol potrebný porovnateľný počet hlasov sudcov,

- c) traja členovia, ktorých volí a odvoláva Národná rada Slovenskej republiky,
- d) traja členovia, ktorých vymenúva a odvoláva prezident Slovenskej republiky,
- e) traja členovia, ktorých vymenúva a odvoláva vláda Slovenskej republiky.

(3) Za predsedu, podpredsedu a za člena Súdnej rady Slovenskej republiky podľa odseku 2 písm. c) až e) možno ustanoviť osobu, ktorá je bezúhonná, má vysokoškolské právnické vzdelanie a najmenej 15 rokov odbornej praxe; za člena Súdnej rady Slovenskej republiky podľa odseku 2 písm. c) až e) možno ďalej ustanoviť len osobu, ktorá nie je sudcom.

(4) Výkon funkcie predsedu a podpredsedu Súdnej rady Slovenskej republiky je nezlučiteľný s funkciou v inom orgáne verejnej moci, so štátno-zamestnaneckým pomerom, s pracovným pomerom, s obdobným pracovným vzťahom, s podnikateľskou činnosťou, s členstvom v riadiacom alebo kontrolnom orgáne právnickej osoby, ktorá vykonáva podnikateľskú činnosť, ani s inou hospodárskou alebo zárobkovou činnosťou okrem správy vlastného majetku a vedeckej, pedagogickej, literárnej alebo umeleckej činnosti.

(5) Funkčné obdobie členov Súdnej rady Slovenskej republiky je päť rokov. Tú istú osobu možno zvoliť za predsedu Súdnej rady Slovenskej republiky, zvoliť alebo vymenovať za člena Súdnej rady Slovenskej republiky najviac v dvoch po sebe nasledujúcich obdobiach. Predsedu, podpredsedu a člena Súdnej rady Slovenskej republiky možno pred uplynutím ich funkčného obdobia kedykoľvek odvolať.

(6) Do pôsobnosti Súdnej rady Slovenskej republiky patrí

- a) zabezpečovať plnenie úloh verejnej kontroly súdnictva,
- b) prijímať stanovisko, či kandidát na vymenovanie za sudcu spĺňa predpoklady sudcovskej spôsobilosti, ktoré dávajú záruku, že funkciu sudcu bude vykonávať riadne,
- c) predkladať prezidentovi Slovenskej republiky návrhy kandidátov na vymenovanie sudcov a návrhy na odvolanie sudcov,
- d) rozhodovať o pridelení a preložení sudcov,
- e) predkladať prezidentovi Slovenskej republiky návrhy na vymenovanie predsedu a podpredsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, predsedu a podpredsedu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a návrhy na ich odvolanie,
- f) predkladať vláde Slovenskej republiky návrhy kandidátov na sudcov, ktorí by mali pôsobiť za Slovenskú republiku v medzinárodných súdnych orgánoch,
- g) vyjadrovať sa o návrhu rozpočtu súdov Slovenskej republiky pri zostavovaní návrhu štátneho rozpočtu

a predkladať Národnej rade Slovenskej republiky stanovisko k návrhu rozpočtu súdov,

- h) dohliadať, či sudca spĺňa predpoklady sudcovskej spôsobilosti, ktoré dávajú záruku, že funkciu sudcu bude vykonávať riadne po celý čas trvania funkcie sudcu,
- i) vykonávať dohľad a konať vo veciach majetkových pomerov sudcu,
- j) vydávať zásady sudcovskej etiky v spolupráci s orgánmi sudcovskej samosprávy,
- k) ďalšia pôsobnosť, ak tak ustanoví zákon.

(7) Na prijatie uznesenia Súdnej rady Slovenskej republiky je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých jej členov.

(8) Činnosť Súdnej rady Slovenskej republiky riadi a organizuje jej predseda.

(9) Predseda Súdnej rady Slovenskej republiky môže predložiť ústavnému súdu návrh na začatie konania vo veciach súladu právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 týkajúcich sa výkonu súdnictva.

(10) Podrobnosti o voľbe a odvolávaní predsedu a podpredsedu Súdnej rady Slovenskej republiky, o spôsobe ustanovenia a odvolania členov Súdnej rady Slovenskej republiky, o jej pôsobnosti, o zastupovaní predsedu Súdnej rady Slovenskej republiky, o organizácii a o vzťahoch k orgánom správy súdnictva a k orgánom sudcovskej samosprávy, ako aj o výkone pôsobnosti podľa čl. 141b, ustanoví zákon. Zákon tiež ustanoví volebné obvody pre voľbu a odvolávanie členov Súdnej rady Slovenskej republiky podľa odseku 2 písm. b).

Čl. 141b

(1) Súdna rada Slovenskej republiky prijíma stanoviská podľa čl. 141a ods. 6 písm. b), h) a i) na základe vlastného preverovania, ňou zaobstaraných alebo od štátnych orgánov získaných podkladov a vyjadrenia dotknutej osoby.

(2) O strate predpokladov sudcovskej spôsobilosti sudcu, ktoré dávajú záruku, že funkciu sudcu bude vykonávať riadne počas trvania výkonu funkcie sudcu, sa rozhoduje v disciplinárnom konaní.

Čl. 142

(1) Súdny rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmajajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

(2) Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozhoduje aj

- a) o ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy,
- b) o rozpustení alebo pozastavení činnosti politickej strany alebo politického hnutia,

c) o disciplinárnej zodpovednosti sudcov, prokurátorov a ak tak ustanoví zákon, aj iných osôb.

(3) Súdny rozhodujú v senátoch, ak zákon neustanoví, že vo veci rozhoduje jediný sudca. Zákon ustanoví, kedy sa na rozhodovaní senátu zúčastňujú aj prísediaci sudcovia z radov občanov a v ktorých veciach môže rozhodnúť aj zamestnanec súdu poverený sudcom. Proti rozhodnutiu zamestnanca súdu povereného sudcom je prípustný opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje vždy sudca.

(4) Rozsudky sa vyhlasujú v mene Slovenskej republiky a vždy verejne.

Čl. 143

(1) Sústavu súdov tvoria Najvyšší súd Slovenskej republiky, Najvyšší správny súd Slovenskej republiky a ostatné sudy.

(2) Podrobnejšiu úpravu sústavy súdov, ich pôsobnosť, organizáciu a konanie pred nimi ustanoví zákon.

(3) V rozsahu ustanovenom zákonom sa na riadení a správe súdov podieľajú aj orgány sudcovskej samosprávy.

Čl. 144

(1) Sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom.

(2) Ak sa súd domnieva, že iný všeobecne záväzný právny predpis, jeho časť alebo jeho jednotlivé ustanovenie, ktoré sa týka prejednávanej veci, odporuje ústave, ústavnému zákonu, medzinárodnej zmluve podľa čl. 7 ods. 5 alebo zákonu, konanie preruší a podá návrh na začatie konania na základe čl. 125 ods. 1. Právny názor ústavného súdu obsiahnutý v rozhodnutí je pre súd záväzný.

Čl. 145

(1) Sudcov vymenúva a odvoláva prezident Slovenskej republiky na návrh Súdnej rady Slovenskej republiky; vymenúva ich bez časového obmedzenia.

(2) Za sudcu môže byť vymenovaný občan Slovenskej republiky, ktorý je voliteľný do Národnej rady Slovenskej republiky, dosiahol vek 30 rokov, má vysokoškolské právnické vzdelanie a spĺňa predpoklady sudcovskej spôsobilosti, ktoré dávajú záruku, že funkciu sudcu bude vykonávať riadne. Ďalšie predpoklady na vymenovanie za sudcu a jeho funkčný postup, ako aj rozsah imunity sudcov ustanoví zákon.

(3) Predsedu a podpredsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vymenúva na návrh Súdnej rady Slovenskej republiky zo sudcov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prezident Slovenskej republiky

na päť rokov. Predsedu a podpredsedu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky vymenúva na návrh Súdnej rady Slovenskej republiky zo sudcov Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky prezident Slovenskej republiky na päť rokov. Tá istá osoba môže byť vymenovaná za predsedu a podpredsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky alebo za predsedu a podpredsedu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky najviac v dvoch po sebe nasledujúcich obdobiach. Pred uplynutím funkčného obdobia môže prezident Slovenskej republiky odvolať predsedu a podpredsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a predsedu a podpredsedu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky z dôvodov ustanovených v čl. 147.

(4) Sudca skladá do rúk prezidenta Slovenskej republiky tento sľub: „Sľubujem na svoju česť a svedomie, že sa budem spravovať ústavou, ústavnými zákonmi, medzinárodnými zmluvami, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, a zákonmi, budem vykladať zákony a rozhodovať podľa svojho najlepšieho presvedčenia, nezávisle a nestranne.“.

(5) Zložením sľubu sa sudca ujíma svojej funkcie.

Čl. 145a

(1) Ak je vymenovaný sudca členom politickej strany alebo politického hnutia, je povinný vzdať sa členstva v nich ešte pred zložením sľubu.

(2) Sudca vykonáva funkciu ako svoje povolanie. Výkon funkcie sudcu je nezlučiteľný s funkciou v inom orgáne verejnej moci, vrátane funkcie predsedu a podpredsedu Súdnej rady Slovenskej republiky, so štátno-zamestnaneckým pomerom, s pracovným pomerom, s obdobným pracovným vzťahom, s podnikateľskou činnosťou, s členstvom v riadiacom alebo kontrolnom orgáne právnickej osoby, ktorá vykonáva podnikateľskú činnosť, ani s inou hospodárskou alebo zárobkovou činnosťou okrem správy vlastného majetku, vedeckej, pedagogickej, literárnej alebo umeleckej činnosti a členstva v Súdnej rade Slovenskej republiky.

Čl. 146

(1) Sudca sa môže svojej funkcie vzdať písomným oznámením prezidentovi Slovenskej republiky. Jeho funkcia v takom prípade zaniká uplynutím kalendárneho mesiaca, v ktorom bolo písomné oznámenie o vzdaní sa funkcie doručené.

(2) Sudcovi zaniká funkcia posledný deň mesiaca, v ktorom sudca dosiahol vek 67 rokov.

Čl. 147

(1) Prezident Slovenskej republiky sudcu bezodkladne odvolá

a) na základe právoplatného odsudzujúceho rozsudku za úmyselný trestný čin,

- b) ak bol právoplatne odsúdený za trestný čin a súd nerozhodol v jeho prípade o podmiennečnom odložení výkonu trestu odňatia slobody,
- c) na základe disciplinárneho rozhodnutia pre čin, ktorý je nezlučiteľný s výkonom funkcie sudcu,
- d) na základe rozhodnutia podľa čl. 141b ods. 2, alebo
- e) ak zanikla jeho voliteľnosť do Národnej rady Slovenskej republiky.

(2) Prezident Slovenskej republiky na návrh Súdnej rady Slovenskej republiky môže sudcu odvolať, ak mu zdravotný stav dlhodobo nedovoľuje, najmenej počas jedného roka, riadne vykonávať sudcovské povinnosti.

Čl. 148

(1) Sudcu možno preložiť na iný súd len s jeho súhlasom alebo na základe disciplinárneho rozhodnutia. Súhlas sudcu s preložením sa nevyžaduje pri zmene sústavy súdov, ak je to nevyhnutné na zabezpečenie riadneho výkonu súdnictva; podrobnosti ustanoví zákon.

(2) Dočasné pozastavenie výkonu funkcie sudcu nesmie zasahovať do nezávislého výkonu súdnictva. Dôvody prerušenia výkonu sudcovskej funkcie, podmienky na dočasné pridelenie sudcu a ďalšie podmienky na dočasné pozastavenie výkonu funkcie sudcu ustanoví zákon.

(3) Spôsob ustanovenia prísediacich sudcov ustanoví zákon.

(4) Za právny názor vyjadrený pri rozhodovaní nemožno sudcu ani prísediaceho sudcu z radov občanov stíhať, a to ani po zániku ich funkcie, okrem prípadov, ak by tým bol spáchaný trestný čin; disciplinárna zodpovednosť sudcu tým nie je dotknutá.

(5) Proti rozhodnutiu o začatí trestného stíhania sudcu môže dotknutý sudca podať sťažnosť, o ktorej rozhoduje generálny prokurátor.

ÔSMA HLAVA

PROKURATÚRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY A VEREJNÝ OCHRANCA PRÁV

Prvý oddiel

PROKURATÚRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Čl. 149

Prokuratúra Slovenskej republiky chráni práva a zákonom chránené záujmy fyzických a právnických osôb a štátu.

Čl. 150

Na čele prokuratúry je generálny prokurátor, ktorého vymenúva a odvoláva prezident Slovenskej republiky na návrh Národnej rady Slovenskej republiky.

Čl. 151

Podrobnosti o vymenúvaní a odvolávaní, právach

a povinnostiach prokurátorov a organizácii prokuratúry ustanoví zákon.

Druhý oddiel VEREJNÝ OCHRANCA PRÁV

Čl. 151a

(1) Verejný ochranca práv je nezávislý orgán Slovenskej republiky, ktorý v rozsahu a spôsobom ustanoveným zákonom chráni základné práva a slobody fyzických osôb a právnických osôb v konaní pred orgánmi verejnej správy a ďalšími orgánmi verejnej moci, ak je ich konanie, rozhodovanie alebo nečinnosť v rozpore s právnym poriadkom. V zákonom ustanovených prípadoch sa verejný ochranca práv môže podieľať na uplatnení zodpovednosti osôb pôsobiacich v orgánoch verejnej moci, ak tieto osoby porušili základné právo alebo slobodu fyzických osôb a právnických osôb. Všetky orgány verejnej moci poskytnú verejnému ochrancovi práv potrebnú súčinnosť.

(2) Verejný ochranca práv môže predložiť Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na začatie konania podľa čl. 125, ak všeobecne záväzný právny predpis porušuje základné právo alebo slobodu priznanú fyzickej osobe alebo právnickej osobe.

(3) Verejného ochrancu práv volí Národná rada Slovenskej republiky na obdobie piatich rokov z kandidátov, ktorých jej navrhne najmenej 15 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky. Za verejného ochrancu práv možno zvoliť občana Slovenskej republiky, ktorý je voliteľný za poslanca Národnej rady Slovenskej republiky a v deň voľby dosiahol vek 35 rokov. Verejný ochranca práv nemôže byť členom politickej strany ani politického hnutia.

(4) Funkcia verejného ochrancu práv zaniká dňom nadobudnutia právoplatnosti rozsudku, ktorým bol verejný ochranca práv odsúdený za úmyselný trestný čin alebo ktorým bol odsúdený za trestný čin, a súd nerozhodol v jeho prípade o podmiennečnom odložení výkonu trestu odňatia slobody, alebo stratou voliteľnosti.

(5) Národná rada Slovenskej republiky môže verejného ochrancu práv odvolať, ak mu zdravotný stav dlhodobo, najmenej však počas troch mesiacov, nedovoľuje riadne vykonávať povinnosti vyplývajúce z jeho funkcie.

(6) Podrobnosti o voľbe a odvolávaní verejného ochrancu práv, o jeho pôsobnosti, o podmienkach výkonu jeho funkcie, o spôsobe právnej ochrany, o predkladaní návrhov na začatie konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky podľa čl. 130 ods. 1 písm. g) a o uplatňovaní práv fyzických osôb a právnických osôb ustanoví zákon.

[> Dňom 1. januára 2025 V čl. 151a ods. 6 sa slová „písm. g)“ nahrádzajú slovami „písm. h)“.]

DEVIATA HLAVA PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Čl. 152

(1) Ústavné zákony, zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy zostávajú v Slovenskej republike v platnosti, ak neodporujú tejto ústave. Meniť a zrušovať ich môžu príslušné orgány Slovenskej republiky.

(2) Neplatnosť zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných v Českej a Slovenskej Federatívnej Republike vzniká deväťdesiatym dňom po uverejnení rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ich neplatnosti spôsobom ustanoveným na vyhlasovanie zákonov.

(3) O neplatnosti právnych predpisov rozhoduje Ústavný súd Slovenskej republiky podľa návrhu osôb uvedených v čl. 130.

(4) Výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Čl. 153

Na Slovenskú republiku prechádzajú práva a povinnosti z medzinárodných zmlúv, ktorými je Česká a Slovenská Federatívna Republika viazaná, a to v rozsahu ustanovenom ústavným zákonom Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky alebo v rozsahu dohodnutom medzi Slovenskou republikou a Českou republikou.

Čl. 154

(1) Slovenská národná rada zvolená podľa čl. 103 ústavného zákona č. 143/1968 Zb. o česko-slovenskej federácii v znení neskorších predpisov vykonáva svoju pôsobnosť ako Národná rada Slovenskej republiky podľa tejto ústavy. Volebné obdobie Národnej rady Slovenskej republiky sa počíta odo dňa volieb do Slovenskej národnej rady.

(2) Vláda Slovenskej republiky vymenovaná podľa čl. 122 ods. 1 písm. a) ústavného zákona č. 143/1968 Zb. o česko-slovenskej federácii v znení neskorších predpisov sa považuje za vládu vymenovanú podľa tejto ústavy.

(3) Predseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a generálny prokurátor Slovenskej republiky ustanovení do funkcie podľa doterajších právnych predpisov zostávajú vo funkciách až do ustanovenia do funkcií podľa tejto ústavy.

(4) Sudcovia súdov Slovenskej republiky ustanovení do funkcie podľa doterajších právnych predpisov sa považujú za ustanovených do funkcie bez časového obmedzenia podľa tejto ústavy.

Čl. 154a

Voľbu prezidenta Slovenskej republiky podľa tohto ústavného zákona vyhlási predseda Národnej rady Slovenskej republiky do 30 dní od nadobudnutia účinnosti zákona vydaného podľa čl. 101 ods. 10.

Čl. 154b

(1) Sudcu zvoleného na štyri roky pred nadobudnutím účinnosti tohto ústavného zákona vymenuje po uplynutí jeho volebného obdobia prezident Slovenskej republiky na návrh Súdnej rady Slovenskej republiky za sudcu bez časového obmedzenia aj vtedy, ak v deň vymenovania nedosiahol vek 30 rokov.

(2) Sudcovia zvolení podľa doterajších predpisov bez časového obmedzenia sa pokladajú za sudcov vymenovaných podľa tohto ústavného zákona.

(3) Na sudcov ústavného súdu vymenovaných pred nadobudnutím účinnosti tohto ústavného zákona sa ustanovenie čl. 134 ods. 2 prvej vety a ods. 3 druhej vety nevzťahuje.

Čl. 154c

(1) Medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom pred nadobudnutím účinnosti tohto ústavného zákona, sú súčasťou jej právneho poriadku a majú prednosť pred zákonom, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd.

(2) Iné medzinárodné zmluvy, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom pred nadobudnutím účinnosti tohto ústavného zákona, sú súčasťou jej právneho poriadku, ak tak ustanovuje zákon.

Čl. 154d

(4) Funkcia predsedu Súdnej rady Slovenskej republiky ustanoveného podľa doterajších predpisov zaniká dňom nadobudnutia účinnosti tohto ústavného zákona. Predseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je členom Súdnej rady Slovenskej republiky do skončenia funkčného obdobia tých členov Súdnej rady Slovenskej republiky, ktorí boli zvolení sudcami Slovenskej republiky podľa doterajších predpisov.

(5) Členovia Súdnej rady Slovenskej republiky zvolení sudcami Slovenskej republiky, zvolení Národnou radou Slovenskej republiky, vymenovaní prezidentom Slovenskej republiky a vymenovaní vládou Slovenskej republiky podľa doterajších predpisov sa považujú za členov Súdnej rady Slovenskej republiky podľa tohto ústavného zákona; na ich členstvo sa vzťahujú doterajšie predpisy.

Čl. 154e

(1) Poslancov zastupiteľstiev vyšších územných celkov a predsedov vyšších územných celkov volia vo voľbách v roku 2017 obyvatelia, ktorí majú trvalý pobyt v územnom obvode vyššieho územného celku, na základe všeobecného, rovného a priameho volebného práva tajným hlasovaním na päťročné obdobie.

(2) Ustanovenia čl. 69 ods. 5 druhej vety a ods. 6 prvej vety sa pre volebné obdobie poslancov zastupiteľstiev vyšších územných celkov a predsedov vyšších územných celkov pre volebné obdobie začínajúce v roku 2017 nepoužijú.

Čl. 154f

(1) Ustanovenia čl. 86 písm. i), čl. 88a a čl. 129a sa vzťahujú aj na článok V a článok VI rozhodnutia predsedu vlády Slovenskej republiky z 3. marca 1998 o amnestii uverejneného pod číslom 55/1998 Z. z., rozhodnutie predsedu vlády Slovenskej republiky zo 7. júla 1998 o amnestii uverejnené pod číslom 214/1998 Z. z. a rozhodnutie prezidenta Slovenskej republiky v konaní o milosť pre obvineného zo dňa 12. decembra 1997 č. k. 3573/96-72-2417.

(2) Zrušením amnestií a milostí podľa odseku 1

- a) sa zrušujú rozhodnutia štátnych orgánov v rozsahu, v ktorom boli vydané a odôvodnené na základe amnestií a milostí uvedených v odseku 1 a
- b) zaniikajú zákonné prekážky trestných stíhaní, ktoré mali základ v amnestiách a milostiach uvedených v odseku 1; doba trvania týchto zákonných prekážok sa nezapočítava do premáčacích dôb vzťahujúcich sa na skutky, ktorých sa amnestie a milosti uvedené v odseku 1 týkajú.

Čl. 154g

(1) Členovia Súdnej rady Slovenskej republiky zvolení sudcami, zvolení Národnou radou Slovenskej republiky, vymenovaní prezidentom Slovenskej republiky a vymenovaní vládou Slovenskej republiky podľa doterajších predpisov sa považujú za členov Súdnej rady Slovenskej republiky podľa tohto ústavného zákona.

(2) Ustanovenie čl. 138 ods. 3 sa nevzťahuje na sudcu ústavného súdu vymenovaného do funkcie do 31. decembra 2020.

(3) Sudcovi, ktorý k 1. januáru 2021 vykonáva funkciu a ktorý dosiahol vek 67 rokov pred 1. januárom 2021, zanikne funkcia sudcu uplynutím 31. januára 2021.

(4) Najvyšší správny súd Slovenskej republiky začne svoju činnosť dňom, ktorý ustanoví zákon.

(5) Až do začatia činnosti Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky vykonávajú jeho pôsobnosť tie orgány, ktoré ju vykonávali podľa predpisov účinných pred začatím činnosti Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky.

(6) Konania začaté pred príslušnými orgánmi podľa odseku 5 pred dňom začatia činnosti Najvyššieho správneho súdu dokončia tieto orgány, ak zákon neustanoví, že ich dokončí Najvyšší správny súd Slovenskej republiky.

(7) Prvého predsedu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky prezidentovi Slovenskej republiky navrhne Súdna rada Slovenskej republiky zo sudcov súdov podľa čl. 143 ods. 1 v znení účinnom do 31. decembra 2020 alebo osôb, ktoré nie sú sudcami a ktoré spĺňajú podmienky podľa čl. 134 ods. 4 v znení účinnom od 1. januára 2021. Ak je do funkcie prvého predsedu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky vymenovaný sudca, ktorý nie je sudcom Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky, alebo osoba, ktorá nie je sudcom, dňom vymenovania do funkcie predsedu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sa stáva sudcom Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky.

(8) Súdna rada Slovenskej republiky vykonáva pôsobnosť podľa čl. 141a ods. 5 písm. g) v znení účinnom do 31. decembra 2020 do začatia činnosti Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky. Funkcia predsedu disciplinárneho senátu a člena disciplinárneho senátu zvoleného podľa čl. 141a ods. 5 písm. g) v znení účinnom do 31. decembra 2020 alebo podľa prvej vety zanikne dňom, kedy začne vykonávať svoju činnosť Najvyšší správny súd Slovenskej republiky.

(9) Funkčné obdobie v poradí

- a) prvých štyroch sudcov ústavného súdu vymenovaných po 1. januári 2021 uplynie 30. októbra 2037,
- b) ďalších štyroch sudcov ústavného súdu vymenovaných po 1. januári 2021 po sudcoch ústavného súdu podľa písmena a) uplynie 30. októbra 2041,
- c) ďalších piatich sudcov ústavného súdu vymenovaných po 1. januári 2021 po sudcoch ústavného súdu podľa písmena b) uplynie 30. októbra 2045.

(10) Ak má funkčné obdobie sudcu ústavného súdu podľa odseku 9 presiahnuť 15 rokov, funkcia sudcu ústavného súdu zanikne uplynutím 12 rokov; na zvyšok funkčného obdobia podľa odseku 9, najmenej však na šesť rokov, sa vymenuje nový sudca ústavného súdu.

(11) Pri súčasnom vymenovaní viacerých sudcov ústavného súdu na rôzne funkčné obdobia podľa odseku 9 poradie vymenovaných sudcov ústavného súdu sa určí podľa počtu hlasov získaných vo voľbe v Národnej rade Slovenskej republiky; v prípade rovnosti hlasov sa rozhodne žrebovom.

Čl. 155

Zrušujú sa

1. ústavný zákon Slovenskej národnej rady č. 50/1990 Zb. o názve, štátnom znaku, štátnej vlajke, štátnej pečati a o štátnej hymne Slovenskej republiky,

2. ústavný zákon Slovenskej národnej rady č. 79/1990 Zb. o počte poslancov Slovenskej národnej rady, o znení sľubu poslancov Slovenskej národnej rady, členov vlády Slovenskej republiky a poslancov národných výborov a o volebnom období Slovenskej národnej rady,
3. ústavný zákon Slovenskej národnej rady č. 7/1992 Zb. o Ústavnom súde Slovenskej republiky.

Čl. 156

Táto Ústava Slovenskej republiky nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia, okrem čl. 3 ods. 2, čl. 23 ods. 4, ak ide o vyhostenie alebo vydanie občana inému štátu, čl. 53, 84 ods. 3, ak ide o vypovedanie vojny inému štátu, čl. 86 písm. k) a l), čl. 102 písm. g), ak ide o vymenúvanie profesorov vysokých škôl a rektorov a o vymenúvanie a povyšovanie generálov, písmená j) a k), čl. 152 ods. 1 druhá veta, ak sa týka ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných orgánmi Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, ktoré nadobudnú účinnosť súčasne s príslušnými zmenami ústavných pomerov Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky v súlade s touto ústavou.

* * *

Ústavný zákon č. 244/1998 Z. z. nadobudol účinnosť 5. augusta 1998.

Ústavný zákon č. 9/1999 Z. z. nadobudol účinnosť 27. januára 1999.

Ústavný zákon č. 90/2001 Z. z. nadobudol účinnosť 1. júla 2001 okrem čl. 125a, čl. 127, čl. 127a, čl. 134 ods. 1 a 3 a čl. 151a, ktoré nadobudli účinnosť 1. januára 2002.

Ústavný zákon č. 140/2004 Z. z. nadobudol účinnosť dňom vyhlásenia (18. marca 2004).

Ústavný zákon č. 323/2004 Z. z. nadobudol účinnosť

1. júna 2004 okrem čl. 1 prvého bodu (čl. 77 ods. 1), ktorý nadobudol účinnosť 20. júla 2004.

Ústavný zákon č. 463/2005 Z. z. nadobudol účinnosť

1. januára 2006.

Ústavný zákon č. 92/2006 Z. z. nadobudol účinnosť

1. apríla 2006.

Ústavný zákon č. 210/2006 Z. z. nadobudol účinnosť

1. mája 2006.

Ústavný zákon č. 100/2010 Z. z. nadobudol účinnosť

1. januára 2011.

Ústavný zákon č. 356/2011 Z. z. nadobudol účinnosť

21. októbra 2011.

Ústavný zákon č. 232/2012 Z. z. nadobudol účinnosť

1. septembra 2012.

Ústavný zákon č. 232/2012 Z. z. nadobudol účinnosť

1. septembra 2014.

Ústavný zákon č. 161/2014 Z. z. nadobudol účinnosť

1. septembra 2014.

Ústavný zákon č. 306/2014 Z. z. nadobudol účinnosť

1. decembra 2014.

Ústavný zákon č. 427/2015 Z. z. nadobudol účinnosť

1. januára 2016.

Ústavný zákon č. 44/2017 Z. z. nadobudol účinnosť

27. februára 2017.

Ústavný zákon č. 71/2017 Z. z. nadobudol účinnosť

4. apríla 2017.

Ústavný zákon č. 137/2017 Z. z. nadobudol účinnosť

dňom vyhlásenia (1. 6. 2017).

Nález Ústavného súdu SR č. 40/2019 Z. z. nadobudol účinnosť 23. 2. 2019.

Ústavný zákon č. 99/2019 Z. z. nadobudol účinnosť

1. júla 2019.

Ústavný zákon č. 422/2020 Z. z. nadobudol účinnosť

1. januára 2021 **okrem Čl. 39 odsek 3, 4, 5 a 7, ktoré nadobúdajú účinnosť 1. januára 2023, a Čl. 127, Čl. 130 ods. 1 písmeno p) a Čl. 151a ods. 6, ktoré nadobúdajú účinnosť 1. januára 2025.**

o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon)

v znení

zákona č. 581/2004 Z. z., zákona č. 538/2005 Z. z., zákona č. 539/2005 Z. z., zákona č. 570/2005 Z. z., zákona č. 250/2007 Z. z., zákona č. 326/2007 Z. z., zákona č. 85/2008 Z. z., zákona č. 245/2008 Z. z., zákona č. 384/2008 Z. z., zákona č. 448/2008 Z. z., zákona č. 400/2009 Z. z., zákona č. 568/2009 Z. z., zákona č. 48/2011 Z. z., zákona č. 388/2011 Z. z., zákona č. 32/2013 Z. z., zákona č. 307/2014 Z. z. a zákona č. 378/2015 Z. z.

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

ČL. I

§ 1

Predmet úpravy

Tento zákon upravuje uplatňovanie zásady rovnakého zaobchádzania a ustanovuje prostriedky právnej ochrany, ak dôjde k porušeniu tejto zásady.

Základné ustanovenia

§ 2

(1) Dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania spočíva v zákaze diskriminácie z dôvodu pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasy, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia alebo z dôvodu oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti.^{1a)}

(2) Pri dodržiavaní zásady rovnakého zaobchádzania je potrebné prihliadať aj na dobré mravy na účely rozšírenia ochrany pred diskrimináciou.

(3) Dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania spočíva aj v prijímaní opatrení na ochranu pred diskrimináciou.

§ 2a

(1) Diskriminácia je priama diskriminácia, nepriama diskriminácia, obťažovanie, sexuálne obťažovanie a neoprávnený postih; diskriminácia je aj pokyn na diskrimináciu a nabádanie na diskrimináciu.

(2) Priama diskriminácia je konanie alebo opomenutie, pri ktorom sa s osobou zaobchádza menej priaznivo, ako sa zaobchádza, zaobchádzalo alebo by sa mohlo zaobchádzať s inou osobou v porovnateľnej situácii.

(3) Nepriama diskriminácia je navonok neutrálny predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax, ktoré znevýhodňujú alebo by mohli znevýhodňovať osobu v porovnaní s inou osobou; nepriama diskriminácia nie je, ak takýto predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax sú objektívne odôvodnené sledovaním oprávneného záujmu a sú primerané a nevyhnutné na dosiahnutie takého záujmu.

(4) Obťažovanie je také správanie, v dôsledku ktorého dochádza alebo môže dôjsť k vytváraniu zastrášujúceho, nepriateľského, zahanbujúceho, ponižujúceho, potupujúceho, zneuctujúceho alebo urážajúceho prostredia a ktorého úmyslom alebo následkom je alebo môže byť zásah do slobody alebo ľudskej dôstojnosti.

(5) Sexuálne obťažovanie je verbálne, neverbálne alebo fyzické správanie sexuálnej povahy, ktorého úmyslom alebo následkom je alebo môže byť narušenie dôstojnosti osoby a ktoré vytvára zastrášujúce, ponižujúce, zneuctujúce, nepriateľské alebo urážlivé prostredie.

(6) Pokyn na diskrimináciu je konanie, ktoré spočíva v zneužití podriadenosti osoby na účel diskriminácie tretej osoby.

Odkazy k textu sú uvedené na str. 38.

(7) Nabádanie na diskrimináciu je presvedčanie, utvrdzovanie alebo podnecovanie osoby na diskrimináciu tretej osoby.

(8) Neoprávnený postih je také konanie alebo opomenutie, ktoré je pre osobu, ktorej sa týka, nepriaznivé a priamo súvisí

- a) s domáhaním sa právnej ochrany pred diskrimináciou vo svojom mene alebo v mene inej osoby alebo
- b) s podaním svedeckej výpovede, vysvetlenia alebo súvisí s inou účasťou tejto osoby v konaní vo veciach súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania,
- c) so sťažnosťou namietajúcou porušenie zásady rovnakého zaobchádzania.

(9) Diskriminácia právnickej osoby je nedodržanie zásady rovnakého zaobchádzania vo vzťahu k tejto osobe z dôvodov podľa § 2 ods. 1, ak ide o jej členov, spoločníkov, akcionárov, členov jej orgánov, jej zamestnancov, osôb konajúcich v jej mene alebo osôb, v mene ktorých koná táto právnická osoba.

(10) Odmietnutie alebo strpenie diskriminácie osobou nemôže žiadnym spôsobom ovplyvniť následné zaobchádzanie s touto osobou alebo správanie sa k tejto osobe alebo byť základom pre rozhodnutie, ktoré sa týka tejto osoby.

(11) Za diskrimináciu z dôvodu

- a) pohlavia sa považuje aj diskriminácia z dôvodu tehotenstva alebo materstva, ako aj diskriminácia z dôvodu pohlavnej alebo rodovej identifikácie,
- b) rasového pôvodu, národnostného alebo etnického pôvodu sa považuje aj diskriminácia z dôvodu vzťahu k osobe určitého rasového pôvodu, národnostného alebo etnického pôvodu,
- c) náboženského vyznania alebo viery sa považuje aj diskriminácia z dôvodu vzťahu k osobe určitého náboženského vyznania alebo viery a aj diskriminácia fyzickej osoby bez náboženského vyznania,
- d) zdravotného postihnutia sa považuje aj diskriminácia z dôvodu predchádzajúceho zdravotného postihnutia alebo diskriminácia osoby, u ktorej by na základe vonkajších príznakov bolo možné predpokladať, že je osoba so zdravotným postihnutím.

§ 3

(1) Každý je povinný dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania v oblasti pracovnoprávných a obdobných právnych vzťahov, sociálneho zabezpečenia, zdravotnej starostlivosti, poskytovania tovarov a služieb a vo vzdelávaní.

(2) Zásada rovnakého zaobchádzania podľa odseku 1 sa uplatňuje len v spojení s právami osôb ustanovenými osobitnými zákonmi.¹⁾

(3) Pri posudzovaní, či ide o diskrimináciu alebo nie, sa neberie do úvahy, či dôvody, ktoré k nej viedli, vychádzali zo skutočností alebo z mylnej domnienky.

§ 4

(1) Tento zákon sa nevzťahuje na

- a) rozdielne zaobchádzanie vyplývajúce z podmienok vstupu a zdržiavania sa cudzincov na území Slovenskej republiky vrátane zaobchádzania s nimi, ktoré ustanovujú osobitné predpisy,²⁾ okrem občanov členského štátu Európskej únie, štátu, ktorý je zmluvnou stranou Dohody o Európskom hospodárskom priestore a Švajčiarskej konfederácie, osôb bez štátnej príslušnosti a ich rodinných príslušníkov,
- b) rozdielne zaobchádzanie z dôvodu zdravotného postihnutia alebo veku, ktoré vyplýva z ustanovení osobitných predpisov³⁾ upravujúcich služobný pomer príslušníkov ozbrojených síl, ozbrojených bezpečnostných zborov, ozbrojených zborov, Národného bezpečnostného úradu, Slovenskej informačnej služby a Hasičského a záchranného zboru; to neplatí, ak ide o zamestnanca, ktorý vykonáva prácu v pracovnoprávnom vzťahu,^{3a)}
- c) rozdielne zaobchádzanie z dôvodu zdravotného postihnutia alebo veku, ktoré vyplýva z ustanovení osobitných predpisov^{3b)} upravujúcich prípravu na obranu štátu vojakov dobrovoľnej vojenskej prípravy, prípravu na výkon mimoriadnej služby v ozbrojených silách Slovenskej republiky a plnenie úloh ozbrojených síl Slovenskej republiky vojakov v zálohe zaradených do aktívnych záloh.

(2) Ustanoveniami tohto zákona nie je dotknuté právo združovať sa a ani právo na zariadenie odborových organizácií.

§ 5

Zásada rovnakého zaobchádzania v sociálnom zabezpečení, zdravotnej starostlivosti, poskytovaní tovarov a služieb a vo vzdelávaní

(1) V súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa v sociálnom zabezpečení, zdravotnej starostlivosti, pri poskytovaní tovarov a služieb a vo vzdelávaní zakazuje diskriminácia osôb z dôvodov podľa § 2 ods. 1.

(2) Zásada rovnakého zaobchádzania podľa odseku 1 sa uplatňuje len v spojení s právami osôb ustanovenými osobitnými zákonmi v oblastiach prístupu a poskytovania

- a) sociálnej pomoci, sociálneho poistenia, starobného dôchodkového sporenia, doplnkového dôchodkového sporenia, štátnej sociálnej podpory⁴⁾ a sociálnych výhod,
- b) zdravotnej starostlivosti,⁵⁾
- c) vzdelávania,⁶⁾
- d) tovarov a služieb vrátane bývania, ktoré sú poskytované verejnosti právnickými osobami a fyzickými osobami-podnikateľmi.⁷⁾

Zásada rovnakého zaobchádzania v pracovnoprávných vzťahoch a obdobných právných vzťahoch

§ 6

(1) V súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa v pracovnoprávných vzťahoch, obdobných právnych vzťahoch a v právnych vzťahoch s nimi súvisiacich zakazuje diskriminácia osôb z dôvodov podľa § 2 ods. 1.

(2) Zásada rovnakého zaobchádzania podľa odseku 1 sa uplatňuje len v spojení s právmi osôb ustanovenými osobitnými zákonmi najmä v oblastiach

- a) prístupu k zamestnaniu, povolaniu, inej zárobkovej činnosti alebo funkcii (ďalej len „zamestnanie“) vrátane požiadaviek pri prijímaní do zamestnania a podmienok a spôsobu uskutočňovania výberu do zamestnania,⁸⁾
- b) výkonu zamestnania a podmienok výkonu práce v zamestnaní vrátane odmeňovania, funkčného postupu v zamestnaní a prepúšťania,
- c) prístupu k odbornému vzdelávaniu, ďalšiemu odbornému vzdelávaniu a účasti na programoch aktívnych opatrení na trhu práce vrátane prístupu k poradenstvu pre výber zamestnania a zmenu zamestnania⁹⁾ (ďalej len „odborné vzdelávanie“) alebo
- d) členstva a pôsobenia v organizácii zamestnancov, organizácii zamestnávateľov a v organizáciách združujúcich osoby určitých profesií vrátane poskytovania výhod, ktoré tieto organizácie svojim členom poskytujú.

§ 7

(1) Na uplatnenie zásady rovnakého zaobchádzania vo vzťahu k osobe so zdravotným postihnutím zamestnávateľia prijímú také opatrenia, ktoré umožnia takej osobe prístup k určitému zamestnaniu, k výkonu určitej činnosti v zamestnaní, k funkčnému či inému postupu v zamestnaní alebo prístupu k odbornému vzdelávaniu; to neplatí, ak by prijatie takých opatrení bolo pre zamestnávateľa neprimerane náročné.

(2) Pri posúdení, či je prijatie opatrení podľa odseku 1 neprimerane náročné, sa berie do úvahy

- a) prospech, ktorý by prijatie opatrenia prinieslo osobe so zdravotným postihnutím,
- b) finančné možnosti zamestnávateľa vrátane dostupnosti finančnej alebo inej pomoci potrebnej na prijatie opatrenia a
- c) možnosť dosiahnuť účel opatrenia podľa odseku 1 iným, náhradným spôsobom.

(3) Za neprimerane náročné sa nepovažuje prijatie takeého opatrenia, na ktorého prijatie je zamestnávateľ povinný podľa osobitných predpisov.¹⁰⁾

(4) Za nedodržanie zásady rovnakého zaobchádzania z dôvodu zdravotného postihnutia sa považuje aj odmietnutie alebo opomenutie zamestnávateľa prijať opatrenia podľa odseku 1.

Prípustné rozdielne zaobchádzanie

§ 8

(1) Diskriminácia nie je také rozdielne zaobchádzanie, ktoré je odôvodnené povahou činnosti vykonávaných v zamestnaní alebo okolnosťami, za ktorých sa tieto činnosti vykonávajú, ak tento dôvod tvorí skutočnú a rozhodujúcu požiadavku na zamestnanie pod podmienkou, že cieľ je legitímny a požiadavka primeraná.

(2) Ak ide o registrované cirkvi, náboženské spoločnosti a iné právnické osoby, ktorých činnosť je založená na náboženstve alebo viere, nie je diskrimináciou rozdielne zaobchádzanie z dôvodu náboženského vyznania alebo viery, ak ide o zamestnanie v týchto organizáciách alebo vykonávanie činností pre tieto organizácie a podľa povahy týchto činností alebo v kontexte, v ktorom sa vykonávajú, tvorí náboženstvo alebo viera osoby základnú oprávnenú a odôvodnenú požiadavku povolania.

(3) Rozdielne zaobchádzanie z dôvodu veku nie je diskriminácia, ak je objektívne odôvodnené sledovaním oprávneného cieľa a je na jeho dosiahnutie nevyhnutné a primerané, ak to ustanovuje osobitný predpis. Diskriminácia z dôvodu veku nie je najmä rozdielne zaobchádzanie, ktoré spočíva v ustanovení

- a) minimálnej alebo maximálnej vekovej hranice ako podmienky na vstup do zamestnania,
- b) osobitných podmienok na prístup k zamestnaniu alebo odbornému vzdelávaniu a osobitných podmienok na výkon zamestnania vrátane odmeňovania a prepúšťania, ak ide o osoby určitej vekovej kategórie alebo osoby s opatrovateľskými povinnosťami a ak je účelom týchto osobitných podmienok podpora pracovného začlenenia týchto osôb alebo ich ochrana,
- c) podmienky minimálnej vekovej hranice, odbornej praxe alebo odpracovaných rokov na prístup k zamestnaniu alebo k určitým výhodám v zamestnaní.

(4) V systéme sociálneho zabezpečenia v zamestnaní diskriminácia nie je rozdielne zaobchádzanie z dôvodu veku, ktoré spočíva v ustanovení rôznych vekových hraníc na vznik nároku na starobný dôchodok a invalidný dôchodok v tomto systéme, ako aj v ustanovení rôznych vekových hraníc v tomto systéme pre zamestnancov alebo skupiny zamestnancov, a používanie rôznych spôsobov výpočtu týchto dôchodkov, ktoré sú založené na kritériu veku; to neplatí, ak by súčasne došlo k diskriminácii z dôvodu pohlavia.

(5) Diskriminácia z dôvodu zdravotného postihnutia nie je objektívne odôvodnené rozdielne zaobchádzanie, ktoré spočíva v ustanovení podmienky zdravotnej spôsobilosti na prístup k zamestnaniu alebo podmienky na výkon určitých činností v zamestnaní, ak to vyžaduje povaha tohto zamestnania alebo činnosti.

(6) Diskriminácia nie je rozdielne zaobchádzanie z dôvodu veku alebo zdravotného postihnutia pri poskytovaní poisťovacích služieb, ak takéto rozdielne zaobchádzanie vyplýva z rozdielnej miery rizika overiteľnej štatistickými alebo obdobnými údajmi a podmienky poisťovacích služieb sú primerané tomuto riziku.

(7) Diskriminácia z dôvodu pohlavia nie je objektívne odôvodnené rozdielne zaobchádzanie

- a) spočívajúce v ustanovení rozdielneho dôchodkového veku pre mužov a ženy,
- b) ktorého účelom je ochrana tehotných žien, matiek do konca deviateho mesiaca po pôrode a dojčiacich žien,¹¹⁹⁾
- c) spočívajúce v poskytovaní tovarov a služieb výlučne alebo prednostne príslušníkom jedného pohlavia, ak sleduje legitímny cieľ a ak sú prostriedky na dosiahnutie tohto cieľa primerané a nevyhnutné.

(8) Náklady súvisiace s tehotenstvom a materstvom nesmú viesť k rozdielom vo výške poisťného a výpočtu poisťného plnenia.

§ 8a

(1) Diskriminácia nie je prijatie dočasných vyrovnávacích opatrení orgánmi verejnej správy alebo inými právnickými osobami smerujúcich k odstráneniu znevýhodnení vyplývajúcich z dôvodov rasového alebo etnického pôvodu, príslušnosti k národnostnej menšine alebo etnickej skupine, rodu alebo pohlavia, veku alebo zdravotného postihnutia, ktorých cieľom je zabezpečiť rovnosť príležitostí v praxi. Dočasnými vyrovnávacími opatreniami sú najmä opatrenia

- a) zamerané na odstránenie sociálneho alebo ekonomického znevýhodnenia, ktorými sú nadmerne postihnutí príslušníci znevýhodnených skupín,
- b) spočívajúce v podporovaní záujmu príslušníkov znevýhodnených skupín o zamestnanie, vzdelávanie, kultúru, zdravotnú starostlivosť a služby,
- c) smerujúce k vytváraniu rovnosti v prístupe k zamestnaniu, vzdelávaniu, zdravotnej starostlivosti a bývaní, a to najmä prostredníctvom cieľových prípravných programov pre príslušníkov znevýhodnených skupín alebo prostredníctvom šírenia informácií o týchto programoch alebo o možnostiach uchádzať sa o pracovné miesta alebo miesta v systéme vzdelávania.

(2) Dočasné vyrovnávacie opatrenia uvedené v odseku 1 môžu byť prijaté, ak

- a) existuje preukázateľná nerovnosť,
- b) cieľom opatrení je zníženie alebo odstránenie tejto nerovnosti,
- c) sú primerané a nevyhnutné na dosiahnutie stanoveného cieľa.

(3) Dočasné vyrovnávacie opatrenia je možné

prijímať len v oblastiach uvedených v tomto zákone. Tieto opatrenia môžu trvať len do doby odstránenia nerovnosti, ktorá viedla k ich prijatiu. Orgány podľa odseku 1 sú povinné ukončiť vykonávanie týchto opatrení po dosiahnutí stanoveného cieľa.

(4) Orgány podľa odseku 1 sú povinné priebežne monitorovať, vyhodnocovať a zverejňovať prijaté dočasné vyrovnávacie opatrenia s cieľom prehodnotenia opodstatnenosti ich ďalšieho trvania a podávať správy Slovenskému národnému stredisku pre ľudské práva¹¹⁹⁾ o týchto skutočnostiach.

(5) Ustanoveniami odsekov 1 až 4 nie sú dotknuté ustanovenia § 7 a § 8 ods. 3 písm. b) tohto zákona.

Právna ochrana a konanie vo veciach súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania

§ 9

(1) Každý má podľa tohto zákona právo na rovnaké zaobchádzanie a ochranu pred diskrimináciou.

(2) Každý sa môže domáhať svojich práv na súde, ak sa domnieva, že je alebo bol dotknutý na svojich právach, právom chránených záujmoch alebo slobodách nedodrzaním zásady rovnakého zaobchádzania. Môže sa najmä domáhať, aby ten, kto nedodržel zásadu rovnakého zaobchádzania, upustil od svojho konania, ak je to možné, napravil protiprávny stav alebo poskytol primerané zadostučinenie; ak ide o nedodržanie zásady rovnakého zaobchádzania z dôvodu oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti, môže sa tiež domáhať neplatnosti právneho úkonu, ktorého účinnosť bola podľa osobitného predpisu pozastavená.

(3) Ak by primerané zadostučinenie nebolo dostačujúce, najmä ak nedodrzaním zásady rovnakého zaobchádzania bola značným spôsobom znížená dôstojnosť, spoločenská vážnosť alebo spoločenské uplatnenie poškodenej osoby, môže sa tá domáhať aj náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Sumu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a všetky okolnosti, za ktorých došlo k jej vzniku.

(4) Právo na náhradu škody alebo právo na inú náhradu podľa osobitných predpisov¹²⁾ nie je týmto zákonom dotknuté.

(5) Každý má právo na ochranu svojich práv aj mimosúdnou cestou prostredníctvom mediácie.¹³⁾

§ 9a

Ak by porušením zásady rovnakého zaobchádzania mohli byť dotknuté práva, právom chránené záujmy alebo slobody väčšieho alebo neurčitého počtu osôb alebo ak by takýmto porušením mohol byť inak vážne ohrozený verejný záujem, patrí právo domáhať sa ochrany práva na rovnaké zaobchádzanie aj právnickej osobe podľa § 10 ods. 1. Táto osoba sa môže domáhať najmä určenia, že

bola porušená zásada rovnakého zaobchádzania, aby ten, kto nedodrжал zásadu rovnakého zaobchádzania, upustil od svojho konania, a ak je to možné, napravil protiprávny stav.

§ 10

(1) V konaní vo veciach súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania sa účastník môže dať zastupovať aj právnickou osobou,

- a) ktorej takéto oprávnenie priznáva osobitný zákon alebo
- b) ktorej cieľom činnosti alebo predmetom činnosti je ochrana pred diskrimináciou.

(2) Ak prevezme právnická osoba podľa odseku 1 zastúpenie, poverí niektorého zo svojich členov alebo zamestnancov, aby za zastúpeného v jej mene konal.

§ 11

(1) Konanie vo veciach súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania sa začína na návrh osoby, ktorá namieta, že jej právo bolo dotknuté porušením zásady rovnakého zaobchádzania (ďalej len „žalobca“). Žalobca je povinný v návrhu označiť osobu, o ktorej tvrdí, že porušila zásadu rovnakého zaobchádzania (ďalej len „žalovaný“).

(2) Žalovaný je povinný preukázať, že neporušil zásadu rovnakého zaobchádzania, ak žalobca oznámi súdu skutočnosti, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo.

(3) Na konanie vo veciach súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania sa vzťahuje Občiansky súdny poriadok, ak tento zákon neustanovuje inak.

§ 12

Týmto zákonom sa preberajú právne záväzné akty Európskej únie uvedené v prílohe.

§ 13

Prechodné ustanovenie

Zamestnávateľ a príslušný orgán odborovej organizácie, ktorí uzavreli kolektívne zmluvy podľa osobitného predpisu, sú povinní uviesť ustanovenia kolektívnych zmlúv do súladu s týmto zákonom do šiestich mesiacov odo dňa účinnosti tohto zákona; táto povinnosť sa vzťahuje aj na vnútorné predpisy, na vydávanie ktorých je zamestnávateľ oprávnený.

§ 13a

Prechodné ustanovenie

k úpravám účinným od 1. apríla 2013

Diskrimináciou nie je použitie rozdielov pri stanovení výšky poistného a výpočtu poistného plnenia podľa § 8 ods. 8 v znení účinnom do 31. marca 2013 v poistných zmluvách uzavretých pred 1. aprílom 2013.

Čl. II

Zmena zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva v znení neskorších predpisov.

Čl. III

Zmena zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov.

Čl. V

Zmena zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone prác vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov.

Čl. VI

Zákon č. 200/1998 Z. z. o štátnej službe colníkov a o zmene a doplnení niektorých ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.

Čl. VII – Zrušený od 1. 1. 2006.

Čl. VIII

Zmena zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov.

Čl. IX

Zmena zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov.

Čl. X

Zmena zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

Čl. XI

Zmena zákona č. 154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakateloch prokuratúry v znení neskorších predpisov.

Čl. XII

Zmena zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Čl. XIII

Zmena zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Čl. XVI

Zmena zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

Čl. XVIII

Zmena zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Čl. XXI

Zrušený od 1. 7. 2007.

Čl. XXII

Zmena zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Čl. XXIII

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. júla 2004.

- Zákon č. 581/2004 Z. z. nadobudol účinnosť
1. 1. 2005.
 - Zákon č. 538/2005 Z. z. nadobudol účinnosť
 1. 1. 2006.
 - Zákon č. 539/2005 Z. z. nadobudol účinnosť
 7. 12. 2005.
 - Zákon č. 570/2005 Z. z. nadobudol účinnosť
 1. 1. 2006.
 - Zákon č. 250/2007 Z. z. nadobudol účinnosť
 1. 7. 2007.

- Zákon č. 326/2007 Z. z. nadobudol účinnosť
1. 9. 2007.
 - Zákon č. 85/2008 Z. z. nadobudol účinnosť
 1. 4. 2008.
 - Zákon č. 245/2008 Z. z. nadobudol účinnosť
 1. 9. 2008.
 - Zákon č. 384/2008 Z. z. nadobudol účinnosť
 15. 10. 2008.
 - Zákon č. 448/2008 Z. z. nadobudol účinnosť
 1. 1. 2009.
 - Zákon č. 400/2009 Z. z. nadobudol účinnosť
 1. 11. 2009.
 - Zákon č. 568/2009 Z. z. nadobudol účinnosť
 1. 2. 2010.
 - Zákon č. 48/2011 Z. z. nadobudol účinnosť
 1. 4. 2011.
 - Zákon č. 388/2011 Z. z. nadobudol účinnosť
 1. 1. 2012.
 - Zákon č. 32/2013 Z. z. nadobudol účinnosť
 1. 4. 2013.
 - Zákon č. 307/2014 Z. z. nadobudol účinnosť
 1. 1. 2015.
 - Zákon č. 378/2015 Z. z. nadobudol účinnosť
 2. 1. 2016.

Príloha

k zákonu č. 365/2004 Z. z.

ZOZNAM PREBERANÝCH PRÁVNE ZÁVÄZNÝCH AKTOV EURÓPSKEJ ÚNIE

1. Smernica Rady 2000/43/ES z 29. júna 2000, ktorou sa ustanovuje zásada rovnakého zaobchádzania medzi osobami bez ohľadu na ich rasový alebo etnický pôvod (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 20/zv. 01; Ú. v. ES L 180, 19. 7. 2000).
2. Smernica Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorou sa ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 05/zv. 04; Ú. v. ES L 303, 2. 12. 2000).
3. Smernica Rady 2004/113/ES z 13. decembra 2004 o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania medzi mužmi a ženami v prístupe k tovaru a službám a k ich poskytovaniu (Ú. v. EÚ L 373, 21. 12. 2004).
4. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/54/ES z 5. júla 2006 o vykonávaní zásady rovnosti príležitostí a rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach zamestnanosti a povolania (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 204, 26. 7. 2006).

Odkazy k textu:

- 1) Napríklad zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov, zákon č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov, zákon č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov, zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- 1a) § 3 písm. b) a c) zákona č. 583/2008 Z. z. o prevencii kriminality a inej protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 2) Napríklad zákon č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 606/2003 Z. z.
- 3) Zákon č. 200/1998 Z. z. o štátnej službe colníkov a o zmene a doplnení niektorých ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.
Zákon č. 346/2005 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov ozbrojených síl Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 253/2007 Z. z.
Zákon č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov.
Zákon č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov.
- 3a) Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov.
Zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov.
- 3b) Zákon č. 378/2015 Z. z. o dobrovoľnej vojenskej príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
Zákon č. 570/2005 Z. z. o brannej povinnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- 4) Napríklad zákon č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov, zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.
- 5) Napríklad zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- 6) Napríklad zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 386/1997 Z. z. o ďalšom vzdelávaní a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 387/1996 Z. z. o zamestnanosti v znení zákona č. 70/1997 Z. z. v znení zákona č. 567/2001 Z. z.
- 7) Napríklad zákon č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov.
- 8) Napríklad Zákonník práce, zákon č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- 9) Napríklad zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 191/2004 Z. z.
- 10) Napríklad zákon č. 5/2004 Z. z. v znení zákona č. 191/2004 Z. z., § 143 ods. 1 písm. d) zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov.
- 11) Zákon č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností v znení zákona č. 394/2000 Z. z.
- 11a) Napríklad nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 272/2004 Z. z., ktorým sa ustanovuje zoznam prác a pracovísk, ktoré sú zakázané tehotným ženám, matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode a dojčiacim ženám, zoznam prác a pracovísk spojených so špecifickým rizikom pre tehotné ženy, matky do konca deviateho mesiaca po pôrode a pre dojčiace ženy a ktorým sa ustanovujú niektoré povinnosti zamestnávateľom pri zamestnávaní týchto žien.
- 11e) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva v znení neskorších predpisov.
- 12) Napríklad § 41 ods. 9 Zákonníka práce.
- 13) Zákon č. 420/2004 Z. z. o mediácii a o doplnení niektorých zákonov.

ZÁKON č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník	44
ZÁKON č. 200/2011 Z. z. o Obchodnom vestníku	207
NARIADENIE Vlády SR č. 21/2013 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Obchodného zákonníka	210
VYHLÁŠKA MS SR č. 193/2020 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia Obchodného zákonníka o likvidácii	211
ZÁKON č. 272/2015 Z. z. o registri právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci	217
ZÁKON č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri	227
ZÁKON č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní	249
VYHLÁŠKA Úradu pre verejné obstarávanie č. 132/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o postupe certifikácie systémov na uskutočnenie elektronickej aukcie	405
VYHLÁŠKA Úradu pre verejné obstarávanie č. 152/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o oznámeniach používaných vo verejnom obstarávaní a o ich obsahu	407
VYHLÁŠKA Úradu pre verejné obstarávanie č. 493/2021 Z. z., ktorou sa ustanovuje finančný limit pre nadlimitnú zákazku, finančný limit pre nadlimitnú koncesiu a finančný limit pri súťaži návrhov	411

VYHLÁŠKA Úradu pre verejné obstarávanie č. 155/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o jednotnom európskom dokumente a jeho obsahu	415
VYHLÁŠKA Úradu pre verejné obstarávanie č. 157/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o druhoch súťaží návrhov v oblasti architektúry, územného plánovania a stavebného inžinierstva, o obsahu súťažných podmienok a o činnosti poroty	416
VYHLÁŠKA Úradu pre verejné obstarávanie č. 41/2019 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických a funkčných požiadavkách pre nástroje a zariadenia používané na elektronickú komunikáciu vo verejnom obstarávaní	419
ZÁKON č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora	421
ZÁKON č. 18/1996 Z. z. o cenách	433
VYHLÁŠKA MF SR č. 87/1996 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon NR SR č. 18/1996 Z. z. o cenách	442
ZÁKON č. 187/2021 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže	446
ZÁKON č. 350/2016 Z. z. o niektorých pravidlách uplatňovania nárokov na náhradu škody spôsobenej porušením práva hospodárskej súťaže	474
ZÁKON č. 91/2019 Z. z. o neprimeraných podmienkach v obchode s potravinami	481

PREHLAD

Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník

PRVÁ ČASŤ	VŠEOBECNÉ USTANOVENIA	
HLAVA I	ZÁKLADNÉ USTANOVENIA	
DIEL I	ÚVODNÉ USTANOVENIA.....	§ 1-4.....44
DIEL II	PODNIK A OBCHODNÉ IMANIE.....	§ 5-7.....45
DIEL III	OBCHODNÉ MENO.....	§ 8-12.....45
DIEL IV	KONANIE PODNIKATEĽA.....	§ 13-16.....46
DIEL V	OBCHODNÉ TAJOMSTVO.....	§ 17-20.....47
HLAVA II	PODNIKANIE ZAHRANIČNÝCH OSÔB	
DIEL I	ZÁKLADNÉ USTANOVENIA.....	§ 21-23.....48
DIEL II	MAJETKOVÁ ÚČASŤ ZAHRANIČNÝCH OSÔB V SLOVENSKÝCH PRÁVNICKÝCH OSOBÁCH.....	§ 24.....48
DIEL III	OCHRANA MAJETKOVÝCH ZÁUJMOV ZAHRANIČNÝCH OSÔB PRI PODNIKANÍ V SLOVENSKEJ REPUBLIKE.....	§ 25.....49
DIEL IV	PREMIESTNENIE SÍDLA ZAHRANIČNEJ PRÁVNICKEJ OSOBY DO TUZEMSKA.....	§ 26.....49
HLAVA III	OBCHODNÝ REGISTER	§ 27-34.....49
HLAVA IV	ÚČTOVNÍCTVO PODNIKATEĽOV	§ 35-40.....50
HLAVA V	HOSPODÁRSKA SÚŤAŽ	
DIEL I	ÚČASŤ NA HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽI.....	§ 41-43.....50
DIEL II	NEKALÁ SÚŤAŽ.....	§ 44-52.....51
DIEL III	PRÁVNE PROSTRIEDKY OCHRANY PROTI NEKALEJ SÚŤAŽI.....	§ 53-55d.....53
DRUHÁ ČASŤ	OBCHODNÉ SPOLOČNOSTI A DRUŽSTVO	
HLAVA I	OBCHODNÉ SPOLOČNOSTI	
DIEL I	VŠEOBECNÉ USTANOVENIA.....	§ 56-75k.....54
DIEL II	VEREJNÁ OBCHODNÁ SPOLOČNOSŤ	
Oddiel 1	Základné ustanovenia.....	§ 76-78.....70
Oddiel 2	Práva a povinnosti spoločníkov.....	§ 79-84.....70
Oddiel 3	Právne vzťahy k tretím osobám.....	§ 85-87.....71
Oddiel 4	Zrušenie a likvidácia spoločnosti.....	§ 88-92.....71
DIEL III	KOMANDITNÁ SPOLOČNOSŤ	
Oddiel 1	Základné ustanovenia.....	§ 93-96.....72
Oddiel 2	Práva a povinnosti spoločníkov.....	§ 97-100.....73
Oddiel 3	Právne vzťahy k tretím osobám.....	§ 101.....73
Oddiel 4	Zrušenie a likvidácia spoločnosti.....	§ 102-104.....73
DIEL IV	SPOLOČNOSŤ S RUČENÍM OBMEDZENÝM	
Oddiel 1	Základné ustanovenia.....	§ 105-112.....74
Oddiel 2	Práva a povinnosti spoločníkov.....	§ 113-124.....75
Oddiel 3	Orgány spoločnosti.....	§ 125-140.....78
Oddiel 4	Zmena spoločenskej zmluvy.....	§ 141-150.....81
Oddiel 5	Zrušenie a likvidácia spoločnosti.....	§ 151-153.....82
DIEL V	AKCIOVÁ SPOLOČNOSŤ	
Oddiel 1	Základné ustanovenia.....	§ 154-161f.....83
Oddiel 2	Založenie a vznik spoločnosti.....	§ 162-176.....87
Oddiel 3	Práva a povinnosti akcionárov.....	§ 176a-183a.....90
Oddiel 4	Orgány spoločnosti.....	§ 184-201e.....94
Oddiel 5	Zvýšenie základného imania.....	§ 202-210.....104
Oddiel 6	Zníženie základného imania.....	§ 211-216.....109
Oddiel 7	Rezervný fond a kapitálový fond z príspevkov.....	§ 217-217a.....111
Oddiel 8	Zrušenie spoločnosti.....	§ 218-220a.....111
Oddiel 9	Osobitné ustanovenia o akciovej spoločnosti s premenlivým základným imaním.....	§ 220b-220g.....123

Oddiel 10	Osobitné ustanovenia o významných obchodných transakciách verejnej akciovej spoločnosti	§ 220ga-220gd	124
DIEL VI	JEDNODUCHÁ SPOLOČNOSŤ NA AKCIE		
Oddiel 1	Základné ustanovenia	§ 220h-220s	126
Oddiel 2	Založenie a vznik spoločnosti	§ 220t-220v	128
Oddiel 3	Vedľajšie dojednania k akcionárskej zmluve	§ 220w-220z	128
Oddiel 4	Orgány spoločnosti	§ 220za-220ze	130
Oddiel 5	Zmena základného imania	§ 220zf-220zg	131
Oddiel 6	Zrušenie spoločnosti	§ 220zh-220zl	131
HLAVA II	DRUŽSTVO		
DIEL I	ZÁKLADNÉ USTANOVENIA	§ 221-226	132
DIEL II	VZNIK A ZÁNİK ČLENSTVA	§ 227-236	133
DIEL III	ORGÁNY DRUŽSTVA	§ 237-251	135
DIEL IV	ROČNÁ ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA A VÝROČNÁ SPRÁVA O HOSPODÁRENÍ	§ 252-253	138
DIEL V	ZRUŠENIE A LIKVIDÁCIA DRUŽSTVA	§ 254-260	138
TRETIA ČASŤ	OBCHODNÉ ZÁVÄZKOVÉ VZŤAHY		
HLAVA I	VŠEOBECNÉ USTANOVENIA		
DIEL I	PREDMET PRÁVNEJ ÚPRAVY A JEJ POVAHA	§ 261-265	139
DIEL II	NIEKTORÉ USTANOVENIA O PRÁVNÝCH ÚKONCH	§ 266-268	140
DIEL III	NIEKTORÉ USTANOVENIA O UZAVIERANÍ ZMLUVY		
Oddiel 1	Rokovanie o uzavretí zmluvy	§ 269-275	141
Oddiel 2	Verejný návrh na uzavretie zmluvy a jeho účinky	§ 276-280	142
Oddiel 3	Obchodná verejná súťaž	§ 281-288	142
DIEL IV	ZMLUVA O UZAVRETÍ BUDÚCEJ ZMLUVY	§ 289-292	143
DIEL V	NIEKTORÉ USTANOVENIA O SPOLOČNÝCH ZÁVÄZKOCH A SPOLOČNÝCH PRÁVACH	§ 293-296	144
DIEL VI	ZABEZPEČENIE ZÁVÄZKU		
Oddiel 1	Niektoré ustanovenia o záložnom práve	§ 297-299	144
Oddiel 2	Niektoré ustanovenia o zmluvnej pokute	§ 300-302	144
Oddiel 3	Ručenie	§ 303-312	144
Oddiel 4	Banková záruka	§ 313-322	145
Oddiel 5	Uznanie záväzku	§ 323	146
DIEL VII	ZÁNİK ZÁVÄZKU JEHO SPLNENÍM		
Oddiel 1	Spôsob plnenia	§ 324-334	146
Oddiel 2	Miesto plnenia	§ 335-339	147
Oddiel 3	Čas plnenia	§ 340-343	147
DIEL VIII	NIEKTORÉ USTANOVENIA O ZÁNÍKU NESPLNENÉHO ZÁVÄZKU		
Oddiel 1	Odstúpenie od zmluvy	§ 344-351	149
Oddiel 2	Niektoré ustanovenia o dodatočnej nemožnosti plnenia	§ 352-354	150
Oddiel 3	Odstupné	§ 355	150
Oddiel 4	Zmarenie účelu zmluvy	§ 356-357	150
DIEL IX	NIEKTORÉ USTANOVENIA O ZAPOČÍTANÍ POHLÁDÁVOK	§ 358-364	150
DIEL X	PORUŠENIE ZMLUVNÝCH POVINNOSTÍ A JEHO NÁSLEDKY		
Oddiel 1	Omeškanie dlžníka	§ 365-369d	151
Oddiel 2	Omeškanie veriteľa	§ 370-372	152
Oddiel 3	Náhrada škody	§ 373-386	153
DIEL XI	PREMLČANIE		
Oddiel 1	Predmet premlčania	§ 387	154
Oddiel 2	Účinky premlčania	§ 388-390	154
Oddiel 3	Začiatok a trvanie premlčacej doby	§ 391-401	154
Oddiel 4	Spočívanie a pretrhnutie premlčacej doby	§ 402-407	155
Oddiel 5	Všeobecné obmedzenie premlčacej doby	§ 408	156
DIEL XII	ZÁVÄZOK PODRIADENOSTI	§ 408a	156
HLAVA II	OSOBITNÉ USTANOVENIA O NIEKTORÝCH OBCHODNÝCH ZÁVÄZKOVÝCH VZŤAHOCH		

DIEL I	KÚPNA ZMLUVA	
Oddiel 1	Vymedzenie kúpnej zmluvy	§ 409-410..... 156
Oddiel 2	Povinnosti predávajúceho	§ 411-442..... 157
Oddiel 3	Nadobudnutie vlastníckeho práva	§ 443-446..... 161
Oddiel 4	Povinnosti kupujúceho	§ 447-454..... 161
Oddiel 5	Nebezpečenstvo škody na tovare	§ 455-461..... 162
Oddiel 6	Uchovanie tovaru	§ 462-468..... 162
Oddiel 7	Osobitné ustanovenia o náhrade škody	§ 469-470..... 163
DIEL II	DOJEDNANIA V SÚVISLOSTI S KÚPNOU ZMLUVOU	
Oddiel 1	Kúpa na skúšku	§ 471-472..... 163
Oddiel 2	Cenová doložka	§ 473-475..... 163
DIEL III	ZMLUVA O PREDAJI PODNIKU	§ 476-488..... 164
DIEL IV	ZMLUVA O KÚPE PRENAJATEJ VECI	§ 489-496..... 165
DIEL V	ZMLUVA O ÚVERE	§ 497-507..... 166
DIEL VI	LICENČNÁ ZMLUVA NA PREDMETY PRIEMYSELNÉHO VLASTNÍCTVA	§ 508-515..... 167
DIEL VII	ZMLUVA O ULOŽENÍ VECI	§ 516-526..... 167
DIEL VIII	ZMLUVA O SKLADOVANÍ	§ 527-535..... 168
DIEL IX	ZMLUVA O DIELO	
Oddiel 1	Základné ustanovenia	§ 536..... 170
Oddiel 2	Vykonanie diela	§ 537-538..... 170
Oddiel 3	Veci určené na vykonanie diela	§ 539-541..... 170
Oddiel 4	Vlastnícke právo k zhotovovanej veci a nebezpečenstvo škody na nej	§ 542-545..... 170
Oddiel 5	Cena za dielo	§ 546-549..... 171
Oddiel 6	Spôsob vykonávania diela	§ 550-553..... 171
Oddiel 7	Vykonanie diela	§ 554-559..... 172
Oddiel 8	Vady diela	§ 560-565..... 173
DIEL X	MANDÁTNÁ ZMLUVA	§ 566-576..... 174
DIEL XI	KOMISIONÁRSKA ZMLUVA	§ 577-590..... 175
DIEL XII	ZMLUVA O KONTROLNEJ ČINNOSTI	§ 591-600..... 176
DIEL XIII	ZASIELATEĽSKÁ ZMLUVA	§ 601-609..... 177
DIEL XIV	ZMLUVA O PREPRAVE VECI	§ 610-629..... 177
DIEL XV	ZMLUVA O NÁJME DOPRAVNÉHO PROSTRIEDKU	§ 630-637..... 180
DIEL XVI	ZMLUVA O PREVÁDZKE DOPRAVNÉHO PROSTRIEDKU	§ 638-641..... 180
DIEL XVII	ZMLUVA O SPROSTREDKOVANÍ	§ 642-651..... 181
DIEL XVIII	ZMLUVA O OBCHODNOM ZASTÚPENÍ	§ 652-672a..... 182
DIEL XIX	ZMLUVA O TICHOM SPOLOČENSTVE	§ 673-681..... 185
DIEL XX	ZMLUVA O OTVORENÍ AKREDITÍVU	§ 682-691..... 186
DIEL XXI	ZMLUVA O INKASE	§ 692-699..... 187
DIEL XXII	ZMLUVA O BANKOVOM ULOŽENÍ VECI	§ 700-707..... 187
DIEL XXIII	ZMLUVA O BEŽNOM ÚČTE	§ 708-715..... 188
DIEL XXIV	ZMLUVA O VKLADOVOM ÚČTE	§ 716-719a..... 189
DIEL XXV	CESTOVNÝ ŠEK	§ 720-724..... 189
DIEL XXVI	SLUB ODŠKODNENIA	§ 725-728..... 190
HLAVA III	OSOBITNÉ USTANOVENIA PRE ZÁVÄZKOVÉ VZŤAHY V MEDZINÁRODNOM OBCHODE	
DIEL I	PREDMET ÚPRAVY	§ 729..... 190
DIEL II	VŠEOBECNÉ USTANOVENIA	§ 730-738..... 190
DIEL III	OSOBITNÉ DOJEDNANIA	
Oddiel 1	Zákaz ďalšieho vývozu	§ 739-741..... 191
Oddiel 2	Dojednanie o obmedzení predaja	§ 742-743..... 191
Oddiel 3	Menová doložka	§ 744..... 191
Oddiel 4	Zmluva o výhradnom predaji	§ 745-749..... 191
Oddiel 5	Zmluvy o viazaných obchodoch	§ 750-755..... 192
ŠTVRTÁ ČASŤ	SPOLOČNÉ, PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA ..	§ 756-775..... 192
Príloha	ZOZNAM PREBERANÝCH PRÁVNE ZÁVÄZNÝCH AKTOV EURÓPSKEJ ÚNIE	 206

Obchodný zákonník

v znení

zákona č. 264/1992 Zb., zákona č. 600/1992 Zb., zákona č. 278/1993 Z. z., zákona č. 249/1994 Z. z., zákona č. 106/1995 Z. z., zákona č. 171/1995 Z. z., zákona č. 58/1996 Z. z., zákona č. 317/1996 Z. z., zákona č. 373/1996 Z. z., zákona č. 11/1998 Z. z., zákona č. 127/1999 Z. z., zákona č. 263/1999 Z. z., zákona č. 238/2000 Z. z., zákona č. 147/2001 Z. z., zákona č. 500/2001 Z. z., zákona č. 426/2002 Z. z., zákona č. 510/2002 Z. z., zákona č. 526/2002 Z. z., zákona č. 530/2003 Z. z., zákona č. 432/2004 Z. z., zákona č. 315/2005 Z. z., zákona č. 19/2007 Z. z., zákona č. 84/2007 Z. z., zákona č. 657/2007 Z. z., zákona č. 659/2007 Z. z., zákona č. 429/2008 Z. z., zákona č. 454/2008 Z. z., zákona č. 477/2008 Z. z., zákona č. 276/2009 Z. z., zákona č. 487/2009 Z. z., zákona č. 492/2009 Z. z., zákona č. 546/2010 Z. z., zákona č. 193/2011 Z. z., zákona č. 547/2011 Z. z., zákona č. 197/2012 Z. z., zákona č. 246/2012 Z. z., zákona č. 440/2012 Z. z., zákona č. 9/2013 Z. z., zákona č. 352/2013 Z. z., zákona č. 357/2013 Z. z., zákona č. 87/2015 Z. z., zákona č. 117/2015 Z. z., zákona č. 172/2015 Z. z., zákona č. 361/2015 Z. z., zákona č. 389/2015 Z. z., zákona č. 125/2016 Z. z., zákona č. 264/2017 Z. z., zákona č. 112/2018 Z. z., zákona č. 156/2019 Z. z., zákona č. 390/2019 Z. z., zákona č. 198/2020 Z. z. a **zákona č. 519/2021 Z. z.**

Federálne zhromaždenie Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky sa uznieslo na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

HLAVA I ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

DIEL I ÚVODNÉ USTANOVENIA

§ 1

Rozsah pôsobnosti

(1) Tento zákon upravuje postavenie podnikateľov, obchodné záväzkové vzťahy, ako aj niektoré iné vzťahy súvisiace s podnikaním.

(2) Právne vzťahy uvedené v odseku 1 sa spravujú ustanoveniami tohto zákona. Ak niektoré otázky nemožno riešiť podľa týchto ustanovení, riešia sa podľa predpisov občianskeho práva. Ak ich nemožno riešiť ani podľa týchto predpisov, posúdia sa podľa obchodných zvyklostí, a ak ich niet, podľa zásad, na ktorých spočíva tento zákon.

§ 2

Podnikanie

(1) Podnikaním sa rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku alebo na účel dosiahnutia merateľného pozitívneho sociálneho vplyvu, ak ide o hospodársku činnosť registrovaného sociálneho podniku podľa osobitného predpisu.

(2) Podnikateľom podľa tohto zákona je:

a) osoba zapísaná v obchodnom registri,

- b) osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia,
c) osoba, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov,
d) fyzická osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu.

(3) Sídлом právnickej osoby a miestom podnikania fyzickej osoby je adresa, ktorá je ako sídlo alebo miesto podnikania zapísaná v obchodnom registri alebo živnostenskom registri, alebo v inej evidencii ustanovenej osobitným zákonom. Právnická osoba alebo fyzická osoba musí preukázať, že má k nehnuteľnosti alebo jej časti, ktorej adresa je ako jej sídlo alebo miesto podnikania zapísaná v obchodnom registri alebo v živnostenskom registri, alebo v inej evidencii ustanovenej osobitným zákonom, vlastnícke právo alebo užívacie právo, ktoré užívanie nehnuteľnosti alebo jej časti ako sídla alebo miesta podnikania nevylučuje, alebo písomný súhlas vlastníka nehnuteľnosti alebo jej časti s úradne osvedčeným podpisom alebo písomný súhlas väčšiny podielových spoluvlastníkov nehnuteľnosti alebo jej časti, ak ide o podielové spoluvlastníctvo k nehnuteľnosti alebo jej časti počítanej podľa veľkosti ich podielov, s úradne osvedčenými podpismi ako sídla alebo miesta podnikania do obchodného registra, živnostenského registra alebo inej evidencie ustanovenej osobitným zákonom; to neplatí, ak právo na užívanie nehnuteľnosti alebo jej časti ako sídla alebo miesta podnikania vyplýva z katastra nehnuteľností.

(4) Adresou sa rozumie názov obce s uvedením jej poštového smerovacieho čísla, názov ulice alebo iného verejného priestranstva a orientačné číslo, prípadne súpisné číslo, ak sa obec nečlení na ulice.

(5) Bydliskom fyzickej osoby sa rozumie adresa jej trvalého pobytu podľa osobitného predpisu.

§ 3

(1) Platnosť právneho úkonu nie je dotknutá tým, že sa určitej osobe zakázalo podnikateľ alebo že určitá osoba nemá oprávnenie na podnikanie.

(2) Osoba, ktorá bez oprávnenia na podnikanie vykonáva túto činnosť, a osoby, ktoré túto činnosť uskutočňujú v jej mene a na jej účet, zodpovedajú za škodu, ktorú tým spôsobili. Tým nie je dotknutá ich zodpovednosť podľa osobitných predpisov.

§ 3a

(1) Každý podnikateľ je povinný na svojich obchodných listoch a objednávkach vyhotovených v písomnej alebo elektronickej forme (ďalej len „obchodné dokumenty“) uvádzať obchodné meno, sídlo alebo miesto podnikania, právnu formu právnickej osoby a identifikačné číslo, ak je pridelené. Podnikatelia zapísaní v obchodnom registri alebo v inej evidencii podnikateľov uvádzajú aj označenie registra, ktorý podnikateľa zapísal, a číslo zápisu. Ak podnikateľ na svojich obchodných dokumentoch uvádza výšku základného imania, musí uviesť aj rozsah jeho splatenia.

(2) Údaje podľa odseku 1 je podnikateľ povinný uvádzať aj v písomnom úradnom styku.

(3) Údaje podľa odseku 1 je podnikateľ povinný uvádzať aj na svojom webovom sídle, ak ho má zriadené.

§ 4

Ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj vzťahy iných osôb než podnikateľov, ak to ustanovuje tento zákon alebo osobitný zákon.

DIEL II PODNIK A OBCHODNÉ IMANIE

§ 5

Podnikom sa na účely tohto zákona rozumie súbor hmotných, ako aj osobných a nehmotných zložiek podnikania. K podniku patria veci, práva a iné majetkové hodnoty, ktoré patria podnikateľovi a slúžia na prevádzkovanie podniku alebo vzhľadom na svoju povahu majú tomuto účelu slúžiť.

§ 6

(1) Obchodným majetkom na účely tohto zákona sa rozumie súhrn majetkových hodnôt (vecí, pohľadávok a iných práv a peniazmi ocenených iných hodnôt), ktoré patria podnikateľovi a slúžia alebo sú určené na jeho podnikanie.

(2) Na účely tohto zákona sa súbor obchodného majetku a záväzkov vzniknutých podnikateľovi v súvislosti s podnikaním označuje ako obchodné imanie (ďalej len „imanie“).

(3) Čistým obchodným imaním je obchodný majetok po odpočítaní záväzkov vzniknutých podnikateľovi v súvislosti s podnikaním.

(4) Vlastné imanie tvoria vlastné zdroje financovania obchodného majetku podnikateľa podľa osobitného predpisu.

§ 7**Organizačná zložka podniku**

(1) Organizačnou zložkou podniku sa rozumie organizačný útvar podniku podľa tohto zákona alebo osobitného zákona. Pri prevádzkovaní organizačnej zložky podniku sa používa obchodné meno podnikateľa s dodatkom, že ide o organizačnú zložku podniku.

(2) Organizačnú zložku podniku právnickej osoby možno na návrh zapísať do obchodného registra.

(3) Prevádzkarňou sa rozumie priestor, v ktorom sa uskutočňuje určitá podnikateľská činnosť. Prevádzkareň musí byť označená obchodným menom podnikateľa, ku ktorému sa môže pripojiť názov prevádzkárne alebo iné rozlišujúce označenie.

DIEL III OBCHODNÉ MENO

§ 8

Obchodným menom sa rozumie názov, pod ktorým podnikateľ vykonáva právne úkony pri svojej podnikateľskej činnosti.

§ 9

(1) Obchodným menom fyzickej osoby je jej meno a priezvisko (ďalej len „meno“). Obchodné meno fyzickej osoby môže obsahovať dodatok odlišujúci osobu podnikateľa alebo druh podnikania.

(2) Obchodné meno obchodných spoločností a družstva je názov, pod ktorým sú zapísané v obchodnom registri. To platí aj pre právnické osoby, ktoré sa zapisujú do obchodného registra na základe osobitného zákona. Súčasťou obchodného mena právnických osôb je aj dodatok označujúci ich právnu formu.

(3) Obchodným menom právnickej osoby, ktorá sa nezapisuje do obchodného registra, je názov, pod ktorým bola zriadená.

(4) Podnikateľ je povinný uvádzať obchodné meno spolu s dodatkom označujúcim jeho súčasný právny stav, najmä s dodatkom „v likvidácii“, „v konkurze“ alebo „v reštrukturalizácii“.

§ 10

(1) Obchodné meno nesmie byť zameniteľné s obchodným menom iného podnikateľa a nesmie vzbudzovať klamlivú predstavu o podnikateľovi alebo o predmete podnikania.

(2) Obchodné mená viacerých právnických osôb môžu vyjadrovať spoločnú majetkovú účasť spoločníkov, ak sú navzájom odlišiteľné.

(3) Na odlišenie obchodného mena právnickej

osoby nestačí rozdielne označenie právnej formy. Ak ide o fyzickú osobu, stačí na odlišenie uvedenie iného miesta podnikania. Ak má fyzická osoba rovnaké meno a priezvisko ako iný podnikateľ v tom istom mieste podnikania, je povinná doplniť svoje obchodné meno uvedením dodatku, ktorý sa týka mena alebo druhu podnikania tak, aby sa obchodné mená dali vzájomne odlišiť.

(4) Ak podniká spolu viac osôb pod spoločným označením bez založenia právnickej osoby, sú tieto osoby spoločne a nerozdielne povinné splniť záväzky vzniknuté pri podnikaní.

§ 11

(1) Kto zdedí podnik po podnikateľovi, ktorý bol fyzickou osobou, môže podnikáť pod doterajším obchodným menom s dodatkom označujúcim nástupníctvo a meno nástupcu; to isté platí pri nadobudnutí podniku na základe zmluvy od podnikateľa, ktorý je fyzickou osobou, za podmienok ustanovených v § 481 ods. 2.

(2) Ak podnikateľom je fyzická osoba, ktorá zmenila svoje meno, môže používať v obchodnom mene aj svoje prvé meno s dodatkom obsahujúcim nové meno.

(3) Obchodné meno právnickej osoby prechádza na nástupnícku právnickú osobu s podnikom, ak zaniká pôvodná právnická osoba bez likvidácie a nástupnícka právnická osoba obchodné meno prevezme. Ak nástupnícka právnická osoba má inú právnu formu, musí sa zmeniť dodatok v súlade s jej právnou formou.

(4) Prevod obchodného mena bez súčasného prevodu podniku je neprípustný. Prevod obchodného mena je možný aj pri prevode časti podniku, ak bude podnikateľ zostávajúcu časť prevádzkovať pod iným obchodným menom alebo táto časť zanikne likvidáciou.

(5) Ak súčasťou obchodného mena právnickej osoby je meno spoločníka alebo člena, ktorý prestal byť jej spoločníkom alebo členom, môže právnická osoba používať ďalej jeho meno len s jeho súhlasom. Pri smrti spoločníka alebo člena sa vyžaduje súhlas dediča.

§ 12

(1) Koho práva boli dotknuté alebo ohrozené neoprávneným používaním obchodného mena, môže sa proti neoprávnenému užívateľovi domáhať, aby sa takého konania zdržal a odstránil závadný stav; najmä sa môže domáhať

- a) zničenia neoprávnene vyhotovených tovarov porušujúcich právo k obchodnému menu alebo ich stiahnutia z obehu, alebo
- b) zničenia materiálov a nástrojov použitých pri neoprávnenom porušení práva k obchodnému menu alebo hrozbe porušenia práva k obchodnému menu alebo ich stiahnutia z obehu,
- c) poskytnutia informácií o pôvode a distribúcii tovaru alebo služby porušujúcej právo k obchodnému menu vrátane

1. údajov o vlastníkovi, výrobcovi, distribútérovi, dodávateľovi alebo predávcomi tovaru porušujúcim právo k obchodnému menu alebo o poskytovateľovi služby porušujúcej právo k obchodnému menu,
2. údajov o vyrobenom, dodanom, poskytnutom, prijatom alebo objednanom množstve alebo cene tovaru alebo služby porušujúcej právo k obchodnému menu.

(2) Informácie podľa odseku 1 písm. c) je povinná poskytnúť osoba, ktorá

- a) má v drže tovar porušujúci právo k obchodnému menu,
- b) využíva služby porušujúce právo k obchodnému menu,
- c) poskytuje služby využívané pri porušovaní práva k obchodnému menu,
- d) bola označená osobou uvedenou v písmenách a) až c) ako osoba zúčastnená na výrobe, spracovaní alebo distribúcii tovaru porušujúceho právo k obchodnému menu alebo na poskytovaní služieb porušujúcich právo k obchodnému menu.

(3) Koho práva boli dotknuté alebo ohrozené neoprávneným používaním obchodného mena, môže požadovať vydanie bezdôvodného obohatenia a primerané zadosťučinenie, ktoré sa môže poskytnúť aj v peňiazoch. Ak sa neoprávneným používaním obchodného mena spôsobila škoda, možno sa jej náhrady domáhať podľa tohto zákona. Ak nemožno určiť výšku náhrady inak, určí sa najmenej vo výške odmeny, ktorá by bola v čase neoprávneného použitia podľa licenčnej zmluvy zvyčajná.

(4) Súd môže účastníkovi, ktorého návrhu sa vyhovel, priznať v rozsudku právo zverejniť rozsudok na trovy účastníka, ktorý v spore neuspel, a podľa okolností určiť aj rozsah, formu a spôsob zverejnenia.

DIEL IV KONANIE PODNIKATEĽA

§ 13

(1) Ak je podnikateľ fyzická osoba, koná osobne alebo za neho koná zástupca. Právnická osoba koná štatutárnym orgánom alebo za ňu koná zástupca.

(2) Ustanovenia tohto zákona o jednotlivých obchodných spoločnostiach a o družstve určujú štatutárny orgán, ktorého konanie je konaním podnikateľa.

(3) Podnikateľa zaväzuje konanie osôb vykonávajúcich pôsobnosť štatutárneho orgánu, aj keď prekročili svojím konaním rozsah predmetu jeho podnikania, okrem prípadu, v ktorom sa prekročila pôsobnosť štatutárneho orgánu, ktorú tomuto orgánu zákon zveruje alebo zákon umožňuje zveriť.

(4) Obmedzenie oprávnenia štatutárneho orgánu konať nie je účinné voči tretím osobám ani v prípade,

keď bolo zverejnené. Ak ide o podnikateľa, ktorý sa zapisuje do obchodného registra, obmedzenie štatutárneho orgánu podľa prvej vety sa do obchodného registra nezapisuje.

(5) Vedúci organizačnej zložky podniku alebo vedúci podniku zahraničnej osoby, ktorý je zapísaný do obchodného registra, je splnomocnený za podnikateľa robiť všetky právne úkony týkajúce sa tejto organizačnej zložky alebo podniku.

§ 13a

(1) Rozhodnutím súdu alebo rozhodnutím iného orgánu, ktoré je preskúmateľné súdom, ak tak ustanoví osobitný predpis, môže byť určené, že po dobu uvedenú v rozhodnutí, alebo na základe rozhodnutia súdu po dobu troch rokov od právoplatnosti rozhodnutia (ďalej len „rozhodnutie o vylúčení“), fyzická osoba nesmie vykonávať funkciu člena štatutárneho orgánu alebo člena dozorného orgánu v obchodnej spoločnosti alebo družstve (ďalej len „vylúčený zástupca“). To platí rovnako aj pre pôsobenie ako vedúci organizačnej zložky podniku, vedúci podniku zahraničnej osoby, vedúci organizačnej zložky podniku zahraničnej osoby alebo prokuristu.

(2) Rozhodnutím o vylúčení je rozhodnutie, o ktorom tak ustanoví zákon.

(3) Právoplatnosťou rozhodnutia o vylúčení prestáva byť vylúčený zástupca členom štatutárneho orgánu, členom dozorného orgánu, vedúcim organizačnej zložky podniku, vedúcim podniku zahraničnej osoby, vedúcim organizačnej zložky podniku zahraničnej osoby alebo prokuristom vo všetkých obchodných spoločnostiach a družstvách.

(4) Vylúčený zástupca je povinný oznámiť svoje vylúčenie bez zbytočného odkladu obchodným spoločnostiam alebo družstvám, ktoré sú tým dotknuté. Ustanovenie § 575 ods. 2 druhá veta platí rovnako.

(5) Kto osobne alebo prostredníctvom iných osôb koná ako vylúčený zástupca, vyhlasuje veriteľovi, že ho uspokojí, aj keď nároky neuspokojí obchodná spoločnosť alebo družstvo, v mene alebo na účet ktorého koná. V takom prípade sa práva a povinnosti vylúčeného zástupcu spravujú podľa ustanovení o ručení. Ustanovenie § 308 sa nepoužíja.

§ 14

Prokúra

(1) Prokúrou splnomocňuje podnikateľ prokuristu na všetky právne úkony, ku ktorým dochádza pri prevádzke podniku, aj keď sa na ne inak vyžaduje osobitné plnomocenstvo. Prokúru možno udeliť len fyzickej osobe.

(2) V prokúre nie je zahrnuté oprávnenie scudzovať nehnuteľnosti a zaťažovať ich, ibaže je toto oprávnenie výslovne v udelení prokúry uvedené.

(3) Obmedzenie prokúry vnútornými pokynmi nemá právne následky voči tretím osobám.

(4) Viacerým osobám možno prokúru udeliť tak, že sú na zastupovanie a podpisovanie oprávnené každá samostatne, alebo tak, že je pritom potrebný súhlasný prejav vôle všetkých prokuristov alebo aspoň dvoch z nich.

(5) Prokurista podpisuje tým spôsobom, že k obchodnému menu podnikateľa, za ktorého koná, pripojí dodatok označujúci prokúru a svoj podpis.

(6) Udelenie prokúry je účinné od zápisu do obchodného registra. Návrh na zápis prokúry do obchodného registra musí obsahovať meno a bydlisko prokuristu a spôsob, akým sa za podnikateľa podpisuje. Ak bola prokúra udelená viacerým osobám, musí návrh obsahovať aj určenie, či každý prokurista môže konať samostatne, prípadne koľko prokuristov musí konať spoločne.

§ 15

(1) Kto bol pri prevádzkovaní podniku poverený určitou činnosťou, je splnomocnený na všetky úkony, ku ktorým pri tejto činnosti obvykle dochádza.

(2) Ak osoba svojím konaním prekročí rozsah poverenia podľa odseku 1, toto konanie podnikateľa zaväzuje len vtedy, ak tretia osoba o prekročení rozsahu poverenia nevedela a s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu ani nemohla vedieť.

§ 16

Podnikateľ zaväzuje aj konanie inej osoby v jeho prevádzkarni, ak nemohla tretia osoba vedieť, že konajúca osoba na to nie je oprávnená.

DIEL V OBCHODNÉ TAJOMSTVO

§ 17

(1) Predmetom práv patriacich k podniku je aj obchodné tajomstvo. Obchodné tajomstvo tvoria všetky skutočnosti obchodnej, výrobnnej alebo technickej povahy súvisiace s podnikom, ktoré majú skutočnú alebo aspoň potenciálnu materiálnu alebo nemateriálnu hodnotu, nie sú v príslušných obchodných kruhoch bežne dostupné, majú byť podľa vôle majiteľa obchodného tajomstva utajené a majiteľ obchodného tajomstva zodpovedajúcim spôsobom ich utajenie zabezpečuje.

(2) Majiteľ obchodného tajomstva je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá oprávnené nakladá s obchodným tajomstvom, ktoré sa vzťahuje na podnik prevádzkovaný touto osobou pri výkone podnikania podľa § 2 ods. 1.

(3) Rušiteľ obchodného tajomstva je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá porušuje alebo ohrozuje obchodné tajomstvo.

(4) Tovar porušujúci právo k obchodnému tajomstvu je tovar, ktorého návrh, vlastnosti, fungovanie, výrobný proces alebo uvedenie na trh má podstatné výhody z obchodného tajomstva, ktoré bolo porušené.

§ 18

Majiteľ obchodného tajomstva prevádzkujúci podnik, na ktorý sa vzťahuje obchodné tajomstvo, má výlučné právo, ak osobitný zákon neustanovuje niečo iné, s týmto tajomstvom nakladať, najmä udeliť dovolenie na jeho využitie a určiť podmienky takého využitia.

§ 19

Právo k obchodnému tajomstvu trvá, pokiaľ trvajú skutočnosti uvedené v § 17 ods. 1.

§ 20

Proti porušeniu alebo ohrozeniu práva na obchodné tajomstvo prislúcha majiteľovi obchodného tajomstva právna ochrana.

HLAVA II

PODNIKANIE ZAHRANIČNÝCH OSÔB

DIEL I

ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

§ 21

(1) Zahraničné osoby môžu podnikáť na území Slovenskej republiky za rovnakých podmienok a v rovnakom rozsahu ako slovenské osoby, pokiaľ zo zákona nevyplýva niečo iné.

(2) Zahraničnou osobou sa na účely tohto zákona rozumie fyzická osoba s bydliskom alebo právnická osoba so sídlom mimo územia Slovenskej republiky. Slovenskou právnickou osobou na účely tohto zákona sa rozumie právnická osoba so sídlom na území Slovenskej republiky.

(3) Podnikaním zahraničnej osoby na území Slovenskej republiky sa rozumie na účely tohto zákona podnikanie tejto osoby, ak má podnik alebo jeho organizačnú zložku umiestnenú na území Slovenskej republiky.

(4) Oprávnenie zahraničnej osoby podnikáť na území Slovenskej republiky vzniká ku dňu

a) vzniku živnostenského oprávnenia alebo iného ako živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov zahraničnej fyzickej osobe, a to v rozsahu predmetu podnikania zapísaného v živnostenskom registri alebo inej evidencii ustanovenej osobitným zákonom, alebo

b) zápisu podniku alebo organizačnej zložky podniku zahraničnej právnickej osoby do obchodného registra, a to v rozsahu zapísaného predmetu podnikania; návrh na zápis podáva zahraničná právnická osoba.

(5) Oprávnenie zahraničnej osoby podnikáť na území Slovenskej republiky zaniká ku dňu

a) zániku živnostenského oprávnenia alebo iného ako živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov zahraničnej fyzickej osobe, ak dochádza k jeho zániku v rozsahu činnosti, ktorá je vykonávaná a zapísaná ako jediný predmet podnikania v živnos-

tenskom registri alebo inej evidencii ustanovenej osobitným zákonom, alebo

b) výmazu podniku alebo organizačnej zložky podniku zahraničnej právnickej osoby z obchodného registra; návrh na výmaz podáva zahraničná právnická osoba.

(6) Na obchodných dokumentoch týkajúcich sa podniku zahraničnej osoby alebo jeho organizačnej zložky je zahraničná osoba povinná okrem údajov podľa § 3a uvádzať aj údaj o zápise podniku alebo organizačnej zložky podniku do obchodného registra. Tento údaj je zahraničná osoba povinná uvádzať aj na svojom webovom sídle, ak ho má zriadené.

(7) Na obchodných dokumentoch týkajúcich sa podniku zahraničnej osoby alebo jeho organizačnej zložky sa uvádza označenie zahraničného obchodného registra alebo inej evidencie, do ktorej sa zahraničná osoba zapisuje, a údaj o zápise zahraničnej osoby do tohto registra alebo do inej evidencie, ak právo štátu, ktorým sa zahraničná osoba spravuje, povinnosť zápisu do obchodného registra alebo do inej evidencie ukladá.

(8) Údaje podľa odsekov 6 a 7 je zahraničná osoba povinná uvádzať aj v písomnom úradnom styku, ak sa týka podniku alebo organizačnej zložky podniku.

§ 22

Právnu spôsobilosť, ktorú má iná než zahraničná fyzická osoba podľa právneho poriadku, podľa ktorého bola založená, má takisto v oblasti slovenského právneho poriadku. Právnym poriadkom, podľa ktorého bola táto osoba založená, sa spravujú aj jej vnútorné právne pomery a ručenie členov alebo spoločníkov za jej záväzky.

§ 23

Zahraničné osoby, ktoré majú právo podnikáť v zahraničí, sa pokladajú za podnikateľa podľa tohto zákona.

DIEL II

MAJETKOVÁ ÚČASŤ ZAHRANIČNÝCH OSÔB V SLOVENSKÝCH PRÁVNICKÝCH OSOBÁCH

§ 24

(1) Zahraničná osoba sa môže podľa ustanovení tohto zákona za účelom podnikania podieľať na založení slovenskej právnickej osoby alebo sa zúčastňovať ako spoločník alebo člen v slovenskej právnickej osobe už založenej. Môže tiež sama slovenskú právnickú osobu založiť alebo sa stať jediným spoločníkom slovenskej právnickej osoby, pokiaľ tento zákon jediného zakladateľa alebo jediného spoločníka pripúšťa.

(2) Slovenská právnická osoba môže byť založená len podľa slovenského práva, ak zákon alebo právo Európskej únie neustanovuje inak.

(3) Vo veciach uvedených v odseku 1 majú zahraničné osoby rovnaké práva a povinnosti ako slovenské osoby.

DIEL III OCHRANA MAJETKOVÝCH ZÁUJMOV ZAHRAŇIČNÝCH OSÔB PRI PODNIKANÍ V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

§ 25

(1) Majetok zahraničnej osoby súvisiaci s podnikaním v Slovenskej republike a majetok právnickej osoby so zahraničnou majetkovou účasťou podľa § 24 ods. 1 sa môže v Slovenskej republike vyvlastniť alebo vlastnícke právo obmedziť len na základe zákona a vo verejnom záujme, ktorý nemožno uspokojiť inak.

(2) Pri opatreniach uvedených v odseku 1 sa musí bez meškania poskytnúť náhrada zodpovedajúca plnej hodnote majetku dotknutého týmito opatreniami v čase, keď sa uskutočnili, ktorá je voľne prevoditeľná do zahraničia v cudzej mene.

(3) Medzinárodné zmluvy, ktorými je Slovenská republika viazaná a ktoré boli uverejnené v Zbierke zákonov, nie sú dotknuté.

DIEL IV PREMIESTNENIE SÍDLA ZAHRAŇIČNEJ PRÁVNICKEJ OSOBY DO TUZEMSKA

§ 26

(1) Zahraničná právnická osoba založená na účel podnikania môže premiestniť svoje sídlo zo zahraničia na územie Slovenskej republiky, ak tak ustanoví právo Európskej únie alebo ak to umožňuje medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná a ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom. To isté platí aj na premiestnenie sídla slovenskej právnickej osoby do zahraničia.

(2) Premiestnenie sídla podľa odseku 1 je účinné odo dňa jeho zápisu do obchodného registra.

HLAVA III OBCHODNÝ REGISTER

§ 27

(1) Obchodný register je verejný zoznam zákonom ustanovených údajov (ďalej len „zapísané údaje“), ktorého súčasťou je zbierka zákonom ustanovených listín (ďalej len „zbierka listín“).

(2) Do obchodného registra sa zapisujú

- a) právnické osoby založené podľa tohto zákona, a to
 1. verejná obchodná spoločnosť,
 2. komanditná spoločnosť,
 3. spoločnosť s ručením obmedzeným,
 4. jednoduchá spoločnosť na akcie,
 5. akciová spoločnosť,
 6. družstvo,
- b) právnické osoby založené podľa práva Európskej únie, a to

1. európske zoskupenie hospodárskych záujmov,
 2. európske družstvo,
 3. európska spoločnosť,
 - c) právnické osoby zriadené zákonom alebo na základe zákona, ak osobitný zákon ustanovuje, že sa zapisujú do obchodného registra,
 - d) štátne podniky,
 - e) organizačné zložky podnikov slovenských právnických osôb,
 - f) podniky zahraničných právnických osôb a organizačné zložky podnikov zahraničných právnických osôb (ďalej len „zapísaná osoba“).
- (3) Zapísané údaje sú účinné voči tretím osobám odo dňa ich zverejnenia. Obsah listín, ktorých zverejnenie zákon ustanovuje, je účinný voči tretím osobám odo dňa, keď bolo zverejnené oznámenie o uložení listín do zbierky listín. To neplatí, ak zapísaná osoba preukáže, že tretia osoba o týchto údajoch alebo o obsahu listín vedela. Zapísaná osoba sa však nemôže na tieto údaje alebo obsah listín odvolávať voči tretím osobám do 15 dní odo dňa ich zverejnenia, ak tretie osoby preukážu, že o nich nemohli vedieť.

(4) Ak je nesúlads medzi zapísanými a zverejnenými údajmi alebo uloženými a zverejnenými listinami, nemožno voči tretím osobám namietat zverejnené znenie. Tretie osoby sa môžu odvolávať na zverejnené znenie, ak zapísaná osoba nepreukáže, že tretím osobám boli známe zapísané údaje alebo obsah listín uložených v zbierke listín.

(5) Tretie osoby sa vždy môžu odvolávať na obsah listín alebo údajov, ktoré ešte neboli zapísané do obchodného registra alebo uložené do zbierky listín, okrem prípadu, ak ich účinky nastanú až zápisom do obchodného registra.

(6) Od zverejnenia zápisu štatutárneho orgánu alebo jeho členov do obchodného registra sa zapísaná osoba nemôže voči tretím osobám domáhať porušenia právnych predpisov, spoločenskej zmluvy alebo stanov pri voľbe alebo vymenovaní štatutárnych orgánov alebo ich členov okrem prípadu, že sa preukáže, že tretia osoba o ich porušení vedela.

(7) Ak je nesúlads medzi údajmi a listinami zverejnenými o zapísanom podniku zahraničnej osoby alebo o zapísanej organizačnej zložke podniku zahraničnej osoby v Slovenskej republike a údajmi a listinami zverejnenými o zahraničnej osobe v štáte, v ktorom má sídlo, pre obchodný styk s podnikom zahraničnej osoby alebo s jeho organizačnou zložkou sú rozhodujúce údaje a listiny zverejnené o podniku zahraničnej osoby alebo o organizačnej zložke podniku zahraničnej osoby v Slovenskej republike.

(8) Ak je pri listinách uložených do zbierky listín nesúlads medzi znením listiny v štátnom jazyku a znením listiny v inom ako štátnom jazyku, nemožno voči tretím osobám namietat znenie listiny v inom ako štátnom jazyku. Tretie osoby sa môžu odvolávať na znenie listiny

v inom ako štátnom jazyku, ak zapísaná osoba nepreukáže, že tretím osobám bolo známe znenie listiny v štátnom jazyku.

§ 28 až § 34

Zrušené.

HLAVA IV ÚČTOVNÍCTVO PODNIKATEĽOV

§ 35

Podnikatelia sú povinní viesť účtovníctvo v rozsahu a spôsobom ustanoveným osobitným zákonom.

§ 36

Podnikatelia zapísaní v obchodnom registri (ďalej len „zapísaní podnikatelia“) účtujú v sústave podvojného účtovníctva o stave a pohybe obchodného majetku a záväzkov, čistého obchodného imania, o nákladoch, výnosoch a zisku alebo strate podniku.

§ 37

(1) Pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak, účtujú podnikatelia, ktorí nie sú zapísaní v obchodnom registri, v sústave jednoduchého účtovníctva o príjmoch a výdavkoch, obchodnom majetku, ako aj o záväzkoch tak, aby bolo možné zistiť čisté obchodné imanie a výsledok hospodárenia.

(2) Podnikatelia, ktorí nie sú zapísaní v obchodnom registri, môžu účtovať namiesto v sústave jednoduchého účtovníctva v sústave podvojného účtovníctva, pokiaľ v nej budú účtovať po celé účtovné obdobie.

§ 38

Zrušený.

§ 39

(1) Obchodné spoločnosti a družstvá musia mať riadnu účtovnú závierku a mimoriadnu účtovnú závierku overenú audítorom, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

(2) Podnikateľ je povinný pripraviť a poskytnúť audítorovi všetky účtovné písomnosti a vysvetlenia potrebné na overovanie podľa odseku 1.

(3) Náklady spojené s auditorskou činnosťou uhrádza podnikateľ, ktorého účtovná závierka sa overuje.

§ 40

(1) Akciová spoločnosť, jednoduchá spoločnosť na akcie, spoločnosť s ručením obmedzeným, družstvo a štátny podnik sú povinné predložiť riadnu individuálnu účtovnú závierku a mimoriadnu individuálnu účtovnú závierku na schválenie príslušnému orgánu tak, aby ju tento orgán schválil do 12 mesiacov odo dňa, ku ktorému sa riadna individuálna účtovná závierka a mimoriadna individuálna

účtovná závierka zostavuje. Iná zapísaná osoba má tieto povinnosti, len ak jej to ukladá osobitný predpis.

(2) Osoba podľa odseku 1 je povinná uložiť riadnu individuálnu účtovnú závierku a mimoriadnu individuálnu účtovnú závierku do zbierky listín do deviatich mesiacov odo dňa jej zostavenia; to neplatí, ak sa do zbierky listín ukladá podľa osobitného predpisu.

(3) Ak osobitný zákon zapísanej osobe ukladá povinnosť overiť účtovnú závierku audítorom, ukladá sa do zbierky listín účtovná závierka overená audítorom spolu s auditorskou správou, menom, bydliskom fyzickej osoby alebo obchodným menom, sídlom a identifikačným číslom právnickej osoby a s evidenčným číslom zápisu overujúceho audítora v zozname audítorov. Ak sa do registra účtovných závierok ukladá neoverená účtovná závierka, postupuje účtovná jednotka podľa osobitného predpisu. Ak je audítorom právnická osoba, uvádza sa aj meno a bydlisko fyzických osôb, ktoré za audítora vykonali audit. Ak osobitný zákon zapísanej osobe ukladá povinnosť vyhotoviť výročnú správu a táto výročná správa obsahuje účtovnú závierku overenú audítorom, účtovná závierka môže byť uložená ako súčasť výročnej správy.

(4) Povinnosť podľa odsekov 1 až 3 sa považuje za splnenú uložením účtovnej závierky v registri účtovných závierok podľa osobitného zákona.

HLAVA V HOSPODÁRSKA SÚŤAŽ

DIEL I ÚČAŠŤ NA HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽI

§ 41

Fyzické i právnické osoby, ktoré sa zúčastňujú na hospodárskej súťaži, aj keď nie sú podnikateľmi (ďalej len „súťažiteľia“), majú právo slobodne rozvíjať svoju súťažnú činnosť v záujme dosiahnutia hospodárskeho prospechu a združovať sa na výkon tejto činnosti; sú však povinné pritom dbať na právne záväzné pravidlá hospodárskej súťaže a nesmú účašť na súťaži zneužívať.

§ 42

(1) Zneužitím účasti na hospodárskej súťaži je nekalá súťažné konanie (ďalej len „nekalá súťaž“) a nedovolené obmedzovanie hospodárskej súťaže.

(2) Nedovolené obmedzovanie hospodárskej súťaže upravuje osobitný zákon.

§ 43

(1) Pokiaľ z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná a ktoré boli uverejnené v Zbierke zákonov, nevyplýva inak, nevzťahuje sa ustanovenie tejto hlavy na konanie v rozsahu, v akom má účinky v zahraničí.

(2) Slovenským osobám sú, pokiaľ ide o ochranu proti nekalej súťaži, postavené na rovnú zahraničné osoby, ktoré v Slovenskej republike podnikajú podľa tohto zákona. Inak sa môžu zahraničné osoby domáhať ochrany podľa medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná a ktoré boli uverejnené v Zbierke zákonov, a ak ich niet, na základe vzájomnosti.

DIEL II NEKALÁ SÚŤAŽ

§ 44

Základné ustanovenia

(1) Nekalou súťažou je konanie v hospodárskej súťaži, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi súťaže a je spôsobilé privodiť ujmu iným súťažiteľom alebo spotrebiteľom. Nekalá súťaž sa zakazuje.

(2) Nekalou súťažou podľa odseku 1 je najmä:

- a) klamlivá reklama,
- b) klamlivé označovanie tovaru a služieb,
- c) vyvolávanie nebezpečenstva zámeny,
- d) parazitovanie na povesti podniku, výrobkov alebo služieb iného súťažiteľa,
- e) podplácanie,
- f) zľahčovanie,
- g) porušenie obchodného tajomstva,
- h) ohrozovanie zdravia spotrebiteľov a životného prostredia.

§ 45

Klamlivá reklama

(1) Klamlivou reklamou je reklama tovaru, služieb, nehnuteľností, obchodného mena, ochrannej známky, označenia pôvodu výrobkov a iných práv a záväzkov, ktorá uvádza do omylu alebo môže viesť do omylu osoby, ktorým je určená alebo ku ktorým sa dostane, a ktorá v dôsledku klamlivosti môže ovplyvniť ekonomické správanie týchto osôb alebo ktorá poškodzuje alebo môže poškodiť iného súťažiteľa alebo spotrebiteľa.

(2) Pri posudzovaní klamlivosti reklamy sa zohľadňujú všetky jej znaky, najmä informácie, ktoré obsahuje,

- a) tovary a služby, ich dostupnosť, vyhotovení, zložení, spôsobe a dátume výroby alebo dodania, vhodnosti a spôsobe použitia, množstve, zemepisnom alebo obchodnom pôvode alebo o výsledkoch, ktoré možno očakávať od ich použitia, alebo o výsledkoch ich skúšok alebo kontrol,
- b) cene alebo spôsobe, akým je vypočítaná, a o podmienkach, za ktorých sa tovar a služby dodávajú alebo poskytujú,
- c) charakteristických znakov súťažiteľa reklamy, najmä jeho totožnosti, kvalifikovanosti, jeho chráneným priemyselnom práve, duševnom vlastníctve, ocenení alebo vyznamenaní.

§ 46

Klamlivé označenie tovaru a služieb

(1) Klamlivým označením tovaru a služieb je každé označenie, ktoré je spôsobilé vyvolať v hospodárskom styku mylnú domnienku, že ním označený tovar alebo služby pochádzajú z určitého štátu, určitej oblasti alebo miesta alebo od určitého výrobcu alebo že vykazujú osobitné charakteristické znaky alebo osobitnú akosť. Nerozhodné je, či označenie bolo uvedené bezprostredne na tovare, obaloch, obchodných písomnostiach a pod. Takisto je nerozhodné, či ku klamlivému označeniu došlo priamo alebo nepriamo a akým prostriedkom sa tak stalo. Ustanovenia osobitného zákona platia obdobne.

(2) Klamlivým označením je aj také nesprávne označenie tovaru alebo služieb, ku ktorému je pripojený dodatok slúžiaci na odlišenie od pravého pôvodu, ako výrazy „druh“, „typ“, „spôsob“ a označenie je napriek tomu spôsobilé vyvolať o pôvode alebo povahe tovaru alebo služieb mylnú domnienku.

(3) Klamlivým označením nie je uvedenie názvu, ktorý sa v hospodárskom styku už všeobecne vžil ako údaj slúžiaci na označovanie druhu alebo akosti tovaru, ibaže by k nemu bol pripojený dodatok spôsobilý klamať o pôvode, ako napríklad „pravý“, „pôvodný“ a pod.

(4) Týmto ustanovením nie sú dotknuté práva a povinnosti zo zapísaného označenia pôvodu výrobkov, ochranných známk, chránených odrôd rastlín a plemien zvierat ustanovené osobitnými zákonmi.

§ 47

Vyvolanie nebezpečenstva zámeny

(1) Vyvolanie nebezpečenstva zámeny je:

- a) použitie obchodného mena alebo osobitného označenia podniku, ktoré používa už právom iný súťažiteľ,
- b) použitie osobitných označení podniku alebo osobitných označení alebo úpravy výrobkov, výkonov alebo obchodných materiálov podniku, ktoré v zákazníckych kruhoch platia pre určitý podnik alebo závod za príznačné (napr. aj označenie obalov, tlačív, katalógov, reklamných prostriedkov),
- c) napodobenie cudzích výrobkov, ich obalov alebo výkonov, ibaže by išlo o napodobenie v prvkoch, ktoré sú už z povahy výrobku funkčne, technicky alebo esteticky predurčené a napodobňovateľ urobil všetky opatrenia, ktoré od neho možno požadovať, aby nebezpečenstvo zámeny vylúčil alebo aspoň podstatne obmedzil,

pokiaľ tieto konania sú spôsobilé vyvolať nebezpečenstvo zámeny s podnikom, obchodným menom, osobitným označením alebo výrobkami alebo výkonmi iného súťažiteľa.

(2) Vyvolanie nebezpečenstva zámeny okrem prípadov podľa odseku 1 je aj konanie podnikateľa, ktoré spočíva v takej voľbe jeho obchodného mena alebo po-

užívania takého označenia podniku, ktoré je objektívne spôsobilé vyvolať u adresátov jeho obchodnej dokumentácie nebezpečenstvo zámeny podnikateľa s verejným registrom alebo inou evidenciou vedenou na základe zákona.

§ 48

Parazitovanie na povesti

Parazitovaním je využívanie povesti podniku, výrobkov alebo služieb iného súťažiteľa s cieľom získať pre výsledky vlastného alebo cudzieho podnikania prospech, ktorý by súťažiteľ inak nedosiahol.

§ 49

Podplácanie

Podplácaním podľa tohto zákona je konanie, ktorým:

- súťažiteľ osobe, ktorá je členom štatutárneho alebo iného orgánu iného súťažiteľa alebo je v pracovnom alebo inom obdobnom pomere k inému súťažiteľovi, priamo alebo nepriamo ponúkne, sľúbi alebo poskytne akýkoľvek prospech za tým účelom, aby jej nekalým postupom docielil na úkor iných súťažiteľov pre seba alebo iného súťažiteľa prednosť alebo inú neoprávnenú výhodu v súťaži, alebo
- osoba uvedená v písmene a) priamo alebo nepriamo žiada, dá si sľúbiť alebo prijme za rovnakým účelom akýkoľvek prospech.

§ 50

Zľahčovanie

(1) Zľahčovaním je konanie, ktorým súťažiteľ uvedie alebo rozširuje o pomeroch, výrobkoch alebo výkonoch iného súťažiteľa nepravdivé údaje spôsobilé tomuto súťažiteľovi prívodiť ujmu.

(2) Zľahčovaním je aj uvedenie a rozširovanie pravdivých údajov o pomeroch, výrobkoch alebo výkonoch iného súťažiteľa, pokiaľ sú spôsobilé tomuto súťažiteľovi prívodiť ujmu. Nekalou súťažou však nie je, ak bol súťažiteľ k takému konaniu donútený okolnosťami (oprávnená obrana) alebo ak takéto údaje uviedol v porovnávacej reklame.

§ 51

Porušenie obchodného tajomstva

(1) Porušením obchodného tajomstva je konanie rušiteľa obchodného tajomstva spočívajúce v neoprávnenom získaní, využití alebo sprístupnení obchodného tajomstva.

(2) Neoprávneným získaním obchodného tajomstva je získanie obchodného tajomstva bez súhlasu jeho majiteľa konaním, ktoré je v rozpore so zásadou poctivého obchodného styku, ktoré spočíva v neoprávnenom prístupe k dokumentom, predmetom, materiálom, látkam alebo elektronickým súborom alebo ich častiam, s ktorými oprávnené nakladá majiteľ obchodného tajomstva a ktoré obsahujú obchodné tajomstvo, alebo z ktorých možno

obchodné tajomstvo odvodiť, ako aj ich privlastnenie alebo kopírovanie.

(3) Neoprávneným využitím alebo neoprávneným sprístupnením obchodného tajomstva je využitie alebo sprístupnenie obchodného tajomstva bez súhlasu majiteľa obchodného tajomstva tým, kto

- získal obchodné tajomstvo neoprávnené,
- porušuje dohodu o zachovaní dôvernosti alebo inú povinnosť týkajúcu sa nesprístupnenia obchodného tajomstva,
- porušuje zmluvnú alebo inú povinnosť týkajúcu sa obmedzenia využitia obchodného tajomstva.

(4) Neoprávneným získaním, využitím alebo sprístupnením obchodného tajomstva je aj konanie osoby, ak v čase získania, využitia alebo sprístupnenia obchodného tajomstva vedela alebo za daných okolností mala vedieť, že obchodné tajomstvo sa získalo priamo alebo nepriamo od osoby, ktorá obchodné tajomstvo neoprávnené využívala alebo neoprávnené sprístupňovala podľa odseku 3.

(5) Neoprávneným využitím obchodného tajomstva je aj výroba, ponúkание alebo uvádzanie tovaru porušujúceho právo k obchodnému tajomstvu na trh alebo dovoz, vývoz alebo skladovanie tovaru porušujúceho právo k obchodnému tajomstvu na účel jeho uvedenia na trh, ak osoba, ktorá takéto aktivity vykonávala, vedela alebo za daných okolností mala vedieť, že obchodné tajomstvo sa využívalo neoprávnené podľa odseku 3.

(6) Získanie obchodného tajomstva nie je neoprávnené, ak k nemu došlo

- nezávislým objavom alebo vytvorením,
- pozorovaním, skúmaním, demontážou alebo testovaním výrobku alebo predmetu, ktorý bol sprístupnený verejnosti alebo ktorý oprávnené vlastní osoba, ktorá informácie získala a na ktorú sa nevzťahuje právna povinnosť obmedziť získanie obchodného tajomstva,
- výkonom práva zamestnancov alebo zástupcov zamestnancov na informácie podľa slovenského právneho poriadku a práva Európskej únie, alebo
- iným spôsobom, ktorý je v súlade so zásadou poctivého obchodného styku a súčasne nezasahuje do práv tretích osôb.

(7) Získanie, využitie alebo sprístupnenie obchodného tajomstva nie je neoprávnené, ak k nemu došlo za účelom ochrany verejného záujmu, najmä v súvislosti s odhalením protiprávneho konania alebo inej protiprávnej činnosti.

(8) Získanie, využitie alebo sprístupnenie obchodného tajomstva nie je neoprávnené v rozsahu, v akom získanie, využitie alebo sprístupnenie vyžaduje alebo umožňuje slovenský právny poriadok alebo právo Európskej únie.

§ 52

Ohrozkovanie zdravia a životného prostredia

Ohrozkovaním zdravia a životného prostredia je

konanie, ktorým súťažiteľ skresľuje podmienky hospodárskej súťaže tým, že prevádzkuje výrobu, uvádza na trh výrobky alebo uskutočňuje výkony ohrozujúce záujmy ochrany zdravia alebo životného prostredia chránené zákonom, aby tak získal pre seba alebo pre iného prospech na úkor iných súťažiteľov alebo spotrebiteľov.

DIEL III PRÁVNE PROSTRIEDKY OCHRANY PROTI NEKALEJ SÚŤAŽI

Oddiel 1 Všeobecné ustanovenia

§ 53

Osoby, ktorých práva boli nekalou súťažou porušené alebo ohrozené, môžu sa proti rušiteľovi domáhať, aby sa tohto konania zdržal a odstránil závadný stav. Ďalej môžu požadovať primerané zadostučinenie, ktoré sa môže poskytnúť aj v peniazoch, náhradu škody a vydanie bezdôvodného obohatenia.

§ 54

(1) Právo, aby sa rušiteľ protiprávneho konania zdržal a aby odstránil závadný stav, môže okrem prípadov uvedených v § 48 až 51 uplatniť aj právnická osoba oprávnená hájiť záujmy súťažiteľov alebo spotrebiteľov.

(2) Len čo sa začalo konanie v spore o zdržanie sa konania alebo o odstránenie závadného stavu alebo sa právoplatne skončilo, nie sú žaloby ďalších oprávnených osôb pre tie isté nároky z tohto istého konania prípustné; to nie je na ujmu práva týchto ďalších osôb pripojiť sa k začatému sporu podľa všeobecných ustanovení ako intervenienti. Právoplatné rozsudky vydané o týchto nárokoch k žalobe i len jedného oprávneného sú účinné aj pre ďalších oprávnených.

§ 55

(1) Pri ústnych pojednávaniach v sporoch podľa predchádzajúcich ustanovení môže byť rozhodnutím súdu na návrh alebo z úradnej moci vylúčená verejnosť, ak by verejným prejednávaním došlo k ohrozeniu obchodného tajomstva alebo verejného záujmu.

(2) Súd môže účastníkovi, ktorého návrhu sa vyhovel, priznať v rozsudku právo zverejniť rozsudok na trovy účastníka, ktorý v spore neuspel, a podľa okolností určiť aj rozsah, formu, spôsob zverejnenia a lehotu, v ktorej má byť rozhodnutie zverejnené.

Oddiel 2 Osobitné ustanovenia k právnym prostriedkom ochrany obchodného tajomstva

§ 55a

Ak v tomto oddiele nie je ustanovené inak, použijú sa na ochranu obchodného tajomstva všeobecné ustanovenia o právnych prostriedkoch ochrany proti nekalej súťaži.

§ 55b

Neodkladné opatrenia

(1) Neodkladným opatrením môže súd na návrh majiteľa obchodného tajomstva nariadiť rušiteľovi obchodného tajomstva jednu alebo viac povinností spočívajúcich v

- a) ukončení alebo zákaze využívania alebo sprístupňovania obchodného tajomstva,
- b) zákaze výroby, ponúkania, uvádzania na trh alebo využívania tovaru porušujúceho právo k obchodnému tajomstvu,
- c) zákaze dovozu, vývozu alebo skladovania tovaru porušujúceho právo k obchodnému tajomstvu na účel jeho výroby, ponúkania, uvádzania na trh alebo využívania,
- d) zaistení alebo odovzdání tovaru, ktorým bolo porušené právo k obchodnému tajomstvu, vrátane dovážaného tovaru, s cieľom zabrániť jeho uvedeniu na trh alebo obehu na trhu.

(2) Ak je to so zreteľom na okolnosti prípadu možné a účelné, môže súd uložiť majiteľovi obchodného tajomstva povinnosť zložiť zábezpeku určenú na zabezpečenie náhrady škody alebo inej ujmy, ktorá by vznikla nariadením neodkladného opatrenia podľa odseku 1. Výšku zábezpeky a lehotu na jej zloženie určí súd. Ak majiteľ obchodného tajomstva v lehote určenej súdom zábezpeku nezloží, súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

(3) Namiesto neodkladného opatrenia podľa odseku 1 môže súd na návrh majiteľa obchodného tajomstva nariadiť rušiteľovi obchodného tajomstva povinnosť zložiť do úschovy súdu zábezpeku na náhradu škody alebo ujmy vzniknutej porušením obchodného tajomstva. Zložením zábezpeky nevzniká rušiteľovi obchodného tajomstva právo domáhať sa sprístupnenia obchodného tajomstva.

(4) Súd môže majiteľa obchodného tajomstva vyzvať na doplnenie dôkazov potrebných na preukázanie, že

- a) obchodné tajomstvo existuje,
- b) ten, kto podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, je majiteľom obchodného tajomstva, a
- c) obchodné tajomstvo bolo ohrozené alebo porušené.

(5) Pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súd prihliada na

- a) hodnotu a iné špecifické vlastnosti obchodného tajomstva,
- b) opatrenia prijaté na ochranu obchodného tajomstva,
- c) konanie rušiteľa obchodného tajomstva pri jeho získaní, využití alebo sprístupnení a jeho oprávnené záujmy,

- d) spôsob a následok porušenia obchodného tajomstva,
- e) oprávnené záujmy majiteľa obchodného tajomstva a tretích osôb,
- f) verejný záujem a
- g) ochranu práv.

(6) Ak tento zákon neustanovuje inak, na neodkladné opatrenie sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku s výnimkou § 327 v časti vety za bodkočiarkou.

§ 55c

Nápravné opatrenia

(1) Súd môže na návrh majiteľa obchodného tajomstva v konaní vo veci samej uložiť rušiteľovi obchodného tajomstva jedno alebo viac nápravných opatrení spočívajúcich v

- a) ukončení alebo zákaze využívania alebo sprístupňovania obchodného tajomstva,
- b) zákaze výroby, ponúkania, uvádzania na trh alebo využívania tovaru porušujúceho právo k obchodnému tajomstvu,
- c) zákaze dovozu, vývozu, skladovania tovaru porušujúceho právo k obchodnému tajomstvu na účel jeho výroby, ponúkania, uvádzania na trh alebo využívania,
- d) zničení všetkých dokumentov, predmetov, materiálov, látok alebo elektronických súborov alebo ich častí obsahujúcich alebo tvoriacich obchodné tajomstvo alebo ich odovzdaní majiteľovi obchodného tajomstva.

(2) Okrem nápravných opatrení podľa odseku 1 sa môže majiteľ obchodného tajomstva domáhať voči rušiteľovi obchodného tajomstva

- a) úpravy tovaru porušujúceho právo k obchodnému tajomstvu tak, aby bola odstránená vlastnosť tohto tovaru porušujúca právo k obchodnému tajomstvu,
- b) stiahnutia tovaru porušujúceho právo k obchodnému tajomstvu z trhu, ak týmto opatrením nedôjde k narušeniu ochrany obchodného tajomstva,
- c) zničení tovaru porušujúceho právo k obchodnému tajomstvu.

(3) Ak nie sú dôvody hodné osobitného zreteľa, súd nariadi, aby opatrenia podľa odseku 1 písm. d) a odseku 2 boli vykonané na náklady rušiteľa obchodného tajomstva.

(4) Namiesto nápravných opatrení podľa odsekov 1 a 2 môže súd uložiť rušiteľovi obchodného tajomstva povinnosť poskytnúť majiteľovi obchodného tajomstva peňažnú náhradu, ak

- a) v čase využitia alebo sprístupnenia nevedel ani nemohol za daných okolností vedieť, že obchodné tajomstvo získal od osoby, ktorá toto obchodné tajomstvo využila alebo sprístupnila neoprávnene,
- b) vykonanie dotknutých opatrení by rušiteľovi obchodného tajomstva spôsobilo neprimeranú ujmu a
- c) peňažná náhrada sa javí ako dostatočne uspokojivá.

(5) Výška peňažnej náhrady podľa odseku 4 nemôže presiahnuť výšku odmeny alebo poplatkov, ktoré

by musel rušiteľ obchodného tajomstva zaplatiť, ak by požiadal o oprávnenie využívať obchodné tajomstvo, a to za obdobie, počas ktorého sa mohlo zakázať využívanie obchodného tajomstva.

(6) Uplatnením nápravných opatrení podľa odsekov 1 až 4 nie je dotknuté právo majiteľa obchodného tajomstva na náhradu škody.

(7) Pri rozhodovaní o uložení nápravného opatrenia súd prihliada na skutočnosti uvedené v § 55b ods. 5.

(8) Nápravné opatrenie podľa odseku 1 písm. a) a b) súd na návrh rušiteľa obchodného tajomstva rozhodnutím zruší, ak obchodné tajomstvo prestalo spĺňať znaky podľa § 17 ods. 1 z dôvodov, ktoré nemožno priamo alebo nepriamo pričítať rušiteľovi obchodného tajomstva, alebo odpadol dôvod, pre ktorý bolo vydané.

§ 55d

Zverejňovanie súdnych rozhodnutí

(1) Súd môže na návrh majiteľa obchodného tajomstva uložiť rušiteľovi obchodného tajomstva povinnosť zverejniť rozhodnutie vo veci samej alebo jeho časť na jeho náklady, ak je to potrebné vzhľadom na závažnosť porušenia obchodného tajomstva. Súd môže súčasne určiť jednu alebo viaceré prevádzkarne alebo organizačné zložky rušiteľa obchodného tajomstva, v ktorých má byť rozhodnutie zverejnené.

(2) Pri rozhodovaní o zverejnení rozhodnutia súd prihliada na hodnotu obchodného tajomstva, konanie rušiteľa obchodného tajomstva, vplyv porušenia obchodného tajomstva a pravdepodobnosť ďalšieho neoprávneného využitia alebo sprístupnenia obchodného tajomstva.

(3) V rozhodnutí, ktoré má byť zverejnené, sa musia pred zverejnením údaje umožňujúce identifikáciu osoby, ktorá je odlišná od rušiteľa obchodného tajomstva, anonymizovať.

DRUHÁ ČASŤ OBCHODNÉ SPOLOČNOSTI A DRUŽSTVO

HLAVA I OBCHODNÉ SPOLOČNOSTI

DIEL I VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

§ 56

(1) Obchodná spoločnosť (ďalej len „spoločnosť“) je právnickou osobou založenou za účelom podnikania. Spoločnosťami sú verejná obchodná spoločnosť, komanditná spoločnosť, spoločnosť s ručením obmedzeným, akciová spoločnosť a jednoduchá spoločnosť na akcie. Spoločnosť s ručením obmedzeným a akciová spoločnosť môžu byť založené aj za iným účelom, pokiaľ to osobitný zákon nezakazuje.

(2) Postavenie obdobné postaveniu spoločností majú aj právnické osoby založené podľa práva Európskej únie.

(3) Ak zákon neustanovuje inak, môžu byť zakladateľmi spoločnosti a zúčastňovať sa na jej podnikaní fyzické i právnické osoby.

(4) Činnosť, ktorú podľa osobitných predpisov môžu vykonávať iba fyzické osoby, môže spoločnosť vykonávať iba pomocou osôb, ktoré sú na to oprávnené podľa osobitných predpisov. Zodpovednosť týchto osôb podľa osobitných predpisov nie je dotknutá.

(5) Fyzická alebo právnická osoba môže byť spoločníkom s neobmedzeným ručením iba v jednej spoločnosti.

(6) Ustanovenia upravujúce jednotlivé formy spoločnosti ustanovujú, v akom rozsahu ručia spoločníci za záväzky spoločnosti. Pre ich ručenie sa použijú obdobne ustanovenia o ručení (§ 303 a nasl.), pokiaľ z iných ustanovení tohto zákona nevyplýva niečo iné. Ak je na majetok spoločnosti vyhlásený konkurz, ručia spoločníci za záväzky spoločnosti len do výšky, v ktorej veritelia, ktorí včas prihlásili svoje pohľadávky, neboli uspokojení v konkurznom konaní.

(7) Po zániku spoločnosti ručia spoločníci za záväzky spoločnosti do výšky svojho podielu na likvidačnom zostatku (§ 61 ods. 4) najmenej však v rozsahu, v ktorom za ne ručili za trvania spoločnosti. Medzi sebou sa spoločníci vyrovnávajú tým istým spôsobom ako pri ručení za trvania spoločnosti.

§ 56a

(1) Zneužitie práv spoločníka, najmä zneužitie väčšiny alebo menšiny hlasov v spoločnosti, sa zakazuje.

(2) Akékoľvek konanie, ktoré znevýhodňuje niektorého zo spoločníkov zneužívajúcim spôsobom, sa zakazuje.

§ 57

Založenie spoločnosti

(1) Ak z iných ustanovení tohto zákona nevyplýva niečo iné, zakladá sa spoločnosť spoločenskou zmluvou podpísanou všetkými zakladateľmi. Pravosť podpisov zakladateľov musí byť úradne overená.

(2) Spoločenskú zmluvu môže uzavrieť aj splnomocnenec vybavený na to plnomocenstvom. Plnomocnenstvo s úradne overeným podpisom splnomocniteľa sa pripojuje k spoločenskej zmluve.

(3) Ak tento zákon pripúšťa, aby spoločnosť založil jediný zakladateľ, spoločenskú zmluvu nahrádza zakladateľská listina. Zakladateľská listina musí obsahovať rovnaké podstatné časti ako spoločenská zmluva alebo zakladateľská zmluva.

§ 58

Základné imanie

(1) Základné imanie spoločnosti je peňažné vyjadrenie súhrnu peňažných i nepeňažných vkladov všetkých spoločníkov do spoločnosti.

(2) Základné imanie sa vytvára povinne v spoločnosti s ručením obmedzeným, v akciovej spoločnosti a v jednoduchej spoločnosti na akcie. Jeho výška sa zapisuje do obchodného registra.

§ 59

(1) Vkladom spoločníka je súhrn peňažných prostriedkov (ďalej len „peňažný vklad“) a iných peniazmi ocniteľných hodnôt (ďalej len „nepeňažný vklad“), ktoré spoločník vkladá do spoločnosti a podieľa sa nimi na výsledku podnikania spoločnosti.

(2) Nepeňažným vkladom môže byť len majetok, ktorého hospodárska hodnota sa dá určiť. Vklady spočívajúce v záväzku vykonať práce alebo poskytnúť služby sa zakazujú. Nepeňažný vklad musí byť splatený pred zápisom výšky základného imania do obchodného registra. Ak spoločnosť nenadobudne právo k predmetu nepeňažného vkladu, je spoločník, ktorý sa zaviazal vložiť do spoločnosti tento vklad, povinný zaplatiť jeho hodnotu v peniazoch a spoločnosť je povinná predmet nepeňažného vkladu spoločníkovi vrátiť. Spoločnosť vyzve písomne spoločníka, aby zaplatil hodnotu nepeňažného vkladu, ku ktorému spoločnosť nenadobudla právo, a spoločník je povinný splniť túto povinnosť do 90 dní odo dňa doručenia výzvy.

(3) Nepeňažný vklad do spoločnosti a určenie peňažnej sumy, v akej sa nepeňažný vklad započítava na vklad spoločníka, sa musia uviesť v spoločenskej zmluve, zakladateľskej zmluve alebo v zakladateľskej listine, ak tento zákon neustanovuje inak. Hodnota nepeňažného vkladu sa určí znaleckým posudkom, ktorý musí obsahovať aj opis nepeňažného vkladu, spôsob jeho ocenenia, údaj o tom, či jeho hodnota zodpovedá emisnému kurzu upísaných akcií splácaných týmto vkladom alebo hodnote prevzatého záväzku na vklad do spoločnosti.

(4) Ak sa vkladá podnik alebo jeho časť, použijú sa vo vzťahu k prechodu práv a povinností primerane ustanovenia o zmluve o predaji podniku.

(5) Ak vklad do spoločnosti alebo jeho časť spočíva v prevode pohľadávky, použijú sa primerane ustanovenia o postúpení pohľadávky. Spoločník, ktorý previedol na spoločnosť ako vklad pohľadávku, ručí za vymožiteľnosť tejto pohľadávky do výšky hodnoty svojho vkladu. Nepeňažným vkladom môže byť aj pohľadávka voči spoločnosti.

(6) Ak v čase zápisu výšky základného imania do obchodného registra nedosiahne hodnota nepeňažného vkladu sumu určenú pri prevzatí záväzku na vklad, je spoločník, ktorý sa zaviazal vložiť do spoločnosti nepeňažný vklad, povinný doplatiť spoločnosti tento rozdiel v peniazoch.

§ 59a

(1) Ak spoločnosť nadobúda majetok na základe zmluvy uzatvorenej s jej zakladateľom alebo spoločníkom

za protihodnotu vo výške najmenej 10 % hodnoty základného imania, musí byť hodnota predmetu zmluvy určená znaleckým posudkom. Táto zmluva nemôže nadobudnúť účinnosť skôr, ako bude uložená spolu so znaleckým posudkom v zbierke listín. Ak je na účinnosť zmluvy potrebný zápis do osobitnej evidencie podľa osobitného zákona, musí byť zmluva spolu so znaleckým posudkom uložená do zbierky listín pred zápisom do osobitnej evidencie.

(2) Ak spoločnosť uzatvára zmluvu podľa odseku 1 v lehote dvoch rokov odo dňa vzniku spoločnosti, musí návrh tejto zmluvy vopred schváliť valné zhromaždenie spoločnosti.

(3) Ustanovenia odsekov 1 a 2 sa primerane použijú aj na zmluvy, ktoré spoločnosť uzatvára s osobami, ktoré sú blízke zakladateľom alebo spoločníkom spoločnosti alebo ktoré sú ovládajúcimi osobami alebo ovládanými osobami zakladateľov alebo spoločníkov spoločnosti, a ak spoločnosť nadobúda majetok za protihodnotu vo výške najmenej 10 % hodnoty základného imania.

(4) Ustanovenia odsekov 1 až 3 sa nevzťahujú na zmluvy uzatvorené pri bežnom obchodnom styku, na nadobudnutie majetku podľa rozhodnutia súdu alebo správneho orgánu a na majetok nadobudnutý na burze za cenu rovnajúcu sa kurzu, ktorý zodpovedá v tom čase danej ponuke a dopytu.

(5) Ustanovenia odsekov 1 až 4 sa vzťahujú na akciovú spoločnosť.

(6) Ustanovenie § 59b sa primerane použije aj na stanovenie alebo určenie hodnoty predmetu zmluvy podľa odseku 1.

(7) Hodnota plnenia poskytnutého podľa zmluvy, ktorá nenadobudla účinnosť, sa musí spoločnosti vrátiť podľa zásad o bezdôvodnom obohatení. Členovia štatutárneho orgánu, ktorí vykonávali funkciu v čase jeho poskytnutia, ručia spoločne a nerozdielne za jeho vrátenie. Spolu s nimi ručia tí, ktorí vykonávali funkciu člena štatutárneho orgánu v období, v ktorom spoločnosť nárok na vrátenie plnenia neuplatňovala a o tejto povinnosti s prihladením na všetky okolnosti vedeli alebo mohli vedieť.

§ 59b

(1) Orgán spoločnosti oprávnený rozhodovať o zmene výšky základného imania môže rozhodnúť, že hodnota nepeňažného vkladu sa nemusí určiť znaleckým posudkom, ak sa hodnota nepeňažného vkladu určila znaleckým posudkom v súlade s právnymi predpismi platnými pre oceňovanie, a to k dátumu nie staršiemu ako šesť mesiacov pred splatením nepeňažného vkladu. To neplatí, ak by nastali okolnosti, ktoré by ku dňu splatenia výrazne zmenili hodnotu nepeňažného vkladu; a na podnet a zodpovednosť štatutárneho orgánu tak vykoná nové ocenenie znalec podľa § 59 ods. 3.

(2) Ak sa nové ocenenie nevykoná, môže jeden spoločník alebo viac spoločníkov, ktorí vlastnia spolu najmenej 5 % základného imania spoločnosti, v deň

prijatia rozhodnutia o zvýšení základného imania žiadať ocenenie znalcom podľa § 59 ods. 3. Toto právo im patrí najneskôr do dňa splatenia nepeňažného vkladu, ak v deň predloženia žiadosti, ako aj v deň prijatia rozhodnutia o zvýšení základného imania stále vlastnia najmenej 5 % základného imania spoločnosti.

(3) Orgán spoločnosti oprávnený rozhodovať o zmene výšky základného imania môže rozhodnúť, že hodnota nepeňažného vkladu sa nemusí určiť znaleckým posudkom, ak je hodnota vkladu odvodená samostatne pre každý nepeňažný vklad z riadnej účtovnej závierky za predchádzajúce účtovné obdobie, overenej auditorom bez výhrady podľa osobitného predpisu. Ustanovenia o zmene hodnoty nepeňažného vkladu a práva spoločníkov podľa odseku 2 sa použijú primerane.

(4) Štatutárny orgán vyhotoví písomnú správu, ktorá musí obsahovať opis nepeňažného vkladu, spôsob jeho ocenenia, údaj o tom, či jeho hodnota zodpovedá aspoň emisnému kurzu upísaných akcií splácaných týmto vkladom pri akciovej spoločnosti a jednoduchej spoločnosti na akcie alebo hodnotne prevzatého záväzku na vklad do spoločnosti a vyhlásenie, že nenastali okolnosti, ktoré by výrazne zmenili hodnotu nepeňažného vkladu vyjadrenú v pôvodnom ocenení. Štatutárny orgán uloží správu podľa predchádzajúcej vety do zbierky listín do 30 dní odo dňa splatenia vkladu.

§ 60

Správa vkladu

(1) Časti vkladov spoločníkov splatené pred vznikom spoločnosti spravuje zakladateľ, ktorý je tým poverený v spoločenskej zmluve (ďalej len „správca vkladu“). Spoločenská zmluva môže správou vkladov poveriť aj banku alebo pobočku zahraničnej banky (ďalej len „banka“), aj keď nie je zakladateľom spoločnosti. Vlastnícke práva ku vkladom alebo k ich častiam splateným pred vznikom spoločnosti, prípadne aj iné práva k týmto vkladom prechádzajú na spoločnosť dňom jej vzniku. Vlastnícke právo k nehnuteľnosti nadobúda však spoločnosť až vkladom vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na základe písomného vyhlásenia vkladateľa opatreného osvedčením o pravosti jeho podpisu. Ak sa na prevod práva k predmetu nepeňažného vkladu vyžaduje zápis do osobitnej evidencie podľa osobitného zákona, je štatutárny orgán spoločnosti povinný podať návrh na zápis do tejto evidencie do 15 dní od vzniku spoločnosti.

(2) Ak je nepeňažným vkladom nehnuteľnosť alebo podnik, prípadne časť podniku, ktorého súčasťou je nehnuteľnosť, je vkladateľ povinný odovzdať správcovi vkladu písomné vyhlásenie podľa odseku 1 pred podaním návrhu na zápis spoločnosti do obchodného registra. Odovzdaním tohto vyhlásenia správcovi vkladu sa vklad považuje za splatený.

(3) Po vzniku spoločnosti je osoba spravujúca vklady povinná odovzdať ich bez zbytočného odkladu spoločnosti. Ak spoločnosť nevznikne, je povinná ich vrá-

tiť. Za splnenie tejto povinnosti ručia ostatní zakladatelia spoločne a nerozdielne.

(4) Osoba spravujúca vklady podľa odseku 1 je povinná vydať písomné vyhlásenie o splatení vkladu alebo jeho častí jednotlivými spoločníkmi, ktoré sa prikladá k návrhu na zápis do obchodného registra. Ak správca vkladu uvedie vo vyhlásení vyššiu sumu, než je splatená, ručí do výšky tohto rozdielu voči spoločnosti za splnenie povinnosti spoločníka splatiť vklad a v rovnakej výške voči veriteľom spoločnosti za záväzky spoločnosti. Ručenie správcu vkladu voči veriteľom spoločnosti zaniká splatením vkladov, ktorých sa uvedenie vyššej sumy vo vyhlásení týkalo.

§ 61

Podiel

(1) Podiel je miera účasti spoločníka na čistom obchodnom imaní spoločnosti.

(2) Pri zániku účasti spoločníka v spoločnosti za trvania spoločnosti vzniká spoločníkovi právo na vyplatenie podielu (ďalej len „vyrovnačný podiel“). Výška vyrovnacieho podielu sa určí na základe riadnej individuálnej účtovnej závierky za účtovné obdobie predchádzajúce účtovnému obdobiu, v ktorom zaniká účasť spoločníka v spoločnosti, ak spoločenská zmluva neurčuje niečo iné. Vyrovnací podiel sa vypláti v peniazoch, ak zákon neustanovuje alebo spoločenská zmluva alebo statuty neurčujú iný spôsob vyrovnania podielu.

(3) Ak spoločenská zmluva alebo statuty neurčujú inak, právo na vyplatenie vyrovnacieho podielu je splatné uplynutím troch mesiacov od schválenia riadnej individuálnej účtovnej závierky za účtovné obdobie predchádzajúce účtovnému obdobiu, v ktorom zanikla účasť spoločníka v spoločnosti, alebo ak takáto riadna individuálna účtovná závierka schválená nebola, uplynutím troch mesiacov odo dňa, keď mala byť schválená.

(4) Ak je so zrušením spoločnosti spojená likvidácia, má spoločník právo na podiel na majetkovom zostatku, ktorý vyplýval z likvidácie (podiel na likvidačnom zostatku).

§ 62

Vznik spoločnosti

(1) Spoločnosť vzniká dňom, ku ktorému bola zapísaná do obchodného registra. Návrh na zápis do obchodného registra sa musí podať do 90 dní od založenia spoločnosti (§ 57) alebo od doručenia listiny, ktorou sa preukazuje živnostenské alebo iné podnikateľské oprávnenie.

(2) Ak pri založení obchodnej spoločnosti nie je výslovne určené, že sa zakladá na dobu určitú, platí, že bola založená na dobu neurčitú.

§ 63

Právne úkony týkajúce sa založenia, vzniku, zmeny, zrušenia alebo zániku spoločnosti musia mať písomnú

formu; zákon ustanovuje, pre ktoré úkony sa vyžaduje forma notárskej zápisnice.

§ 64

Konanie v mene spoločnosti pred jej vznikom

(1) Osoby, ktoré konajú v mene spoločnosti pred jej vznikom, sú z tohto konania zaviazané spoločne a nerozdielne. Ak spoločníci alebo príslušný orgán spoločnosti konanie v mene spoločnosti schváli do troch mesiacov od vzniku spoločnosti, platí, že z tohto konania je spoločnosť zaviazaná od počiatku.

(2) Spoločnosť nesmie prevziať iné záväzky ako tie, ktoré súvisia so vznikom spoločnosti a z ktorých sú zaviazaní zakladatelia alebo štatutárny orgán, alebo jeho členovia, okrem tých záväzkov, ktoré prevzala s odkladacou podmienkou účinnosti právneho úkonu, ktorou je dodatočné schválenie spoločníkmi alebo príslušným orgánom spoločnosti. Osoby, ktoré prevzali v mene spoločnosti iné záväzky, zodpovedajú za spôsobenú škodu a sú zaviazané z týchto úkonov osobne.

(3) Osoby, ktoré konali v mene spoločnosti pred jej vznikom, sú povinné vyhotoviť zoznam právnych úkonov, ktoré má spoločnosť schváliť tak, aby boli schválené v lehote podľa odseku 1. Ak spôsobili porušením tejto povinnosti škodu, zodpovedajú za ňu veriteľom spoločne a nerozdielne.

(4) Štatutárny orgán alebo jeho členovia sú povinní bez zbytočného odkladu oznámiť účastníkom záväzkových vzťahov schválenie právnych úkonov, ktoré boli vykonané pred vznikom spoločnosti.

§ 65

Zákaz konkurencie

(1) Ustanovenia o jednotlivých spoločnostiach určujú, ktoré osoby a v akom rozsahu podliehajú zákazu konkurenčného konania.

(2) Spoločnosť je oprávnená požadovať, aby osoba, ktorá tento zákaz porušila, vydala prospech z obchodu, pri ktorom porušila zákaz konkurencie alebo previedla tomu zodpovedajúce práva na spoločnosť. Tým nie je dotknuté právo na náhradu škody.

(3) Práva spoločnosti podľa odseku 2 zanikajú, ak sa neuplatnili u zodpovednej osoby do troch mesiacov odo dňa, keď sa spoločnosť o tejto skutočnosti dozvedela, najneskôr však uplynutím jedného roka od ich vzniku. Tým nie je dotknuté právo na náhradu škody.

§ 66

(1) Ak sa osoba, ktorá je jediným štatutárnym orgánom, členom štatutárneho orgánu alebo členom dozornej rady spoločnosti (ďalej len „člen orgánu spoločnosti“), vzdá funkcie, je odvolaná alebo výkon jej funkcie zanikne smrťou alebo sa skončí inak, musí príslušný orgán spoločnosti do troch mesiacov ustanoviť namiesto nej nového člena orgánu spoločnosti.

(2) Ak zákon neustanovuje alebo spoločenská zmluva alebo statuty neurčujú inak, je vzdanie sa funkcie účinné odo dňa prvého zasadnutia orgánu, ktorý je oprávnený vymenovať alebo zvoliť nového člena orgánu nasledujúceho po doručení vzdaní sa funkcie; ak sa člen orgánu vzdá svojej funkcie na zasadnutí orgánu spoločnosti, zdá sa funkcie na zasadnutí orgánu spoločnosti, ktorý je oprávnený vymenovať alebo zvoliť nového člena orgánu, je vzdanie sa funkcie účinné okamžite. Ak nedošlo k vzdaní sa funkcie na zasadnutí orgánu spoločnosti, ktorý je oprávnený vymenovať alebo zvoliť nového člena orgánu, vzdanie sa funkcie musí byť písomné a listina s týmto obsahom musí byť vlastnoručne podpísaná v prítomnosti notára alebo ním povereného zamestnanca. Ak orgán spoločnosti, ktorý je oprávnený vymenovať alebo zvoliť nového člena orgánu spoločnosti, nezasadne ani do troch mesiacov od doručenia vzdaní sa funkcie, je vzdanie sa funkcie účinné od prvého dňa nasledujúceho po uplynutí tejto lehoty. Ak zákon neustanovuje alebo spoločenská zmluva alebo statuty neurčujú inak, je odvolanie z funkcie účinné prijatím rozhodnutia príslušným orgánom spoločnosti. Ak spoločnosti hrozí vznik škody, je člen orgánu spoločnosti, ktorý sa vzdal funkcie, bol odvolaný alebo inak sa skončil výkon jeho funkcie, povinný upozorniť spoločnosť, aké opatrenia treba urobiť na jej odvrátenie.

(3) Ak jediný štatutárny orgán spoločnosti nie je zapísaný do obchodného registra do 60 dní od uplynutia lehoty podľa odseku 1, je ten, kto funkciu jediného štatutárneho orgánu spoločnosti vykonával naposledy, povinný podať do 30 dní návrh na zrušenie spoločnosti.

(4) Ak podľa osobitného predpisu o živnostenskom podnikaní člen štatutárneho orgánu musí spĺňať podmienky na výkon funkcie, jeho funkcia zanikne ku dňu, keď tieto podmienky prestal spĺňať.

(5) Ak osobitný predpis neustanovuje inak, aj po zániku funkcie je bývalý štatutárny orgán alebo bývalý člen štatutárneho orgánu spoločnosti za obdobie, v ktorom pôsobil ako štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu spoločnosti, povinný poskytovať primeranú súčinnosť vyžiadanú súdom, správcom dane, Sociálnou poisťovňou, zdravotnou poisťovňou, správcom alebo súdnym exekútorom, a to v rozsahu, v akom možno predpokladať, že môže prispieť k bližšiemu objasneniu otázok, ktorých sa požadovaná súčinnosť týka. Za poskytnutie súčinnosti má bývalý štatutárny orgán alebo bývalý člen štatutárneho orgánu spoločnosti voči spoločnosti právo na náhradu nákladov.

(6) Vzťah medzi spoločnosťou a členom orgánu spoločnosti alebo spoločníkom pri zariaďovaní záležitostí spoločnosti sa spravuje primerane ustanoveniami o mandátnej zmluve, ak zo zmluvy o výkone funkcie uzatvorenej medzi spoločnosťou a členom orgánu spoločnosti alebo spoločníkom, ak bola zmluva o výkone funkcie uzavretá alebo zo zákona nevyplýva iné určenie

práv a povinností. Zmluva o výkone funkcie musí mať písomnú formu a musí ju schváliť valné zhromaždenie spoločnosti alebo písomne všetci spoločníci, ktorí ručia za záväzky spoločnosti neobmedzene. Stanovy akciovej spoločnosti alebo jednoduchej spoločnosti na akcie môžu určiť, že zmluvu o výkone funkcie člena predstavenstva schvaľuje dozorná rada.

(7) Povinnosti mandátára má aj osoba, ktorá fakticky vykonáva pôsobnosť štatutárneho orgánu alebo člena štatutárneho orgánu bez toho, aby bola do takejto funkcie vymenovaná alebo ustanovená. Taká osoba je najmä povinná konať s odbornou starostlivosťou v súlade so záujmami spoločnosti a všetkých jej spoločníkov. Pri porušení týchto povinností má rovnakú zodpovednosť ako štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu.

(8) Ak zákon neustanovuje alebo spoločenská zmluva alebo statuty neurčujú inak, môže sa štatutárny orgán alebo dozorná rada uznášať, len ak je prítomná nadpolovičná väčšina ich členov, na prijatie uznesenia je potrebný súhlas väčšiny prítomných členov. Spoločenská zmluva alebo statuty môžu určiť hlasovanie mimo zasadania orgánu aj písomnou formou alebo hlasovaním pomocou prostriedkov oznamovacej techniky. Hlasujúci sa pritom považujú za prítomných.

§ 66a

Ovládaná a ovládajúca osoba

(1) Ovládaná osoba je spoločnosť, v ktorej má určitá osoba väčšinový podiel na hlasovacích právach preto, že má podiel na spoločnosti alebo akcie spoločnosti, s ktorými je spojená väčšina hlasovacích práv, alebo preto, že na základe dohody s inými oprávnenými osobami môže vykonávať väčšinu hlasovacích práv bez ohľadu na platnosť alebo na neplatnosť takejto dohody (§ 186a).

(2) Ovládajúca osoba je osoba, ktorá má v ovládanej osobe postavenie podľa odseku 1.

(3) Podiel na hlasovacích právach podľa odseku 1 sa zvyšuje o hlasovacie práva

a) spojené s podielmi na ovládanej osobe alebo s akciami ovládanej osoby, ktoré sú v majetku iných osôb ovládaných priamo alebo sprostredkované ovládajúcou osobou,

b) vykonávané inými osobami vo vlastnom mene na účet ovládajúcej osoby.

(4) Podiel na hlasovacích právach podľa odseku 1 sa znižuje o hlasovacie práva spojené s podielmi na ovládanej osobe alebo s akciami ovládanej osoby, ak

a) ich ovládajúca osoba vykonáva na účet inej osoby, ako je osoba ňou priamo alebo sprostredkované ovládaná alebo osoba ju ovládajúca,

b) tieto podiely alebo akcie sú prevedené na ovládajúcu osobu ako zábezpeka a ovládajúca osoba je povinná pri výkone hlasovacích práv riadiť sa pokynmi osoby, ktorá poskytla zábezpeku.

§ 66aa**Zodpovednosť ovládajúcej osoby
za úpadok ovládanej osoby**

(1) Ovládajúca osoba zodpovedá veriteľom ovládanej osoby za škodu spôsobenú úpadkom ovládanej osoby, ak svojim konaním podstatne prispela k úpadku ovládanej osoby. Tejto zodpovednosti sa ovládajúca osoba zbaví, ak preukáže, že postupovala informovane a v dobrej viere, že koná v prospech ovládanej osoby.

(2) Na účel uplatnenia zodpovednosti podľa odseku 1 sa predpokladá, že ovládaná osoba je v úpadku aj vtedy, ak konkurz na majetok ovládanej osoby nemohol byť pre nedostatok majetku vyhlásený alebo bol z takého dôvodu zrušený alebo ak exekúcia alebo obdobné vykonávanie konanie vedené voči ovládanej osobe bolo z takého dôvodu ukončené.

(3) Nároky veriteľa voči ovládajúcej osobe podľa odseku 1 sa premieňa najskôr uplynutím jedného roka od

- a) zastavenia konkurzného konania vedeného voči ovládanej osobe pre nedostatok majetku,
- b) zrušenia konkurzu vyhláseného na majetok ovládanej osoby pre nedostatok majetku alebo
- c) ukončenia exekúcie alebo obdobného vykonávacieho konania vedeného voči ovládanej osobe pre nedostatok majetku.

(4) Ak sa nepreukáže iná výška škody, predpokladá sa, že veriteľovi vznikla škoda v rozsahu, v akom jeho pohľadávka nebola uspokojená po zastavení konkurzného konania vedeného voči ovládanej osobe pre nedostatok majetku, zrušení konkurzu vyhláseného na majetok ovládanej osoby pre nedostatok majetku, ukončení exekúcie alebo obdobného vykonávacieho konania vedeného voči ovládanej osobe pre nedostatok majetku alebo zániku ovládanej osoby bez právneho nástupcu.

§ 66b**Konanie v zhode**

Za konanie v zhode sa považuje konanie smerujúce k dosiahnutiu rovnakého cieľa uskutočnené medzi

- a) právnickou osobou a jej spoločníkmi alebo členmi, štatutárnym orgánom, členmi štatutárneho orgánu, členmi dozorného orgánu, zamestnancami právnickej osoby, ktorí sú v priamej riadiacej pôsobnosti štatutárneho orgánu alebo jeho člena, prokuristom, likvidátorom, správcom konkurznej podstaty, vyrovnávacím správcom tejto právnickej osoby a osobami im blízkymi alebo medzi ktorýmikoľvek uvedenými osobami,
- b) osobami, ktoré uzavreli dohodu o zhodnom výkone hlasovacích práv v jednej spoločnosti v záležitostiach týkajúcich sa jej riadenia,
- c) ovládajúcou osobou a ovládanou osobou alebo medzi osobami ovládanými priamo alebo sprostredkovane rovnakou ovládajúcou osobou.

§ 66c**Dohody medzi spoločníkmi**

(1) Písomnou dohodou medzi spoločníkmi si môžu strany dohodnúť vzájomné práva a povinnosti vyplývajúce z ich účasti na spoločnosti, a to najmä

- a) spôsob a podmienky výkonu práv spojených s účasťou na spoločnosti,
- b) spôsob výkonu práv súvisiacich so správou a riadením spoločnosti,
- c) podmienky a rozsah účasti na zmenách základného imania a
- d) vedľajšie dojednania súvisiace s prevodom účasti na spoločnosti.

(2) Rozpor rozhodnutia orgánu spoločnosti s dohodou medzi spoločníkmi nespôsobuje jeho neplatnosť.

§ 67**Rezervný fond**

(1) Ak tento zákon vyžaduje zriadenie rezervného fondu, možno ho použiť v rozsahu, v ktorom sa vytvára podľa tohto zákona povinne, iba na krytie strát spoločnosti, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

(2) Ak zákon neustanovuje povinnosť vytvoriť rezervný fond už pri vzniku spoločnosti, vytvára rezervný fond povinne spoločnosť s ručením obmedzeným a akciová spoločnosť zo zisku bežného účtovného obdobia vykázaného v schválenej riadnej individuálnej účtovnej závierke (ďalej len „čistý zisk“). Rezervný fond možno vytvoriť už pri vzniku spoločnosti alebo pri zvyšovaní základného imania príplatkami spoločníkov nad výšku vkladov alebo nad menovitú hodnotu akcií.

(3) Podiel na zisku spoločnosti možno určiť až po doplnení rezervného fondu v súlade s týmto zákonom, spoločenskou zmluvou alebo stanovami.

Kríza**§ 67a****Spoločnosť v kríze**

(1) Spoločnosť je v kríze, ak je v úpadku alebo jej úpadok hrozí. Za spoločnosť v kríze sa považuje aj spoločnosť v čase od jej zrušenia do vstupu do likvidácie.

(2) Spoločnosti hrozí úpadok, ak pomer vlastného imania a záväzkov je menej ako 8 ku 100.

§ 67b**Osobitné povinnosti štatutárneho orgánu spoločnosti**

Štatutárny orgán spoločnosti, ktorý zistil alebo s prihliadnutím na všetky okolnosti mohol zistiť, že spoločnosť je v kríze, je povinný v súlade s požiadavkami potrebnej odbornej alebo náležitej starostlivosti urobiť všetko, čo by v obdobnej situácii urobila iná rozumne starostlivá osoba v obdobnom postavení na jej prekonanie.

§ 67c

Plnenie nahradzujúce vlastné zdroje

(1) Úver alebo obdobné plnenie, ktoré mu hospodársky zodpovedá, poskytnuté spoločnosti v kríze, sa považuje za plnenie nahradzujúce vlastné zdroje jej financovania podľa osobitného predpisu. To platí rovnako pre plnenie poskytnuté spoločnosti pred krízou, ktorého splatnosť bola počas krízy odložená, alebo predĺžená.

(2) Za plnenie nahradzujúce vlastné zdroje sa považuje plnenie, ktoré poskytnúť

- a) člen štatutárneho orgánu, zamestnanec v priamej riadiacej pôsobnosti štatutárneho orgánu, prokurista, vedúci organizačnej zložky podniku, člen dozornej rady,
- b) ten, kto má priamy alebo nepriamy podiel predstavujúci aspoň 5 % na základnom imaní spoločnosti alebo hlasovacích právach v spoločnosti alebo má možnosť uplatňovať vplyv na riadenie spoločnosti, ktorý je porovnateľný s vplyvom zodpovedajúcim tomuto podielu,
- c) tichý spoločník,
- d) osoba blízka osobám podľa písmen a), b) alebo c),
- e) osoba konajúca na účet osôb podľa písmen a), b) alebo c).

(3) Na účely odsekov 1 a 2 sa nezohľadňujú podiely podľa osobitných predpisov o kolektívnom investovaní, o neinvestičných fondoch, o starobnom dôchodkovom sporení, o doplnkovom dôchodkovom sporení a o dlhopisoch.

(4) Ak sa nepreukáže opak, predpokladá sa, že plnenie nahradzujúce vlastné zdroje poskytnuté osobou, pri ktorej nie je možné zistiť konečného užívateľa výhod podľa osobitného predpisu, bolo poskytnuté niektorou z osôb podľa odseku 2.

§ 67d

Počas krízy sa plnenie považuje za nahradzujúce vlastné zdroje len vtedy, ak v čase jeho poskytnutia

- a) táto okolnosť vyplýva z poslednej zostavenej riadnej účtovnej závierky alebo mimoriadnej účtovnej závierky spoločnosti,
- b) táto okolnosť by vyplynula z účtovnej závierky spoločnosti, ak by bola zostavená včas, alebo
- c) ten, kto plnenie poskytol vedel alebo s prihliadnutím na všetky okolnosti mohol vedieť, že táto okolnosť by vyplynula z priebežnej účtovnej závierky spoločnosti, ak by bola zostavená.

§ 67e

Plnením nahradzujúcim vlastné zdroje nie je

- a) plnenie alebo zábezpeka poskytnutá spoločnosti počas krízy za účelom jej prekonania podľa reštrukturalizačného plánu,
- b) poskytnutie peňažných prostriedkov spoločnosti na dobu nepresahujúcu 60 dní; to neplatí, ak sú poskytnuté opakovane,

- c) odklad splatnosti záväzku z dodania tovaru alebo poskytnutia služby na dobu nepresahujúcu šesť mesiacov; to neplatí, ak je odklad poskytnutý spoločnosti opakovane,
- d) bezodplatné poskytnutie vecí, práva alebo inej majetkovej hodnoty spoločnosti.

§ 67f

Zákaz vrátenia plnenia nahradzujúceho vlastné zdroje

(1) Plnenie nahradzujúce vlastné zdroje spolu s príslušenstvom a zmluvnou pokutou nemožno vrátiť, ak je spoločnosť v kríze, alebo ak by sa v dôsledku toho do krízy dostala. Lehoty na vrátenie plnenia nahradzujúceho vlastné zdroje počas tohto obdobia neplynú. V konkurze alebo v reštrukturalizácii možno nárok na vrátenie plnenia nahradzujúceho vlastné zdroje uplatniť ako pohľadávku.

(2) Hodnota plnenia poskytnutého v rozpore so zákazom podľa odseku 1 sa musí spoločnosti vrátiť. To platí rovnako aj vtedy, ak k takému poskytnutiu došlo započítaním, speňažením zálohu, exekúciou alebo obdobným spôsobom. Členovia štatutárneho orgánu, ktorí vykonávali funkciu v čase poskytnutia plnenia v rozpore so zákazom podľa odseku 1, ručia spoločne a nerozdielne za jeho vrátenie. Spolu s nimi ručia tí, ktorí vykonávali funkciu člena štatutárneho orgánu v období, v ktorom spoločnosť nárok na vrátenie plnenia neuplatňovala, a o tejto povinnosti sa prihladnutím na všetky okolnosti vedeli alebo mohli vedieť.

(3) Ručenie podľa odseku 2 vzniká voči spoločnosti a voči veriteľom spoločnosti. Ručenie voči veriteľom spoločnosti zaniká vrátením plnenia poskytnutého v rozpore so zákazom podľa odseku 1 späť spoločnosti.

§ 67g

Zabezpečenie záväzkov nahradzujúce vlastné zdroje

(1) Ak osoba podľa § 67c ods. 2 počas krízy zabezpečí záväzok spoločnosti voči veriteľovi ručením, zálohom alebo inou zábezpekou, môže sa veriteľ uspokojiť z takejto zábezpeky bez toho, aby svoje právo musel najprv uplatňovať voči spoločnosti. Na odlišné zmluvné dojednania sa neprihliada. Ak zaviazaný zo zábezpeky splní záväzok za spoločnosť, nemôže mu byť z toho dôvodu poskytnutá náhrada, ak je spoločnosť v kríze, alebo ak by sa v dôsledku toho do krízy dostala. V konkurze alebo v reštrukturalizácii možno nárok na náhradu plnenia uplatniť ako pohľadávku. Ustanovenia § 67f ods. 2 a 3 platia rovnako.

(2) Ak veriteľ požaduje od spoločnosti počas jej krízy poskytnutie plnenia, ktoré bolo zabezpečené podľa odseku 1, môže spoločnosť počas krízy požadovať od zaviazaného zo zábezpeky, aby plnil veriteľovi do výšky hodnoty zábezpeky.

(3) Ak spoločnosť plnila veriteľovi záväzok za zabezpečený podľa odseku 1, požaduje za toto plnenie

od zaviazaného zo zábezpeky bez zbytočného odkladu náhradu v hodnote zábezpeky ku dňu plnenia. Zaviazaný zo zábezpeky sa zbaví povinnosti poskytnúť náhradu v hodnote zábezpeky aj tak, že majetok, ktorý veriteľovi slúžil ako zábezpeka prevedie bezodplatne na spoločnosť.

§ 67h

Vedomosť veriteľa o kríze

Veriteľ, ktorý poskytol spoločnosti úver alebo obdobné plnenie, ktoré mu hospodársky zodpovedá a v čase vzniku záväzku spoločnosti o jej kríze vedel, alebo z poslednej zverejnenej účtovnej závierky mohol vedieť, počas krízy spoločnosti, alebo do vyhlásenia konkurzu alebo povolenia reštrukturalizácie, môže svoj nárok na majetku spoločnosti zabezpečený podľa § 67g uspokojiť iba v rozsahu, ktorý pripadá na rozdiel medzi výškou pohľadávky a hodnotou zábezpeky.

§ 67i

Použitie ustanovení o kríze

(1) Spoločnosťou v kríze podľa tohto zákona môže byť len spoločnosť s ručením obmedzeným, akciová spoločnosť jednoduchá spoločnosť na akcie a komanditná spoločnosť, ktorej komplementárom nie je žiadna fyzická osoba.

(2) Banka, inštitúcia elektronických peňazí, poisťovňa, zaistovňa, zdravotná poisťovňa, správcovská spoločnosť, obchodník s cennými papiermi, burza cenných papierov, centrálny depozitár cenných papierov, subjekt kolektívneho investovania, prevádzkovateľ platobného systému, dôchodková správcovská spoločnosť, doplnková dôchodková spoločnosť, platobná inštitúcia a veriteľ s povolením na poskytovanie spotrebiteľských úverov bez obmedzenia rozsahu nemôže byť spoločnosťou v kríze podľa tohto zákona.

§ 67j

Zákaz vrátenia vkladu

(1) Ustanovenia o jednotlivých spoločnostiach určujú, či je zakázané vrátenie vkladu spoločníkom.

(2) Za vrátenie vkladu sa považuje aj plnenie bez primeraného protiplnenia, poskytnuté spoločnosťou na základe právneho úkonu dojednaného so spoločníkom alebo v jeho prospech, bez ohľadu na formu dojednania alebo platnosť. To platí rovnako pre plnenie spoločnosti poskytnuté z dôvodu ručenia, prístúpenia k záväzku, záložného práva, či inej zábezpeky poskytnutej spoločnosťou na zabezpečenie záväzkov spoločníka alebo v jeho prospech.

(3) Na účely odseku 2 sa za spoločníka považuje aj

- a) bývalý spoločník, ak k plneniu podľa odseku 2 došlo v lehote dvoch rokov, odkedy prestal byť spoločníkom spoločnosti, alebo
- b) osoba, ktorá sa stala spoločníkom spoločnosti v lehote dvoch rokov od plnenia podľa odseku 2.

(4) Na účely odseku 2 je plnenie poskytnuté v prospech spoločníka, ak je poskytnuté

- a) tomu, kto má priamy alebo nepriamy podiel predstavujúci aspoň 5 % na základnom imaní spoločníka alebo hlasovacích právach v spoločníkovi alebo má možnosť uplatňovať vplyv na riadenie spoločníka, ktorý je porovnateľný s vplyvom zodpovedajúcim tomuto podielu,
- b) blízkej osobe spoločníka,
- c) osobe konajúcej na účet spoločníka.

(5) Pri posudzovaní primeranosti protiplnenia podľa odseku 2 je potrebné zohľadniť najmä schopnosť druhej strany ho poskytnúť, obvyklú cenu na trhu, ako aj cenu, za ktorú spoločnosť obvykle poskytuje obdobné plnenia v bežnom obchodnom styku s inými osobami. Ak takých informácií niet, je potrebné zohľadniť jeho najpravdepodobnejšiu cenu ku dňu plnenia v danom mieste a čase, ktorú by bolo možné dosiahnuť na trhu v podmienkach voľnej súťaže, pri poctivom predaji, pri konaní s primeranou opatrnosťou, zohľadnení všetkých dostupných informácií a s predpokladom, že cena nie je ovplyvnená neprímeranou pohnútkou.

§ 67k

(1) Hodnota vkladu vráteného v rozpore s týmto zákonom sa musí spoločnosti podľa zásad o bezdôvodnom obohatení vrátiť späť, a to v rozsahu rozdielu medzi protiplnením skutočne poskytnutým a protiplnením, ktoré by bolo poskytnuté ako primerané.

(2) Splnenie povinnosti podľa odseku 1 nemôže spoločnosť odpustiť a štatutárny orgán je povinný ju vymáhať. Členovia štatutárneho orgánu, ktorí vykonávali funkciu v čase vrátenia vkladu v rozpore s týmto zákonom, ručia spoločne a nerozdielne za jeho vrátenie späť. Spolu s nimi ručia tí, ktorí vykonávali funkciu člena štatutárneho orgánu v období, v ktorom spoločnosť nárok na vrátenie vkladu späť neuplatňovala, a o tejto povinnosti s prihladením na všetky okolnosti vedeli alebo mohli vedieť.

(3) Ručenie podľa odseku 2 vzniká voči spoločnosti a voči veriteľom spoločnosti. Ručenie voči veriteľom spoločnosti zaniká vrátením hodnoty vkladu späť spoločnosti.

(4) Ak sa nepreukáže opak, predpokladá sa, že plnenie poskytnuté spoločnosťou bez primeraného protiplnenia osobe, pri ktorej nie je možné zistiť konečného užívateľa výhod podľa osobitného predpisu, bolo vrátením vkladu niektorému zo spoločníkov spoločnosti.

Zrušenie, neplatnosť a zánik spoločnosti

§ 68

(1) Spoločnosť zaniká ku dňu výmazu z obchodného registra, ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Zániku spoločnosti predchádza jej zrušenie s likvidáciou alebo bez likvidácie. Spoločnosť sa zrušuje bez likvidácie, ak celé jej imanie prešlo na právneho

nástupcu, alebo po jej zrušení súdom nebol zložený preddavok na úhradu odmeny a výdavkov likvidátora (ďalej len „preddavok na likvidáciu“) vo výške ustanovenej osobitným predpisom.

(3) Spoločnosť sa zrušuje

- a) uplynutím času, na ktorý bola založená,
- b) odo dňa uvedeného v rozhodnutí spoločníkov alebo príslušného orgánu spoločnosti o zrušení spoločnosti a o ustanovení likvidátora, inak odo dňa, keď bolo toto rozhodnutie prijaté.

(4) Spoločnosť sa tiež zrušuje

- a) právoplatnosťou rozhodnutia súdu o neplatnosti spoločnosti,
- b) odo dňa uvedeného v rozhodnutí súdu o zrušení spoločnosti, inak odo dňa, keď toto rozhodnutie nadobudne právoplatnosť,
- c) ukončením konkurzného konania z dôvodu nedostatku majetku alebo ukončením konkurzu, okrem zrušenia konkurzu z dôvodu, že tu nie sú predpoklady pre konkurz, alebo
- d) z iného dôvodu, ak tak ustanoví tento zákon alebo osobitný zákon.

(5) Ak v prípade zrušenia spoločnosti podľa odseku 3 písm. a) spoločníci alebo príslušný orgán spoločnosti v lehote 60 dní od zrušenia spoločnosti neustanovia likvidátora alebo nezložia preddavok na likvidáciu, považuje sa spoločnosť márnym uplynutím tejto lehoty za založenú na dobu neurčitú, ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak.

(6) V prípade zrušenia spoločnosti podľa odseku 4 písm. c) súd bez zbytočného odkladu vymaže spoločnosť z obchodného registra.

§ 68a

Neplatnosť spoločnosti

(1) Po vzniku spoločnosti nemožno sa domáhať určenia, že spoločnosť nevznikla.

(2) Súd môže rozhodnúť o neplatnosti spoločnosti, len ak

- a) nebola uzavretá spoločenská zmluva alebo zakladateľská zmluva alebo nebola vyhotovená zakladateľská listina, alebo nebola dodržaná zákonom ustanovená forma týchto právnych úkonov,
- b) predmet podnikania alebo činnosti je v rozpore so zákonom alebo odporuje dobrým mravom,
- c) v spoločenskej zmluve, zakladateľskej zmluve, zakladateľskej listine alebo v stanovách chýba údaj o obchodnom mene spoločnosti alebo o výške vkladov spoločníkov, alebo o výške základného imania, alebo o predmete podnikania, alebo činnosti, ak tak ustanovuje zákon,
- d) v spoločenskej zmluve, zakladateľskej zmluve, zakladateľskej listine alebo v stanovách nie sú dodržané ustanovenia zákona o minimálnom splatení vkladov,

- e) všetci zakladatelia boli nespôsobilí na právne úkony,
- f) v rozpore so zákonom bol počet zakladateľov menší ako dvaja.

(3) Právne vzťahy, do ktorých neplatná spoločnosť vstúpila, nie sú rozhodnutím súdu o neplatnosti spoločnosti dotknuté. Povinnosť spoločníkov splatiť vklady trvá, ak to vyžaduje záujem veriteľov na splnení záväzkov neplatnej spoločnosti.

§ 68b

Zrušenie spoločnosti rozhodnutím súdu

(1) Súd aj bez návrhu rozhodne o zrušení spoločnosti, ak

- a) zanikli predpoklady ustanovené zákonom pre vznik spoločnosti,
- b) orgány spoločnosti nie sú ustanovené v súlade so spoločenskou zmluvou, zakladateľskou zmluvou, zakladateľskou listinou, stanovami alebo týmto zákonom viac ako tri mesiace,
- c) spoločnosť nespĺňa podmienky podľa § 2 ods. 3,
- d) spoločnosť poruší povinnosť vytvoriť alebo doplniť rezervný fond podľa tohto zákona,
- e) je spoločnosť v omeškaní s plnením povinnosti podľa § 40 ods. 2 viac ako šesť mesiacov, alebo
- f) tak ustanoví tento zákon alebo osobitný zákon.

(2) Ak ide o dôvody na zrušenie spoločnosti podľa odseku 1, dôvod na zrušenie spoločnosti sa predpokladá, ak vyplýva z obchodného registra alebo listín uložených v zbierke listín.

§ 68c

Nakladanie s majetkom spoločnosti po jej zrušení

(1) Od zrušenia spoločnosti do jej vstupu do likvidácie podlieha nakladanie s majetkom spoločnosti, ktorého hodnota presahuje 10 % hodnoty základného imania spoločnosti, oceneniu znaleckým posudkom a schváleniu najvyšším orgánom spoločnosti. Právny úkon, ktorým dochádza k nakladaniu s majetkom podľa prvej vety, nemôže nadobudnúť účinnosť skôr, ako bude uložený spolu so znaleckým posudkom v zbierke listín. Ak je na účinnosť právneho úkonu potrebný zápis do osobitnej evidencie podľa osobitného zákona, musí byť právny úkon spolu so znaleckým posudkom uložený do zbierky listín pred zápisom do osobitnej evidencie.

(2) Hodnota plnenia alebo zábezpeky poskytnutej z právneho úkonu, ktorý nenadobudol účinnosť, sa musí spoločnosť vrátiť podľa zásad o bezdôvodnom obohatení. Členovia štatutárneho orgánu, ktorí vykonávali funkciu v čase poskytnutia plnenia alebo zábezpeky, ručia spoločne a nerozdielne za ich vrátenie. Spolu s nimi ručia tí, ktorí vykonávali funkciu člena štatutárneho orgánu v období, v ktorom spoločnosť nárok na vrátenie plnenia alebo zábezpeky neuplatňovala a o tejto povinnosti s prihliadnutím na všetky okolnosti vedeli alebo mohli vedieť.

§ 69

Splynutie, zlúčenie a rozdelenie spoločnosti

(1) Spoločníci alebo príslušný orgán spoločnosti môžu rozhodnúť o zrušení spoločnosti a o jej splnutí alebo zlúčení s inou spoločnosťou alebo o jej rozdelení. Tým nie sú dotknuté obmedzenia ustanovené zákonom.

(2) Pri splnutí, zlúčení alebo rozdelení spoločnosti musí mať zanikajúca spoločnosť a spoločnosť, na ktorú prechádza imanie zanikajúcej spoločnosti (ďalej len „nástupnícka spoločnosť“), rovnakú právnu formu, ak zákon neustanovuje inak.

(3) Zlúčenie je postup, pri ktorom na základe zrušenia bez likvidácie dochádza k zániku jednej spoločnosti alebo viacerých spoločností, pričom imanie zanikajúcich spoločností prechádza na inú už existujúcu spoločnosť, ktorá sa tým stáva právnym nástupcom zanikajúcich spoločností. Splynutie je postup, pri ktorom na základe zrušenia bez likvidácie dochádza k zániku dvoch alebo viacerých spoločností, pričom imanie zanikajúcich spoločností prechádza na inú novozaloženú spoločnosť, ktorá sa svojím vznikom stáva právnym nástupcom zanikajúcich spoločností.

(4) Rozdelenie spoločnosti je postup, pri ktorom na základe zrušenia bez likvidácie dochádza k zániku spoločnosti, pričom imanie zanikajúcej spoločnosti prechádza na iné už existujúce spoločnosti, ktoré sa tým stávajú právnymi nástupcami zanikajúcej spoločnosti (ďalej len „rozdelenie spoločnosti zlúčením“), alebo na novozaložené spoločnosti, ktoré sa svojím vznikom stávajú právnymi nástupcami zanikajúcich spoločností. Každá z nástupníckych spoločností ručí za záväzky, ktoré prešli rozdelením zo zaniknutej spoločnosti na ostatné spoločnosti celým svojím majetkom; na splnenie záväzkov sú zaviazané spoločne a nerozdielne. Veriteľ môže požadovať celé plnenie záväzku od ktorejkoľvek z nich a splnením záväzku jednou z nástupníckych spoločností povinnosť ostatných spoločností zanikne. Medzi sebou sa nástupnícke spoločnosti vyrovnávajú v pomere, v akom na ne prešlo čisté obchodné imanie zaniknutej spoločnosti. Ak v rozhodnutí o rozdelení nie je určené, na ktorú spoločnosť určitá časť obchodného majetku prechádza, prechádza táto časť majetku do podielového spoluvlastníctva všetkých nástupníckych spoločností; podiely jednotlivých nástupníckych spoločností sa určia pomerom, v akom na ne prešlo čisté obchodné imanie zaniknutej spoločnosti.

(5) Spoločníci spoločnosti zanikajúcej splnutím, zlúčením alebo rozdelením sa jej zánikom stávajú spoločníkmi nástupníckej spoločnosti, ak zákon neustanovuje alebo zmluva o splnutí spoločnosti alebo zmluva o zlúčení spoločnosti neurčuje inak.

(6) Na splnutie spoločnosti alebo zlúčenie spoločnosti sa vyžaduje schválenie návrhu zmluvy o splnutí alebo zmluvy o zlúčení spoločnosti, ktorá, ak zákon neustanovuje inak, obsahuje najmä

- a) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo, ak je pridelené, splyvajúcich alebo zlučujúcich sa spoločností; v prípade splnutia aj právnu formu, obchodné meno a sídlo spoločnosti, ktorá vznikne splnutím,
- b) podiely spoločníkov spoločnosti podieľajúcich sa na splnutí alebo zlúčení spoločností v nástupníckej spoločnosti, prípadne výšku vkladov spoločníkov v nástupníckej spoločnosti,
- c) návrh spoločenskej zmluvy, prípadne zakladateľskej zmluvy a stanov spoločnosti, ktorá vznikne splnutím,
- d) určenie dňa, od ktorého sa úkony zanikajúcich spoločností považujú z hľadiska účtovníctva za úkony vykonané na účet nástupníckej spoločnosti, pričom tento deň môže byť určený najskôr späť k prvému dňu účtovného obdobia, v ktorom je vypracovaný návrh zmluvy o splnutí alebo zmluvy o zlúčení spoločnosti alebo návrh projektu rozdelenia spoločnosti za predpokladu, že účtovná závierka zostavená ku dňu, ktorý predchádza tomuto dňu, nebola schválená príslušným orgánom,
- e) určenie času, odkedy nadobudnú spoločníci zanikajúcich spoločností právo na podiel na zisku ako spoločníci nástupníckej spoločnosti,
- f) určenie členov štatutárneho orgánu, prípadne dozornej rady spoločnosti, ktorá vznikne splnutím, ak je nástupníckou spoločnosťou spoločnosť s ručením obmedzeným, akciová spoločnosť alebo jednoduchá spoločnosť na akcie.

(7) Na schválenie návrhu zmluvy o splnutí alebo zmluvy o zlúčení spoločnosti sa vyžaduje súhlas všetkých spoločníkov zanikajúcich spoločností, v prípade zlúčenia aj spoločníkov nástupníckej spoločnosti, ak zákon neustanovuje alebo spoločenské zmluvy týchto spoločností neurčujú inak.

(8) V návrhu zmluvy o splnutí alebo zmluvy o zlúčení možno dohodnúť, že niektorí spoločníci zanikajúcich spoločností sa nestanú spoločníkmi nástupníckej spoločnosti; obdobné právo majú i spoločníci spoločnosti, na ktorú prechádza imanie zanikajúcich spoločností. Nástupnícka spoločnosť je povinná spoločníkom vyplatiť vyrovnací podiel. Na platnosť tejto dohody sa vyžaduje súhlas dotknutých spoločníkov.

(9) Na rozdelenie spoločnosti sa vyžaduje schválenie projektu rozdelenia spoločnosti. Projekt rozdelenia musí obsahovať presný popis a určenie častí obchodného majetku a záväzkov zanikajúcej spoločnosti, ktoré prechádzajú na jednotlivé nástupnícke spoločnosti, a pravidiel rozdelenia podielov jednotlivých nástupníckych spoločností medzi spoločníkov. Na obsah projektu rozdelenia a jeho schválenie sa inak vzťahujú primerane ustanovenia odsekov 6 až 8.

(10) Ak zlúčenie alebo rozdelenie spoločnosti zlúčením vyžaduje zmeny spoločenskej zmluvy alebo stanov nástupníckej spoločnosti a tieto zmeny nie sú súčasťou

návrhu zmluvy o zlúčení alebo projektu rozdelenia pri rozdelení spoločnosti zlúčením, musí ich nástupnícka spoločnosť schváliť spolu s návrhom zmluvy o zlúčení alebo s projektom rozdelenia spoločnosti zlúčením; pri rozhodovaní o schválení zmien spoločenskej zmluvy alebo stanov platí ustanovenie odseku 7.

(11) Ku dňu účinnosti splnutia, zlúčenia alebo rozdelenia spoločnosti

- a) nesmie hodnota záväzkov nástupníckej spoločnosti presahovať hodnotu jej majetku; do sumy záväzkov sa však nezapočítava suma záväzkov, ktoré sú spojené so záväzkom podriadenosti,
- b) nástupnícka spoločnosť alebo zanikajúca spoločnosť nesmú byť v likvidácii,
- c) voči nástupníckej spoločnosti alebo zanikajúcej spoločnosti nemôžu pôsobiť účinky vyhlásenia konkurzu, ibaže správca konkurznej podstaty súhlasí so splnutím, zlúčením alebo rozdelením spoločnosti,
- d) voči nástupníckej spoločnosti alebo zanikajúcej spoločnosti nemôžu pôsobiť účinky začatia reštrukturalizačného konania alebo povolenia reštrukturalizácie,
- e) voči nástupníckej spoločnosti alebo zanikajúcej spoločnosti sa nemôže viesť konanie o ich zrušení a nemôžu byť súdom alebo na základe rozhodnutia súdu zrušené.

(12) Členovia orgánov spoločnosti sú povinní zdržať sa úkonov smerujúcich k jej splnutiu, zlúčeniu alebo rozdeleniu, pokiaľ možno predpokladať, že nie sú splnené podmienky podľa odseku 11; inak zodpovedajú veriteľom za škodu, ktorú im porušením tejto povinnosti spôsobia.

(13) Oznámenie o tom, že bol vypracovaný návrh zmluvy o splnutí alebo zmluvy o zlúčení spoločnosti alebo návrh projektu rozdelenia spoločnosti, doručí každá zanikajúca spoločnosť príslušnému správci dane, ktorým je daňový úrad alebo colný úrad, najneskôr 60 dní pred dňom konania valného zhromaždenia, ktoré má rozhodnúť o schválení návrhu zmluvy o zlúčení alebo zmluvy o splnutí spoločnosti alebo návrhu projektu rozdelenia spoločnosti, a ak sú obchodné podiely alebo akcie zanikajúcej spoločnosti predmetom záložného práva, v rovnakej lehote aj záložnému veriteľovi.

(14) Po prijatí rozhodnutia spoločníkov alebo príslušných orgánov zúčastnených spoločností o splnutí, zlúčení alebo rozdelení spoločnosti a pred podaním návrhu na zápis splnutia, zlúčenia alebo rozdelenia spoločnosti vyhotoví audítor určený v schválenej zmluve o splnutí, zmluve o zlúčení alebo schválenom projekte rozdelenia spoločnosti o zistených skutočnostiach správ, ktorá osvedčuje, že za predpokladu zachovania stavu zúčastnených spoločností ku dňu podľa odseku 6 písm. d) budú splnené podmienky podľa odseku 11 písm. a). Ak je zanikajúcou spoločnosťou spoločnosť, ktorá nemá povinnosť nechať si overiť účtovnú závierku audítorom, súčasťou správy je aj osvedčenie audítora, že pohľa-

dávky a záväzky zanikajúcej spoločnosti zodpovedajú ekonomickej skutočnosti ku dňu predchádzajúcemu deň podľa odseku 6 písm. d). K návrhu na zápis do obchodného registra sa na účely osvedčenia skutočností podľa odseku 11 písm. a) prikladá správa audítora o zistených skutočnostiach.

(15) Ustanovenie odseku 14 sa nepoužije, ak sa vyhotovuje správa podľa § 218a ods. 3, ktorej súčasťou sú skutočnosti, ktoré by boli súčasťou správy podľa odseku 14.

(16) Týmto zákonom nie sú dotknuté požiadavky podľa osobitných zákonov vzťahujúce sa na zlúčenie, splnutie alebo rozdelenie spoločností, ktoré vykonávajú činnosti podľa osobitných zákonov.

§ 69a

(1) Účinky splnutia, zlúčenia alebo rozdelenia spoločnosti nastávajú jeho zápisom do obchodného registra. Zápisom do obchodného registra

- a) prechádza imanie zanikajúcich spoločností na nástupnícku spoločnosť,
- b) spoločníci zanikajúcich spoločností sa stávajú spoločníkmi nástupníckej spoločnosti; ustanovenie § 69 ods. 8 tým nie je dotknuté,
- c) spoločnosti zanikajúce splnutím, zlúčením alebo rozdelením zanikajú,
- d) pri splnutí alebo rozdelení vznikajú nástupnícke spoločnosti.

(2) V obchodnom registri sa vykoná výmaz zanikajúcej spoločnosti a zápis spoločností vzniknutých splnutím alebo rozdelením k tomu istému dňu. Výmaz zanikajúcej spoločnosti a zápis zlúčenia alebo rozdelenia spoločnosti zlúčením pri nástupníckej spoločnosti sa vykoná k tomu istému dňu.

(3) Pri splnutí, zlúčení alebo rozdelení spoločnosti sa do obchodného registra zapisuje

- a) pri každej zo zanikajúcich spoločností údaj o tom, že zanikla splnutím, zlúčením alebo rozdelením, s uvedením obchodného mena, sídla a identifikačného čísla nástupníckej spoločnosti alebo všetkých nástupníckych spoločností,
- b) pri splnutí alebo rozdelení spoločnosti pri každej z novovzniknutých nástupníckych spoločností okrem údajov zapisovaných pri vzniku spoločnosti aj údaj, že vznikla splnutím alebo rozdelením, s uvedením obchodného mena, sídla a identifikačného čísla všetkých spoločností zanikajúcich splnutím alebo rozdelením,
- c) pri zlúčení alebo rozdelení spoločnosti zlúčením pri každej nástupníckej spoločnosti údaj o tom, že je právnym nástupcom, s uvedením obchodného mena, sídla a identifikačného čísla všetkých spoločností zanikajúcich zlúčením alebo rozdelením spoločnosti zlúčením.

(4) Návrh na zápis splnutia, zlúčenia alebo roz-

delenia spoločnosti do obchodného registra podávajú súčasne všetky zanikajúce spoločnosti a nástupnícke spoločnosti. Za novovznikajúce nástupnícke spoločnosti podávajú tento návrh a sú oprávnení konať vo všetkých veciach súvisiacich s ich vznikom členovia štatutárnych orgánov novovznikajúcich spoločností, ktorí sú určení v schválenej zmluve o splynutí alebo v schválenom projekte rozdelenia spoločnosti.

(5) Návrh na zápis zlúčenia, splynutia alebo rozdelenia spoločnosti do obchodného registra musia všetky zanikajúce spoločnosti a nástupnícke spoločnosti podať najneskôr do 30 dní od schválenia zmluvy o splynutí, zmluvy o zlúčení alebo projektu rozdelenia spoločnosti; táto lehota neplatí, ak zlúčenie, splynutie alebo rozdelenie spoločnosti podlieha súhlasu podľa osobitných predpisov.

§ 69aa

Cezhraničné zlúčenie alebo cezhraničné splynutie spoločností na území štátov Európskeho hospodárskeho priestoru

(1) Na účely cezhraničného zlúčenia alebo cezhraničného splynutia spoločností sa rozumie

- a) členským štátom členský štát Európskej únie alebo zmluvný štát Dohody o Európskom hospodárskom priestore,
- b) slovenskou zúčastnenou spoločnosťou spoločnosť so sídlom na území Slovenskej republiky,
- c) zahraničnou zúčastnenou spoločnosťou spoločnosť so sídlom na území iného členského štátu,
- d) zúčastnenou spoločnosťou slovenská zúčastnená spoločnosť alebo zahraničná zúčastnená spoločnosť,
- e) cezhraničným zlúčením alebo cezhraničným splynutím spoločností zlúčenie alebo splynutie jednej alebo viacerých slovenských zúčastnených spoločností s jednou alebo viacerými zahraničnými zúčastnenými spoločnosťami; pri cezhraničnom zlúčení alebo cezhraničnom splynutí spoločností musia mať všetky zanikajúce zúčastnené spoločnosti a nástupnícka spoločnosť obdobnú právnu formu, ak právne predpisy členských štátov, na území ktorých majú zúčastnené spoločnosti svoje sídla, nepovoľujú zlúčenie alebo splynutie rôznych právnych foriem spoločností.

(2) Zúčastnené spoločnosti vypracujú návrh zmluvy o cezhraničnom zlúčení alebo zmluvy o cezhraničnom splynutí spoločností, ktorý musí okrem údajov podľa § 69 ods. 6 obsahovať

- a) pravdepodobné vplyvy cezhraničného zlúčenia alebo cezhraničného splynutia spoločností na zamestnanosť,
- b) návrh spoločenskej zmluvy alebo zakladateľskej zmluvy a návrh stanov, alebo návrh obdobných dokumentov nástupníckej spoločnosti, ktorá vznikne cezhraničným splynutím,
- c) návrh zmeny stanov nástupníckej spoločnosti, ktorá

je slovenskou zúčastnenou spoločnosťou, ak si ich vyžiada cezhraničné zlúčenie spoločností,

- d) údaje o postupoch, podľa ktorých sa upraví účasť zamestnancov na riadení v nástupníckej spoločnosti, tam, kde je to potrebné,
- e) údaje o imaní, ktoré prechádza na nástupnícku spoločnosť,
- f) deň účtovných závierok zúčastnených spoločností, na základe ktorých boli stanovené podmienky cezhraničného zlúčenia alebo cezhraničného splynutia spoločností.

(3) Slovenská zúčastnená spoločnosť zabezpečí súčasne s uložením návrhu zmluvy o cezhraničnom zlúčení alebo zmluvy o cezhraničnom splynutí spoločností do zbierky listín zverejnenie týchto údajov

- a) obchodné meno, právnu formu a sídlo každej zúčastnenej spoločnosti,
- b) názov obchodného registra alebo inej evidencie, do ktorej je každá zúčastnená spoločnosť zapísaná, a identifikačné číslo organizácie v obchodnom registri alebo inej evidencii, ak jej toto bolo pridelené, alebo iné číslo zápisu v obchodnom registri alebo inej evidencii, ak právo štátu, ktorým sa zúčastnená spoločnosť spravuje, ukladá zúčastnenej spoločnosti povinnosť zápisu do obchodného registra alebo inej evidencie,
- c) odkaz na opatrenia prijaté na zabezpečenie ochrany práv veriteľov a menšinových spoločníkov s uvedením poštovej adresy a adresy webového sídla, ak je zriadené, na ktorom možno bezplatne získať všetky uvedené informácie vrátane informácií uvedených v odseku 4.

(4) Každá slovenská zúčastnená spoločnosť musí vo svojom sídle alebo aj na ďalšej adrese, ako aj na webovom sídle zverejnenom podľa odseku 3 najneskôr 60 dní pred hlasovaním o schválení návrhu zmluvy o cezhraničnom zlúčení alebo zmluvy o cezhraničnom splynutí zverejniť

- a) informáciu, že spoločnosť v dôsledku cezhraničného zlúčenia alebo cezhraničného splynutia premiestni svoje sídlo mimo územia Slovenskej republiky, ak sa navrhuje, aby nástupnícka spoločnosť mala sídlo mimo územia Slovenskej republiky,
- b) informáciu v štátnom jazyku o právnej forme nástupníckej spoločnosti spolu s odkazom na konkrétne ustanovenia právnych predpisov, ktoré túto právnu formu upravujú, ak bude mať nástupnícka spoločnosť sídlo mimo územia Slovenskej republiky,
- c) účtovné závierky všetkých zúčastnených spoločností, prípadne ich právnych predchodcov za posledné po sebe idúce tri roky, ak niektorá zo spoločností vznikla neskôr a nemala právneho predchodcu za všetky roky jej trvania,
- d) priebežnú účtovnú závierku vyhotovenú ku dňu, ktorý nesmie byť skorší ako prvý deň tretieho mesiaca

predchádzajúceho vyhotoveniu návrhu zmluvy o cezhraničnom zlúčení alebo zmluvy o cezhraničnom splynutí spoločností, ak posledná riadna účtovná závierka je vyhotovená ku dňu, od ktorého do vyhotovenia návrhu zmluvy o cezhraničnom zlúčení alebo zmluvy o cezhraničnom splynutí uplynulo viac ako šesť mesiacov,

e) meno a priezvisko notára, ktorý bude vydávať osvedčenie podľa odseku 7, adresu jeho notárskeho úradu, prípadne aj jeho ďalšie kontaktné údaje.

(5) Veritelia slovenskej zúčastnenej spoločnosti, ktorí majú ku dňu schválenia návrhu zmluvy o cezhraničnom zlúčení alebo zmluvy o cezhraničnom splynutí, voči nej nesplátné pohľadávky, majú právo požadovať, aby splnenie ich neuhradených pohľadávok bolo primerane zabezpečené. Ak sa veritelia so slovenskou zúčastnenou spoločnosťou nedohodnú, o primeranom zabezpečení rozhodne súd. Zabezpečenie sa považuje za primerané vždy, ak sa do notárskej úschovy zložila peňažná hotovosť vo výške pohľadávky označenej veriteľom.

(6) Návrh zmluvy o cezhraničnom zlúčení alebo zmluvy o cezhraničnom splynutí musia v prípade spoločností nevytvárajúcich povinne základné imanie jednomyseľne schváliť všetci spoločníci. V prípade spoločností povinne vytvárajúcich základné imanie je potrebný súhlas dvoch tretín spoločníkov prítomných pri rozhodovaní o cezhraničnom zlúčení alebo cezhraničnom splynutí, ak zákon, spoločenská zmluva, zakladateľská zmluva, zakladateľská listina alebo stanový neustanovujú prísnejšie kritériá. Na ochranu spoločníkov, ktorí nesúhlasili s návrhom zmluvy o cezhraničnom zlúčení alebo zmluvy o cezhraničnom splynutí, sa primerane použijú ustanovenia § 218j b a v prípade, ak nesúhlasili s výmenným pomerom alebo s výškou prípadného doplatku v peniazoch, sa primerane použijú ustanovenia § 218ja.

(7) Splnenie požiadaviek ustanovených pre cezhraničné zlúčenie alebo cezhraničné splynutie pri slovenskej zúčastnenej spoločnosti pred zápisom cezhraničného zlúčenia alebo cezhraničného splynutia do obchodného registra preskúma notár a vydá jej o tom osvedčenie podľa osobitného predpisu vo forme notárskej zápisnice. Notár môže vydať osvedčenie, ak súdne konania podľa odseku 5, o ktorých ho informovali veritelia, boli právoplatne ukončené alebo ak návrh zmluvy o cezhraničnom zlúčení alebo zmluvy o cezhraničnom splynutí obsahuje dohodu o právomoci súdu a o rozhodnom práve, na základe ktorej by veritelia, ktorí mali voči slovenskej zúčastnenej spoločnosti pred cezhraničným zlúčením alebo cezhraničným splynutím pohľadávky, mohli uplatniť svoje právo voči nástupníckej spoločnosti na slovenskom súde a na základe slovenského práva. Ak prebiehajú súdne konania začaté podľa odseku 5, notár v osvedčení uvedie, že také konania prebiehajú. Právomoc slovenského súdu v takých konaniach zostáva zachovaná aj po nadobudnutí účinnosti cezhraničného

zlúčenia alebo cezhraničného splynutia podľa odseku 8.

(8) V obchodnom registri sa vykoná výmaz zanikajúcej slovenskej zúčastnenej spoločnosti a zápis spoločnosti vzniknutej splynutím alebo zápis zlúčenia pri nástupníckej spoločnosti k tomu istému dňu, ak nástupnícka spoločnosť bude mať sídlo na území Slovenskej republiky. Inak sa v obchodnom registri vykoná výmaz zanikajúcej slovenskej zúčastnenej spoločnosti bez zbytočného odkladu po doručení oznámenia zahraničného registra alebo inej evidencie, do ktorej sa zapisuje nástupnícka spoločnosť, že cezhraničné zlúčenie alebo cezhraničné splynutie nadobudlo účinnosť, a to ku dňu nadobudnutia účinnosti cezhraničného zlúčenia alebo cezhraničného splynutia.

(9) Cezhraničné zlúčenie alebo cezhraničné splynutie, ktoré nadobudlo účinnosť v súlade s odsekom 8, nemôže byť vyhlásené za neplatné.

(10) Ak sa ďalej v tomto zákone neustanovuje inak, na cezhraničné zlúčenia alebo cezhraničné splynutie spoločností sa primerane použijú ustanovenia o zlúčeníach alebo splynutiach akciových spoločností a v prípade cezhraničného splynutia, ktorého výsledkom je nástupnícka spoločnosť so sídlom na území Slovenskej republiky, aj ustanovenia o vzniku danej právnej formy obchodnej spoločnosti alebo družstva.

§ 69b

Zmena právnej formy spoločnosti

(1) Spoločnosť môže zmeniť svoju právnu formu na inú právnu formu spoločnosti alebo na družstvo, ak zákon neustanovuje inak. Zmenou právnej formy spoločnosť ako právnická osoba nezaniká.

(2) Na rozhodnutie o zmene právnej formy sa vyžaduje súhlas všetkých spoločníkov, ak zákon neustanovuje alebo spoločenská zmluva neurčuje inak.

(3) Rozhodnutie o zmene právnej formy obsahuje najmä

- a) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo spoločnosti pred zmenou právnej formy,
- b) právnu formu a obchodné meno spoločnosti po zmene právnej formy,
- c) podiely spoločníkov v spoločnosti, prípadne výšku vkladov spoločníkov do spoločnosti po zmene právnej formy; ak sa mení právna forma na akciovú spoločnosť, aj podobu, druh, formu, menovitú hodnotu a počet akcií spoločníkov po zmene právnej formy,
- d) návrh spoločenskej zmluvy, prípadne stanov spoločnosti po zmene právnej formy,
- e) určenie osôb, ktoré budú štatutárnym orgánom alebo členmi štatutárneho orgánu, prípadne dozornej rady po zmene právnej formy, ak spoločnosť mení právnu formu na spoločnosť s ručením obmedzeným alebo na akciovú spoločnosť; určenie členov predstavenstva akciovej spoločnosti sa nevyžaduje,

ak spoločnosť mení právnu formu na akciovú spoločnosť a ak predstavenstvo podľa stanov volí dozorná rada.

(4) Ak mení právnu formu jednoduchá spoločnosť na akcie, akciová spoločnosť alebo spoločnosť s ručením obmedzeným, je štatutárny orgán spoločnosti povinný vypracovať písomnú správu, v ktorej z právneho a ekonomického hľadiska vysvetlí a odôvodní zmenu právnej formy. Správa musí byť poskytnutá spoločníkom na nahliadnutie v sídle spoločnosti najmenej v lehote, ktorú ustanovuje zákon alebo určuje spoločenská zmluva alebo stanovy na zaslanie pozvánky alebo na uverejnenie oznámenia o konaní valného zhromaždenia; ustanovenie § 218c ods. 6 sa použije primerane. Dozorná rada, ak je zriadená, preskúma správu štatutárneho orgánu a predloží svoje vyjadrenie k zamýšľanej zmene právnej formy.

(5) Na základe dohody spoločníkov môže niektorým spoločníkom zaniknúť účasť v spoločnosti ku dňu účinnosti zmeny právnej formy a spoločnosť im vyplatiť vyrovnací podiel. Ak podľa zákona alebo spoločenskej zmluvy sa na prijatie rozhodnutia o zmene právnej formy podľa odseku 3 nevyžaduje súhlas všetkých spoločníkov, ustanovenie § 218j sa použije primerane, pričom pojem nástupnícka spoločnosť sa považuje za označenie spoločnosti po zmene právnej formy.

(6) Na zmenu právnej formy nie je potrebné uzavrieť osobitnej spoločenskej zmluvy alebo zakladateľskej zmluvy a schválenie stanov.

(7) Účinky zmeny právnej formy spoločnosti nastávajú zápisom zmeny právnej formy do obchodného registra. Zápisom zmeny právnej formy do obchodného registra jestvuje spoločnosť alebo družstvo v právnej forme, na akú boli zmenené.

(8) Ak mení právnu formu spoločnosť s ručením obmedzeným, akciová spoločnosť alebo jednoduchá spoločnosť na akcie a ak po zmene právnej formy spoločnosť nevytvára základné imanie alebo vytvára nižšie základné imanie ako pred zmenou právnej formy, je štatutárny orgán spoločnosti povinný zmenu právnej formy oznámiť do 30 dní od účinnosti zmeny právnej formy známym veriteľom spoločnosti, ktorým vznikli pohľadávky voči spoločnosti pred dňom zverejnenia oznámenia o zápise zmeny právnej formy, a zverejniť ju dvakrát za sebou najmenej s tridsaťdenným odstupom spolu s výzvou, aby veritelia prihlásili svoje pohľadávky, ktoré majú voči spoločnosti a ktoré neboli oprávneným ku dňu nadobudnutia účinnosti zmeny právnej formy voči tretím osobám splatné; ustanovenie § 215 ods. 3 platí primerane. Spoločníkom nemožno po zmene právnej formy poskytnúť žiadne plnenie v súvislosti so zmenou právnej formy ani vyplatiť podiel na zisku pred uplynutím lehôt podľa § 215 ods. 3, ak všetkým veriteľom spoločnosti, ktorí včas uplatnili právo podľa § 215 ods. 3, sa neposkytlo dostatočné zabezpečenie. Ustanovenie § 215 ods. 6 platí primerane.

Likvidácia

§ 70

(1) Likvidácia smeruje k uspokojeniu nárokov veriteľov a iných osôb, ktorým prislúcha právo na likvidačný zostatok.

(2) Likvidáciu vykoná likvidátor.

(3) Spoločnosť vstupuje do likvidácie zápisom likvidátora do obchodného registra, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

(4) Po dobu likvidácie sa používa obchodné meno spoločnosti s dodatkom „v likvidácii“.

§ 71

Ustanovenie likvidátora

(1) Ak bola spoločnosť zrušená rozhodnutím spoločníkov alebo príslušného orgánu spoločnosti, ustanovia spoločníci alebo príslušný orgán spoločnosti likvidátora súčasne s rozhodnutím o zrušení spoločnosti, najneskôr však do 60 dní od zrušenia spoločnosti, ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak.

(2) Ak spoločníci alebo príslušný orgán spoločnosti neustanovili likvidátora v lehote podľa odseku 1, ustanoví likvidátora, ak je zložený preddavok na likvidáciu, v konaní podľa Civilného mimosporového poriadku súd.

§ 72

Likvidátor

(1) Likvidátorom môže byť

- a) osoba, ktorá je zapísaná do zoznamu správcov vedeného podľa osobitného zákona (ďalej len „správca konkurznej podstaty“), alebo
- b) iná osoba, ak je zapísaná v registri fyzických osôb, s ustanovením za likvidátora súhlasí a mohla by byť inak ustanovená za člena štatutárneho orgánu spoločnosti.

(2) Spoločenská zmluva, zakladateľská zmluva, zakladateľská listina, stanovy alebo osobitný zákon môžu určiť, kto má byť ustanovený za likvidátora. Osobitný zákon môže určiť, kto je oprávnený navrhnúť ustanovenie likvidátora.

(3) Ak likvidátora ustanovuje súd, ustanovenie sa uskutočňuje náhodným výberom z osôb, ktoré by mohli byť pre prípad vyhlásenia konkurzu na majetok spoločnosti ustanovené za správcu konkurznej podstaty, a to aj bez ich súhlasu.

(4) Ak likvidátora ustanovili spoločníci alebo príslušný orgán spoločnosti, návrh na zápis likvidátora do obchodného registra podáva ustanovený likvidátor. Ak likvidátora ustanoví súd, zapíše ho do obchodného registra bez návrhu.

§ 73

Zánik funkcie likvidátora počas likvidácie

(1) Ten, kto likvidátora do funkcie ustanovil, ho môže aj odvolať.

(2) Ak je likvidátor odvolaný alebo ak likvidátor zmrie, je vyhlásený za mŕtveho alebo zanikne, musí byť bez zbytočného odkladu ustanovený iný likvidátor, a to spôsobom, ktorým sa ustanovil predchádzajúci likvidátor. Ak nie je možné ustanoviť likvidátora spôsobom, ktorým bol ustanovený predchádzajúci likvidátor, ustanoví likvidátora súd.

(3) Likvidátor ustanovený spoločníkmi alebo príslušným orgánom spoločnosti sa môže vzdať funkcie. Vzdanie sa funkcie likvidátora je účinné jeho doručením spoločnosti, pričom listina s týmto obsahom musí byť vlastnoručne podpísaná v prítomnosti notára alebo ním povereného zamestnanca. Ustanovenia § 66 ods. 2 piatej vety sa použijú rovnako.

(4) Bez ohľadu na spôsob ustanovenia likvidátora môže súd na návrh osoby, ktorá na tom osvedčí právny záujem, vráťane likvidátora odvolať likvidátora, ktorý porušuje svoje povinnosti, alebo z iného vážneho dôvodu.

§ 74

Zodpovednosť likvidátora

Likvidátor je pri výkone svojej pôsobnosti povinný postupovať s odbornou starostlivosťou v súlade so záujmami spoločnosti a všetkých jej spoločníkov a za výkon svojej pôsobnosti zodpovedá rovnako ako členovia štatutárneho orgánu spoločnosti.

§ 75

Preddavok na likvidáciu

(1) Ak likvidátora ustanovia spoločníci alebo príslušný orgán spoločnosti, pred zápisom likvidátora do obchodného registra je spoločnosť povinná zložiť do úschovy u notára podľa osobitného predpisu preddavok na likvidáciu.

(2) Preddavok na likvidáciu nepodlieha exekúcii ani obdobnému vykonávaciemu konaniu a možno ho použiť iba na úhradu odmeny a výdavkov likvidátora ustanoveného spoločnosťou alebo príslušným orgánom spoločnosti.

(3) Pri vyhlásení konkurzu na majetok spoločnosti preddavok na likvidáciu podlieha konkurzu, ibaže návrh na vyhlásenie konkurzu podal likvidátor; v takom prípade vydá notár hodnotu preddavku na likvidáciu likvidátorovi, ktorý bol v čase vyhlásenia konkurzu zapísaný v obchodnom registri ako likvidátor tejto spoločnosti.

(4) Výšku preddavku na likvidáciu za výkon funkcie likvidátora ustanoví všeobecne záväzný právny predpis.

§ 75a

Odmena likvidátora a náhrada výdavkov

(1) Ak likvidátora ustanovil súd, patrí likvidátorovi odmena a náhrada výdavkov podľa osobitného predpisu. Ak likvidátora ustanovili spoločníci alebo príslušný orgán spoločnosti, patrí likvidátorovi odmena a náhrada výdav-

kov podľa zmluvy; ustanovenie § 66 ods. 6 sa použije primerane.

(2) Odmena a náhrada výdavkov likvidátora sa uhrádza z preddavku na likvidáciu a z likvidačnej podstaty. Odmena a náhrada výdavkov likvidátora, ktorá má byť uhradená z preddavku na likvidáciu, je splatná najskôr schválením konečnej správy o priebehu likvidácie, účtovnej závierky a návrhu na rozdelenie majetkového zostatku, ktorý vyplynie z likvidácie (likvidačný zostatok).

(3) Podrobnosti o určení výšky výdavkov a odmeny za výkon funkcie likvidátora ustanoví všeobecne záväzný právny predpis.

§ 75b

Účinky vstupu spoločnosti do likvidácie

(1) Vstupom spoločnosti do likvidácie prechádza na likvidátora pôsobnosť štatutárneho orgánu konať v mene spoločnosti okrem oprávnenia zvoliť zasadnutie najvyššieho orgánu spoločnosti.

(2) Vstupom spoločnosti do likvidácie zanikajú jednostranné právne úkony spoločnosti, najmä jej príkazy, poverenia, splnomocnenia a prokúry okrem splnomocnení udelených na zastupovanie spoločnosti v súdnych konaniach.

(3) Likvidátor robí v mene spoločnosti len úkony smerujúce k likvidácii spoločnosti. Pri výkone tejto pôsobnosti likvidátor najmä plní záväzky spoločnosti, uplatňuje pohľadávky a prijíma plnenia, koná za spoločnosť pred súdmi a inými orgánmi, uzaviera zmluvy a dohody o zmene a zániku práv a záväzkov. Nové zmluvy môže uzavierať len v súvislosti s ukončením doterajších právnych vzťahov.

(4) Likvidátor ustanovený súdom má pri zisťovaní majetku spoločnosti rovnaké oprávnenia ako správca konkurznej podstaty pri zisťovaní majetku úpadcu podľa osobitného zákona.

§ 75c

Oznámenie o vstupe do likvidácie a výzva na prihlásenie pohľadávok

Likvidátor bezodkladne po vstupe spoločnosti do likvidácie oznámi vstup spoločnosti do likvidácie všetkým známym veriteľom a zverejní oznámenie o tom, že spoločnosť vstupila do likvidácie, a výzvu, aby veritelia spoločnosti a iné osoby a orgány, ktoré sú tým dotknuté, prihlásili svoje pohľadávky a iné práva. Súd môže likvidátorovi uložiť, aby výzvu podľa prevej vety zopakoval, a to najmä pri zmene likvidátora.

§ 75d

Prihlasovanie pohľadávok do likvidácie

(1) Veritelia majú právo svoje pohľadávky a iné práva prihlásiť do likvidácie prihláškou, a to bez ohľadu na ich splatnosť.

(2) Veritelia doručujú prihlášky pohľadávok do likvidácie na adresu nehnuteľnosti určenú likvidátorom

v oznámení o vstupe do likvidácie, ktorá sa nachádza na území Slovenskej republiky, a umožňuje doručovanie bez prietahov. Adresou na doručovanie prihlášok do likvidácie sa spravidla rozumie bydlisko likvidátora fyzickej osoby, adresa kancelárie správcu konkurznej podstaty uvedená v zozname správcov vedenom podľa osobitného zákona alebo sídlo spoločnosti.

(3) Neprihlásenie pohľadávky alebo iného práva nemá vplyv na jeho trvanie.

§ 75e

Zoznam pohľadávok

Prihlásené pohľadávky likvidátor priebežne zapisuje do zoznamu pohľadávok. Základný zoznam prihlásených pohľadávok vyhotoví likvidátor podľa stavu ku dňu uplynutia 45 dní od zverejnenia oznámenia vstupe spoločnosti do likvidácie. Do uplynutia 30 dní od vyhotovenia zoznamu prihlásených pohľadávok ho likvidátor uloží do zbierky listín.

§ 75f

Mimoriadna účtovná závierka

Likvidátor zostaví mimoriadnu účtovnú závierku podľa stavu ku dňu predchádzajúcemu dňu vstupu spoločnosti do likvidácie.

§ 75g

Zoznam majetku

Zisťovanie majetku spoločnosti zabezpečuje likvidátor počas celej likvidácie. Likvidátor vyhotoví základný zoznam majetku spoločnosti a uloží ho do zbierky listín v rovnakej lehote ako zoznam prihlásených pohľadávok podľa § 75e. Náležitosti zoznamu majetku ustanoví všeobecne záväzný právny predpis.

§ 75h

Povinnosti likvidátora pri predĺžení

Ak likvidátor zistí predĺženie spoločnosti, je bez zbytočného odkladu povinný podať návrh na vyhlásenie konkurzu, ibaže konkurzné konanie alebo konkurz voči spoločnosti už boli ukončené pre nedostatok majetku.

§ 75i

Uspokojovanie pohľadávok

(1) Likvidátor uspokojuje pohľadávky veriteľov spoločnosti priebežne. Nárok na vrátenie preddavku na likvidáciu uspokojí pred uspokojením iných pohľadávok. Pohľadávky, ktoré by sa v prípade vyhlásenia konkurzu na majetok spoločnosti uspokojovali v poradí ako podriadené, uspokojí až po uspokojení iných pohľadávok.

(2) Ak známy veriteľ neprihlásil svoju pohľadávku do likvidácie a pohľadávku nie je možné splniť inak, uloží likvidátor peňažné plnenie na trovy veriteľa do úschovy u notára podľa osobitného zákona. Rovnako postupuje, ak veriteľ odoprie súčinnosť potrebnú na splnenie záväzku.

(3) Spoločníkom nemožno poskytnúť plnenie z dôvodov ich nároku na podiel na likvidačnom zostatku skôr, než sú uspokojené nároky všetkých známych veriteľov spoločnosti. Porušenie tejto povinnosti má následky podľa § 67k.

§ 75j

Skončenie likvidácie

(1) Ku dňu skončenia likvidácie, najskôr však šesť mesiacov po oznámení o vstupe spoločnosti do likvidácie, likvidátor zostaví účtovnú závierku, konečnú správu o priebehu likvidácie a návrh na rozdelenie likvidačného zostatku medzi tých, ktorí majú právo na likvidačný zostatok. Oznámenie o zostavení účtovnej závierky, konečnej správy o priebehu likvidácie a návrhu na rozdelenie likvidačného zostatku (oznámenie o skončení likvidácie) likvidátor bezodkladne zverejní.

(2) Lehota podľa odseku 1 sa predlžuje o šesť mesiacov, ak likvidátor zistí, že má spoločnosť ku dňu zostavenia účtovnej závierky a konečnej správy o priebehu likvidácie daňový nedoplatok, alebo ak sa u nej vykonáva daňová kontrola.

(3) Každý spoločník má právo nahliadnuť do účtovnej závierky, konečnej správy o priebehu likvidácie a návrhu na rozdelenie likvidačného zostatku.

(4) Ak do 60 dní po zverejnení oznámenia o skončení likvidácie spoločníci alebo príslušný orgán spoločnosti nerozhodne inak, považujú sa účtovná závierka, konečná správa o priebehu likvidácie a návrh na rozdelenie likvidačného zostatku márnym uplynutím tejto lehoty za schválené.

(5) Po schválení účtovnej závierky, konečnej správy o priebehu likvidácie a návrhu na rozdelenie likvidačného zostatku likvidátor zverejní o tom oznámenie a likvidačný zostatok bezodkladne poukáže tým, ktorým naň vzniklo právo. Ustanovenie § 75i ods. 2 sa použije primerane.

(6) K návrhu na výmaz spoločnosti z obchodného registra priloží likvidátor účtovnú závierku, konečnú správu o priebehu likvidácie a návrh na rozdelenie likvidačného zostatku. V prípade podľa odseku 2 priloží likvidátor k návrhu na výmaz spoločnosti z obchodného registra aj písomné vyhlásenie o neexistencii daňového nedoplatku alebo o ukončení daňovej kontroly.

(7) Hodnotu preddavku na likvidáciu vydá notár v prospech likvidátora, ktorý bol po uplynutí 30 dní od výmazu spoločnosti z obchodného registra ako posledný zapísaný likvidátor tejto spoločnosti v obchodnom registri.

§ 75k

Dodatková likvidácia

(1) Ak bola spoločnosť vymazaná z obchodného registra bez právneho nástupcu a ak sa zistí majetok spoločnosti, ktorý mal byť predmetom likvidácie alebo konkurzu, súd na návrh osoby, ktorá osvedčí právny záujem na nariadení dodatočnej likvidácie, rozhodne

o nariadení dodatočnej likvidácie majetku spoločnosti a na ten účel ustanoví likvidátora.

(2) Ten, kto navrhuje dodatočnú likvidáciu, je povinný zložiť preddavok na likvidáciu, inak súd konanie zastaví.

(3) Ak súd rozhodne o nariadení dodatočnej likvidácie, rozhodne zároveň o ustanovení likvidátora a uznesenie o nariadení dodatočnej likvidácie a o ustanovení likvidátora zverejní. Súd obnoví zápis spoločnosti v obchodnom registri, a to v rozsahu údajov zapísaných do jej výmazu s doplnením údajov o nariadenej dodatočnej likvidácii a údajov o ustanovenom likvidátorovi.

(4) Po dobu dodatočnej likvidácie sa používa obchodné meno spoločnosti s dodatkom „v dodatočnej likvidácii“.

(5) Od obnovenia zápisu spoločnosti do obchodného registra sa na právnickú osobu hľadí, akoby nezanikla. Nariadenie dodatočnej likvidácie nemá vplyv na už ukončenú likvidáciu alebo konkurz. Ak však zistený ďalší majetok nepostačuje na uspokojenie veriteľov, musí byť podiel na likvidačnom zostatku, ktorý nebol prijatý dobromyseľne, vrátený.

(6) Na dodatočnú likvidáciu sa primerane používajú ustanovenia o likvidácii.

(7) Neuspokojené pohľadávky, prípadne iné práva voči spoločnosti, ktoré existovali v čase zániku spoločnosti, sa rozhodnutím súdu o nariadení dodatočnej likvidácie a ustanovení likvidátora obnovujú. Počas doby, po ktorú bola spoločnosť vymazaná z obchodného registra, premičacia doba neplynie. Po nariadení dodatočnej likvidácie a obnovení zápisu spoločnosti v obchodnom registri platí, že premičacia doba nie je kratšia ako jeden rok od nariadenia dodatočnej likvidácie.

(8) Ak návrh podľa odseku 1 nebol podaný do štyroch rokov od výmazu spoločnosti z obchodného registra, uplynutím tejto lehoty majetkové hodnoty spoločnosti pripadajú do vlastníctva štátu.

DIEL II VEREJNÁ OBCHODNÁ SPOLOČNOSŤ

Oddiel 1 Základné ustanovenia

§ 76

Veřejnou obchodnou spoločnosťou je spoločnosť, v ktorej aspoň dve osoby podnikajú pod spoločným obchodným menom a ručia za záväzky spoločnosti spoločne a nerozdielne všetkým svojím majetkom.

§ 77

Obchodné meno musí obsahovať označenie „verejná obchodná spoločnosť“, ktoré môže byť nahradené skratkou „ver. obch. spol.“ alebo „v. o. s.“. Ak obchodné

meno obsahuje priezvisko aspoň jedného zo spoločníkov, postačí dodatok „a spol.“.

§ 78

(1) Spoločenská zmluva musí obsahovať:

- a) obchodné meno a sídlo spoločnosti,
- b) určenie spoločníkov uvedením názvu a sídla právnickej osoby alebo mena a bydliska fyzickej osoby,
- c) predmet podnikania spoločnosti.

(2) Návrh na zápis spoločnosti do obchodného registra podávajú a podpisujú všetci spoločníci.

Oddiel 2 Práva a povinnosti spoločníkov

§ 79

Práva a povinnosti spoločníkov sa riadia spoločenskou zmluvou. Na jej zmenu je potrebný súhlas všetkých spoločníkov, ak tento zákon alebo spoločenská zmluva neustanovuje inak.

§ 80

(1) Peňažné a nepeňažné vklady spoločníkov sa stávajú majetkom spoločnosti. Spoločník je povinný splatiť svoj vklad v lehote určenej v spoločenskej zmluve, inak bez zbytočného odkladu po vzniku spoločnosti.

(2) Pri oneskorenom splatení peňažného vkladu je spoločník povinný platiť úrok z omeškania vo výške 20 % z dlžnej sumy, ak spoločenská zmluva neurčuje inak.

(3) Spoločník nie je povinný zvýšiť svoj vklad nad hodnotu určenú v spoločenskej zmluve ani doplniť túto hodnotu v prípade strát, ak spoločenská zmluva neurčuje inak.

§ 81

(1) Na obchodné vedenie spoločnosti je oprávnený každý spoločník v rámci zásad medzi nimi dohodnutých.

(2) Ak spoločníci v spoločenskej zmluve poveria obchodným vedením spoločnosti sčasti alebo úplne jedného alebo viacerých spoločníkov, ostatní spoločníci toto oprávnenie v tomto rozsahu strácajú. Poverený spoločník je povinný sa riadiť rozhodnutím spoločníkov urobeným väčšinou hlasov. Ak spoločenská zmluva neurčuje niečo iné, má každý spoločník jeden hlas.

(3) Ak spoločenská zmluva neurčuje niečo iné, môže sa poverenie spoločníka odvolať, ak sa na tom dohodnú ostatní spoločníci. Ak poverený spoločník porušuje svoje povinnosti podstatným spôsobom (§ 345 ods. 2), odníme súd poverenie na návrh ktoréhokoľvek spoločníka, aj keď je poverenie podľa zmluvy neodvolateľné. V tomto prípade platí odsek 1,okiaľ sa spoločníci nedohodnú na novom poverení.

(4) Spoločník poverený obchodným vedením spo-

ločnosti je povinný na požiadanie informovať ostatných spoločníkov o všetkých záležitostiach spoločnosti. Každý spoločník je oprávnený nahliadať do všetkých dokladov spoločnosti.

§ 81a

(1) Každý spoločník je oprávnený uplatniť v mene spoločnosti nárok na splatenie vkladu alebo právo na náhradu škody, ktoré má spoločnosť voči spoločníkovi alebo spoločníkom. To neplatí, ak spoločnosť už tieto práva uplatňuje. Iná osoba ako spoločník, ktorý žalobu podal, alebo ním splnomocnená osoba nemôže v súdnom konaní robiť úkony za spoločnosť.

(2) Spoločník, ktorý uplatní v mene spoločnosti nároky podľa odseku 1, je povinný znášať trovy súdneho konania. Ak je spoločnosti priznaná náhrada trov konania, ten, ktorému bola uložená náhrada týchto trov, je povinný uhradiť ju spoločníkovi, ktorý uplatnil nároky za spoločnosť.

§ 82

(1) Zisk určený na rozdelenie sa delí medzi spoločníkov rovným dielom. Podiel na zisku určený na základe ročnej účtovnej závierky je splatný do troch mesiacov od jej schválenia.

(2) Ak sa delí zisk medzi spoločníkov rovným dielom, majú spoločníci nárok na úroky z hodnoty svojho splateného vkladu v dohodnutej výške, inak na úroky určené podľa § 502. Nárok na tieto úroky má prednosť pred nárokom na podiel na zisku podľa odseku 1 a vzniká aj pri strate zistenej ročnou účtovnou závierkou.

(3) Stratu zistenú ročnou účtovnou závierkou znášajú spoločníci rovným dielom.

(4) Ustanovenia odsekov 1 až 3 sa použijú, ak spoločenská zmluva neurčuje inak.

§ 83

Zmenou spoločenskej zmluvy môže do spoločnosti pristúpiť ďalší spoločník alebo môže spoločník zo spoločnosti vystúpiť, ak zostanú v spoločnosti aspoň dvaja spoločníci.

§ 84

Zákaz konkurencie

Bez dovolenia ostatných spoločníkov nesmie spoločník podnikať v predmete podnikania spoločnosti, a to ani v prospech iných osôb. Spoločenská zmluva môže upraviť zákaz konkurencie inak.

Oddiel 3

Právne vzťahy k tretím osobám

§ 85

Štatutárnym orgánom verejnej obchodnej spoločnosti je každý zo spoločníkov, pokiaľ spoločenská zmluva

neurčuje, že konajú spoločne. Ak sú na konanie v mene spoločnosti vo všetkých jej záležitostiach spoločenskou zmluvou poverení len niektorí spoločníci, sú len títo spoločníci jej štatutárnym orgánom.

Ručenie spoločníka

§ 86

Verejná obchodná spoločnosť zodpovedá za svoje záväzky celým svojím majetkom. Spoločníci ručia za záväzky spoločnosti všetkým svojím majetkom spoločne a nerozdielne.

§ 87

(1) Spoločník, ktorý do spoločnosti pristúpil, ručí aj za záväzky spoločnosti vzniknuté pred jeho pristúpením. Môže však požadovať od ostatných spoločníkov, aby mu poskytli náhradu za poskytnutie tohto plnenia a nahradili náklady s tým spojené.

(2) Ak zanikne účasť spoločníka za trvania spoločnosti, ručí len za záväzky, ktoré vznikli pred zánikom jeho účasti.

Oddiel 4

Zrušenie a likvidácia spoločnosti

§ 88

(1) Okrem prípadov uvedených v § 68 sa spoločnosť zrušuje:

- ak bola zmluva uzavretá na dobu neurčitú, výpoveďou spoločníka podanou najneskôr šesť mesiacov pred uplynutím kalendárneho roka, ak spoločenská zmluva neurčuje niečo iné,
- rozhodnutím súdu podľa § 90,
- smrťou jedného zo spoločníkov, ibaže spoločenská zmluva pripúšťa, aby sa spoločníkom stal dedič, ten sa o svoju účasť prihlási a v spoločnosti zostávajú aspoň dvaja ďalší spoločníci,
- zánikom právnickej osoby, ktorá je spoločníkom,
- vyhlásením konkurzu na majetok niektorého zo spoločníkov alebo zamietnutím návrhu na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku,
- pozbaním alebo obmedzením spôsobilosti na právne úkony niektorého zo spoločníkov,
- doručením exekučného príkazu na podiel spoločníka,
- z ďalších dôvodov určených v spoločenskej zmluve.

(2) Pri dôvodoch zrušenia spoločnosti uvedených v odseku 1 písm. a), c), d), e), f) a g) sa môžu zostávajúci spoločníci zmenou spoločenskej zmluvy dohodnúť, že spoločnosť trvá aj naďalej bez spoločníka, ktorého sa dôvod zániku týka. Takúto dohodu o zmene spoločenskej zmluvy je potrebné urobiť v lehote troch mesiacov od zrušenia spoločnosti, inak toto právo zaniká.

(3) Ak bol konkurz na majetok spoločníka, ktorého účasť v spoločnosti zanikla podľa odseku 1 písm. e),

právoplatným rozhodnutím súdu zrušený z iných dôvodov ako po splnení rozvrhového uznesenia alebo pre nedostatok majetku, účasť spoločníka v spoločnosti sa obnovuje. Ak spoločnosť už vyplatila vyrovnací podiel, má nárok na jeho vrátenie. To platí primerane, aj ak bola právoplatným rozhodnutím súdu zastavená exekúcia podľa osobitných zákonov.

(4) V prípade, ak spoločnosť, ktorá bola zrušená podľa odseku 1 písm. e), f) alebo g), dosiaľ nezanikla, môžu sa spoločníci za splnenia podmienok uvedených v odseku 3 dohodnúť zmenou spoločenskej zmluvy, že spoločnosť naďalej trvá.

§ 88a

(1) Ak nastanú dôvody zrušenia spoločnosti podľa § 88 ods. 1 písm. a), c), d), e), f) a g) pri jednom spoločníkovi alebo pri viacerých spoločníkoch a ak v spoločnosti zostáva iba jeden spoločník, môže sa tento spoločník rozhodnúť, že prevezme ako právny nástupca imanie zrušenej spoločnosti bez jej likvidácie.

(2) Rozhodnutie musí spoločník urobiť do jedného mesiaca odo dňa, keď nastal dôvod podľa odseku 1, inak toto právo zaniká a zrušená spoločnosť vstupuje do likvidácie. Rozhodnutie spoločníka podľa odseku 1 musí mať písomnú formu s osvedčeným podpisom.

(3) Ak je spoločníkom spoločnosť s ručením obmedzeným, akciová spoločnosť alebo jednoduchá spoločnosť na akcie, vyžaduje sa na rozhodnutie podľa odseku 1 súhlas valného zhromaždenia. Lehota podľa odseku 2 sa predlžuje o čas ustanovený týmto zákonom alebo určený spoločenskou zmluvou alebo stanovami na zvolanie valného zhromaždenia.

(4) Účinky prevzatia imania spoločnosti spoločníkom nastávajú zápisom do obchodného registra. Zápisom do obchodného registra prechádzajú na spoločníka aj práva a povinnosti zaniknutej spoločnosti vyplývajúce z pracovnoprávných vzťahov.

(5) Do obchodného registra sa zapisuje

- a) pri zanikajúcej spoločnosti údaj o tom, že imanie spoločnosti prevzal spoločník, s uvedením jeho obchodného mena, sídla a identifikačného čísla alebo mena, bydliska a rodného čísla,
- b) pri spoločníkovi, ktorý prevzal imanie spoločnosti, údaj o tom, že prevzal imanie spoločnosti, s uvedením jej obchodného mena, sídla a identifikačného čísla, iba ak je zapísaný v obchodnom registri.

(6) Návrh na zápis do obchodného registra podáva spoločník. Ak je spoločník, ktorý prevzal imanie spoločnosti, zapísaný v obchodnom registri, vykonávajú sa zápisy podľa odseku 5 k tomu istému dňu.

§ 89

V prípadoch uvedených v § 88 ods. 2 a § 88a vzniká bývalému spoločníkovi alebo jeho dedičovi, prípadne právnenému nástupcovi voči spoločnosti nárok na vyrovnací

podiel. Tento podiel sa vypočíta obdobne ako podiel na likvidačnom zostatku (§ 92).

§ 90

Ak niektorý zo spoločníkov poruší podstatným spôsobom spoločenskú zmluvu, môže súd na návrh iného spoločníka spoločnosť zrušiť.

§ 91

Smrť spoločníka

(1) Ak smrťou spoločníka nezaniká spoločnosť, môže sa dedič prihlásiť o svoju účasť v spoločnosti do jedného mesiaca od skončenia konania o dedičstve. Prihlásením vstupuje dedič do práv a povinností zomretého spoločníka ku dňu jeho smrti. Prihlásenie musí byť písomné a podpis dediča musí byť úradne overený.

(2) Dedič, ktorý sa neprihlásil o účasť v spoločnosti, má právo na vyplatenie vyrovnacieho podielu podľa § 89.

(3) Ak podiel zomretého spoločníka zdedí viac dedičov, platia primerane ustanovenia odsekov 1 a 2 s tým, že práva tam uvedené má každý z dedičov a týkajú sa iba jeho účasti. Podiel zomretého spoločníka sa rozdelí medzi dedičov v pomere, v akom sa podieľajú na dedičstve. Tým dedičom, ktorí sa neprihlásia o účasť v spoločnosti, sa vypláti časť vyrovnacieho podielu zomretého spoločníka, ktorá im pripadla v rámci dedičstva. Dedičia, ktorí sa k účasti prihlásia, sa stávajú spoločníkmi. Ich podiel je určený výškou časti vyrovnacieho podielu zomretého spoločníka, ktorý im pripadol v rámci dedičstva.

§ 92

Vyrovnanie spoločníkov

(1) Pri zrušení spoločnosti s likvidáciou majú spoločníci nárok na podiel na likvidačnom zostatku. Likvidačný zostatok sa rozdelí medzi spoločníkov najprv do výšky hodnoty ich splatených vkladov. Zvyšok likvidačného zostatku sa rozdelí medzi spoločníkov rovným dielom.

(2) Ak likvidačný zostatok nestačí na vrátenie splatených vkladov, podieľajú sa na ňom spoločníci v pomere k ich výške.

(3) Spoločenská zmluva môže upraviť rozdelenie likvidačného zostatku inak.

DIEL III

KOMANDITNÁ SPOLOČNOSŤ

Oddiel 1

Základné ustanovenia

§ 93

(1) Komanditná spoločnosť je spoločnosť, v ktorej jeden alebo viac spoločníkov ručí za záväzky spoloč-

nosti do výšky svojho nesplateného vkladu zapísaného v obchodnom registri (komanditisti) a jeden alebo viac spoločníkov celým svojím majetkom (komplementári).

(2) Pokiaľ ďalej nie je ustanovené inak, použijú sa na komanditnú spoločnosť primerane ustanovenia tohto zákona o verejnej obchodnej spoločnosti a na právne postavenie komanditistov ustanovenia o spoločnosti s ručením obmedzeným.

(3) Komanditista je povinný vložiť do spoločnosti vklad vo výške určenej spoločenskou zmluvou, najmenej však vo výške 250 eur. Vklad je povinný splatiť v lehote určenej spoločenskou zmluvou, inak bez zbytočného odkladu po vzniku spoločnosti, prípadne po vzniku svojej účasti v spoločnosti. Spoločnosť nesmie komanditistom vrátiť ich vklady.

§ 94

Spoločenská zmluva musí obsahovať:

- obchodné meno a sídlo spoločnosti,
- určenie spoločníkov uvedením názvu a sídla právnickej osoby alebo mena a bydliska fyzickej osoby,
- predmet podnikania,
- určenie, ktorí zo spoločníkov sú komplementári a ktorí komanditisti; pri osobách, ktoré sú komplementármi, sa uvádza aj rodné číslo fyzickej osoby alebo identifikačné číslo právnickej osoby, ak bolo pridelené; pri zahraničnej fyzickej osobe sa uvádza dátum narodenia, ak rodné číslo nebolo pridelené,
- výšku vkladu každého komanditistu.

§ 95

Obchodné meno spoločnosti musí obsahovať označenie „komanditná spoločnosť“, postačí však skratka „kom. spol.“ alebo „k. s.“. Ak obchodné meno spoločnosti obsahuje meno komanditistu, ručí tento komanditista za záväzky spoločnosti ako komplementár.

§ 96

Návrh na zápis komanditnej spoločnosti do obchodného registra podávajú a podpisujú všetci spoločníci.

Oddiel 2

Práva a povinnosti spoločníkov

§ 97

(1) Na obchodné vedenie spoločnosti sú oprávnení iba komplementári.

(2) V ostatných záležitostiach rozhodujú komplementári spoločne s komanditistami väčšinou hlasov, pokiaľ spoločenská zmluva neurčuje inak.

(3) Pri hlasovaní má každý spoločník jeden hlas, ak spoločenská zmluva neurčuje iný počet hlasov.

(4) Na zmenu spoločenskej zmluvy je potrebný súhlas všetkých spoločníkov. Spoločenská zmluva môže určiť, že na prevod podielu komanditistu na inú osobu sa

nevýžaduje súhlas ostatných spoločníkov. Ustanovenia § 115 ods. 1 až 5 platia obdobne.

(5) Na oprávnenie spoločníka uplatniť v mene spoločnosti právo na splatenie vkladu alebo právo na náhradu škody, ktoré má spoločnosť voči spoločníkovi alebo spoločníkom, sa použije ustanovenie § 81a.

§ 98

Komanditista je oprávnený nahliadať do účtovných kníh a účtovných dokladov spoločnosti a má právo na vydanie rovnopisu ročnej účtovnej závierky.

§ 99

Zákaz konkurencie neplatí pre komanditistu, ak spoločenská zmluva neurčuje inak.

§ 100

(1) Rozdelenie zisku na časť pripadajúcu komanditistom a časť pripadajúcu komplementárom sa určí pomerom určeným v spoločenskej zmluve, inak sa zisk medzi nich delí na polovicu.

(2) Ak zo spoločenskej zmluvy nevyplýva niečo iné, rozdelia si komplementári časť zisku na nich pripadajúcu rovným dielom a komanditisti podľa výšky splatených vkladov.

Oddiel 3

Právne vzťahy k tretím osobám

§ 101

(1) Štatutárnym orgánom spoločnosti sú komplementári. Pokiaľ zo spoločenskej zmluvy nevyplýva niečo iné, je každý komplementár oprávnený konať za spoločnosť samostatne.

(2) Komanditista ručí za záväzky zo zmlúv, ktoré v mene spoločnosti uzavrel bez splnomocnenia, v rovnakom rozsahu ako komplementár.

Oddiel 4

Zrušenie a likvidácia spoločnosti

§ 102

(1) Smrť komanditistu alebo strata alebo obmedzenie jeho spôsobilosti na právne úkony alebo vyhlásenie konkurzu na jeho majetok alebo zamietnutie návrhu na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku nie je dôvodom zrušenia spoločnosti. Spoločnosť sa nezrušuje ani zánikom právnickej osoby, ktorá je komanditistom.

(2) Pri vyhlásení konkurzu na majetok komanditistu alebo zamietnutí návrhu na jeho vyhlásenie pre nedostatok majetku zaniká účasť komanditistu a jeho nárok na vyrovnací podiel sa stáva súčasťou konkurznej podstaty.

§ 103

Ak zanikne účasť všetkých komanditistov, môžu sa komplementári dohodnúť, že sa komanditná spoločnosť mení bez likvidácie na verejnú obchodnú spoločnosť. Ustanovenie § 69 tým nie je dotknuté.

§ 104

(1) Pri zrušení spoločnosti s likvidáciou majú spoločníci nárok na podiel na likvidačnom zostatku. Každý zo spoločníkov má nárok na vrátenie hodnoty splateného vkladu. Pokiaľ likvidačný zostatok nestačí na toto vrátenie, majú prednostné právo na vrátenie komanditisti. Zvyšok likvidačného zostatku, ktorý zostal po vrátení hodnoty vkladov, sa rozdelí medzi spoločníkov podľa rovnakých zásad ako zisk.

(2) Ak likvidačný zostatok nestačí na rozdelenie podľa odseku 1, rozdelí sa medzi spoločníkov podľa rovnakých zásad ako zisk.

(3) Spoločenská zmluva môže určiť iný spôsob rozdelenia likvidačného zostatku medzi spoločníkov.

DIEL IV SPOLOČNOSŤ S RUČENÍM OBMEDZENÝM

Oddiel 1 Základné ustanovenia

§ 105

(1) Spoločnosťou s ručením obmedzeným je spoločnosť, ktorej základné imanie tvoria vopred určené vklady spoločníkov.

(2) Spoločnosť môže založiť jedna osoba.

(3) Spoločnosť môže mať najviac 50 spoločníkov.

§ 105a

Spoločnosť s jedným spoločníkom nemôže byť jediným zakladateľom alebo jediným spoločníkom inej spoločnosti. Fyzická osoba môže byť jediným spoločníkom najviac v troch spoločnostiach.

§ 105b

(1) Spoločnosť s ručením obmedzeným nemôže založiť osoba, ktorá je vedená v zozname daňových dlžníkov podľa osobitného zákona alebo má evidované nedoplatky na poisťnom na sociálne poistenie podľa osobitného zákona; to neplatí, ak mu príslušný správca dane, ktorým je daňový úrad alebo colný úrad, na založenie spoločnosti udelí súhlas. Súhlas sa prikladá k návrhu na zápis do obchodného registra. Spoločnosť s ručením obmedzeným nemôže založiť ani osoba, ktorá je vedená ako povinný v registri vydaných poverení na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa nepoužíja, ak je zakladateľom zahraničná osoba.

§ 106

Spoločnosť zodpovedá za porušenie svojich záväzkov celým svojím majetkom. Spoločník ručí za záväzky spoločnosti do výšky svojho nesplateného vkladu zapísaného v obchodnom registri. Plnenie za spoločnosť poskytnuté z dôvodu ručenia sa započítava na splatenie vkladu, inak môže spoločník požadovať náhradu od spoločnosti. Ak nemôže dosiahnuť túto náhradu, môže požadovať náhradu od každého z ostatných spoločníkov v rozsahu, v akom sa svojím vkladom podieľa na základnom imaní spoločnosti.

§ 107

Obchodné meno spoločnosti musí obsahovať označenie „spoločnosť s ručením obmedzeným“, postačí však skratka „spol. s r. o.“ alebo „s. r. o.“.

§ 108

(1) Hodnota základného imania spoločnosti musí byť aspoň 5 000 eur.

(2) Spoločník nemôže jednostranným právnom úkonom započítať svoju pohľadávku voči spoločnosti proti pohľadávke spoločnosti na splatenie vkladu, ku ktorému sa zaviazal; ustanovenie § 106 tým nie je dotknuté.

§ 109

(1) Hodnota vkladu spoločníka musí byť aspoň 750 eur.

(2) Na založení spoločnosti sa môže každý spoločník zúčastniť iba jedným vkladom. Výška vkladu sa môže pre jednotlivých spoločníkov určiť rozdielne, musí však byť vyjadrená kladným celým číslom, ak osobitný zákon neustanovuje inak. Celková hodnota vkladov musí súhlasiť s hodnotou základného imania spoločnosti.

(3) Ak sa spoločník zaväzuje vložiť do spoločnosti nepeňažný vklad, musí spoločenská zmluva obsahovať určenie predmetu nepeňažného vkladu a určenie peňažnej sumy, v akej sa nepeňažný vklad započítava na vklad spoločníka, ku ktorému sa zaviazal.

§ 110

(1) Spoločenská zmluva musí obsahovať:

- obchodné meno a sídlo spoločnosti,
- určenie spoločníkov uvedením názvu a sídla právnickej osoby alebo mena a bydliska fyzickej osoby,
- predmet podnikania (činnosti),
- výšku základného imania a výšku vkladu každého spoločníka a výšku splatených vkladov pri založení spoločnosti včítane spôsobu a lehoty splácania vkladu, a pokiaľ ide o nepeňažné vklady, aj ich predmet a určenie peňažnej sumy, v akej sa nepeňažný vklad započítava na vklad spoločníka, ku ktorému sa zaviazal,
- mená a bydliská a rodné čísla prvých konateľov spoločnosti a spôsob, akým konajú v mene spoloč-

nosti; pri zahraničnej fyzickej osobe sa uvádza dátum narodenia, ak rodné číslo nebolo pridelené,

- f) mená a bydliská a rodné čísla členov prvej dozornej rady, pokiaľ sa zriaďuje; pri zahraničnej fyzickej osobe sa uvádza dátum narodenia, ak rodné číslo nebolo pridelené,
- g) určenie správcu vkladov podľa § 60 ods. 1,
- h) výšku rezervného fondu, ak spoločnosť vytvára rezervný fond pri svojom vzniku, a výšku, do ktorej je spoločnosť povinná rezervný fond dopĺňať, a spôsob dopĺňania,
- i) výhody poskytnuté osobám podieľajúcim sa na založení spoločnosti alebo na činnostiach smerujúcich k nadobudnutiu oprávnenia na jej činnosť,
- j) predpokladané náklady spoločnosti súvisiace so založením a vznikom spoločnosti,
- k) ďalšie údaje, ak tak ustanovuje zákon.

(2) Spoločenská zmluva môže určiť, že spoločnosť vydá statuty, ktoré upravujú vnútornú organizáciu spoločnosti a podrobnejšie niektoré záležitosti obsiahnuté v spoločenskej zmluve.

§ 111

(1) Pred podaním návrhu na zápis spoločnosti do obchodného registra musí sa na každý peňažný vklad splatiť najmenej 30 %. Celková hodnota splatených peňažných vkladov spolu s hodnotou odovzdaných nepeňažných vkladov musí však byť aspoň 50 % zo zákonom ustanovenej minimálnej výšky základného imania podľa § 108 ods. 1.

(2) Ak spoločnosť založil jeden zakladateľ, môže sa zapísať do obchodného registra, len keď je v plnej výške splatený jej základné imanie.

§ 112

Návrh na zápis spoločnosti do obchodného registra podávajú a podpisujú všetci konatelia spoločnosti.

Oddiel 2

Práva a povinnosti spoločníkov

§ 113

(1) Spoločník je povinný splatiť vklad za podmienok a v lehote ustanovenej zákonom, prípadne určenej v spoločenskej zmluve, najneskôr však do piatich rokov od vzniku spoločnosti alebo od jeho vstupu do spoločnosti alebo od prevzatia záväzku na nový vklad. Tejto povinnosti nemožno spoločníka zbaviť. Konatelia oznámia registrovaniu súdu bez zbytočného odkladu splatenie celého vkladu každého spoločníka.

(2) Spoločník, ktorý v lehote podľa odseku 1 nesplatiť predpísanú hodnotu peňažného vkladu, je povinný platiť úrok z omeškania vo výške 20 % z nesplatennej sumy, ak spoločenská zmluva neurčuje inak.

(3) Ak je spoločník s platením vkladu v omeškaní,

môže ho spoločnosť pod hrozbou vylúčenia vyzvať, aby svoju povinnosť splnil v lehote, ktorá nesmie byť kratšia ako tri mesiace.

(4) Spoločníka, ktorý nesplní svoju povinnosť ani v dodatočnej lehote, môže valné zhromaždenie zo spoločnosti vylúčiť.

(5) Obchodný podiel (§ 114) vylúčeného spoločníka prechádza na spoločnosť, ktorá ho môže previesť na iného spoločníka alebo tretiu osobu. O prevode rozhoduje valné zhromaždenie.

(6) Ak sa nepreviedie obchodný podiel podľa odseku 5, rozhodne valné zhromaždenie do šiestich mesiacov odo dňa, keď bol spoločník vylúčený, o znížení základného imania o vklad vylúčeného spoločníka; inak môže súd spoločnosť aj bez návrhu zrušiť a nariadiť jej likvidáciu.

§ 114

(1) Obchodný podiel predstavuje práva a povinnosti spoločníka a im zodpovedajúcu účasť na spoločnosti. Jeho výška sa určuje podľa pomeru vkladu spoločníka k základnému imaniu spoločnosti, ak spoločenská zmluva neurčuje inak.

(2) Každý spoločník môže mať iba jeden obchodný podiel. Pokiaľ sa spoločník zúčastňuje ďalším vkladom, zvyšuje sa jeho obchodný podiel v pomere zodpovedajúcim výške ďalšieho vkladu.

(3) Jeden obchodný podiel môže patriť viacerým osobám. Svoje práva z tohto obchodného podielu môžu tieto osoby vykonávať len prostredníctvom spoločného zástupcu a na splácanie vkladu sú zaviazaní spoločne a nerozdielne. Ak jeden obchodný podiel patrí viacerým osobám, do obchodného registra sa zapíše údaj o výške vkladu, ku ktorému sa tento obchodný podiel viaže, rozsah jeho splatenia, ako aj údaje o spoločnom zástupcovi a jednotlivých osobách, ktorým obchodný podiel patrí, a to v prípade právnických osôb obchodné meno alebo názov a sídlo a v prípade fyzických osôb meno, priezvisko a bydlisko.

§ 115

(1) So súhlasom valného zhromaždenia môže spoločník zmluvou previesť svoj obchodný podiel na iného spoločníka, ak spoločenská zmluva neurčuje inak.

(2) Spoločník môže previesť svoj obchodný podiel na inú osobu, ak to spoločenská zmluva pripúšťa. Spoločenská zmluva môže určiť, že na prevod obchodného podielu na inú osobu sa vyžaduje súhlas valného zhromaždenia.

(3) Spoločník nemôže previesť svoj obchodný podiel na iného spoločníka alebo inú osobu, ak sa voči spoločnosti vedie konanie o jej zrušení, ak je spoločnosť zrušená súdom alebo na základe rozhodnutia súdu, alebo ak voči spoločnosti pôsobia účinky vyhlásenia konkurzu alebo povolenia reštrukturalizácie. Spoločník nemôže previesť svoj obchodný podiel na iného spoločníka alebo

inú osobu aj vtedy, ak je ako povinný vedený v registri vydaných poverení na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.

(4) Zmluva o prevode obchodného podielu musí mať písomnú formu a podpisy na zmluve sa musia osvedčiť. Nadobúdateľ, ktorý nie je spoločníkom, v nej musí vyhlásiť, že pristupuje k spoločenskej zmluve, prípadne stanovám, ak boli prijaté. Prevodca ručí za splácanie vkladu nadobúdateľom tohto podielu.

(5) Ak tento zákon v odseku 11 neustanovuje inak, účinky prevodu obchodného podielu podľa odsekov 1 a 2 nastávajú voči spoločnosti odo dňa doručenia zmluvy o prevode obchodného podielu spoločnosti, ak nenastanú až s neskoršou účinnosťou zmluvy, nie však skôr, ako valné zhromaždenie vysloví súhlas s prevodom obchodného podielu, ak podľa zákona alebo spoločenskej zmluvy sa súhlas valného zhromaždenia na prevod obchodného podielu vyžaduje.

(6) Návrh na zápis zmeny v osobe spoločníka do obchodného registra pri prevode obchodného podielu podľa odsekov 1 a 2 je spoločnosť povinná doložiť súhlasom správcu dane podľa osobitného predpisu; to neplatí, ak dochádza k prevodu obchodného podielu v rámci zrušenia spoločnosti bez likvidácie v dôsledku zániku účasti spoločníka v spoločnosti. Toto potvrdenie je spoločnosť povinná si od správcu dane vyžiadať.

(7) Povinnosť podľa odseku 6 má spoločnosť len vtedy, ak ide o prevod väčšinového obchodného podielu a spoločník alebo nadobúdateľ je vedený v zozname daňových dlžníkov podľa osobitného predpisu. Súhlas správcu dane je spoločnosť povinná doložiť o osobe spoločníka, ako aj o osobe nadobúdateľa, a to aj, ak ide o iného spoločníka spoločnosti.

(8) Väčšinovým obchodným podielom sa na účely odsekov 7, 9 a 10 rozumie obchodný podiel, ktorý vzhľadom na pomer hodnoty vkladu spoločníka k výške základného imania spoločnosti spoločníkovi priznáva aspoň polovicu všetkých hlasov alebo obchodný podiel, s ktorým spája aspoň polovicu všetkých hlasov spoločenská zmluva.

(9) Ustanovenie odseku 6 sa nepoužije, ak spoločnosť podľa tohto zákona nadobudne vlastný väčšinový obchodný podiel alebo ak spoločnosť prevádza podľa tohto zákona vlastný väčšinový podiel. Ustanovenie odseku 5 sa nepoužije voči zahraničnej osobe bez ohľadu na to, či je spoločníkom alebo nadobúdateľom obchodného podielu.

(10) Ak spoločnosť nemá podľa tohto zákona povinnosť doložiť návrh na zápis zmeny v osobe spoločníka do obchodného registra súhlasom správcu dane podľa osobitného zákona, doložiť návrh na zápis písomným vyhlásením spoločníka a nadobúdateľa o tom, že nemá povinnosť podľa tohto zákona.

(11) Účinky prevodu väčšinového obchodného podielu nastávajú zápisom do obchodného registra.

(12) Nadobudnúť obchodný podiel v spoločnosti

s ručením obmedzeným prevodom nemôže osoba, ktorá je ako povinný vedená v registri vydaných poverení na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; uvedené platí rovnako bez ohľadu na skutočnosť, či nadobúdateľom obchodného podielu má byť iný spoločník spoločnosti alebo iná osoba.

§ 116

(1) Zánikom právnickej osoby, ktorá je spoločníkom, prechádza obchodný podiel na jej právneho nástupcu. Spoločenská zmluva môže prechod obchodného podielu na právneho nástupcu vylúčiť.

(2) Obchodný podiel sa dedí. Spoločenská zmluva môže dedenie obchodného podielu vylúčiť, ak nejde o spoločnosť s jediným spoločníkom. Dedič, ak nie je jediným spoločníkom, sa môže domáhať zrušenia svojej účasti súdom, ak nemožno od neho spravodlivo požadovať, aby bol spoločníkom; ustanovenia § 113 ods. 5 a 6 platia primerane.

(3) Ak obchodný podiel neprechádza na dediča alebo právneho nástupcu, použijú sa obdobne ustanovenia § 113 ods. 5 a 6.

§ 117

(1) Rozdelenie obchodného podielu je možné len pri jeho prevode alebo prechode na dediča alebo právneho nástupcu spoločníka. Na rozdelenie podielu je potrebný súhlas valného zhromaždenia.

(2) Rozdelenie obchodného podielu môže spoločenská zmluva vylúčiť.

(3) Pri rozdelení obchodného podielu musí byť zachovaná výška vkladu uvedená v § 109 ods. 1.

(4) Ustanovenie § 115 ods. 6 až 8 a 10 sa použije primerane aj na rozdelenie obchodného podielu prevodom, ak sa rozdeľuje väčšinový obchodný podiel podľa § 115 ods. 8. Ustanovenie predchádzajúcej vety sa nepoužije, ak k rozdeleniu obchodného podielu dochádza v dôsledku zrušenia spoločnosti bez likvidácie.

(5) Účinky rozdelenia väčšinového obchodného podielu podľa § 115 ods. 8 prevodom nastávajú zápisom do obchodného registra.

§ 117a

(1) Na obchodný podiel možno zriadiť záložné právo. Ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahujú sa na záložné právo na obchodný podiel ustanovenia osobitného zákona.

(2) Zmluva o zriadení záložného práva na obchodný podiel musí byť písomná a podpisy na nej musia byť osvedčené.

(3) Obchodný podiel nemôže byť predmetom záložného práva, ak spoločenská zmluva nepripúšťa prevod obchodného podielu. Ak sa obchodný podiel môže prevádzať iba so súhlasom valného zhromaždenia, vyžaduje sa súhlas valného zhromaždenia aj na zriadení

nie záložného práva na obchodný podiel, inak záložné právo nevznikne; na prevod založeného obchodného podielu pri výkone záložného práva sa súhlas valného zhromaždenia nevyžaduje. Ak sa podľa spoločenskej zmluvy vyžaduje na prevod obchodného podielu splnenie inej podmienky, vyžaduje sa splnenie tejto podmienky aj na vznik záložného práva.

(4) Záložné právo na obchodný podiel vzniká zápisom do obchodného registra. Návrh na zápis alebo výmaz záložného práva zriadeného zmluvou je oprávnený podať záložný veriteľ alebo záložca.

(5) Počas trvania záložného práva na obchodný podiel vykonáva práva spojené s účasťou v spoločnosti spoločník.

§ 118

(1) Spoločnosť vedie zoznam spoločníkov, do ktorého sa zapisuje meno, bydlisko a rodné číslo fyzickej osoby spoločníka alebo obchodné meno, alebo názov, sídlo a identifikačné číslo právnickej osoby spoločníka s uvedením výšky vkladu a rozsahu jeho splatenia. V prípade zahraničnej právnickej osoby sa identifikačné číslo uvádza, ak je pridelené; pri zahraničnej fyzickej osobe sa uvádza jej dátum narodenia, ak rodné číslo nebolo pridelené. Každý spoločník má právo nahliadať do zoznamu spoločníkov; spoločnosť je povinná na žiadosť spoločníka vydať mu výpis zo zoznamu spoločníkov.

(2) Zmena osoby spoločníka sa zapisuje do zoznamu spoločníkov a do obchodného registra. Zápisom do obchodného registra prechádza ručenie doterajšieho spoločníka za záväzky spoločnosti na nadobúdateľa obchodného podielu.

§ 119

Ak sa všetky obchodné podiely spoja v rukách jedného spoločníka, je spoločník povinný do troch mesiacov od spojenia obchodných podielov splatiť úplne všetky peňažné vklady alebo previesť časť obchodného podielu na inú osobu. Ak spoločník poruší túto povinnosť, súd spoločnosť aj bez návrhu zruší a nariadi jej likvidáciu.

§ 120

(1) Spoločnosť nemôže nadobúdať vlastné obchodné podiely, ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Ak spoločnosť podľa tohto zákona nadobudne vlastný obchodný podiel, nemôže vykonávať práva spoločníka a je povinná postupovať primerane podľa § 113 ods. 5 a 6; ustanovenie § 161d ods. 2 sa použije primerane.

(3) Ovládaná osoba nemôže nadobúdať obchodný podiel osoby, ktorá ju ovláda; to neplatí, ak nadobudne tento obchodný podiel dedením alebo ak vstupuje ako právny nástupca do všetkých práv a povinností osoby, ktorá bola majiteľom tohto obchodného podielu.

(4) Ak ovládaná osoba podľa tohto zákona nadobudne obchodný podiel osoby, ktorá ju ovláda, nemôže

vykonávať práva spoločníka a je povinná tento obchodný podiel do šiestich mesiacov od jeho nadobudnutia previesť na iného spoločníka alebo na tretiu osobu. Ak tak neurobí, súd ju môže aj bez návrhu zrušiť a nariadiť jej likvidáciu, ak ovládaná osoba v ustanovenej lehote nepodalala návrh na zrušenie svojej účasti v spoločnosti súdom podľa § 148; ustanovenia § 68 ods. 6 a 7 sa použijú primerane.

§ 121

(1) Spoločenská zmluva môže určiť, že valné zhromaždenie je oprávnené uložiť spoločníkom povinnosť prispieť na úhradu strát spoločnosti peňažným plnením nad výšku vkladu až do polovice základného imania podľa výšky svojich vkladov. O porušení tejto povinnosti platia ustanovenia § 113 ods. 2 až 4 obdobne.

(2) Spoločník alebo osoba podľa § 67c ods. 2 môže poskytnúť spoločnosti úver alebo obdobné plnenie, ktorému hospodársky zodpovedá, ak ho poskytne inak ako finančnými prostriedkami v hotovosti.

(3) Splnenie povinnosti uvedenej v odseku 1 alebo poskytnutie plnenia podľa odseku 2 nemajú vplyv na výšku vkladu spoločníka.

§ 122

(1) Spoločníci vykonávajú svoje práva týkajúce sa riadenia spoločnosti a kontroly jej činnosti na valnom zhromaždení v rozsahu a spôsobom uvedeným v spoločenskej zmluve, prípadne v stanovách.

(2) Spoločníci majú najmä právo požadovať od konateľov informácie o záležitostiach spoločnosti a nahliadať do dokladov spoločnosti.

(3) Každý spoločník je oprávnený v mene spoločnosti uplatniť nároky na náhradu škody alebo iné nároky, ktoré má spoločnosť voči konateľovi, alebo uplatniť nároky na splatenie vkladu proti spoločníkovi, ktorý je v omeškaní so splatením vkladu, prípadne nároky na vrátenie plnenia vyplateného spoločníkovi v rozpore so zákonom. To neplatí, ak spoločnosť už tieto nároky uplatňuje. Iná osoba ako spoločník, ktorý žalobu podal, alebo ním splnomocnená osoba nemôže v súdnom konaní robiť úkony v mene spoločnosti.

(4) Spoločník, ktorý uplatní v mene spoločnosti nároky podľa odseku 3, je povinný znášať trovy súdneho konania. Ak je spoločnosti priznaná náhrada trov konania, ten, ktorému bola uložená náhrada týchto trov, je povinný uhradiť ju spoločníkovi, ktorý uplatňoval nároky za spoločnosť.

§ 123

(1) Spoločníci majú nárok na podiel zo zisku v pomere zodpovedajúcom ich splateným vkladom, ak spoločenská zmluva neurčuje inak.

(2) Spoločnosť môže vyplácať podiely na zisku alebo rozdeliť iné vlastné zdroje len pri splnení podmienok podľa § 179 ods. 3 a 4. a ak tým s prihliadnutím na všetky okolnosti nespôsobí svoj úpadok. Na tvorbu kapitálového

fondy príspevkami spoločníkov a ich použitie na rozdelenie medzi spoločníkov platí § 217a rovnako. Spoločnosť nesmie vyplácať najmä úroky z vkladov do spoločnosti a preddavky na podiely na zisku.

(3) Spoločnosť nesmie vrátiť spoločníkom ich vklady. Za vrátenie vkladu sa nepovažujú platby spoločníkom poskytnuté pri zrušení základného imania a platby poskytnuté spoločníkom pri použití kapitálového fondu z príspevkov (§ 217a).

(4) Podiel na zisku vyplatený v rozpore s týmito ustanoveniami sú spoločníci povinní spoločnosti vrátiť. Za toto vrátenie ručia spoločne a nerozdielne konatelia, ktorí vyslovili súhlas s touto výplátou.

§ 124

(1) Spoločnosť vytvára rezervný fond (§ 67) v čase a vo výške, ktorú určuje spoločenská zmluva; ak sa rezervný fond nevytvorí už pri vzniku spoločnosti, je spoločnosť povinná ho vytvoriť z čistého zisku vykázaného v riadnej účtovnej závierke za rok, v ktorom sa zisk po prvý raz vytvorí, a to vo výške najmenej 5 % z čistého zisku, nie však viac ako 10 % základného imania. Tento fond je povinná každoročne dopĺňať o sumu určenú v spoločenskej zmluve alebo v stanovách, najmenej však vo výške 5 % z čistého zisku vyčísleného v ročnej účtovnej závierke, až do dosiahnutia výšky rezervného fondu určenej v spoločenskej zmluve alebo v stanovách, najmenej však do výšky 10 % základného imania.

(2) O použití rezervného fondu rozhodujú konatelia v súlade s ustanovením § 67 ods. 1.

Oddiel 3

Orgány spoločnosti

Valné zhromaždenie

§ 125

(1) Valné zhromaždenie spoločníkov je najvyšším orgánom spoločnosti. Do jeho pôsobnosti patrí:

- schválenie konaní urobených osobami konajúcimi v mene spoločnosti pred jej vznikom,
- schvaľovanie riadnej individuálnej účtovnej závierky a mimoriadnej individuálnej účtovnej závierky a rozhodnutie o rozdelení zisku alebo úhrade strát,
- schvaľovanie stanov a ich zmien, ak zákon neustanovuje inak,
- rozhodovanie o zmene spoločenskej zmluvy (§ 141), ak je zákonom alebo spoločenskou zmluvou zverené do pôsobnosti valného zhromaždenia,
- rozhodovanie o zvýšení alebo znížení základného imania a rozhodovanie o nepeňažnom vklade,
- vymenovanie, odvolanie a odmeňovanie konateľov,
- vymenovanie, odvolanie a odmeňovanie členov dozornej rady,

- vylúčenie spoločníka podľa § 113 a 121 a rozhodovanie o podaní návrhu podľa § 149,
- rozhodovanie o zrušení spoločnosti alebo o zmene právnej formy, ak to spoločenská zmluva pripúšťa,
- rozhodovanie o schválení zmluvy o predaji podniku alebo zmluvy o predaji časti podniku,
- ďalšie otázky, ktoré do pôsobnosti valného zhromaždenia zveruje zákon, spoločenská zmluva alebo stanovvy spoločnosti.

(2) Pokiaľ spoločenská zmluva, prípadne stanov neurčujú inak, rozhoduje valné zhromaždenie aj o vymenovaní a odvolaní prokuristu.

(3) Valné zhromaždenie si môže vyhradiť rozhodovanie vecí, ktoré inak patria do pôsobnosti iných orgánov spoločnosti.

§ 126

Spoločník sa zúčastňuje na rokovaní valného zhromaždenia osobne alebo v zastúpení splnomocnencom na základe písomného plnomocenstva. Splnomocnencom nesmie byť konateľ alebo člen dozornej rady spoločnosti.

§ 127

(1) Valné zhromaždenie je schopné uznášania, ak sú prítomní spoločníci, ktorí majú aspoň polovicu všetkých hlasov, ak spoločenská zmluva neurčuje inak.

(2) Počet hlasov každého spoločníka sa určuje pomerom hodnoty jeho vkladu k výške základného imania spoločnosti, ak spoločenská zmluva neurčuje iný počet hlasov.

(3) Valné zhromaždenie rozhoduje prostou väčšinou hlasov prítomných spoločníkov, ak zákon alebo spoločenská zmluva nevyžaduje vyšší počet hlasov.

(4) Na rozhodnutia podľa § 125 ods. 1 písm. a), c), d), e) a i) je vždy potrebný súhlas aspoň dvoj tretinovej väčšiny všetkých hlasov spoločníkov. Spoločenská zmluva môže určiť vyšší počet hlasov potrebných na prijatie týchto rozhodnutí.

(5) Spoločník nemôže vykonávať hlasovacie právo, ak valné zhromaždenie rozhoduje o jeho

- nepeňažnom vklade,
- vylúčení alebo podaní návrhu na jeho vylúčenie zo spoločnosti.

(6) Pri posudzovaní spôsobilosti valného zhromaždenia uznášať sa a pri hlasovaní na valnom zhromaždení sa neprihliada na hlasy, ktoré spoločník nemôže vykonávať. To platí primerane aj na prijímanie rozhodnutí spoločníkov mimo valného zhromaždenia.

§ 127a

(1) Valné zhromaždenie zvolí svojho predsedu a zapisovateľa. Do zvolenia predsedu valného zhromaždenia vedie valné zhromaždenie konateľ alebo iná

osoba ním poverená; ak taká osoba nie je na valnom zhromaždení prítomná, môže valné zhromaždenie do zvolenia jeho predsedu viesť ktorýkoľvek zo spoločníkov spoločnosti.

- (2) Zápisnica o valnom zhromaždení obsahuje
 - a) obchodné meno a sídlo spoločnosti,
 - b) miesto a čas konania valného zhromaždenia,
 - c) meno predsedu valného zhromaždenia a zapisovateľa,
 - d) opis prerokovania jednotlivých bodov programu valného zhromaždenia,
 - e) rozhodnutie valného zhromaždenia s uvedením výsledku hlasovania.

(3) Zápisnicu o valnom zhromaždení podpisuje predseda valného zhromaždenia a zapisovateľ; pravosť podpisu predsedu valného zhromaždenia musí byť úradne osvedčená, ak programom valného zhromaždenia boli rozhodnutia podľa § 125 ods. 1 písm. e), f), i), j) a ods. 2 alebo ak sa na zasadnutí valného zhromaždenia člen orgánu spoločnosti vzdal funkcie. K zápisnici sa priložia návrhy a vyhlásenia predložené na valnom zhromaždení na prerokovanie a listina prítomných spoločníkov.

§ 128

(1) Ak zákon, spoločenská zmluva, prípadne stanov neustanovujú kratšiu lehotu, zvolávajú valné zhromaždenie konatelia najmenej raz za rok.

(2) Ustanovenie § 193 sa použije primerane.

§ 129

(1) Termín a program valného zhromaždenia treba oznámiť spoločníkom v lehote určenej spoločenskou zmluvou, inak najmenej 15 dní pred dňom jeho konania. Valné zhromaždenie sa zvoláva písomnou pozvánkou, ak spoločenská zmluva neurčuje inak.

(2) Požiadať o zvolenie valného zhromaždenia môže každý spoločník, ktorého vklad dosahuje 10 % základného imania. Ak konatelia nezvolajú valné zhromaždenie tak, aby sa konalo do jedného mesiaca od doručenia ich žiadosti, sú spoločníci oprávnení zavolať ho sami.

§ 130

Spoločníci môžu prijímať rozhodnutia aj mimo valného zhromaždenia. Návrh uznesenia predkladá spoločníkom na vyjadrenie konateľ alebo spoločník, alebo spoločníci, ktorých vklady dosahujú 10 % základného imania, alebo dozorná rada, ak je zriadená, spolu s oznámením lehoty na písomné vyjadrenie, v ktorej ho spoločníci zasielajú na adresu sídla spoločnosti. Spoločenská zmluva môže určiť, že toto právo má aj spoločník, ktorého výška vkladu je menej ako 10 % základného imania. Ak sa spoločník nevyjadrí v lehote, platí, že nesúhlasí. Konatelia potom oznámia výsledky hlasovania jednotlivým spoločníkom. Väčšina sa počíta z celkového počtu hlasov prítúčhajúcich všetkým spoločníkom.

§ 131

(1) Každý spoločník, konateľ, likvidátor, správca konkurznej podstaty, vyrovnávací správca alebo člen dozornej rady môže podať návrh na súd na určenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia, ak je v rozpore so zákonom, spoločenskou zmluvou alebo so stanovami. Rovnaké právo má aj bývalý spoločník alebo konateľ, ak sa ho uznesenie valného zhromaždenia týka. Toto právo však zanikne, ak ho oprávnená osoba neuplatní do troch mesiacov od prijatia uznesenia valného zhromaždenia alebo ak valné zhromaždenie nebolo riadne zvolané, odo dňa, keď sa mohla o uznesení dozvedieť.

(2) Súd môže na návrh spoločníka určiť neplatnosť uznesenia valného zhromaždenia, len ak porušenie zákona, spoločenskej zmluvy alebo stanov mohlo obmedziť práva spoločníka, ktorý sa určenia neplatnosti domáha.

(3) V konaní konajú za spoločnosť konatelia; ak sú však účastníkmi konania sami konatelia, zastupuje spoločnosť určený člen (členovia) dozornej rady. Ak žalujú tak konatelia, ako aj členovia dozornej rady, alebo ak nie je dozorná rada zriadená, určí zástupcu spoločnosti valné zhromaždenie. Ak tak neurobí do troch mesiacov od doručenia žaloby spoločnosti, ustanoví súd spoločnosti opatrovníka.

(4) Neplatnosť uznesenia valného zhromaždenia spoločnosti sa netýka práv nadobudnutých v dobrej viere tretími osobami. V pochybnostiach platí, že tretie osoby nadobudli práva v dobrej viere.

(5) Právoplatné rozhodnutie súdu podľa odseku 1 je záväzné pre každého.

§ 132

(1) Ak má spoločnosť jediného spoločníka, vykonáva tento spoločník pôsobnosť valného zhromaždenia. Rozhodnutie jediného spoločníka urobené pri výkone pôsobnosti valného zhromaždenia musí mať písomnú formu a musí ho podpísať, ak tento zákon neustanovuje inak. Ak ide o rozhodnutie podľa § 125 ods. 1 písm. e), f), i), j) a ods. 2, pravosť podpisu jediného spoločníka na tomto rozhodnutí musí byť úradne osvedčená.

(2) Zmluvy uzatvorené medzi spoločnosťou a jej jediným spoločníkom, ak tento spoločník súčasne koná v mene spoločnosti, musia mať písomnú formu.

Konatelia

§ 133

(1) Štatutárnym orgánom spoločnosti je jeden alebo viac konateľov. Ak je konateľov viac, je oprávnený konať v mene spoločnosti každý z nich samostatne, ak spoločenská zmluva neurčuje inak.

(2) Konateľom spoločnosti môže byť len fyzická osoba, ktorá nie je v čase vykonania zápisu do obchodného registra ako povinný vedená v registri poverení na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.

(3) Obmedziť konateľské oprávnenia môže iba spoločenská zmluva alebo valné zhromaždenie. Také obmedzenie je však voči tretím osobám neúčinné.

(4) Konateľov vymenúva valné zhromaždenie z radov spoločníkov alebo iných fyzických osôb.

§ 134

Na rozhodnutie o obchodnom vedení spoločnosti, ktoré patrí do pôsobnosti konateľov, sa vyžaduje súhlas väčšiny konateľov, ak spoločenská zmluva neurčí vyšší počet hlasov.

§ 135

(1) Konatelia sú povinní zabezpečiť riadne vedenie predpisanej evidencie a účtovníctva, viesť zoznam spoločníkov a informovať spoločníkov o záležitostiach spoločnosti.

(2) Konatelia predkladajú valnému zhromaždeniu na schválenie riadnu individuálnu účtovnú závierku a mimoriadnu individuálnu účtovnú závierku a návrh na rozdelenie zisku alebo úhradu strát v súlade so spoločenskou zmluvou a stanovami. Ak osobitný zákon ukladá spoločnosti povinnosť vyhotoviť výročnú správu, konatelia predkladajú valnému zhromaždeniu na prerokovanie spolu s riadnou alebo mimoriadnou individuálnou účtovnou závierkou výročnú správu.

§ 135a

(1) Konatelia sú povinní vykonávať svoju pôsobnosť s odbornou starostlivosťou a v súlade so záujmami spoločnosti a všetkých jej spoločníkov. Najmä sú povinní zaobstaráť si a pri rozhodovaní zohľadniť všetky dostupné informácie týkajúce sa predmetu rozhodnutia, zachovávať mlčanlivosť o dôverných informáciách a skutočnostiach, ktorých prezradenie tretím osobám by mohlo spoločnosti spôsobiť škodu alebo ohroziť jej záujmy alebo záujmy jej spoločníkov, a pri výkone svojej pôsobnosti nesmú uprednostňovať svoje záujmy, záujmy len niektorých spoločníkov alebo záujmy tretích osôb pred záujmami spoločnosti.

(2) Konatelia, ktorí porušili svoje povinnosti pri výkone svojej pôsobnosti, sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť škodu, ktorú tým spoločnosti spôsobili. Najmä sú povinní nahradiť škodu, ktorá spoločnosti vznikla tým, že

- a) poskytlí plnenie spoločníkom v rozpore s týmto zákonom,
- b) nadobudli majetok v rozpore s § 59a.

(3) Konateľ nezodpovedá za škodu, ak preukáže, že postupoval pri výkone svojej pôsobnosti s odbornou starostlivosťou a v dobrej viere, že koná v záujme spoločnosti. Konatelia nezodpovedajú za škodu spôsobenú spoločnosti konaním, ktorým vykonávali uznesenie valného zhromaždenia; to neplatí, ak je uznesenie valného zhromaždenia v rozpore s právnymi predpismi, spoločenskou zmluvou

alebo stanovami alebo ak ide o povinnosť podať návrh na vyhlásenie konkurzu. Ak má spoločnosť zriadenú dozornú radu, konateľov nezbujuje zodpovednosti, ak ich konanie dozorná rada schválila.

(4) Dohody medzi spoločnosťou a konateľom, ktoré vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť konateľa, sú zakázané; spoločenská zmluva ani statuty nemôžu obmedziť alebo vylúčiť zodpovednosť konateľa. Spoločnosť sa môže vzdať nárokov na náhradu škody voči konateľom alebo uzatvoriť s nimi dohodu o urovaní najskôr po troch rokoch od ich vzniku, a to len ak s tým vysloví súhlas valné zhromaždenie a ak proti takémuto rozhodnutiu na valnom zhromaždení nevzniesie do zápisnice protest spoločník alebo spoločníci, ktorých vklady dosahujú 10 % výšky základného imania.

(5) Nároky spoločnosti na náhradu škody voči konateľom môže uplatniť vo svojom mene a na vlastný účet veriteľ spoločnosti, ak nemôže uspokojiť svoju pohľadávku z majetku spoločnosti. Ustanovenia odsekov 1 až 3 sa použijú primerane. Nároky veriteľov spoločnosti voči konateľom nezanikajú, ak sa spoločnosť vzdá nárokov na náhradu škody alebo s nimi uzatvorí dohodu o urovaní. Ak je na majetok spoločnosti vyhlásený konkurz, uplatňuje nároky veriteľov spoločnosti voči konateľom správca konkurznej podstaty.

§ 136

Zákaz konkurencie

(1) Pokiaľ zo spoločenskej zmluvy alebo stanov nevyplývajú ďalšie obmedzenia, konateľ nesmie:

- a) vo vlastnom mene alebo na vlastný účet uzavierať obchody, ktoré súvisia s podnikateľskou činnosťou spoločnosti,
- b) sprostredkovať pre iné osoby obchody spoločnosti,
- c) zúčastňovať sa na podnikaní inej spoločnosti ako spoločník s neobmedzeným ručením a
- d) vykonávať činnosť ako štatutárny orgán alebo člen štatutárneho alebo iného orgánu inej právnickej osoby s podobným predmetom podnikania, ibaže ide o právnickú osobu, na ktorej podnikaní sa zúčastňuje spoločnosť, v ktorej vykonáva pôsobnosť konateľa alebo v ktorej je spoločníkom niektorý z jej spoločníkov alebo osoba, ktorá je ovládaná tou istou osobou ako spoločník.

(2) Porušenie odseku 1 má dôsledky ustanovené v § 65.

(3) Spoločenská zmluva alebo statuty môžu určiť, v akom rozsahu sa zákaz konkurencie vzťahuje aj na spoločníkov.

Dozorná rada

§ 137

Dozorná rada sa zriaďuje, ak tak určuje spoločenská zmluva.

§ 138

(1) Dozorná rada:

- dohliada na činnosť konateľov,
- nahliada do obchodných a účtovných kníh a iných dokladov a kontroluje tam obsiahnuté údaje,
- preskúmava účtovné závierky, ktoré je spoločnosť povinná vyhotovovať podľa osobitného predpisu a návrh na rozdelenie zisku alebo úhradu strát a predkladá svoje vyjadrenie valnému zhromaždeniu,
- podáva správy valnému zhromaždeniu v lehote určenej spoločenskou zmluvou, inak raz ročne.

(2) Členovia dozornej rady majú právo požadovať od konateľov informácie a vysvetlenia o všetkých záležitostiach spoločnosti a nahliadať do všetkých obchodných a účtovných kníh a iných dokladov spoločnosti.

§ 139

(1) Členov dozornej rady volí valné zhromaždenie.

(2) Členom dozornej rady nemôže byť konateľ spoločnosti.

(3) Dozorná rada musí mať aspoň troch členov.

(4) Na členov dozornej rady sa vzťahuje zákaz konkurencie (§ 136) a ustanovenia § 135a sa použijú primerane.

§ 140

(1) Členovia dozornej rady sa zúčastňujú na valnom zhromaždení. Musí sa im udeliť slovo, kedykoľvek o to požiadajú.

(2) Dozorná rada zvolá valné zhromaždenie, ak to vyžadujú záujmy spoločnosti. Pre spôsob zvolávania valného zhromaždenia platia primerane ustanovenia § 129 ods. 1.

Oddiel 4**Zmena spoločenskej zmluvy****§ 141**

(1) Na zmenu spoločenskej zmluvy je potrebný súhlas všetkých spoločníkov okrem prípadov, keď zákon alebo spoločenská zmluva na to oprávňuje valné zhromaždenie, ak zákon neustanovuje inak.

(2) Na platnosť zmeny spoločenskej zmluvy, ktorou sa rozširujú povinnosti uložené spoločenskou zmluvou spoločníkom alebo zužujú, prípadne obmedzujú práva priznané spoločníkom spoločenskou zmluvou, sa vyžaduje súhlas všetkých spoločníkov, ktorých sa táto zmena týka.

(3) Ak sa prijme rozhodnutie, ktorého dôsledkom je zmena obsahu spoločenskej zmluvy, považuje sa toto rozhodnutie za rozhodnutie o zmene spoločenskej zmluvy, ak bolo prijaté spôsobom, ktorý sa podľa zákona o spoločenskej zmluvy vyžaduje na prijatie rozhodnutia o zmene spoločenskej zmluvy. Konatelia sú povinní po každej zmene spoločenskej zmluvy vyhotoviť bez zbytočného

odkladu úplné znenie spoločenskej zmluvy, za ktorého úplnosť a správnosť zodpovedajú.

Zvýšenie a zníženie základného imania**§ 142**

Zvýšenie základného imania novými peňažnými vkladmi je prípustné, len keď doterajšie peňažné vklady sú úplne splatené. Zvýšenie základného imania nepeňažnými vkladmi je prípustné už pred týmto splatením.

§ 143

(1) Ak spoločenská zmluva alebo rozhodnutie valného zhromaždenia o zvýšení základného imania neurčí inak, majú doterajší spoločníci prednostné právo prevziať záväzok na nové vklady v pomere zodpovedajúcom ich doterajším vkladom, a to v lehote určenej spoločenskou zmluvou, inak do jedného mesiaca od prijatia rozhodnutia valného zhromaždenia o zvýšení základného imania.

(2) Ak sa má základné imanie zvyšovať nepeňažnými vkladmi, schvaľuje valné zhromaždenie nepeňažný vklad a výšku peňažnej sumy, v akej sa nepeňažný vklad započíta na vklad spoločníka.

(3) Záväzok na nový vklad sa preberá písomným vyhlásením, v ktorom záujemca, ktorý nie je spoločníkom spoločnosti, musí vyhlásiť, že pristupuje k spoločenskej zmluve; podpis záujemcu musí byť úradne overený.

(4) Na zvýšenie základného imania novými vkladmi sa použijú primerane ustanovenia o splácaní vkladov pri založení spoločnosti.

§ 144

(1) Valné zhromaždenie môže rozhodnúť, že nerozdelený zisk alebo iné vlastné zdroje, ktorých použitie nie je zákonom ustanovené, alebo iné vlastné zdroje spoločnosti vykázané v individuálnej účtovnej závierke vo vlastnom imaní spoločnosti sa použijú na zvýšenie základného imania. Spoločnosť môže takto zvýšiť základné imanie iba pri dodržaní podmienok podľa § 179 ods. 3 a 4.

(2) Zvýšiť základné imanie podľa odseku 1 možno iba na základe schválenej riadnej individuálnej účtovnej závierky, ak ku dňu konania valného zhromaždenia uplynulo najviac šesť mesiacov odo dňa, ku ktorému sa táto účtovná závierka zostavuje. Overenie účtovnej závierky audítorom sa nevyžaduje, ak sa na zvýšenie základného imania použije nerozdelený zisk, ktorý by inak mohol byť vyplatený spoločníkom a hodnota zvýšenia základného imania nepresahuje hodnotu základného imania pred jeho zvýšením.

§ 145

Konatelia sú povinní bez zbytočného odkladu podať návrh na zápis zvýšenia základného imania do obchodného registra.

§ 146

O znížení základného imania rozhoduje valné zhromaždenie. Pritom sa nesmie znížiť hodnota základného imania spoločnosti a výška vkladu každého spoločníka pod sumu ustanovenú v § 108 a § 109 ods. 1.

§ 147

(1) Konatelia sú povinní zverejniť zníženie základného imania a jeho výšku do 15 dní po rozhodnutí dvakrát po sebe s časovým odstupom 30 dní. V oznámení sa vyzýv veriteľia spoločnosti, aby prihlásili svoje pohľadávky v lehote do 90 dní po poslednom oznámení.

(2) Spoločnosť je povinná veriteľom, ktorí včas prihlásia svoje pohľadávky, poskytnúť primerané zabezpečenie ich pohľadávok alebo tieto pohľadávky uspokojiť.

(3) Zníženie základného imania zapíše súd do obchodného registra, len ak je preukázané, že zníženie základného imania sa oznámilo spôsobom uvedeným v odseku 1 a veriteľom sa poskytlo zabezpečenie podľa odseku 2, pokiaľ ich pohľadávky neboli uspokojené.

Zánik účasti spoločníka v spoločnosti

§ 148

Zrušenie účasti spoločníka súdom

(1) Spoločník nemôže zo spoločnosti vystúpiť. Ak nejde o spoločnosť s jediným spoločníkom, môže spoločník navrhnúť, aby súd zrušil jeho účasť v spoločnosti, ak nemožno od neho spravodlivo požadovať, aby v spoločnosti zotrval. Ustanovenia § 113 ods. 5 a 6 platia obdobne.

(2) Ak nejde o spoločnosť s jediným spoločníkom, vyhlásenie konkurzu na majetok spoločníka, zastavenie konkurzného konania pre nedostatok majetku alebo zamietnutie návrhu na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok jeho majetku má rovnaké účinky ako zrušenie jeho účasti v spoločnosti súdom.

(3) Ak nejde o spoločnosť s jediným spoločníkom a ak spoločenská zmluva neprípúšťa prevod obchodného podielu alebo ak sa na prevod obchodného podielu vyžaduje súhlas valného zhromaždenia, má doručenie exekučného príkazu spoločnosti na obchodný podiel spoločníka rovnaké účinky ako zrušenie jeho účasti v spoločnosti súdom.

(4) Ak bol konkurz na majetok spoločníka, ktorého účasť v spoločnosti zanikla podľa odseku 2, právoplatným rozhodnutím súdu zrušený z iných dôvodov ako po splnení rozvrhového uznesenia alebo pre nedostatok majetku a spoločnosť dosiaľ nepoužila jeho obchodný podiel podľa § 113 ods. 5 a 6, účasť spoločníka v spoločnosti sa obnovuje; ak spoločnosť už vyplatila vyrovnací podiel, má nárok na jeho vrátenie. To platí primerane aj vtedy, ak bola právoplatným rozhodnutím súdu zastavená exekúcia podľa osobitného zákona.

§ 149

Vylúčenie spoločníka

Spoločnosť sa môže domáhať na súde vylúčenia spoločníka, ktorý porušuje závažným spôsobom svoje povinnosti, hoci na ich plnenie bol vyzvaný a na možnosť vylúčenia bol písomne upozornený. S podaním tohto návrhu musia súhlasiť spoločníci, ktorých vklady predstavujú aspoň jednu polovicu základného imania. Ustanovenie § 113 ods. 4 tým nie je dotknuté. Ustanovenia § 113 ods. 5 a 6 platia obdobne.

§ 150

Vyrovnanie

(1) Spoločníkovi, ktorého účasť v spoločnosti súd zrušil, alebo ktorý bol vylúčený, vzniká právo na vyrovnací podiel (§ 61 ods. 2 a 3). Rovnaké právo má dedič alebo právny nástupca spoločníka, pokiaľ naňho neprešiel obchodný podiel (§ 116).

(2) Vyrovnací podiel sa vypočíta pomerom splateného vkladu spoločníka, ktorého účasť v spoločnosti zanikla, k splateným vkladom všetkých spoločníkov, ak spoločenská zmluva neurčuje inak.

Oddiel 5

Zrušenie a likvidácia spoločnosti

§ 151

Okrem prípadov uvedených v § 68 sa spoločnosť zrušuje:

- rozhodnutím súdu podľa ustanovenia § 152,
- z iných dôvodov uvedených v spoločenskej zmluve.

§ 152

Spoločníci, a ak to ustanovuje spoločenská zmluva alebo statuty, aj konatelia sa môžu na súde domáhať zrušenia spoločnosti z dôvodov a za podmienok ustanovených v zákone, v spoločenskej zmluve alebo v zakladateľskej listine, prípadne v stanovách.

§ 152a

(1) Na splynutie spoločností alebo zlúčenie spoločností sa použijú primerane ustanovenia § 218a až 218k, ak zákon neustanovuje inak. V prípade cezhraničného zlúčenia alebo cezhraničného splnutia spoločnosti s ručením obmedzeným sa primerane použijú aj ustanovenia § 218la až 218kl.

(2) O schválení návrhu zmluvy o splnutí alebo zmluvy o zlúčení spoločností rozhodujú na návrh konateľov valné zhromaždenia všetkých zanikajúcich spoločností, v prípade zlúčenia aj valné zhromaždenie nástupníckej spoločnosti. Rozhodnutie valného zhromaždenia sa prijíma dvojtretinovou väčšinou hlasov všetkých spoločníkov, ak spoločenská zmluva nevyžaduje vyšší počet hlasov.

(3) Ak spoločenská zmluva spoločnosti zanikajúcej splnutím alebo zlúčením pripúšťa prevod obchodného

podielu na inú osobu a nástupnícka spoločnosť takýto prevod neprípúšťa, vyžaduje sa na schválenie splynutia alebo zlúčenia spoločností a na schválenie návrhu zmluvy o splnutí alebo zmluvy o zlúčení spoločností súhlas všetkých spoločníkov tejto zanikajúcej spoločnosti.

(4) Listiny podľa § 218c ods. 2 sa zasielajú spoločníkom spoločnosti spolu s pozvánkou na valné zhromaždenie. Tieto listiny sa nemusia poskytnúť k nahliadnutiu v sídle spoločnosti; ustanovenia § 218a ods. 6 a § 218c ods. 6 sa nepoužijú okrem cezhraničného zlúčenia alebo cezhraničného splynutia spoločností, keď spoločnosť podieľajúca sa na cezhraničnom zlúčení alebo cezhraničnom splnutí má povinnosť podľa § 218a ods. 6 a § 218c ods. 6. Konatelia spoločnosti sú povinní od zvolania valného zhromaždenia poskytnúť každému spoločníkovi na požiadanie podstatné informácie a vysvetlenia, ktoré sa týkajú splynutia alebo zlúčenia spoločnosti; na toto právo musia byť spoločníci upozornení v pozvánke na valné zhromaždenie.

(5) Ak spoločnosť nemá ustanovenú dozornú radu, ustanovenie § 218b ods. 2 sa nepoužije. Vypracovanie správy konateľov sa nevyžaduje, ak sa všetci spoločníci písomne alebo do zápisnice z valného zhromaždenia vzdajú práva na jej predloženie.

(6) Preskúmanie návrhu zmluvy o splnutí alebo zmluvy o zlúčení spoločnosti audítorom alebo znalcom ustanoveným súdom zo zoznamu vedeného podľa osobitného predpisu (ďalej len „nezávislý expert“) podľa § 218a ods. 2 až 4 sa vyžaduje len vtedy, ak o to požiada niektorý zo spoločníkov spoločnosti podieľajúcich sa na splnutí alebo zlúčení, alebo ak aspoň jedna z týchto spoločností je v kríze; náklady znáša spoločnosť. Ak spoločnosť nevyhovela žiadosti spoločníka a spoločník požiada o zaznamenanie tejto skutočnosti do zápisnice z valného zhromaždenia, ktoré rozhoduje o splnutí alebo zlúčení spoločnosti, považuje sa to za protest proti rozhodnutiu valného zhromaždenia o splnutí alebo zlúčení spoločnosti.

§ 152b

Na rozdelenie spoločnosti sa použijú primerane ustanovenia § 152a, 218m až 218o.

§ 153

(1) Pred začatím likvidácie spoločnosti vymenuje valné zhromaždenie likvidátora.

(2) Pri zrušení spoločnosti s likvidáciou má každý spoločník nárok na podiel na likvidačnom zostatku. Tento podiel sa určuje pomerom vkladu, ktorý spoločník splatil, k splateným vkladom všetkých spoločníkov, ak spoločenskú zmluvu neurčuje niečo iné.

DIEL V AKCIOVÁ SPOLOČNOSŤ

Oddiel 1 Základné ustanovenia

§ 154

(1) Akciovou spoločnosťou je spoločnosť, ktorej základné imanie je rozvrhnuté na určitý počet akcií s určitou menovitou hodnotou. Spoločnosť zodpovedá za porušenie svojich záväzkov celým svojím majetkom. Akcionár neručí za záväzky spoločnosti.

(2) Obchodné meno spoločnosti musí obsahovať označenie „akciová spoločnosť“ alebo skratku „akc. spol.“ alebo skratku „a. s.“.

(3) Akciová spoločnosť môže byť súkromnou akciovou spoločnosťou alebo verejnou akciovou spoločnosťou. Za verejnú akciovú spoločnosť sa považuje spoločnosť, ktorej všetky akcie alebo časť akcií boli prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu, ktorý sa nachádza alebo ktorý sa prevádzkuje v niektorom zo zmluvných štátov Dohody o Európskom hospodárskom priestore.

(4) Verejná akciová spoločnosť môže na valnom zhromaždení so súhlasom dvojtretej väčšiny hlasov prítomných akcionárov rozhodnúť, že prestáva obchodovať so svojimi akciami na regulovanom trhu a stane sa súkromnou akciovou spoločnosťou. Rozhodnutie o tom, že spoločnosť prestáva obchodovať so svojimi akciami na regulovanom trhu sa ukladá do zbierky listín a spoločnosť je povinná uverejniť oznámenie o prijatí tohto rozhodnutia v periodickej tlači s celoštátnou pôsobnosťou uverejňujúcej burzové správy. Ak po prijatí tohto rozhodnutia prijme burza akcie spoločnosti na obchodovanie na regulovanom trhu, spoločnosť sa opäť stáva verejnou akciovou spoločnosťou. Ustanoveniami tohto odseku nie sú dotknuté povinnosti podľa osobitných predpisov o cenných papieroch a o regulovaných trhoch, ktoré súvisia so zmenou verejnej akciovej spoločnosti na súkromnú akciovú spoločnosť alebo ktoré súvisia s tým, že spoločnosť prestane obchodovať svoje akcie na regulovanom trhu.

(5) Verejná výzva na upisovanie akcií je verejná ponuka cenných papierov podľa osobitného predpisu.

§ 155

(1) Akcia predstavuje práva akcionára ako spoločníka podieľať sa podľa zákona a stanov spoločnosti na jej riadení, zisku a na likvidačnom zostatku po zrušení spoločnosti s likvidáciou, ktoré sú spojené s akciou ako s cenným papierom, ak zákon neustanovuje inak.

(2) Akcia môže byť vydaná v podobe listinného cenného papiera (ďalej len „listinná akcia“) alebo v podobe zaknihovaneho cenného papiera (ďalej len „zaknihovaná akcia“), ak zákon neustanovuje inak.

(3) Akcia obsahuje

- obchodné meno a sídlo spoločnosti,
- menovitú hodnotu,
- označenie, či akcia znie na doručiteľa alebo na meno; pri akcii na meno obchodné meno alebo názov, sídlo a identifikačné číslo právnickej osoby alebo meno, bydlisko a rodné číslo fyzickej osoby, ktorá je akcionárom; ak je akcionárom zahraničná

právnická osoba, identifikačné číslo sa uvádza, ak je pridelené; ak je akcionárom zahraničná fyzická osoba, uvádza sa dátum narodenia, ak rodné číslo nebolo pridelené,

- d) výšku základného imania a počet všetkých akcií spoločnosti k dátumu vydania emisie akcií, ak osobitný zákon neustanovuje inak,
- e) dátum vydania emisie akcií.

(4) Listinná akcia obsahuje aj číselné označenie a podpis člena alebo podpisy členov predstavenstva, ktorí sú oprávnení konať za spoločnosť v čase vydania akcie. Listinná akcia ďalej obsahuje aj určenie práv s ňou spojených aspoň s odkazom na úpravu v stanovách.

(5) Ak spoločnosť vydáva viac druhov akcií, musia akcie obsahovať označenie druhu. Akcie, s ktorými nie sú spojené žiadne osobitné práva (ďalej len „kmeňová akcia“), nemusia obsahovať označenie druhu.

(6) Vydávanie iných druhov akcií, ako ustanovuje tento zákon, sa zakazuje.

§ 156

(1) Akcia môže znieť na meno alebo na doručiteľa. Stanovy môžu založiť právo akcionárov na výmenu akcie na meno za akcie na doručiteľa a naopak.

(2) Akcia na meno môže byť vydaná ako listinná alebo zaknihovaná. Akcia na doručiteľa môže byť vydaná len ako zaknihovaná.

(3) Prevod zaknihovaných akcií sa uskutočňuje podľa osobitného zákona.

(4) Prevod listinných akcií na meno sa uskutočňuje rubopisom a odovzdaním akcie. V rubopise sa uvedie obchodné meno alebo názov, sídlo a identifikačné číslo právnickej osoby, ak je pridelené, alebo meno, bydlisko a rodné číslo fyzickej osoby, ktorá je nadobúdateľom akcie, podpis akcionára, ktorý akciu na meno prevádza, a deň prevodu akcie na meno. Ak je akcionárom zahraničná fyzická osoba, uvádza sa dátum narodenia, ak rodné číslo nebolo pridelené. Na rubopis sa inak primerane použijú ustanovenia osobitného zákona upravujúce zmeny.

(5) Akcia na meno môže znieť aj na dve alebo viac osôb. Práva spojené s akciou môže vykonávať ktorákoľvek z nich alebo osoba nimi splnomocnená.

(6) Pri akciách na meno zabezpečuje spoločnosť vedenie zoznamu akcionárov podľa tohto zákona a osobitných predpisov. Spoločnosť je povinná bez zbytočného odkladu odovzdať zoznam akcionárov centrálnemu depozitáři cenných papierov. Do zoznamu akcionárov sa zapisuje číselné označenie akcie, jej druh a menovitá hodnota, obchodné meno alebo názov, sídlo a identifikačné číslo právnickej osoby, ak je pridelené, alebo meno, bydlisko a rodné číslo fyzickej osoby, ktorá je akcionárom. Ak je akcionárom zahraničná fyzická osoba, uvádza sa dátum narodenia, ak rodné číslo nebolo pridelené. Práva spojené s akciou na meno je voči spoločnosti oprávnená vykonávať osoba zapísaná v zozname akcionárov vede-

nom podľa osobitných predpisov. Zoznam akcionárov nie je verejný. Akcionár má právo na vlastné náklady požadovať výpis zo zoznamu akcionárov v časti, v ktorej sa ho týka.

(7) Na účinnosť prevodu akcie na meno voči spoločnosti sa vyžaduje zápis zmeny osoby akcionára v zozname akcionárov vedenom podľa osobitných predpisov. Spoločnosť je povinná zabezpečiť vykonanie zmeny zápisu v zozname akcionárov bezodkladne potom, čo jej bude zmena v osobe akcionára preukázaná. Spoločnosť zodpovedá za škodu, ktorá vznikne akcionárovi, ktorý akciu na meno prevádza, a nadobúdateľovi akcie porušením tejto povinnosti.

(8) Ustanovenia odsekov 6 a 7 sa nepoužijú, ak podľa zákona alebo stanov evidencia zaknihovaných cenných papierov vedená podľa osobitného zákona nahrádza zoznam akcionárov.

(9) Stanovy môžu obmedziť, nie však vylúčiť prevoditeľnosť akcií na meno. Ak stanovy podmienia prevoditeľnosť akcií na meno súhlasom spoločnosti, musia ustanoviť aj dôvody, pre ktoré môže spoločnosť odmietnuť udelenie súhlasu a lehotu, v ktorej je spoločnosť povinná rozhodnúť o žiadosti akcionára na udelenie súhlasu a oznámiť toto rozhodnutie akcionárovi. O udelení súhlasu na prevod akcií na meno rozhoduje predstavenstvo, ak stanovy neurčujú inak. Rozhodnutie spoločnosti o udelení alebo neudelení súhlasu akcionárovi na prevod akcií oznámi spoločnosť akcionárovi v písomnej forme. Ak príslušný orgán spoločnosti nerozhodne o žiadosti akcionára o udelenie súhlasu v lehote ustanovenej stanovami, platí, že bol súhlas udelený. Spoločnosť zodpovedá za škodu, ktorá vznikne akcionárovi porušením týchto povinností a v prípade neudelenia súhlasu je zároveň povinná na žiadosť akcionára tieto akcie odkúpiť za cenu primeranú ich hodnote; pri určení primeranej ceny sa primerane použije ustanovenie § 218j ods. 4. Právo na odkúpenie akcie môže akcionár uplatniť do jedného mesiaca odo dňa doručenia odmietnutia súhlasu na prevod akcií, inak toto právo zaniká. Prevoditeľnosť akcií, ktoré boli prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu, nemožno obmedziť.

(10) Ak stanovy podmienia prevoditeľnosť akcií na meno súhlasom spoločnosti, vyžaduje sa súhlas spoločnosti aj na zriadenie záložného práva k týmto akciám, inak záložné právo nevznikne; na udelenie a oznámenie súhlasu spoločnosti platí odsek 9 primerane. Ak podľa stanov sa na prevod akcií na meno vyžaduje splnenie inej podmienky, vyžaduje sa splnenie tejto podmienky aj na vznik záložného práva. Na prevod založených akcií na meno pri výkone záložného práva sa súhlas spoločnosti, prípadne splnenie inej podmienky, nevyžaduje.

§ 156a

Rozhodujúci deň

(1) V prípadoch ustanovených týmto zákonom práva akcionára voči spoločnosti môže uplatňovať iba osoba,

ktorá je oprávnená vykonávať tieto práva k rozhodujúce-
mu dňu určenému na základe zákona alebo v stanovách.

(2) Zoznam osôb oprávnených vykonávať voči spoločnosti práva akcionára spojené so zaknihovanými akciami je spoločnosť povinná zaobstarať na vlastné náklady.

§ 157

(1) Stanovy musia určiť menovitú hodnotu všetkých druhov akcií, ktoré sa majú vydať. Súčet menovitých hodnôt týchto akcií musí zodpovedať výške základného imania. Menovitá hodnota akcie musí byť vyjadrená kladným celým číslom, ak osobitný zákon neustanovuje inak. Menovitá hodnota akcií sa vyjadruje v eurách, ak osobitný zákon neustanovuje inak. Akciová spoločnosť môže vydať akcie, ktoré majú rôznu menovitú hodnotu, ak zákon neustanovuje inak.

(2) Emisný kurz akcie nesmie byť nižší, ako je menovitá hodnota akcie. Ak je emisný kurz akcie vyšší ako jej menovitá hodnota, suma prevyšujúca menovitú hodnotu akcie je emisné ážio. Ak pri splácaní emisného kurzu akcie platená suma nestačí na splatenie menovitej hodnoty alebo jej časti a emisného ážia, započítava sa najprv na plnenie povinnosti splatiť emisné ážio.

(3) Spoločnosť môže vydať hromadné akcie. Hromadnou akciou je akcia, ktorá nahrádza viac akcií tohto istého druhu spoločnosti s rovnakou menovitou hodnotou. Spoločnosť je povinná vydať majiteľovi hromadnej akcie jednotlivé akcie, ktoré nahrádza, v zaknihovanej alebo listinnej podobe. Postup určia stanovy spoločnosti.

§ 158

Zrušený.

§ 159

(1) Stanovy môžu určiť vydanie druhu akcií, s ktorými sú spojené prednostné práva týkajúce sa dividendy (prioritné akcie), ak súhrn ich menovitých hodnôt neprekročí polovicu základného imania.

(2) Vydanie akcií, s ktorými je spojené právo na určitý úrok nezávisle od hospodárskych výsledkov spoločnosti, nie je dovolené.

(3) Stanovy môžu určiť vydanie prioritných akcií, s ktorými nie je spojené právo hlasovania na valnom zhromaždení. Ich majitelia majú všetky ostatné práva spojené s akciami. Odo dňa, ktorý nasleduje po dni prijatia rozhodnutia valného zhromaždenia o tom, že prednostná dividenda nebude vyplatená, alebo odo dňa omeškania s výplatom prednostnej dividendy nadobúda akcionár hlasovacie právo, a to až do času, keď valné zhromaždenie rozhodne o vyplatení prednostnej dividendy, a ak bola spoločnosť v omeškaní s výplatom prednostnej dividendy, až do dňa jej vyplatenia. Majitelia prioritných akcií majú právo hlasovať na valnom zhromaždení, ktoré rozhodne o vyplatení prednostnej dividendy, v plnom rozsahu. Hlasovacie právo majiteľa prioritných akcií podľa tretej

a štvrtej vety nevzniká, ak ide o prioritné akcie vydané bankou.

§ 160

(1) Spoločnosť môže na základe rozhodnutia valného zhromaždenia vydať dlhopisy, s ktorými je spojené právo na ich výmenu za akcie spoločnosti (ďalej len „vymeniteľný dlhopis“) alebo právo na prednostné upísanie akcií spoločnosti (ďalej len „prioritný dlhopis“), ak valné zhromaždenie súčasne rozhodne o podmienenom zvýšení základného imania. Na rozhodovanie valného zhromaždenia o vydaní vymeniteľných dlhopisov alebo prioritných dlhopisov platí ustanovenie § 202 ods. 1.

(2) Ak valné zhromaždenie poverí predstavenstvo, aby za podmienok určených stanovami vydalo nové akcie, môže súčasne poveriť predstavenstvo, aby za podmienok určených stanovami vydalo vymeniteľné dlhopisy alebo prioritné dlhopisy, ak predstavenstvo súčasne rozhodne o podmienenom zvýšení základného imania.

(3) Právo na výmenu vymeniteľného dlhopisu za akcie spoločnosti a právo na prednostné upísanie akcií spoločnosti môžu byť predmetom samostatného prevodu.

(4) Ak osoba, na ktorú bolo právo na výmenu vymeniteľného dlhopisu za akcie spoločnosti samostatne prevedené, toto právo uplatní, zaniká právo majiteľa vymeniteľného dlhopisu na výplatu menovitej hodnoty vymeniteľného dlhopisu a výnosu z neho.

(5) Akcionári spoločnosti majú právo na prednostné nadobudnutie vymeniteľných dlhopisov a prioritných dlhopisov vydávaných spoločnosťou; ustanovenia § 204a sa použijú obdobne.

(6) Na vymeniteľné dlhopisy a prioritné dlhopisy sa vzťahujú osobitné predpisy, ak tento zákon neustanovuje inak.

§ 161

(1) Spoločnosť nesmie upisovať akcie vytvárajúce jej základné imanie.

(2) Ak akcie spoločnosti upíše osoba, ktorá koná vo vlastnom mene, ale na účet spoločnosti, platí, že akcie upísala na svoj účet a je povinná splatiť emisný kurz týchto akcií.

(3) Zakladatelia spoločnosti alebo v prípade zvýšenia základného imania členovia predstavenstva sú povinní spoločne a nerozdielne splatiť emisný kurz akcií, ktoré boli upísané v rozpore s ustanovením odseku 1, a ručia spoločne a nerozdielne za splatenie emisného kurzu akcií osobami podľa odseku 2.

(4) Zakladateľ spoločnosti alebo člen predstavenstva sa môže zbaviť záväzku podľa odseku 3, ak preukáže, že nevedel a ani vedieť nemohol, že akcie boli upísané v rozpore s ustanovením odseku 1 alebo osobou, ktorá koná vo vlastnom mene, ale na účet spoločnosti.

(5) Po zápise základného imania do obchodného registra, pri ktorého vytváraní bolo porušené ustanovenie

odseku 1, sa z tohto dôvodu nemožno domáhať určenia, že upísanie akcií v rozpore s ustanovením odseku 1 je neplatné.

§ 161a

(1) Spoločnosť alebo osoba konajúca vo vlastnom mene a na účet spoločnosti môže nadobúdať vlastné akcie spoločnosti iba za podmienok ustanovených zákonom.

(2) Spoločnosť alebo osoba konajúca vo vlastnom mene a na účet spoločnosti môže nadobúdať vlastné akcie podľa odseku 1, ak

- a) nadobudnutie akcií schváli valné zhromaždenie, ktoré súčasne určí podmienky, za ktorých môže spoločnosť vlastné akcie nadobudnúť, najmä najvyšší počet akcií, ktoré môže spoločnosť nadobudnúť, lehotu, počas ktorej môže spoločnosť akcie nadobudnúť, ktorá nesmie presiahnuť 18 mesiacov, a pri odplatnom nadobudnutí akcií najnižšiu a najvyššiu cenu, za ktorú môže spoločnosť akcie nadobudnúť,
- b) nadobudnutím akcií neklesne vlastné imanie spoločnosti pod hodnotu základného imania spolu s rezervným fondom (§ 217), prípadne ďalšími fondmi vytváranými spoločnosťou povinne podľa zákona zníženú o hodnotu nesplateného základného imania, ak táto hodnota ešte nie je zahrnutá v aktivitách uvedených v súvahe podľa osobitného zákona,
- c) emisný kurz nadobúdaných akcií je úplne splatený.

(3) Predstavenstvo je povinné zabezpečiť splnenie podmienok podľa ustanovení odseku 2 písm. b) až c).

(4) Stanovy môžu určiť, že ustanovenie odseku 2 písm. a) sa nepoužije, ak nadobudnutie vlastných akcií spoločnosti je nevyhnutné na odvrátenie veľkej škody bezprostredne hroziacej spoločnosti. Predstavenstvo je potom povinné oboznámiť valné zhromaždenie na jeho najbližšom zasadnutí o dôvodoch a cieľoch nadobudnutia vlastných akcií, o počte a menovitej hodnote takto nadobudnutých akcií, o podiele ich menovitej hodnoty na základnom imaní spoločnosti a o cene, ktorú spoločnosť za takto nadobudnuté akcie zaplatila.

(5) Stanovy môžu určiť, že ustanovenie odseku 2 písm. a) sa nepoužije na nadobudnutie vlastných akcií spoločnosti na účel ich prevodu na zamestnancov spoločnosti. Takto nadobudnuté akcie musia byť prevedené na zamestnancov spoločnosti do 12 mesiacov od ich nadobudnutia spoločnosťou.

§ 161b

(1) Aj bez splnenia podmienok podľa § 161a ods. 2 môže spoločnosť nadobúdať vlastné akcie, ak

- a) v súlade s týmto zákonom a stanovami znižuje základné imanie alebo
- b) vstupuje ako právny nástupca do všetkých práv

a povinností osoby, ktorá bola majiteľom týchto akcií, alebo

- c) ide o akcie, ktoré spoločnosť nadobudla na základe povinnosti ustanovenej v zákone alebo na základe rozhodnutia súdu o ochrane menšinových akcionárov, alebo
- d) ide o akcie, ktorých emisný kurz je úplne splatený a spoločnosť ich nadobúda bezodplatne, alebo
- e) ide o akcie, ktorých emisný kurz je úplne splatený a ktoré spoločnosť nadobudla v dražbe v rámci súdneho výkonu rozhodnutia, ktorým spoločnosť vymáhala pohľadávky voči majiteľovi akcií, alebo
- f) ide o akcie, ktoré spoločnosť nadobudla podľa § 177 ods. 5.

(2) Akcie nadobudnuté podľa odseku 1 písm. b) až f) je spoločnosť povinná previesť do troch rokov od ich nadobudnutia; to neplatí, ak menovité hodnoty všetkých vlastných akcií nadobudnutých spoločnosťou vrátane akcií, ktoré získala osoba konajúca vo vlastnom mene, ale na účet spoločnosti, nepresahujú 10 % základného imania spoločnosti. Ak spoločnosť tieto akcie v ustanovenej lehote neprevedie, je povinná znížiť základné imanie o sumu rovnajúcu sa ich menovitej hodnote a tieto akcie vziať z obehu. Ak spoločnosť nesplní povinnosť znížiť základné imanie, môže ju súd aj bez návrhu zrušiť a nariadiť jej likvidáciu; ustanovenia § 68 ods. 6 a 7 sa použijú primerane.

§ 161c

(1) Právny úkon, ktorý je v rozpore s ustanoveniami § 161a a 161b, sa považuje za platný.

(2) Akcie nadobudnuté v rozpore s ustanoveniami § 161a a 161b musia byť v lehote jedného roka od ich nadobudnutia prevedené. Ak tieto akcie v tejto ustanovenej lehote nebudú prevedené, spoločnosť je povinná znížiť základné imanie o sumu rovnajúcu sa ich menovitej hodnote a tieto akcie vziať z obehu. Ak spoločnosť nesplní povinnosť znížiť základné imanie, môže ju súd aj bez návrhu zrušiť a nariadiť jej likvidáciu; ustanovenia § 68 ods. 6 a 7 sa použijú primerane.

§ 161d

(1) Ak má spoločnosť v majetku vlastné akcie, nemožno vykonávať hlasovacie práva s nimi spojené. Ak spoločnosť účtuje vlastné akcie na strane aktív súvahy, musí vytvoriť osobitný rezervný fond v rovnakej výške, ktorý môže znížiť alebo zrušiť iba v prípade, ak časť vlastných akcií alebo všetky vlastné akcie prevedie na inú osobu alebo ak zníži základné imanie vzatím časti vlastných akcií alebo všetkých vlastných akcií z obehu. Ustanovenia § 217 tým nie sú dotknuté.

(2) Ak spoločnosť alebo osoby konajúce vo vlastnom mene, ale na účet spoločnosti, nadobudnú vlastné akcie spoločnosti, spoločnosť je povinná v správe podľa § 192 ods. 2 uviesť

- a) dôvody nadobudnutia vlastných akcií spoločnosťou alebo osobou konajúcou v mene a na účet spoločnosti v priebehu účtovného roka,
- b) počet a menovitú hodnotu vlastných akcií, ktoré spoločnosť alebo osoba konajúca vo vlastnom mene, ale na účet spoločnosti v priebehu účtovného roka nadobudla a predviedla na inú osobu, ako aj podiel ich menovitých hodnôt na základnom imaní spoločnosti,
- c) pri odplatnom nadobudnutí alebo prevode vlastných akcií na inú osobu aj protihodnotu, za ktorú spoločnosť akcie nadobudla alebo predviedla,
- d) počet a menovitú hodnotu akcií, ktoré spoločnosť alebo osoba konajúca vo vlastnom mene, ale na účet spoločnosti nadobudla a má vo svojom majetku, ako aj podiel ich menovitej hodnoty na základnom imaní spoločnosti.

§ 161e

(1) Spoločnosť nesmie v súvislosti s nadobudnutím jej akcií tretími osobami poskytovať týmto osobám predavky, pôžičky, úvery ani zábezpeky.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na právne úkony, ktoré sa vykonávajú v rámci bežnej činnosti bánk, a na právne úkony vykonané v súvislosti s nadobudnutím akcií zamestnancami spoločnosti alebo pre zamestnancov spoločnosti za predpokladu, že v dôsledku týchto úkonov neklesne vlastné imanie spoločnosti pod hodnotu základného imania spolu s rezervným fondom, ktorý spoločnosť vytvára povinne podľa zákona.

§ 161f

(1) Ustanovenia § 161a, § 161b ods. 1, § 161d a § 161e sa primerane použijú aj na zriadenie záložného práva k vlastným akciám spoločnosti.

(2) Ustanovenia § 161, § 161a ods. 1 až 4, § 161b ods. 1 písm. b) až f) a ods. 2, § 161c až 161e a § 161f ods. 1 sa primerane použijú aj na upisovanie alebo nadobúdanie akcií alebo na zriadenie záložného práva k akciám ovládajúcej osoby ovládanou osobou.

(3) Ustanovenie odseku 2 sa nepoužije, ak ovládaná osoba

- a) koná na účet inej osoby okrem prípadu, ak koná na účet ovládajúcej osoby alebo spoločnosti, ktorá je ovládaná tou istou ovládajúcou osobou,
- b) je obchodníkom s cennými papiermi a ide o úkony, ktoré sa uskutočňujú v rámci jej podnikania ako obchodníka s cennými papiermi, alebo
- c) získala postavenie ovládanej osoby až po nadobudnutí akcií.

(4) S akciami nadobudnutými ovládanou osobou podľa odseku 3 nemožno vykonávať hlasovacie práva. Akcie nadobudnuté podľa odseku 3 sa na účely určenia, či je splnená podmienka podľa § 161a ods. 2 písm. b), považujú za vlastné akcie ovládajúcej osoby.

Oddiel 2

Založenie a vznik spoločnosti

§ 162

(1) Spoločnosť môže založiť jeden zakladateľ, ak je zakladateľ právnickou osobou, inak dvaja alebo viacerí zakladatelia.

(2) Ak spoločnosť zakladajú dvaja alebo viacerí zakladatelia, uzavrú zakladateľskú zmluvu. Ak spoločnosť zakladá jeden zakladateľ, nahrádza zakladateľskú zmluvu zakladateľská listina. Zakladateľská zmluva alebo zakladateľská listina musí sa vyhotoviť vo forme notárskej zápisnice o právnom úkone. Súčasťou zakladateľskej zmluvy a zakladateľskej listiny je návrh stanov.

(3) Hodnota základného imania spoločnosti musí byť aspoň 25 000 eur.

§ 163

Zakladateľská zmluva

(1) Zakladateľská zmluva alebo zakladateľská listina musí obsahovať:

- a) obchodné meno, sídlo a predmet podnikania (činnosti),
- b) navrhované základné imanie,
- c) počet akcií, ich menovitú hodnotu, formu a podobu; ak sa majú vydať akcie rôznych druhov, ich názov a opis práv s nimi spojených; údaj o obmedzení prevoditeľnosti akcií, ak majú byť vydané akcie na meno, ktorých prevoditeľnosť je obmedzená,
- d) emisný kurz, za ktorý spoločnosť akcie vydáva,
- e) počet akcií, ktoré upisujú jednotliví zakladatelia,
- f) určenie predmetu nepeňažného vkladu a určenie peňažnej sumy, v akej sa nepeňažný vklad započítava za plnenie emisného kurzu akcií, ktoré zakladateľ upísal, ak sa zakladateľ zaväzuje vložiť do spoločnosti nepeňažný vklad,
- g) určenie správcu vkladov podľa § 60 ods. 1,
- h) predpokladané náklady spoločnosti súvisiace s jej založením a vznikom.

(2) Ak sa má spoločnosť založiť na základe výzvy na upisovanie akcií, musí zakladateľská zmluva alebo zakladateľská listina ďalej obsahovať:

- a) čas a miesto upisovania akcií,
- b) postup pri upísaní akcií prevyšujúcich navrhované základné imanie, najmä určenie, či zakladatelia po upísaní navrhovaného základného imania umožnia upisovanie ďalších akcií; ak sa pripúšťa upisovanie akcií prevyšujúcich navrhované základné imanie, určenie, či sa o upísané akcie prevyšujúce navrhované základné imanie zvýši výška navrhovaného základného imania alebo či sa bude krátiť počet upísaných akcií jednotlivým upisovateľom v pomere, v akom upísali akcie pri zachovaní navrhovanej výšky základného imania, prípadne čiastočnom zvýšení navrhovaného základného imania; zakladateľská

zmluva môže určiť aj iný postup pri upísaní akcií prevyšujúcich navrhované základné imanie,

c) miesto a čas na splatenie časti upísaných akcií a jej výšky,

d) spôsob zvolania ustanovujúceho valného zhromaždenia upisovateľov.

(3) Každá výhoda, ktorá môže byť poskytnutá osobám, ktoré sa podieľali na založení spoločnosti alebo na činnostiach smerujúcich k nadobudnutiu oprávnenia na jej činnosť, musí byť dohodnutá v zakladateľskej zmluve; iné zvýhodnenie nemožno poskytnúť.

(4) Ak má byť spoločnosť založená na základe výzvy na upisovanie akcií, môže zakladateľská zmluva alebo zakladateľská listina výslovne pripustiť možnosť účinného upisovania akcií, ak do konca lehoty vyhlásenej vo výzve na upisovanie akcií nedosiahne hodnota upísaných akcií výšku navrhovaného základného imania, dosiahne však najmenej hodnotu základného imania ustanovenú zákonom.

Založenie spoločnosti na základe výzvy na upisovanie akcií

§ 164

(1) Zakladatelia zabezpečujú vytvorenie základného imania prevyšujúceho ich vklady výzvou na upisovanie akcií, ktorá musí obsahovať údaje uvedené v zakladateľskej zmluve (§ 163).

(2) Výzva na upisovanie akcií sa vhodným spôsobom uverejní a jej obsah možno meniť až po márnom uplynutí lehoty ustanovenej pre upisovanie akcií.

(3) Návrh stanov musí byť na nahliadnutie v každom upisovacom mieste.

§ 165

(1) K upísaniu akcie dochádza zápisom do listiny upisovateľov alebo doručením písomného prejavu vôle upisovateľa. Zápis do listiny upisovateľov alebo iný písomný prejav vôle upisovateľa musí obsahovať aspoň

a) obchodné meno alebo názov, sídlo a identifikačné číslo právnickej osoby, ak je pridelené, alebo meno, bydlisko a rodné číslo fyzickej osoby, ktorá upisuje akcie; ak je upisovateľom zahraničná fyzická osoba, uvádza sa dátum narodenia, ak rodné číslo nebolo pridelené,

b) počet, menovitú hodnotu, formu, prípadne druh upisovaných akcií,

c) emisný kurz upisovaných akcií,

d) lehoty pre splácanie upísaných akcií,

e) podpis upisovateľa.

(2) Na základe výzvy na upisovanie akcií nemožno upisovať akcie nepeňažnými vkladmi.

(3) Ak ide o peňažné vklady, je upisovateľ povinný splatiť aspoň 10 % menovitej hodnoty upísaných akcií v čase a na účet v banke, ktoré sú určené zakladateľovi vo výzve na upisovanie. Ak upisovateľ nesplní túto povinnosť, je upísanie neúčinné.

§ 166

(1) Po upísaní navrhovaného základného imania zakladatelia ďalšie upisovanie odmietnu, ak zakladateľská zmluva alebo zakladateľská listina neurčuje inak.

(2) Ak sa upíšu akcie prevyšujúce navrhované základné imanie a zakladatelia prijali podľa § 163 ods. 2 písm. b) upísanie akcií jednotlivými upisovateľmi len v určitom rozsahu, sú zakladatelia povinní spoločne a nerozdielne bez zbytočného odkladu vrátiť upisovateľovi vklad alebo časť vkladu splateného pri upísaní akcií spolu s úrokom vo výške úroku obvykle poskytovaného bankami v mieste sídla spoločnosti, a to podľa zmluvy o bežnom účte ku dňu vzniku povinnosti vrátiť zaplatenú sumu.

§ 167

(1) Upisovanie akcií je neúčinné, ak do konca lehoty vyhlásenej vo výzve na upisovanie akcií nedosiahne hodnota upísaných akcií výšku navrhovaného základného imania, ibaže akcie chýbajúce do tejto výšky sú do jedného mesiaca dodatočne upísané zakladateľmi alebo niektorými z nich alebo zakladateľská zmluva alebo zakladateľská listina výslovne pripúšťa možnosť účinného upisovania akcií podľa § 163 ods. 4 a hodnota upísaných akcií dosiahla do konca lehoty vyhlásenej vo výzve najmenej hodnotu základného imania ustanovenú zákonom.

(2) Ak je upisovanie akcií neúčinné, zanikajú práva a povinnosti upisovateľa z upísania akcií a zakladatelia sú povinní spoločne a nerozdielne bez zbytočného odkladu vrátiť upisovateľovi vklad alebo časť vkladu splatenú pri upísaní akcií. Pri peňažnom vklade sú zakladatelia povinní vrátiť ho aj s úrokom vo výške obvykle poskytovanej bankami v mieste sídla spoločnosti, a to podľa zmluvy o bežnom účte ku dňu vzniku povinnosti vrátiť zaplatenú sumu.

§ 168

(1) Upisovatelia sú povinní splácať upísané akcie v lehotách ustanovených v listine upisovateľov. Aspoň 30 % menovitej hodnoty upísaných akcií, ktoré sa majú splatiť peňažnými vkladmi, sú upisovatelia povinní splatiť najneskôr do začatia ustanovujúceho valného zhromaždenia.

(2) Pred zápisom spoločnosti do obchodného registra sú zakladatelia povinní vydať upisovateľovi akcií písomné potvrdenie o splatení vkladu alebo jeho časti, ktoré obsahuje najmä

a) obchodné meno alebo názov, sídlo a identifikačné číslo právnickej osoby, ak je pridelené, alebo meno, bydlisko a rodné číslo fyzickej osoby, ktorá upisuje akcie; ak je upisovateľom zahraničná fyzická osoba, uvádza sa dátum narodenia, ak rodné číslo nebolo pridelené,

b) počet, menovitú hodnotu, formu, prípadne druh upísaných akcií,

c) emisný kurz upísaných akcií,

d) rozsah splatenia vkladov,

- e) lehoty pre splácanie upísaných akcií,
- f) podpis zakladateľa alebo zakladateľov.

(3) Po zápise spoločnosti do obchodného registra spoločnosť vymení toto potvrdenie za dočasný list alebo za akciu, ak je splatená celá jej menovitá hodnota.

Ustanovujúce valné zhromaždenie

§ 169

(1) Upisovatelia, ktorí splnili povinnosť ustanovenú v § 165 a 168, sú oprávnení zúčastniť sa na ustanovujúcom valnom zhromaždení. Zakladatelia zvolajú ustanovujúce valné zhromaždenie tak, aby sa konalo do 60 dní odo dňa, keď sa dosiahol upísanie navrhovaného základného imania.

(2) Ak zakladatelia nedodržia lehotu ustanovenú v odseku 1, považuje sa upisovanie akcií za neúčinné a nastanú účinky § 167 ods. 2.

§ 170

(1) Ustanovujúce valné zhromaždenie sa môže konať, len ak boli upísané akcie v hodnote navrhovaného základného imania ak tento zákon neustanovuje inak a splatilo sa najmenej 30 % menovitej hodnoty peňažných vkladov.

(2) Ustanovujúce valné zhromaždenie je schopné uznášať sa, ak sú na ňom prítomní upisovatelia, ktorí upísali akcie s menovitou hodnotou predstavujúcou spolu viac ako 50 % celkovej menovitej hodnoty upísaných akcií a ktorí splnili svoju povinnosť splatiť určenú časť ich menovitej hodnoty. Ustanovujúcemu valnému zhromaždeniu predsedá pri začatí zakladateľ splnomocnený ostatnými zakladateľmi alebo jeho zástupca,okiaľ nie je zvolený predseda ustanovujúceho valného zhromaždenia.

(3) Na rozhodnutie ustanovujúceho valného zhromaždenia sa vyžaduje súhlas upisovateľov, ktorí upísali akcie s menovitou hodnotou predstavujúcou spolu viac ako 50 % menovitej hodnoty akcií, ktoré spolu upísali upisovatelia prítomní na jeho zasadnutí. Rozhodnutie schválené touto väčšinou môže určiť, v ktorých prípadoch sa vyžaduje iná väčšina alebo súhlas všetkých prítomných upisovateľov oprávnených na hlasovanie.

§ 171

(1) Ustanovujúce valné zhromaždenie:

- a) rozhoduje o založení spoločnosti,
- b) schvaľuje statuty spoločnosti,
- c) volí orgány spoločnosti, ktoré je podľa stanov oprávnené voliť valné zhromaždenie.

(2) Od zakladateľskej zmluvy alebo zakladateľskej listiny sa môže okrem zmeny výšky základného imania ustanovujúce valné zhromaždenie odchýliť len so súhlasom všetkých prítomných upisovateľov.

(3) O konaní ustanovujúceho valného zhromaždenia sa vyhotovuje zápisnica, ktorá má formu notárskej

zápisnice. Zápisnica z konania ustanovujúceho valného zhromaždenia musí obsahovať uznesenia prijaté ustanovujúcim valným zhromaždením a úplné znenie schválených stanov. Prílohu zápisnice tvorí listina prítomných upisovateľov. Pre obsah listiny prítomných upisovateľov platí primerane ustanovenie § 185 ods. 1.

Založenie spoločnosti bez výzvy na upísanie akcií

§ 172

(1) Ak sa zakladatelia v zakladateľskej zmluve dohodnú, že v určitom pomere splatia celé základné imanie spoločnosti, nevyžaduje sa výzva na upísanie akcií a konanie ustanovujúceho valného zhromaždenia.

(2) Ak sa spoločnosť zakladá bez výzvy na upísanie akcií, musí zakladateľská zmluva obsahovať rozhodnutia zakladateľov podľa § 171 ods. 1. Notárska zápisnica, v ktorej je vyhotovená zakladateľská zmluva, obsahuje aj schválené statuty.

(3) Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia obdobne, ak spoločnosť zakladá bez výzvy na upísanie akcií jedna právnická osoba.

Statuty

§ 173

(1) Statuty musia obsahovať:

- a) obchodné meno a sídlo spoločnosti,
- b) predmet podnikania (činnosti),
- c) výšku základného imania a spôsob splácania akcií; prípadne aj podmienenú výšku základného imania, ak valné zhromaždenie rozhodlo o podmienenom zvýšení základného imania (§ 207) alebo schválenú výšku základného imania, ak valné zhromaždenie poverilo predstavenstvo zvýšiť základné imanie (§ 210),
- d) počet akcií, ich menovitú hodnotu a podobu, ako aj určenie, či akcie znejú na meno alebo na doručiteľa, ak spoločnosť vydáva akcie v oboch formách, počet akcií na doručiteľa a počet akcií na meno, prípadne uvedenie obmedzenia prevoditeľnosti akcií na meno,
- e) spôsob zvolávania valného zhromaždenia, jeho pôsobnosť a spôsob jeho rozhodovania,
- f) počet členov predstavenstva, dozornej rady alebo iných orgánov, ako aj vymedzenie ich pôsobnosti a spôsob rozhodovania,
- g) výšku začiatočného rezervného fondu a výšku, do ktorej je spoločnosť povinná ho dopĺňať, a spôsob dopĺňania,
- h) spôsob rozdelenia zisku,
- i) dôsledky porušenia povinnosti splatiť včas upísané akcie,
- j) spôsob zvyšovania a znižovania základného imania a
- k) postup pri dopĺňaní a zmene stanov,
- l) ďalšie údaje, ak to ustanovuje zákon.